PI-1

Anul XXIV. Ianuarie—Martie, 1948. Nr. 1—3

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

Autorizaţia Ministerului Informaţiilor Nr. 1152 din 12 Martie 1948

1111 21

BIBLIOTECA MITROPOLIEI IAŞI

PI-1

PASTORALĂ

adresată clerului şi drept credinciosului popor din cuprinsul Mitropoliei Moldovei cu prilejul Anului Nou 1948

JUSTINIAN

Din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Iaşilor şi Mitropolit al Moldovei

Iubitului Nostru cler şi dreptcredinciosului popor; har milă şi pace dela Dumnezeu, Părintele Luminilor, iar dela Noi arhiereşti binecuvântări.

„Luaţi aminte deci de voi înşivă şi de toată turma în care duhul sfânt v'a pus episcopi, ca să păstoriţi biserica lui Dumnezeu, pe care a câştigat-o cu sângele său".

(Fapte, XX, 28).

Iubiţii mei fii în Domnul,

Din mila lui Dumnezeu, *„prin care am harul şi apostolia, ca în numele lui să aducem la credinţă toate popoarele (Rom. I. 5)* şi cu vrerea clerului şi poporului Bisericii Ortodoxe Române, reprezentaţi atât de măreţ în Marele Colegiu Bisericesc, prin Guvernul ţării, prin Sfântul Sinod, prin conducătorii marilor instituţii de cultură şi prin membrii Adunării Eparhiale din Moldova, am fost ales şi chemat să păstoresc frumoasa şi evlavioasa Eparhie a Mitropoliei Moldovei lui Ştefan cel Mare.

Cârja de Mitropolit am primit-o după datina strămoşească, în ziua de 22 Decemvrie iar instalarea în scaunul de

Mitropolit din Iaşi, s'a săvârşit Duminică 28 Decemvrie 1947, în prezenţa reprezentanţilor Guvernului ţării, ai Sfântului Sinod, ai clerului şi poporului din Cetatea Culturii ieşene.

Toate acestea s'au depănat pe crugul sfintelor canoane şi potrivit legilor ţării, iar Noi le-am primit *„prin credinţa în care am şi dobândit noi intrare la harul acesta, în care stăm şi ne lăudăm cu nădejdea în slava lui Dumnezeu"*. (Rom. V, 2).

Urcând treptele seaunului mitropolitan din Iaşi, simt în jurul lui, cum figurile marilor ierarhi, ca *Teoctist*, sfetnicul lui Ştefan cel Mare, *Varlaam* făuritorul de cazanii pentru popor în graiu băştinaş şi apărător al ortodoxiei împotriva ereticilor, *Dosoftei* neveditor de vers psaltic, *Veniamin* intemeietor de şcoli pentru feciorii de ţărani şi muncitori, *Iosif Naniescu*, cel cu inima şi mila pururea îndreptate pentru alinarea suferinţilor umane,— figuri ale căror duh şopteşte: Voi, care ne urmaţi apostolia arhierească a lui Hristos, căutaţi să sporiţi lucrarea de evanghelizare în care om ostenit şi noi, la vremea noastră; cunoscând că lumina creştină este aceea care transformă, neîncetat, sufletul omului smulgându-l din mărăcinişul instinctelor ce-l atrag spre degradare şi păcat.

La glasul acestor şoapte sfinţite de greutatea sarcinei mitropolitane şi de servirea arhieriei care nu este supusă vremelniciei, cugetul meu dă răspuns cu îndemnul Apostolului Pavel: *„nu duhul temerii ni l-a dat nouă Domnul, ci pe cel al înţelepciunii* (II, Tim. I, 7). Deci, la ecoul nădejdelor în care au adormit cei mai vrednici înaintaşi ai mei, eu răspund, cu deplinătatea conştiinţei arhiereşti, că voi căuta, din toate puterile sufleteşti şi trupeşti cu care m-a înzestrat bunul Dumnezeu, să adaug prisos la belşugul de roade duhovniceşti agonisite şi lăsate de predecesorii mei în vistieria bisericii moldovene.

Acesta este şi răspunsul pe care-l dau şi celor ce şi-au pus încrederea în mine alegându-mă ca să fiu Arhipăstor şi Mitropolit al Moldovei. Activitvtea noastră, ca Arhiepiscop al Iaşilor şi Mitropolit al Moldovei începe odată cu deschiderea porţilor Anului Nou 1948, când o nouă aşezare de temelie a statului român s'a îndeplinit, aşezare cerută de înnoitoarele trebuinţi ale întronării unei dreptăţi sociale, la care sunt che-

maţi toţi oamenii să se bucure de binefacerile ei, în egală şi dreaptă măsură.

Factorul constituţional, monarhia, aparţinătoare a trecutului, a înţeles că nu mai corespunde progresului vieţii de desvoltare a Statului Român. Din această constatare, monarhia s'a autodesfiinţat, *„lăsând poporului român libertatea să-şi aleagă noua formă de stat, pe care o va crede de cuviinţă.* Proclamaţia monarhică constată: *„In viaţa Statului Român au survenit în ultimul timp adânci prefaceri politice, economice şi sociale care au adus noui raporturi între factorii de răspundere ai ţării. Aceste raporturi nu mai corespund constituţiei actuale şi impun o fundamentală schimbare. In faţa acestei situaţii, în deplină conştiinţă a răspunderii, consider că instituţia monarhică nu mai corespunde realităţilor şi reprezintă o piedică în calea desvoltării Statului Român"* Pe aceste considerente obiective, a cărora realitate sfărâmă orice împotrivire, monarhia s'a autodesfiinţat iar poporul şi-a ales forma corespunzătoare de conducere declarându-se *Republica Populară Română.*

Activitatea noastră deci începe cu un nou an, dar şi într'o nouă aşezare socială a Statului Român cu care Biserica îşi împleteşte conveţuirea zi de zi, închinătorii Domnului Iisus Hristos fiind şi cetăţeni devotaţi ai Statului.

Iubiţii mei fii duhovniceşti,

Biserica nu este legată de instituţii vremelnice, pe care oamenii şi le crează după nevoi şi trebuinţe de moment. Instituţiile create de oameni sunt trecătoare caşi întemeetorii lor.

Biserica este a lui Dumnezeu cel veşnic, dar şi a poporului pentru sufletul căruia este întemeiată de Domnul Iisus Hristos, prin sacrificiul său. Dumnezeu sfiinţeşte lucrarea Bisericii, neîncetat, prin Duhul său cel sfânt, Dar Biserica este şi a poporului, fiindcă poporul este creat după *„chipul şi asemănarea lui Dumnezeu"*. Dumnezeu este slăvit pria Biserică de creaturile sale, iar oamenilor li se dă posibilitatea să se simtă fiii aceluiaşi Părinte, prin credinţa şi comuniunea Sfintelor Taine, tot prin Biserică.

„Biserica este a poporului pentrucă slujitorii ei sunt ri-„dicaţi şi recrutaţi din popor şi sunt chemaţi să-l lumineze, „să-l mângâie şi să-l povăţuiască. In slujba poporului sunt „chemaţi toţi urmaşii sfinţilor apostoli, şi spre fericirea lui „sunt orânduiţi să se ostenească.

„Cu poporul slujitorii sunt îndatoraţi să sufere, cu el să „se bucure, cu el să lupte, cu el să se ridice la umină, cu el „să învingă nedreptăţile sau cu el să cadă apărând dreptatea „şi adevărul.

„Biserica nu este cuprinsă numai înlăuntrul a patru zi-„duri împodobită cu sfinte icoane, ci ea este o putere vie, „care se manifestă la aer liber şi cunoaşte, prin forţa ei, tot „ce-i stă în cale şi se împodobeşte cu strălucirea sufletească „a credincioşilor.

„Biserica noastră nu trebue să fie un organism admi-„nistrativ sau numai îndeplinitoarea unor formule rituale, ea „trebue să fie un organism de luptă şi de misionarism, care „să cucerească inimile, să întărească şi să păstreze sufletele „oamenilor în spiritul Evangheliei.

Căci adevărata închinare la Dumnezeu trebue să se facă în duh şi adevăr, după cum a spus Mântuitorul: *Dar va veni vremea, şi a şi venit, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui cu Duhul şi cu adevărul, căci Tatăl astfel de închinători caută*". (Ioan, IV, 23).

Pentru îndeplinirea acestei porunci a Mântuitorulut vom lupta ca Biserica, prin slujitorii ei, să sprijine tot ce urmăreşte intronarea dreptăţii sociale, la propăşirea patriei şi deci la asigurarea câştigării mântuirii umane. Iată, dece, Biserica nu trebue să rămână izolată, închisă în ea însăşi, ci trebue să vibreze permanent şi să răscolească comunitatea de viaţă religioasă, unde are de îndeplinit marele rol de înfrânare morală şi de îndrumătoare pe calea credinţii celei pravoslavnice.

Credinţa religioasă şi Biserica, privită ca aşezământ social, nu sunt noţiuni din trecut, ele nu sunt incompatibile cu progresul social şi urcuşul ştiinţific, ci ele sunt realităţi permanente ale vieţii şi se impun ca necesităţi inexorabile pentru dăinuirea acesteia. Biserica şi doctrina ei, dimpotrtvă, sunt temeiuri veşnice ale progresului sănătos şi se afirmă, nedesmînţit, ca auxillare esenţiale ale ştiinţii. Nu există deosebiri între cele ce învaţă Sfânta Scriptură şi cele desco-

perite de cercetările ştiinţii, deoarece una îndrumează sufletul pe calea moralităţii şi a dragostei sociale iar cealaltă pune la dispoziţia omului mijloace pozitive de uşurare a vieţii. Ambele descoperiri, cea supranaturală a Scripturii şi cea naturală a Ştiinţii se completează pentru a făuri idealul comun: *fericirea omului.* Totul e să pricepem, cum să reuşim să îndrumăm pe om pe căile moralei creştine şi cum el să se folosească de rezultatele ştiinţii, nu spre distrugerea omenirii ci spre fericirea ei. Când Religia şi Ştiinţa se despart, atunci se frânge armonia firească ce sălăşlueşte în om, instinctele pun stăpânire pe suflet şi prăpastia îşi aşteaptă victimile posedate de orgoliu şi ambiţii.

Credinţa strămoşească trebue să rămână un permanent izvor de înviorare a vieţii. Cine se adapă din acest izvor să se simtă intremat pentru călătoria spre mai bine, nu să se mulţumească numai cu cele ce s'au realizat de înaintaşi pe ogorul vieţii sociale şi religioase. Căci scopul final al omenirii e să ajungă la unitatea credinţii, la o tovărăşie spirituală, în care graniţele create de privilegii individuale să nu mai dăinuiască, ci să existe numai o turmă şi un păstor.

Sufletul omului să fie descătuşat de rugina egoismului care izolează pe individ. Deaceea toată munca slujitorilor la Altare să fie îndreptată spre cucerirea cetăţii celei zidite de, Dumnezeu: sufletul omului. „*Căci ce ar folosi omului de ar câştiga lumea toată şi-şi va pierde sufletul*“ (Mat. XVI, 26).

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Sufletului omului este o cetate construită în om încă dela creaţia lui. Deosebirile între oameni nu se arată atât de izbitor în alcătuirea trupească, cât mai ales în manifestările sufleteşti, de multe ori atât de nebănuite şi neaşteptate. Sufletul este un complex de forţe şi năzuinţe spirituale ce izbucnesc în afară subt orizontul păcii şi al dragostei, dar nu arareori şi subt semnul unor fulgere demonice.

Obiectivul misiunii noastre e să descoperim ceeace este bun în om, şi aceste atribute şi virtuţi să le punem la temelia patriei şi ale societăţii.

Formarea omului nou condiţionează îmbunătăţirea tu-

turor celorlalte realităţi ale vieţii omeneşti, căci în fiecare om sălăşlueşte o lume, o patrie, o umanitate.

Intruparea lui Hristos, pe care biserica o sărbătoreşte la fiecare sfârşit de an, are un sens cu mult mai adânc decât suntem obişnuiţi să-l privim.

In formula Evangheliei ; *„şi Cuvântul trup s'a făcut“* stă începutul schimbării lumii aceştia. *Cuvântul a fost* în lume dela întemeierea ei, *Cuvântul* a fost *„lumina lumii“* şi deci „o lumină a oamenilor“ chiar în epoca întunecoasă dinaintea Intrupării. Schimbarea omului nu s'a săvârşit pe cale abstractă, ci pe calea concretă a Intrupării Fiului lui Dumnezeu — în carne şi oase — care aduce în lume o nouă creaţie a omului, o restaurare, de om nou, în care individul trebue să rămână pentru totdeauna.

A rămas omul în această stare de înnoire adusă de Mântuitorul ? Formal da, nu însă şi în plămada acţiunilor lui. Deaceia formarea omului nou, nu-i un proces numai doctrinar, abstract, ci un contact viu experimentat, cu realitatea unui model întrupat, care a sălăşluit, a trăit între noi şi ne-a arătat, prin sacrificiul Lui, căile ce le avem de urmat.

Cine fuge de această muncă gigantică, de formarea omului nou, nu poate fi un apostol al lui Iisus Hristos. O singură generaţie părăsită, însemnează o grădină părăsită în bălării, pradă duhului cel rău. Strigătul omenirii după o lume nouă este în fond strigătul omenirii căzute între tâlhari, după Samarineanul ei izbăvitor.

Sfântul Apostol Pavel ne spune că *„suntem colaboratorii lui Dumnezeu“* (I. Cor. III, 9). Nu ne putem socoti *colaboratorii lui Dumnezeu“* şi nici Samarineanul izbăvitor al omenirii, atâta vreme cât nu ne străduim pentru creerea unei lumi noi, — a unui om nou. Nu poate fi o societate fericită cu oameni, exploataţi şi învrăjbiţi. Misiunea Bisericii este, nu să divizeze viaţa şi pe oamenii în ei înşişi, ci să confere un sens divin intereselor pământeşti, armonizând pe om în el însuşi şi cu semenii săi, prin întâlnirea tuturor în acelaşi patrimoniu unificator, care este Iisus Hristos.

Omeneşte vorbind, nevoile acute ale ceasului de faţă, pot fi enunţate subt numiri diferite, ca : desfiinţare de privilegii de viaţă pe plan economic, pacificarea până la su-

primare de frontiere şi federalizere pe plan politic internaţional şi aşa mai departe. Oricât de uman şi vremelnic ar părea caracterul acestor teze, Biserica este obligată să fie prezentă în soluţionarea lor, în virtutea misiunii sale de a găsi să facă mai uşoară această viaţă fiilor ei, care sunt şi fii lui Dumnezeu.

Creştinismul a fost şi este, în primul rând, tovărăşia inimilor şi socializarea voluntară a sufletelor făcute pe baza legii iubirii şi a respectnlui reciproc. Hristos a propoveduit unirea tuturor oamenilor, fără nicio deosebire de rasă, de neam sau de clasă socială, în mare frăţietate a familiei creştine universale, ştiind că în urma unirii şi socializării interne a oamenilor, socializarea bunurilor materiale este o chestiune secundară.

In vederea realizării acestei măreţe reforme lăuntrice a omului, cu caracter spiritual, social şi economic Hristos s'a adresat deopotrivă pescarilor de pe marginile lacurilor şi mărilor, păstorilor de pe crestele munţilor, lucrătorilor din largul ogoarelor, învăţătorilor din jurul templelor şi sinagogilor, bogaţilor nemilostivi, tinerilor risipitori şi săracilor lipsiţi de hrana de toate zilele, chemându-i pe toţi la înfrăţire, la iubire şi ajutorare reciprocă, într'o trăire comună, ideală, unde, *„nimeni nu era lipsit între ei, căci toţi câţi aveau ţarini sau case le vindeau şi aducând preţul celor vândute, îl puneau la picioarele apostolilor şi se da fiecăria după cum avea trebuinţă.* (Fapte, IV. 34-35).

Faţă de stăruinţele şi eforturile pe care le fac astăzi toţi conducătorii popoarelor, pentru alinarea durerilor şi vindecarea tuturor rănilor provocate de război, Biserica lui Hristos prin creearea omului nou, are marea datorie de a fi permanent mobilizată la munca uriaşă de refacerea omenirii. Ajutorarea sinistraţilor, a văduvelor, a bătrânilor, creşterea orfanilor, sprijinul infirmilor de război, mângâerea celor îndureraţi ş. a. sunt probleme dela a căror rezolvare Biserica nu se poate da înapoi, fără consecinţe grave pentru viitorul ei. Ea trebue să facă, în împrejurările actuale, toate jertfele şi toate strădaniile posibile peutru a ajuta în mod real şi efectiv refacerea vieţii omeneşti.

Numai în felul acesta Biserica se dovedeşte o instituţie vie, care prin jertfe şi muncă îşi justifică dreptul la viaţă. Testamentul acestor îndatoriri a fost transmis de Mântuitorul tuturor urmaşilor lui. El ne-a dat poruncă, peste neamuri şi peste veacuri, cerând ca cei flămânzi să fie hrăniţi, cei însetaţi să fie adăpaţi, cei straini să fie bine primiţi, cei goi să fie îmbrăcaţi, cei bolnavi să fie cercetaţi, cei din închisori să fie ciutaţi şi ajutaţi „(Mat. XXV, 35-46).

Vă chem, Prea Cucernici Părinţi, la o muncă fără preget în scopul făuririi omului nou, omului social al păcii, al dragostei, al frăţiei, al cinstei şi al muncii. Să creem omul nou după învăţătura Evangheliei şi nu să acceptăm ca unii dintre noi să-şi potrivească Evanghelia ca scut al apărării privilegiilor şi intereselor lor egoiste. Trebue creat omul nou şi cu el o Biserică, socială, vie şi activă.

Opera pe care ţintim să o realizăm—este cazul să recunoaştem cu toată smer nia,—nu este de loc uşoară. Istoria şi experienţa ne învaţă, însă, că trebue să fim conduşi mai degrabă de o puternică năzuinţă în biruinţa finală, de un optimism robust, decât de neîncredere şi îndoială care nu-s cei mai buni sfătuitori ai propăşirii umane.

Atrag luarea aminte a Prea Cucernicilor Preoţi, Stareţi şi Egumeni de mănăstiri, că păşim la lucru în arătură nouă şi cu seminţe nouă.

Ca cel ce am răspundere în faţa lui Dumnezeu şi a ţării de fericirea p storiţilor mei, cer slujitorilor sfintelor Altare să-şi potrivească inima, sfatul şi fapta după ale Mitropolitului lor. V'am arătat făgaşurile de muncă; deacum aştept cu încredere, să vă aruncaţi mrejele în adâncuri şi să scoateţi belşug de vânat duhovnicesc. Veţi dovedi, prin apostolatul vostru, că Biserica este ancorată în sufletul poporului, că Dumnezeu vă binecuvântează munca iar societatea vă înconjoară cu recunoştinţă şi cinstire.

Fiţi toţi ostenitori ai binelui, cinstitori ai legiuitei orânduiri sociale voite de popor, închinători în duh şi adevăr lui Dumnezeu, mărturisind prin aceasta că sunteţi urmaşi ai Domnului Hristos.

Indrept urări de sănătate şi fericire iubitului nostru cler

şi popor cu prilejul Anului Nou, rugând pe Dumnezeu să reverse harul său peste omenirea nouă ce-şi caută aşezarea pe temelia dreptăţii so iale şi a dragostei creştine.

Al vostru vostru doritor de tot binele şi pururea rugător lui Dumnezeu.

† **IUSTINIAN**
Mitropolitul Moldovei

Dată în reşedinţa Noastră mitropolitană din Iaşi, cu prilejul Anului Nou 1948.

NUMĂRĂTOAREA[1])

de † IUSTINIAN
Mitropolitul Moldovei

Preoţimea, ca factor de lumină al satelor şi îndrumătoare a populaţiei pe calea propăşirii sociale, este chemată să-şi dea contribuţia de muncă la recensământul populaţiei şi bunurilor private şi publice ale ţării. Preoţimea se va găsi, în această muncă, alături de toţi reprezentanţii autorităţilor publice, ce au în grijă buna stare a vieţii obşteşti.

Recensământul sau numerotarea populaţiei, a clădirilor şi proprietăţilor agricole s'a făcut în toate timpurile şi în toate ţările. Din istorisirea Naşterii Domnului Iisus Hristos se constată că şi pe vremea aceea numărarea populaţiei se făcea, la locul de baştină al fiecăruia, devremece bătrânul Iosif şi Fecioara Maria, cari locuiau în Nazaretul Galilei, s'au pogorît în Ierusalim, ca să se înscrie la locul lor de origină. Aşteptând rândul la numărătoare, Fecioara Maria a născut pe Mântuitorul, în Staulul din Betleem, unde erau găzduiţi, în apropierea Ierusalimului. Deci recensământul nu este o măsură nouă administrativă, ci ea se practica în cele mai vechi timpuri.

Ce urmăreşte recensământul rânduit la noi, de Guvernul ţării ?

Din pricina crâncenului război, care ne-a năpăstuit, populaţia s'a desrădăcinat dela obârşia ei şi s'a răsfirat prin alte meleaguri. Bombardamentele au stricat clădiri particulare şi publice, au distrus biserici şi instituţii şcolare, poduri, şo-

---

1) Indemnul I. P. S. Justinian, Mitropolitul Moldovei adresat preoţilor cu prilejul lucrărilor de recensământ, publicat în ziarul „Universul" din 25 Martie 1948.

sele, căi ferate, linii telefonice, zăgazuri de ape, fabrici şi alte instalaţii. Seceta a nimicit inventarul viu cu care agricultorii îşi munceau pământurile. Situaţia constatată de recensământul din 1941 nu mai co espunde realităţilor de pe teren.

Din pricina lipsei de date statistice precise, nu se cunoaşte numărul şi desimea populaţiei fapt ce îngreuiază o dreaptă repartiţie a alimentelor şi celor necesare traiului, prin cooperative. Unele regiuni sunt excedentare, altele duc lipsă din cauza răvăşirii pricinuită de război. Nu se cunoaşte numărul neştiutori or de carte, starea higienică a locuitorilor după localităţi, pentruca să se trimeată la locurile periclitate ajutoarele trebuitoare.

S'au pierdut multe bunuri care trebuesc înlocuite, astfel ca populaţia să nu simtă lipsa lor. In urma reformei agrare mulţi cetăţeni au fost împroprietăriţi şi astfel li s'a dat posibilitatea să-şi ridice gospodării noui, care nu erau pe vremea ultimului recensământ.

Guvernul ţării, în dorinţa de a veni în ajutorul ţărănimii şi a muncitorimii, prin refacerea gospodăriilor ţărăneşti, prin îmbogăţirea parcului de vite, prin înzestrarea ţărănimii cu unelte şi vite, nu poate îndeplini toate aceste înbunătăţiri, decât în urma unei cunoaşteri exacte a situaţiei reale de pe teren.

Recensământul populaţiei, clădirilor agricole, care va avea loc la 25 Ianuarie a. c., prin datele exacte ce le va pune la îndemână, va sta la temelia reconstrucţiei ţării noastre.

Cum, deobiceiu, la asemenea lucrări cu caracter obştesc apar şi svonuri sau şoapte răuvoitoare, care născocesc fel de fel de închipuiri, cucernicii preoţi vor lămuri poporul, fie în biserici, fie în alte ocazii potrivite, că recensământul e o trebuinţă neîntârziată pentru buna gospodărie a populaţiei, Instrucţiuni şi chestionare vor primi fiecare preot fie prin preturi fie prin protopopii de plasă, care au întreaga răspundere de felul cum s'a executat recensământul în plasa pe care o conduc.

Cu nădejdea nesdruncinată că preoţimea va fi în rândul întâi la munca de recenzarea populaţiei — fiind pildă pe intreaga ţară, — îi trimitem urări de spor la muncă şi binecuvântarea arhierească.

ASPECTE

din viaţa religioasă a U. R. S. S.-ului [1])

de † JUSTINIAN, Mitropolitul Moldovei

După ce face un scurt istoric despre creştinarea ruşilor sub ţarul Vladimir şi soţia sa Ana, în secolul al IX-lea şi organizarea bisericii ruseşti sub influenţa patriarhiei Constantinopolului — I. P. S. Sa în continuare spune:

Primele legături româno-ruse, datează dela începutul veacului al XV-lea, când prin Moldova trec pelerini ruşi: Ignatie din Smolensks — arhimandritul Gherontios din Moscova, călugărul Epifanie din Novgorod şi Zosima, ieromonahul Mănâstirii Troiţco — Sergheevschi. Reprezentanţii Bisericii nu erau numai fruntaşii culturii ci şi îndrumătorii autorizaţi ai relaţiilor diplomatice.

Astfel, în a doua domnie (1563—1568) Alexandru Lăpuşneanu a dus tratative cu Moscova prin ieromonahul Eufimie.

In anul 1588 patriarhul Ieremia al Constantinopolului a trecut prin Iaşi, de unde l'a însoţit până la Moscova, Mitropolitul Moldovei Gheorghe Movilă, participând la solemnităţile înscăunării primului patriarh al Ruşilor şi semnând actul înfiinţării Patriarhatului Rusiei (1589). De aici încolo legăturile între cele două Biserici, încep să fie foarte strânse.

In anul 1595, în Iaşi, s'a ţinut Sinodul care a studiat propaganda Iezuiţilor şi mijloacele de stăvilirea ei. Au participat episcopii din Galiţia şi Mitropoliţii Ghenadie, Balan din Lvov. In 1594 mai toată Galiţia şi Rutenia trec la unirea cu Roma Pentru neuniţi, rămase Episcopul Ieremie, care a trecut ca epis-

---

[1]) Conferinţă ţinută la A. R. L. U. S., în Aula Facultăţii de Drept, în ziua de 8 Februarie 1948.

cop al Maramureşului în anul 1603, care apoi s'a dus în Rusia. In locul lui, la Lvov, Mitropolitul Moldovei Anastasie Crimca, hirotoni în anul 1608 ca episcop ortodox pe Ieremia Tisprovschi.

In timpul lui Petre Movilă, (1596-1647) Mitropolitul Kievului şi Mitropolitul Varlaam al Moldovei, a fost epoca cea mai rodnică a acestor legături bisericeşti. Tipografiile trimise de Mitropolitul Kievului lui Vasile Lupu şi Matei Basarab, răspândesc lumina cărţilor bisericeşti. Şcolile teologice din Iaşi şi Târgovişte sunt organizate după modelul celei din Kiev, având printre dascalii lor şi dascali ruşi.

Sinodul dela Kiev din anul 1640, îşi continuă lucrările la Iaşi în anul 1642 cu participarea delegaţilor celor două biserici.

Domnitorul Vasile Lupu a folosit în legăturile diplomatice cu ţarul Rusiei pe Mitropolitul Varlaam, iar din partea Moscovei a fost folosit călugărul Arsenie Buhanov.

Tot în acelaş timp Mitropolitul de Alba Iulia Ghenadie, 1629), socotea Moscova: *Roma cea nouă*, ca şi urmaşul său Mitropolitul Sava Brancovici, după ce vizitase Moscova în anul 1668.

O solie a domnitorului muntean, Alexandru Coconul, reprezentată prin Mitropolitul Luca Ciprianul, a fost la Moscova.

O altă solie a moldovenilor, condusă de Mitropolitul Ghedeon, a depus la Moscova, la 21 Iulie 1656 jurământul de credinţă ţarului. In anul 1683 clerul şi popoporul moldovean, au cerut iarăş supuşenia rusă. Delegaţia, condusă de Mitropolitul Dosoftei, n'a putut merge decât până la Kiev, din cauza ciumei unde au reluat discuţiunile în anul 1684.

In acest secol, meşterii moscoviţi au ridicat biserica Trei Ierarhi şi Golia iar pictorii de seamă din Kiev şi Moscova au făcut picturile în mozaic dela Trei Ierarhi.

Sub domnia lui Petru cel Mare (1682—1725), se cunosc bunele raporturi dintre Mitropolitul Dosoftei al Moldovei şi Patriarhul Ioachim al Moscovei, care i-a trimis lui Dosoftei, o tipografie, cum şi meşteri tipografi.

Cronicarii povestesc despre partidul „creştinesc" din Moldova, condus de Mitropolitul Ghedeon şi hatmanul Jora, care încă înainte de Dimitrie Cantemier, promiteau lui Petru cel Mare,

în caz de război un ajutor de 10.000 moldoveni şi 15.000 ostaşi din alte neamuri.

In timpul domniei lui Dimitrie Cantemir a avut loc vizita lui Petru cel Mare la Iaşi, cu care prilej primirea i s'a făcut în mânăstirea Golia. Marele împărat şi-a vizitat pe prietenul său domnitorul Moldovei cu care a încheiat alianţa împotriva Turcilor.

Pentru legăturile lui cu Moscova, şi pentru sentimentele lui filoruse, marele Mitropolit Antim Ivireanu a fost ridicat şi apoi ucis de turci în drumul spre Constantinopol. El era georgian, din părţile de unde a fost şi Sf. Ioan dela Suceava.

In anul 1770, Patriarhul Moscovei a primit la Petersburg, vizita delegaţiei bisericii Moldovene compusă din Inochentie episcopul Hus:lor, egumenul Vartolomeu Măzăreanu dela Socola şi egumenul Venedict dela Moldaviţa. In Noembrie acelaş an, Patriarhul Moscovei a primit vizita delegaţiei muntene în frunte cu Mitropolitul Grigorie.

Am enumerat numai o parte din aceste vizite reciproce a reprezentanţilor celor două Biserici şi a conducătorilor celor două popoare.

Cât de adâncă era prietenia între cele două Biserici şi popoarele lor, o dovedesc atâtea cazuri de alegeri de vlădici moldoveni în scaunele vlădiceşti din Rusia, cultivarea tineretului român la instituţiale de cultură din Rusia, dar mai cu seamă viet'rea împreună a călugărilor moldoveai şi ruşi, sub conducerea marelui stareţ Paisie Velicicovschi, al cărui mormânt stă ca o mărturie vie a trecutului acestuia, în mânăstirea Neamţului. El este părintele duhovnicesc al marelui Mitropolit Iacob Stamate, care la rândul său este părintele duhovnicesc al Marelui Veniamin Costache.

Mai amintim câteva nume ce au urmat căile de frăţie între cele două biserici: câtăva vreme arhiepiscopul Ambrozie al Ecaterinoslavului ca şi succesorul său Gavril Bănulescu Bodoni, a fost exarh al bisericei moldoveneşti, pe când Iov Potemkin a fost egumen al mănăstirilor Horodiştea şi Slatina iar Iona Travelschi, Mitropolitul Georgiei, egumen al Pângăraţilor.

Din rândurile studenţilor dela Kiev, au fost recrutaţi mulţi Vlădici şi oameni de Stat, care au întărit aceste legături de prietenie. Am să amintesc numai de marele episcop Melchisedec

al Romanului, care a avut mult de suferit dela contimporanii săi pentru sentimentele sale filoruse, şi de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Nicodim, care încheiase ultimul act al acestor legături prin participarea sa la ultimul Sinod panrus din toamna anului 1917 ca delegat al Bisericii române în calitate de episcop al Huşilor, dar care s'a învrednicit, după 30 de ani, să revină la Moscova, în calitate de Patriarh al Biserici Române pentru reuarea legăturilor de prietenie şi frăţească colaborare cu Biserica din U. R. S. S.

Am făcut acest expozeu al legăturilor bisericeşti din trecut, pentru a vă lămuri că noi, prin vizita ce am făcut Bisericii din U. R. S. S., n'am făcut altceva în plus din cele ce înaintaşii noştri au făcut pentru binele Bisericii şi neamului nostru, ci ne-am făcut numai o sfântă datorie de a relua secularele legături de prietenie cu Biserica şi poporul rus.

După ce arată situaţia Bisericii ruse în preajma revoluţiei, o biserică complect aservită ţarului şi cu clerul în rândul latifundiarilor, despărţit de popor, persecutor, alături de jandarmi, şi organizatori de progromuri ordonate de Gafton, primul protopop al bisericei ruse şi membru în Sinod, continuă:

„In anii de după revoluţia din Octomvrie, în Rusia au avut loc nu odată procese ale unor feţe bisericeşti", ne spune Mitropolitul Nicolae al Kievului şi Galiţiei, în unul din articolele apărute şi în presa noastră. Dar pentru ce au fost judecate aceste feţe bisericeşti? Exclusiv pentru aceia că sub acoperirea hainei de preot şi a praporului bisericesc au desfăşurat o activitate antisovietică. Au fost procese politice ce n'aveau nimic comun cu viaţa pur bisericească a organizaţiilor religioase pur bisericeşti, a slujitorilor Bisericii" spune mai departe Inalt Prea Sfinţia Sa. — Citäm mai departe: „Atitudinea bisericii ortodoxe faţă de puterea sovietică şi faţă de măsurile ei, este clar formulată în Testamentul primului ierarh al Bisericii ruse, de Patriarhul Tihon: *„In anii de ruină civilă, scrie el în testamentul său, cu voia lui Dumnezeu, fără de care nu se săvârşeşte nimic în lume, în fruntea Statului Rus s'a pus puterea sovietică care a luat asupra sa greaua îndatorire de a înlătura urmările războiului sângeros şi ale foametei groaznice"*.

Intr'o epistolă către arhipăstori şi credincioşi, Patriarhul Tihon recunoaşte în faţa întregului popor, noua ordine şi declară: *„puterea sovietică guvern popular“*. Patriarhul Tihon spune: *„Fără să păcătuim împotriva credinţei şi Bisericii noastre, neadmiţând nicio cedare sau compromis în domeniul credinţei, noi trebue să fim în viaţa civilă cinstiţi, faţă de puterea sovietică şi să lucrăm pentru binele obştesc condamnând orice agitaţie făţişă sau ascunsă împotriva noiei ordine de stat“*.

Mai presus de toate îl neliniştea pe Patriarh activitatea dăunătoare pentru Biserica ortodcxă a clerului şi mirenilor ce au emigrat în străinătate; utilizând autoritatea de care se bucura Patriarhul, aceşti emigranţi, duceau acolo, cum au dus şi la noi, o activitate contrarevoluţionară. Patriarhul Tihon a luat atitudine fermă şi a spus: *„Declarăm cu hotărîre: n'avem legături cu ei, ei ne sunt străini, noi îi condamnăm“*.

Testamentul Său, Patriarhul Tihon, îl termină astfel: *Chemând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra arhipăstorilor, păstorilor sufleteşti şi a fiilor bisericii ce ne sunt credincioşi vă conjurăm cu conştiinţa liniştită, fără teamă, că vom fi găsit împotriva sfintei credinţe, să vă supuneţi, nu de frică, ci din cuget curat, puterii sovietice“*.

După moartea Patriarhului Tihon, în fruntea bisericii ortodoxe ruse, a trecut Serghie, Mitropolitul Moscovei şi al Colomeei, păstrătorul scaunului Patriarhal; un om dintre cei mai învăţaţi ierarhi ai Rusiei, fost rector al academiei Teologice din Petersburg, apoi arhiepiscop al Finlandei, şi arhiepiscop al mai multor scaune din Rusia.

In anul 1917 a luat parte activă la lucrările soborului pan rus, la care a luat parte şi episcopul Huşilor, actualul Patriarh al României.

Inalt Prea Sfinţia Sa a fost indicat de Patriarhul Tihon prin testamentul său, la conducerea Bisericii Ortodoxe Ruse.

După revoluţie, în timpul patriarhului Tihon ca şi în timpul Mitropolitului Serghie, biserica ortodoxă rusă a avut mult de suferit din cauza schizmaticilor care căutau sfâşierea şi divizarea bisericii ortodoxe ruse. Tactul şi înţelepciunea acestor ierarhi, a împiedecat toate aceste uneltiri. Când, pentru Uniunea

Sovietică a venit ceasul greu al încercărilor şi fasciştii au atacat pe neaşteptate ţara lor conducătorul scaunului patriarhal n'a şovăit. El a trimis o epistolă către păstorii sufleteşti şi credincioşii bisericii ruse şi a chemat pe toţi credincioşii să-şi apere patria",

„*Strămoşii noştri*, scria el în epistolă, *nu-şi pierdeau cumpătul nici în împrejurări mai grele, căci ei se gândeau nu la primejdiile şi foloasele lor personale, ci la sfânta lor datorie faţă de patrie şi credinţă şi ieşeau învingători. Să nu dăm deci de ruşine gloriosul lor nume noi, ortodoxii, înruditi, cu ei prin sânge şi prin credinţă. Patria noastră e în primejdie şi ea ne cheamă : toţi în rânduri de luptă, toţi la apărarea ţării noastre de robirea străină a isoricelor ei sanctuare, a independentii ei. Ruşine oricui va rămâne nepăsător la această chemare, oricine ar fi el*".

Ca răspuns la chemarea capului Bisericii, din Gorki şi Sverdlovsk, din Novosibirsck şi Arhanghelsk, din Cazan şi Petropavlovsk, din Camciatka, veneau ştiri despre avântul religios şi patriotic, despre strângerea de donaţiuni băneşti întru apărarea patriei.

In August 1941, Mitropolitul Serghie, rosteşte o predică în Biserica Sf. Ioan Ostaşul din Moscova, unde şi eu, ca reprezentant al Bisericii Române cu ocazia vizitei la Moscova, am cuvântat poporului şi clerului adunat în întâmpinarea Noastră. Iată ce grăia Inalt Prea Sfinţia Sa :

„*Furtuna războiului care a venit să servească la însănătoşirea atmosferei noastre spirituale, să ducă cu ea tot felul de miasme ale putrezirii : nepăsarea faţă de binele Patriei, făţărnicia, slujirea propriei înavuţiri, etc. In clipa de faţă*, spunea el, *toate gândurile noastre sunt îndreptate spre apus, acolo unde vitejii nostri ostaşi duc o luptă pe viaţă şi pe moarte, cu duşmanul care ne-a atacat patria. Gândindu-ne mereu la ei, îl implorăm pe Dumnezeu, să le dea putere şi bărbăţie şi răbdare în îndurarea grelelor încercări ale războiului şi să încununeze sforţările lor cu victorie.* Incheind spune : *Fie deci ca judecătorul cel drept şi nemăsurat de milostiv, să răsplătească pe ostaşii nostri cu cununa nepieririi pentru lupta lor eroică de jertfire de sine până la moarte,*

iar pe noi, cei ce cu zel ne rugăm pentru ei, să ne miluiască". Cu ocazia sărbătorilor Paştelor, din anul 1942, Mitropolitul Serghie a scris o epistolă de sărbătoare. „*Prăznuim sărbătoarea Paştelor*, spune epistola, *într'o clipă când cerul deasupra noastră tot mai e acoperit cu nori, şi ţara tot mai sufere năvălirea sălbatecă a fascistilor. Intunericul nu va învinge lumina, chiar dacă a umbrit-o vremelnic. Fascistii ce-au cutezat să recunoască drept drapel al lor svastica păgână, în locul crucii lui Hristos, nu vor isbuti să învingă*". Şi n'au învins. Rugăciunile clerului fascist n'au fost ascultate de Dumnezeu.

După un scurt expozeu al contribuţiei chiriarhilor şi clerului rus, la victoria armatelor sovietice anunţând în treacăt despre:

a) Alegerea Patriarhului Serghie la 8 Septembrie 1943 şi alegerea Patriarhului Alexei în Fevruarie 1945, în prezenţa delegaţilor tuturor bisericilor ortodoxe din lume.

b) Organizarea bisericii ruse: Patriarh, 7 mitropoliţi, 75 arhiepiscopi şi episcopi.

c) Pregătirea preoţilor în Academii la Moscova, Leningrad şi Kiev, la Odesa, Minsk, Stravopol, Vilnius, Talin şi alte oraşe, — seminare teologice.

d) Reviste şi publicaţii. - Plata clerului de credincioşi - etc., scoate în evidenţă patriotismul ierarhilor, clerului şi celor 12 milioane credincioşi ai bisericii unite din teritoriile foste sub ocupaţia Poloniei şi Ungariei — cari s'au întors în sânul bisericii ortodoxe ruse de unde se depărtaseră acum 350 de ani — sub presiunea stăpânitorilor poloni şi unguri. Teritoriile revenind la Ucraina de unde se răpiseră altădată. Clerul şi credincioşii s'au reîntors cu mare însufleţire patriotică la biserica ortodoxă. Fapta lor îi onorează, iar noi românii simţim un mare regret că asemenea gest n'a fost făcut de clerul şi poporul bisericii unite din Ardeal nici după unirea din 1918 şi nici după unirea din 1944, — deşi unirea lor cu Roma a fost făcută cu o sută de ani mai târziu.

Suntem în aşteptarea trezirii patriotismului lor — cel pentru dreapta pildă dată de sora lor într'o unire cu Roma — fostă biserica unită din Ucraina.

I. P. S. Sa povesteşte apoi impresiile din călătoria la Mos„

cova stăruind asupra religiosităţii poporului, serviciilor religioase şi corurilor bisericilor, fastul şi podoabele în slujbe, ţinuta Chiriarhilor şi clerului şi calda primire făcută delegaţiei. A stârnit un viu interes atenţia deosebită acordată de Generalissimul Stalin prin acordarea favoarei de a vizita Cremlinul. Catedralele cu aurul şi podoabele lor, cum şi muzeul ţarilor şi patriarhilor din Cremlin a stârnit un viu interes; ca şi vizitarea Chievului şi Lavrei Percesca cu cele 146 sicrie cu sf. moaşte, etc.

In drum, la Moscova pe străzi, în magazine, nu am întâlnit niciun tânăr sau bătrân care să se preteze la gesturi necuviincioase, cum ni se întâmplă regulat în Iaşi sau sau la Bucureşti, când unii tineri şi vrâstnici au atitudini necuviincioase sau rostesc vorbe ofensătoare.

Iată cât de superioară este educaţia cetăţenească în U.R.S.S.

După întoarcerea delegaţiei dela Moscova, în cursul lunii Noembrie 1946, a avut loc în sala Dales, adunarea preoţilor din capitală şi judeţul Ilfov, în cadrul Uniunii Preoţilor Democraţi, pentru a li se face o comunicare în legătură cu vizita noastră la Moscova.

La această adunare, Uniunea Preoţilor Democraţi, a invitat şi pe d. Ministru Gh. Gheorghiu-Dej, Secretarul general al Partidului Comunist Român.

Răspunzând invitaţiei, Domnia Sa, în cuvântarea ţinută, a precizat atitudinea şi raporturile pe care înţelege să le aibe Partidul Comunist Român, faţă de Biserică şi cler. (Vezi ziarul Universul din 16 Noembrie 1945).

Găsesc că mai oportună este astăzi cunoaşterea acestor declaraţiuni şi de aceia le dau citire:

„Mulţi dintre Dvs., a precizat dintru început d. Ministru Gheorghiu-Dej, ar putea să-mi pună întrebarea: ce legătură poate fi între Partidul Comunist Român a cărui concepţie materialistă este clară şi instituţia pur spirituală a Bisericii?

„Răspunsul meu este simplu şi sper că va fi primit cu încredere, întrucât niciodată Partidul Comunist nu a făcut declaraţii gratuite şi nici compromisuri sau transacţii dictate de calcule şi criterii electorale.

Atitudinea noastră faţă de Biserică şi slujitorii ei, am pre-

cizat-o dintru început şi categoric în Programul platformei Blocului partidelor democrate, declarând solemn: Blocul va asigura libera desvoltare a Bisericilor, indiferent de confesiunea lor şi va susţine biserica să-şi împlinească misiunea ce-i revine în viaţa Statului.

Dacă Partidul Comunist Român, ar fi avut alt punct de vedere, nu şi l-ar fi desminţit în public.

Intre romantism şi realitatea vieţii

„Această atitudine faţă de Biserică, porneşte dela realitatea că ea reprezintă în viaţa poporului, o forţă spirituală care trebue ajutată ca să-şi împlinească rosturile-i înalte.

„Partidul Comunist a eşit din faza romantismului, când el îşi dibuia drumul din punct de vedere ideologic, fiind constrâns de forţele care oprimau să ducă o luptă legală.

„Mulţi dintre conducători s'au lepădat de acest romantism utopic, privind adânc conţinutul vieţii şi fixându-şi atitudinea după realităţi iar nu după dorinţe.

„Aş spune un neadevăr, afirmând că partidul comunist a renunţat la concepţia lui materialistă asupra vieţii.

„Aceasta nu ne împiedecă de a ne inspira din realităţile concrete, de a ţine seama de ele şi în domeniul vieţii morale, de a căuta să câştigăm preoţimea ca forţă spirituală şi a colabora cu ea în interesul Patriei noastre.

Intre cler şi popor

„Este greşită părerea că Biserica trebuie să aibe preocupări de ordin strict cultic şi spiritual.

„Dacă Biserica şi clerul s'ar menţine numai la aceste atitudini empirice, legătura dintre Biserică şi popor ar suferi. Căci preotul trebuie să fie la sate nu numai duhovnicul şi mângâetorul tuturor sufletelor încercate moralmente, ci să unească învăţătura depe amvon îndrumarea unui luminat şi adevărat părinte şi îndrumător, de fiecare clipă".

Şi la oraşe unde sufletele sunt mult mai supuse rătăcirilor, acolo unde lipseşte Biserica, privirile se îndreaptă în altă parte.

„Invăţământul forţelor negre“

„Au fos vremuri când forţe negre, au izbutit să sdruncine poporului nostru echilibrul sufletesc şi structura lui intimă, căci nu s'ar explica altminteri cum cavalerii crimei şi minciunii au putut pune stăpânire pe sufletele credincioşilor, ba chiar pe o parte a păstorilor Bisericii.

„Faţă de aceşti păstori Guvernul a avut atitudinea învăţăturii Evanghelice, care cere aducerea oii rătăcite la turma ei, şi care nu vrea moartea păcătosului, ci îndreptarea lui.

„D-l Ministru Gheorghiu-Dej, a expus într'un spirit de înaltă seninătate, un aspect impresionant din timpul întemniţării d-sale în Caransebeş, când în faţa hoardelor hitleriste aţâţate chiar de confesorul închisorii, spre ură şi moarte — d-sa, deşi în situaţia care-l expunea celor mai grele consecinţe, a înţeles să opună cu toată energia urii înjositoare, principiul divin al iubirii aproapelui, căci „Iisus — a încheiat d-sa expunerea acestui episod în aclamaţiile sălii —, n'a cerut să iubeşti doar pe cei ce simt şi văd ca tine ci chiar pe duşmanul tău“.

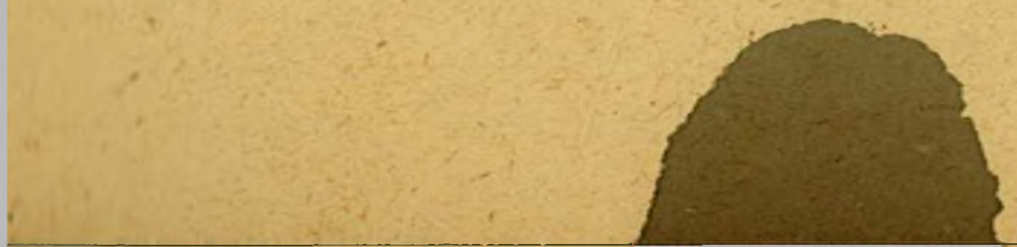
O diversiune: despărţirea Bisericii de Stat

După un aspru rechizitoriu făcut metodelor necinstite prin care politicianii învechiţi în minciună încearcă să denatureze adevărurile evidente şi să creieze diversiuni, d. ministru Gheorghiu-Dej, a respins categoric diversiunea încercată de partidele istorice care atribuie partidului comunist român, intenţia separaţiunii Bisericii de Stat, declarând:

„Nu ne adresăm clerului, doar cu scopul de a-i câştiga voturile, ci de a-i câştiga sufletul pentru a face din Biserică locaşul sfânt de unde să pornească cele mai bun gânduri pentru ţară şi popor“.

„Pot fi împrejurări care să impună această separare, atunci când Biserica s'ar arăta ostilă voinţei şi dorinţei de înnoire a vieţii populare şi s'ar opune ritmului nou de progres în care a intrat ţara noastră“.

„Sunt în cele mai bune raporturi cu I. P. S. Nicodim, Patriarhul României, al cărui cuvânt cald şi înţelept este o adevărată desfătare sufletească. Aş dori şi preoţimei noastre acelaş

dar de a câştiga sufletele, pe care-l are Inaltul Ierarh şi aceleaşi strălucite însuşiri pentrucă atunci, cauza Bisericii ar fi bine apărată.

Vizita I. P. Sale la Moscova, nu trebuie socotită ca o simplă întâmplare, ci aşa cum a arătat I. P. Sa, apropierea, iar nu izolarea noastră de marea putere dela Răsărit, înseamnă, aşa cum s'a dovedit în conferinţa dela Paris—sprijin şi biruinţă pentru Statul şi Biserica ortodoxă română.

Aşa şi-a încheiat d. ministru Gheorghiu-Dej, declaraţiile sale.

In ultima vreme, în rândurile clerului ca şi în rândurile credincioşilor, domneşte aproape permanent întrebarea: *Va fi separată biserica de Stat ?* Singurul motiv al separării este arătat de d. ministru Gheorghiu-Dej — când spune: *„Pot fi împrejurări care să impună această separare, atunci când Biserica s'ar arăta ostilă voinţei şi dorinţei de înnoire a vieţii populare şi s'ar opune ritmului nou de progres în care a intrat ţara noastră“.*

Şi dece n'am mărturisi-o cinstit. In ierarhia bisericească, de sus până jos sunt încă mulţi care „se opun ritmului nou de progres în care a intrat ţara noastră“, şi de multe ori chiar ei sunt cei cari se arată mai îngrijoraţi. Ei fac exact ceeace ne spune o poveste mitologică despre un cetăţean care a vrut să ispitească oracolul dela Delfi, având o pasăre sub haină pe al cărei gât ţinea o mână, pentruca în cazul când oracolul ar fi răspuns că pasărea este vie, el s'o gâtuiască şi să i-o arate că e moartă, iar în cazul când oracolul ar fi spus că e moartă, el să i-o arate că este vie. La întrebarea cetăţeanului: *Spune-mi de este vie sau moartă pasărea ce am sub haină ?* oracolul i-a răspuns: *Pasărea este aşa cum vrei tu !* Cam acesta este şi răspunsul d-lui Ministru Gheorghiu-Dej cu privire la situaţia bisericii.

Biserica va fi aşa cum o vrem noi. Să încetăm deci cu ispitirile şi să ne vedem de rostul nostru de învăţători ai evangheliei mângâietoare şi mântuitoare de suflete şi să fim îndrumătorii vieţii sociale în ritmul vremii pentru credincioşii noştri. Aşa făcând, suntem nu numai părinţii duhovniceşti ai poporului ci şi vrednici urmaşi ai înaintaşilor noştri care au condus biserica şi au îndrumat poporul pe căile prieteniei şi bunei înţelegeri în primul rând cu marele şi generosul vecin dela Răsărit, cu poporul rus.

CUVÂNTAREA

I. P. S. JUSTINIAN, Locotenent de Patriarh, la înmormântarea I. P. S. Patriarh Nicodim

Inalt Prezidium,
Inalt Prea Sfinţiţi şi
Prea Sfinţiţi Părinţi,
Pioasă adunare,

Cu sufletele cernite şi cu inimile copleşite de întristare, petrecem spre cele veşnice pe duhovnicul şi părintele Bisericii Pravoslavnice Române.

După o îndelungată vieţuire, ca Patriarhii Vechiului Testament, trecând pragul a opt decenii de vârstă, a adormit în nădejdea învierii, Inalt Prea Sfinţitul Nicodim Munteanu, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Numele de familie Munteanu, îi contura făptura fizică şi cea spirituală. Se născuse între munţii maestoşi ai Pipirigului, purta trup falnic ca de munte ; iar lucrarea lui cărturărească, ca făuritor de slovă românească şi tălmăcitor al predaniilor Bisericii se înalţă astăzi în câmpul literaturii româneşti, tot ca un pisc de munte. Din această fainică înfăţişare, un scriitor moldovean l-a prins sub frumoasa imagine poetică de „stareţul munţilor“ de „stareţul Moldovei“.

In adevăr, din fosta fiinţă a Patriarhului Nicodim se desprinde acel spirit de întâi stătător, de stareţ, de părinte duhovnicesc.

Născut în anul 1865, la 6 Decembrie, Patriarhul Nicodim a păşit pragul vieţii pe drumul României moderne, când prin desrobirea şi împroprietărirea dela 1864, viaţa noastră socială se îndrepta spre făgaşul vremurilor actuale.

A cunoscut din trăire proprie, toate greutăţile vieţii pe care trebuia să le învingă un fecior de ţăran, ca să poată sparge porţile întunericului şi să ajungă la lumina cărţii. Căci drumurile parcurse pe jos, din ţinutul Neamţului până la Seminarul dela Socola de lângă Iaşi, nu arareori i-au amintit, ca şi lui Ion Creangă, că învăţătura constituia un privilegiu şi nu un drept cuvenit oricărui cetăţean. Mireasma curentului Paisian ce pulsa în jurul mânăstirii Neamţului, l-a întărit în credinţa că oricâte greutăţi s'ar ivi în cale, pentru câştigarea dreptului de a te lumina, prin osteneala învăţăturii, ele trebuesc doborîte. Şi tânărul Nicolae Munteanu le-a învins pe toate, reuşind să câştige preţuirea profesorilor socoleni, prin destoinicia lui la învăţătură.

Blândul Mitropolit al Moldovei, Iosif Naniescu, a remarcat calităţile viguroase ale seminaristului, şef de promoţie, luându-l ca ucenic al lui. De acum încolo, având sprijinul Mitropolitului Iosif, orizontul se deschide în toată lărgimea lui pentru cel ce avea să conducă destinele Bisericii româneşti.

Trimis pentru desăvârşirea studiilor în cetatea sfântă a Kievului, Nicolae Munteanu se remarcă în faţa eruditilor profesori, astfel că atunci când ia titlul de „Magistru“ este invitat să rămână în Rusia, pentru a fi pregătit să ocupe o catedră universitară.

Dragostea lui pentru poporul din care se ridicase şi veneraţia pentru binefăcătorul său, l-au îndemnat să nu primească invitaţia, atât de măgulitoare, părăsind Kievul, pentru Iaşi, oraşul uceniciei lui.

Intoarcerea în ţară nu însemna numai câştigarea unui titlu academic cu care să se mândrească şi să pretindă locuri privilegiate. Nicolae Munteanu se întoarce din Rusia cu un rod al muncii extra-universitare şi anume, cu două tălmăciri care-i descopereau preocupările. Intr'o parte se găseau în bagajul său „Cuvântările apologetice“ pe care avea să le rostească din amvonul Catedralei mitropolitane din Iaşi, pentru orientarea păturii intelectuale în problemele religioase, iar în altă parte aducea studii şi cărţi printre care şi tălmăcirea operei de mare răsunet social a lui Petrov, întitulată: „Un păstor model“. Cartea lui Petrov fusese prohibită la început de autorităţilor ţariste, din

pricina ideilor pe care le propăvăduia, căci în ea religia era pusă în serviciul social al poporului şi nu al claselor stăpânitoare. Calităţile operei şi năvala curentului tolstoian au făcut ca „Un păstor model“ să poată vedea lumina tiparului nu numai între graniţele Rusiei, dar să pătrundă şi la noi prin zelul tânărului cărturar Nicolae Munteanu. Localizarea personagiilor din cartea lui Petrov a făcut-o cu înţelesuri punând nume cunoscute româneşti, care în parte, prin conduita lor se asemănau cu eroii din originalul rusesc.

Iată deci, cum se desemnau preocupările răposatului Patriarh Nicodim, încă din tinereţe: ridicarea poporului prin cultură şi corectarea vederilor păturii intelectuale, care la noi pe acea vreme, se confunda cu păturile priveligiate, cărora li se cuvenea totul, iar poporului numai munca şi obida.

Pentru a se dedica numai problemelor cărturăreşti, după stilul vremii lui şi pentru a răspunde unei înclinări personale către curentul paisian, Nicolae Munteanu, magistru în teologie, intră în monahism, luând numele de Nicodim, numele celui ce a înfăşurat cu giulgiu şi aromate trupul Mântuitorului.

Rugăciunea şi munca au fost singurele îndeletniciri ale monahului Nicodim Munteanu.

Sub păstorirea lui Iosif Naniescu, a îndeplinit funcţiunea de Mare Eclesiarh şi predicator al Catedralei.

Niciodată n'a fost ilustrat amvonul dela Iaşi ca atunci, prin avântul şi temeinica pregătire a destoinicului călugăr din Pipirigul Neamţului.

După trecerea la cele veşnice a milostivului Mitropolit Iosif Naniescu, arhimandritul Nicodim Munteanu este chemat ca Vicar de scaun al Episcopiei Dunării de Jos, de către Episcopul Pimen Georgescu.

Aici îndeplineşte şi funcţia de director al seminarului „Sf. Andrei“, pe care-l reorganizează, reuşind să scoată elemente bine pregătite, ce onorează azi, prin ştiinţa lor, catedrele universitatare.

Dela Galaţi este chemat la scaunul episcopal dela Huşi. Aici Vlădica Nicodim începe să-şi arate toată puterea sa de creaţie. Era conducător de sine stătător, clar văzător, harnic şi plin de râvnă. Restaurează Palatul episcopal, renovează Cate-

drala, înfrumusețează curtea episcopiei cu un parc de flori și trandafiri, Episcopia devenind astfel punctul de admirație și de fală al hușenilor. Introduce ordinea și disciplina în cler, instituind conferințe culturale în toate județele Eparhiei, lucru neobișnuit pe acea vreme.

Alături de această operă de administrație, în timpul liber și în nopțile lungi de iarnă se adâncește în tălmăcirea după Septuagintă, a Sf. Scripturi, lucrare ce-i va încununa opera cărturărească de mai târziu.

Grija pentru lumina poporului îl face să alcătuiască „Mica Biblie", dând la îndemâna masselor populare, cu imagini bine alese, cuvântul nemuritor al lui Dumnezeu, într'o haină curată a limbii românești.

Și această lucrare de folos obștesc a provocat puternice reacțiuni din partea celor ce nu voiau ca poporul să fie luminat.

Dela Huși se retrage la Mânăstirea Neamț, continuându-și fără răgaz, munca de mare și iscusit tâlcuitor.

Constatând că textul poetic al Psaltirii era denaturat în traducerile oficale, traduce singur din nou Psaltirea, atrăgând admirația celui mai mare scriitor român Mihail Sadoveanu, care scria în „Viața Romînească" următoarele: „Vlădica Nicodim, starețul acelei Sf. Mânăstiri a tipărit o Psaltire, într'o tălmărire nouă a sa, care se armonizează cu trecutul de cultură al vechilor ctitori domnești, cu munții care fumegă, cu apele care spumează, cu toată poezia măreață a locurilor, cu mormintele voevozilor și monahilor, cu sufletul nostru din cele vii de deasupra și din cele moarte dedesubt".

„Părintele Nicodim Munteanu din Pipirig, din leagănu neamului lui Creangă, s'a întâmplat să aibă într'un înalt grad simțul limbii celei bune a poporului a cărților vechi, tocmai ceiace trebue pentru imnurile lui Israil, arzând ca niște ruguri în pustia vremurilor de dedesubt".

Certificarea valorii scrisului literar a Patriarhului Nicodim dată de titanul literaturii române, este cea mai mare cinste ce încununează munca cărturărească a unui chiriarh al Bisericii strămoșești.

In 1935 freamătul poporului moldovean cheamă pe bătrânul stareț, în vârstă de 70 ani la cârma Mitropoliei Moldovei. Se

desparte cu greu de tiparnița dela Neamț și răspunde chemării poporului prin cuvintele: „Căci pentru tot ce am făcut eu, nu pot să rostesc decât cu cuvintele Scripturii: „Slugă netrebnică sunt, pentrucă n'am făcut decât ceeace eram dator și poate și mai puțin".

Aici la Iași, locurile îi erau cunoscute, dar mai ales oamenii. Vigoarea trupului nu se lasă frântă de albeața părului. Cu un program ordonat de lucru, lăsând odihnei doar cinci ore din 24, personal a strâns fonduri pentru repararea celor două Catedrale, cărora le dă haină nouă de sărbătoare. Construește o casă destinată funcționarilor și înfrumusețează parcul cu trandafiri și flori, vechea și nobila lui pasiune.

In acest timp de sub tiparnița dela Neamț ies rând pe rând nenumărate volume din colecția „Ogorul Domnului" din cei mai aleși și renumiți autori ruși sau alții străini.

Nădăjduia, ca sfârșitul vieții să-l găsească alături de mormântul blândului mitropolit Iosif Naniescu. Insă glasul Proniei Divine altfel sună decât socotelile omenești. Și astfel în 1939, Mitropolitul Moldovei Nicodim Munteanu este chemat la scaunul Patriarhal, vârful ierarhiei bisericești. Aici îl promovaseră toate roadele muncii lui și unanima prețuire a poporului pentru dragostea ce i-o arătase.

Nici în București, cu obligații atât de multiple și felurite, înfruntând vremuri aspre și nestatornice, Patriarhul Nicodim nu a încetat o clipă activitatea lui de tâlcuitor.

„Istoria Biblică" în mai multe volume, după învățatul teolog rus Lopuhin, înmulțea seria colecției din „Ogorul Domnului". Peste toate acestea tronează însă traducerea Bibliei care în ediția II-a din 1944, cuprinde 24 cărți din Vechiul Testament și întreg Noul Testament, traduse și învesmântate de slova plină de mireasmă a Patriarhului Nicodim.

Dar Patriarhul Nicodim n'a trăit în duhul curentului întemeiat de Paisie Velicicovschi, numai între zidurile mânăstirii, ci a căutat ca viața Ortodoxiei s'o cimenteze solid prin strânse legături cu bisericile surori în special cu cea rusească.

Dela ultima participare, în 1917, la Sinodul din Moscova, Biserica Română n'a mai putut avea legături cu sora ei mai mare dela răsărit. Pentru Patriarhul Nicodim care-și făcuse stu-

diile în Rusia era reprezentantul cel mai autentic al culturii religioase ruseşti în România, această stare nefirească între cele două Biserici surori îl mâhnea nespus de mult.

A fost hărăzit ca tot Inalt Prea Sfinţia Sa să înoade temeinic legăturile tradiţionale între Biserica Ortodoxă din România şi cea din U. R. S. S. în anul 1946. Acest act de colaborare bisericească, care se bazează pe o perfectă sinceritate de întărirea Ortodoxiei, va fi adâncită în viitor printr'o cooperare şi mai strânsă în cadrul ecumenicităţii.

Lucrul acesta este început şi desăvârşirea lui va fi socotită ca îndeplinirea unui testament lăsat de Patriarhul Nicodim.

Ca un stejar falnic, crescut lângă isvoare cu ape line, în mireasma poenilor de pe creste de dealuri a rodit din belşug, viguroasa personalitate a Prea Fericitului Patriarh Nicodim, ale cărui daruri şi podoabe, au încununat apostolatul său evanghelic. Munca şi rugăciunea au format taina biruinţei lui în viaţă; iar înţelepciunea şi tăcerea inimii au fost chezăşia smeritei cugetări a întraripării sale. Căci, în orice împrejurare şi în toate cinstirile ce i le-a hărăzit Dumnezeu n'a uitat chipul cel îngeresc al călugăriei, cu care şi-a împodobit întru smerenie viaţa duhului şi a trupului.

Intre zidurile vestitei mânăstiri dela Neamţ s'a rugat şi a ospătat cu pânea milosteniei pe mulţi cuvioşi părinţi, încurajând şi îmbărbătând poporul ce poposea aici însetat după duh şi adevăr.

Şi acum în faţa uriaşei personalităţi spirituale pe care o lasă istoriei Bisericii Române, Noi îngenunchem smeriţi lângă trupul ostenit de muncă, care îşi ia rămas bun dela tot ce este trecător şi păşeşte în lumea dreptei judecăţi, unde răsplata veşnică aşteaptă pe cei ce au sporit talantul dăruit de Dumnezeu.

In numele Sf. Sinod şi al poporului dreptcredincios din România, depunem ultimul omagiu de recunoştinţă pentru felul cum a apărat temeliile credinţei, cum a îmbogăţit cultura românească şi mai cu seamă, modul cum a stăruit la ridicarea poporului, din sânul căruia s'a ridicat.

Bunul Dumnezeu să primească printre aleşii Lui, sufletul Patriarhului Nicodim, care a lăsat opere cu adevărat patriarhale-

Cuvântarea d-lui ministru Stanciu Stoian

la înmormântarea Patriarhului Nicodim

Inalt Prezidium,
Domnule Prim Ministru,
Doamnelor şi Domnilor Miniştri,
Prea Sfinţiţi Părinţi,
Intristată adunare,

Pentru orgoliul individual moartea apare ca o catastrofă, iar gândul morţii aruncă vălul deşărtăciunii asupra vieţii însăşi. „Deşărtăciunea deşărtăciunilor, — toate sunt deşărtăciuni", a spus Eclesiastul.

Pentru omul simplu şi pentru orice om de bun simţ, momentul morţii este însă şi va rămâne mai ales un moment solemn, — un moment de reculegere în acelaşi timp şi de bilanţ moral. Ne stăpâneşte acest sentiment la moartea oricărui om; cu atât mai mult este el adevărat pentru oamenii cu rosturi deosebite în viaţă, pentru cei ce s'au ridicat deasupra celorlalţi prin locurile de răspundere pe care le-au ocupat, prin autoritatea de care s'au bucurat, prin tot ceea ce se cerea dela ei.

Un astfel de om a fost ilustrul dispărut, Nicodim Munteanu, fost Patriarh al României. Se cade de aceea, acum la săvârşirea lui din viaţă să ne adunăm gândurile şi să ne reculegem pios, ca un prinos pentru ceeace a fost el.

Cine a fost şi mai ales ce a fost Patriarhul Nicodim Munteanu? — Cu ocazia împlinirii a 80 de ani de viaţă, d. dr. Petru Groza a spus despre veneratul dispărut: „A crescut în dragostea ţăranilor şi în mireasma vieţii mânăstireşti".

Preşedintele Consiliului de Miniştri a cunoscut îndeaproape pe Patriarhul Nicodim, de aceea, mai mult decât alţii a putut să-l caracterizeze lapidar. Aşa cum ni se descifrează şi nouă, din câte l-am putut cunoaşte, putem să spunem despre el: a fost şi a rămas, în toată lunga sa viaţă, un ţăran şi un călugăr.

Şi este aşa, Patriarhul Nicodim s'a născut din părinţi ţărani în satul Pipirig, din judeţul Neamţ. A văzut, aşa dar lu-

mina zilei, într'un colţ retras de ţară, acolo unde viaţa ţărănească s'a păstrat mai neamestecată. După mamă el se înrudea cu familia marelui scriitor Creangă, iar tatăl său a fost gospodar cu oarecare cuprins.

Originea ţărănească a lui Nicodim Munteanu este de reţinut, pentrucă ea explică religiozitatea sa. Ea explică chiar ceva mai mult: modul simplu cum va pune întotdeauna problemele religioase, nuanţa de popular şi omenie, care-i va îmbrăca gândurile şi sentimentele.

Minţile mai complicate, când sunt ancorate în preocupări religioase, transpun gândurile şi sentimentele lor în formule metafizice sau se rătăcesc pe cărările fără ieşire ale misticismului bolnav. Inşelându-se sau înşelând pe alţii, cei ce fac parte din această categorie de oameni, se desprind de viaţă şi izolează viaţa, crezând că o pot fixa în forme dorite şi neschimbătoare. Cu aer de heruvimi toţi aceştia încearcă să pună stavilă vieţii şi tendinţelor fireşti de mai bine ale omului. Ne amintim doară de toţi acei teologi şi cărturari români din trecutul apropiat care se se străduiau cu prefăcută seriozitate, să definească esenţa eternă a neamului românesc şi predicau, în stil căutat de pravilă străbună, un Stat teocratic, după stilul Bizanţului. Acolo, în Bizanţul tuturor intrigilor şi tuturor opresiunilor găseau ei modul de viaţă statală şi antrenau Biserica în lupte politice antipopulare, uitând cu toţii cuvintele lui Iisus, în numele căruia vorbeau şi care spusese peste veacuri: „împărăţia mea nu este din lumea aceasta".

Patriarhul Nicodim, după cât se pare, nu s'a rătăcit nici odată în astfel de speculaţiuni deşarte. In religie el vedea simplu ceeace şi ţăranul simplu vede: suportul unei morale. Acest mod de a vedea nu i l-a dat cartea, ci a venit cu el de-acasă. El îi era aproape organic şi de aceea îl şi mărturisea fără ocoluri. El i-a dat deasemenea puterea să ia uneori atitudini, care fac cinste memoriei lui. Aşa s'a întâmplat de pildă, în 1940, în vremea stăpânirii legionare. In acea toamnă însângerată când fuseseră răscolite dedesubturile bestiale ale fiinţei umane, când pistolul ţinea loc de argument, iar spectrul morţii rătăcea pe uliţi, când nimeni nu se mai simţea în siguranţă, nici chiar cei

ce deslănțuiseră teroarea, atunci s'a auzit răsunând la Radio cuvântul Inaltului Ierarh, chemând lumea la înțelegere și omenie. Vorbea în el țăranul, vorbea poporul satelor, care simțea primejdia care pândea în dosul unei mișcări, fără temeiuri morale după cum era fără orizont.

Alături de țăran în complexul personalității Patriarhului Nicodim stătea călugărul. El a fost călugăr din frageda sa tinerețe. Dar călugăr după rânduiala Bisericii sale strămoșești. Căci mai sunt și alte rânduieli cu alte năravuri străine de mentalitatea poporului nostru. In luptă cu vremea și cu așezările omenești, pentru păstrarea unor poziții scumpe, alte rânduieli au înființat în curgerea timpului ordine și congregații, — o întreagă armată de călugări și călugărițe, gata de orice jertfă pentru gloria șefului lor spiritual și politic. Această armată de cuvioși și cuvioase se întinde ca o plasă peste tot globul pământesc și nu întâmplător și nu odată drumurile ei au mers paralel și spre ținte comune cu drumul exploatării unor popoare de alte popoare, cu drumul qonquistadorilor lacomi și al imperialismului acaparator.

Noi nu avem a ne amesteca în regula bisericească a nimănui, atâta vreme cât ea nu atinge așezările regimului nostru popular.

Suntem însă mulțumiți când constatăm că monahismul român n'a jucat un astfel de rol. E adevărat că și Biserica răsăriteană s'a mai lăsat ispitită de glasul de sirenă al puterii celor ce se credeau în drept să se bucure de sudoarea altora, dar ea, prin ierarhii săi aleși și prin structura ei chiar, a stat întotdeauna mai aproape de popor.

In cele călugărești, călugărul Nicodim avea astfel un drum trasat și a mers pe el. In cele călugărești ca și în cele arhierești mai apoi, el a avut în plus și un dascăl ales : pe fostul Mitropolit Iosif Naniescu, figură legendară a Iașului de pe vremuri, om înainte de toate, care în practica vieții religioase punea accentul mai ales pe latura socială a activității pastorale.

Patriarhul Nicodim a rămas cu aceste însușiri și după ce a urcat pe Scaunul Patriarhal.

Inălțimea locului nu i-a schimbat nici firea, nici gândirea.

Mi-aduc aminte de prima noastră întâlnire. Sunt acum 10 luni. Era deja bolnav şi istovit şi primea destul de rar, acum, aici, la Palatul „din deal". La vârsta pe care o avea — peste 82 ani — omul se lasă uşor purtat cu gândul spre trecut şi trăeşte cu melancolică mulţumire, momentele cele mai frumoase ale vieţii. In mintea Patriarhului, trei momente stăruiau mai ales, Pipirig, Neamţ, Iaşi, — copilăria între ţărani, călugăria, ucenicia pe lângă Iosif Naniescu.

Acesta a fost Nicodim Munteanu, Patriarhul şi aceasta este credem portretul cel mai plăcut memoriei lui, acum în prag de aşezare în galeria ierarhilor Bisericii Ortodoxe Române.

Intristată adunare,

Patriarhul Nicodim a mai fost totuşi ceva şi încă un lucru de mare însemnătate pentru memoria lui: a fost un bun cunoscător al teologiei ruseşti şi un mare iubitor al culturii şi popoarelor ce au trăit şi trăesc sub obladuirea Moscovei. Despre lucrul acesta ne-a vorbit de asemenea cu căldură, în acea dimineaţă de Mai a anului 1947, de care am pomenit.

Se ştie că Patriarhul Nicodim şi-a făcut studiile, acum mai bine de o jumătate de veac la Kiev şi a cunoscut îndeaproape viaţa din Rusia de atunci. Era un bun cunoscător al limbii ruse şi a tradus mult din literatura teologică rusă, în special lucrările profesorului Lopuhin. Anii de studenţie, studiile şi lucrările, călătoria făcută din nou în Rusia, în primăvara anului 1917, toate acestea l-au legat pe veci sufleteşte de oameni şi locuri.

In anul 1946, în toamnă, a avut fericirea să revadă locurile tinereţii şi ale visurilor lui de cărturar. Călătoria a avut loc, iar rezultatul ei i-a mângâiat ultimul an de viaţă.

Cu ce impresii a venit Patriarhul din locurile tinereţii lui? O spune el însuşi într'un interview pe care l-a acordat apoi unui ziar. „Rusia Sovietică, spune el, se prezintă ca un vast şantier de muncă, stăpânit de oameni harnici, paşnici şi doritori de înălţare şi lumină, având o conducere hotărîtă şi înţelegătoare pentru ritmul vremurilor noui". Iar despre raporturile dintre Stat şi Biserica Ortodoxă Rusă, Inaltul Ierarh a spus:

„Această mare Biserică creştină îşi desfăşoară activitatea sa binecuvântată sub cele mai înfloritoare auspicii, iar autoritatea de Stat îi dă concursul".

Mi s'a făcut la Moscova o primire voevodală, — îi plăcea lui să spună. „Biserica, spune el deasemenea cu mândrie, a deschis şi a binecuvântat drumurile care merg la Moscova.

Iată încă un element de adăogat la portretul veneratului dispărut şi care e totodată moştenire de preţ pentru urmaşi. Biserica Ortodoxă Română va merge desigur mai departe pe acest drum, îl va consolida şi îl va prelungi spre ţeluri de tot mai frăţeşti legături. Dacă se poate vorbi de o Biserică luptătoare, azi, şi de un front al Bisericilor, Patriarhul Nicodim ne arată calea spre un astfel de front. El nu poate fi decât frontul ortodoxiei, în care Biserica Moscovei şi Bisericile ortodoxe din jur, formează imensa majoritate. Mergând pe acest drum, Biserica merge cu Poporul şi cu regimul pe care şi l-a dat Poporul, — merge pe drumul Republicii Populare Române.

Pentru aceste consideraţiuni şi în consens cu viaţa însăşi a răposatului Nicodim Munteanu Patriarhul, ţărăneşte, românește, în numele Guvernului Republicii Populare Române, îi spunem: Fie-i ţărâna uşoară.

PASTORALA

I. P. S. Locotenent de Patriarh al României

JUSTINIAN

cu prilejul alegerilor pentru marea Adunare Națională - Constituantă

JUSTINIAN,
Din mila lui Dumnezeu
Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei,
Președinte al Sfântului Sinod și locțiitor
de Patriarh al României

Inaltului Cler, prea cuviosilor Arhimandriți și Stareți, prea cucernicilor protoierei, iconomi și întâistătători cuernicilor preoți și diaconi, cinului monahal și binecredinciosului popor al Sfintei Biserici Ortodoxe Române, har și pace dela Dumnezeu, Părintele Ceresc, iar dela Noi arhierești binecuvântări.

Iubit Cler și popor,

Din îndemnul lui Dumnezeu, ca păstor sufletesc al vostru și din încredințarea Sf. Sinod, îndreptăm către voi, acest duhovnicesc cuvânt, privitor la noua chivernisire a Țării noastre, precum și la iconomia legată de această chivernisire, a Bisericii Ortodoxe Române.

Precum știți, în urma actului dela 30 Decemvrie 1947, poporul român a dobândit libertatea să-și clădească noua formă de Stat, Republica Populară Română și să statornicească astfel regimul democratic: calea unor neașteptate și mărețe înfăptuiri. Pentru întemeierea Republicii, întărirea stăpânirii democratice și înfăptuirile de viitor, Frontul forțelor populare ale Țării se

înfăţişează înaintea poporului, pentru a căpăta puteri noi şi pentru a aşeza la cârma Statului piatra de temelie a vieţii obşteşti: Constituţia Republicii Populare Române.

Prin doctrina, predaniile şi aşezămintele sale canonice, precum şi p in întrupările sale morale, Biserica Ortodoxă este Biserica poporului, cu care a suferit şi a luptat, atât pentru deveniri le mai bune ale traiului pământesc cât şi pentru năzuinţa către mântuirea sufletească a omului. Prin aceasta, Biserica Ortodoxă a ajutat istoria către îndeplinirea democraţiei, în care se pot realiza din plin poruncile evanghelice. In acest înţeles, împletirile Bisericii Ortodoxe Române cu duhul democratic sunt de netăgăduit, fiindcă atât Legea după care se cârmueşte cât şi organele sale de conducere, au fost întocmite cu voinţa şi prin aleşii poporului.

De aci, şi îndreptăţirea ei de a lămuri poporul oridecâteori se pune la cale destinul său şi de a cerceta actele mari care hotărăsc mersul vieţii populare.

Unul din aceste acte, care va veni în desbaterea poporului, prin reprezentanţii săi, este şi noua Constituţie. Ea este legea de temelie a viitoarei noastre aşezări şi din ea decurg orânduirile generale şi legiuirile obişnuite, în marginile cărora se vor desfăşura toate laturile traiului nostru şi deci şi cele ale fiinţei noastre sufleteşti.

Din acest punct de vedere, Biserica Ortodoxă Română constată că în noua Constituţie s'au înscris principii care garantează libera practicare a religiozităţii.

Astfel, principiul că întreaga putere de Stat vine dela popor şi aparţine poporului este în concordanţă cu poruncile Evangheliei: „*Supuneţi-vă unul altuia şi aşa veţi plini legea lui Hristos*".

Alte principii privesc bunuri materiale şi mai ales spirituale pentru care din totdeauna Biserica creştină a luptat, ca să le aducă în câmpul împlinirii.

Respectarea şi apărarea proprietăţii particulare, înscrise în noua Constituţie, încurajează năzuinţa omului către muncă, propăşire şi în deosebi către întemeierea familiei, instituţie sfântă pentru Biserică şi socotită între tainele ei. Tot aşa de aproape de inima Bisericii este şi proprietatea obştească, acele bunuri comune ale poporului, — ca: subsolul, apele, poşta, telegraful,

telefonul şi radio-ul —, despre care vorbeşte proiectul de Constituţie. O găsim în practica vechilor creştini şi arătată în Faptele Apostolilor.

Fiecare om trebue să muncească. Munca asigură viaţa, iar când munca este apărată, când ea nu este furată prin silnicie sau vicleşug, poporul întreg prosperă şi fiecare om este mulţumit şi fericit.

Munca este pusă la temelia proiectului noii Constituţii, după cum ea este principiul cel mai înalt al moralei creştine, întemeiată de Apostolul Pavel când zice: „*Cine nu munceşte să nu mânânce*". (II, Tesaloniceni III, 10); principiu care a dus şi care va trebui să ducă la desfiinţarea robiei fizice şi a împilării economice. Statornicind obligaţia muncii, noua Constituţie asigură şi dreptul la muncă; adică la foloasele ei, aşa cum spune şi Sf. Evanghelie: „*Vrednic este lucrătorul de plata sa*". (Matei X, 10). Şi mai asigură şi dreptul la odihnă prin felurite înlesniri, pentru întremarea puterilor, pentru ca munca să nu pară o osândă.

Statul va purta apoi grija sănătăţii publice şi va asigura ocrotirea acelora care nu pot munci din cauze străine de voinţa lor, de acord cu duhul filantropiei creştine.

In aceiaşi măsură se desprind din Legea de bază a Ţării bunurile spirituale, aprobate şi poruncite şi de Biserica Ortodoxă Română.

Astfel, sunt asigurate libertăţile individuale şi obşteşti, capacitatea spirituală şi cea materială a omului, convieţuirea paşnică, înfrăţirea şi unirea naţionalităţilor din Ţară, de care vorbeşte Apostolul Pavel prin cuvintele: „*Nu mai este ludeu, nici Elin, nu mai este rob sau slobod, nu mai este parte bărbătească, nici parte femeească, pentrucă în Iisus Hristos voi toţi una sunteţi*". (Galateni III, 28).

La fel şi cu îndreptăţirea în faţa Justiţiei. Prin instanţele populare de judecată, prin instituirea asesorilor populari şi prin egalitatea deplină în faţa legilor, noua Constituţie asigură cu adevărat o bună împărţire a dreptăţii. Acest lucru e lucru sfânt şi dumnezeesc. Despre el altă dată proorocul zicea: „*Vai de legiuitorii care fac pravili nedrepte şi de judecătorii carî scriu hotărîri silnice, ca să îndepărteze pe cei săraci dela judecată, să răpească dreptatea oropsiţilor poporului meu,*

să prade pe văduve şi să despoaie pe cei orfani". (Isaia X, 1—2).

Dar bunul spiritual cel mai înalt este libertatea conştiinţei, libertatea religioasă. Ea este garantată de Stat prin noua Constituţie. Prin aceasta se asigură Bisericii Ortodoxe Române exerciţiul ei nestingherit şi îi dă siguranţa încetării oricărui fel de favoritism, înlătură întrecerile confesionale şi sectare, prozelitismul şi privilegiile materiale sau morale, de care s'a bucurat în trecut conducerea unui anumit cult care nu este aşa de aproape de popor ca noi. Acest lucru a fost posibil numai pentrucă această conducere avea sprijinul unor factori conducători, astăzi excluşi dela exerciţiul puterii publice.

Pe temeiul garanţiei Statului, Biserica Ortodoxă Română îşi vede asigurate prin Constituţie organizaţiile şi putinţele sale de existenţă. De asemenea ea nu va fi lipsită de uneltele sale misionare de menţinerea nivelului de credinţă (presă, colportaj, aşezăminte de cultură) şi că se ve proteja sursele sale de existenţă.

Prea Cucernici Preoţi şi iubitori credincioşi,

Cu aceste chezăşii evanghelice şi cu asigurările înscrise în Legea fundamentală a Ţării, Constituţia Republicii Populare Române, păşiţi cu încredere la întemeiere de ţară nouă.

Voi, cinstiţilor clerici de toate treptele, lămuriţi poporul dreptcredincios asupra cuprinsului ziditor al Constituţiei, îndemnându-l la sprijin şi la o dreaptă alegere a trimişilor săi în Adunarea legiuitoare a Ţării.

Poporul, prin Frontul Democraţiei Populare (F. D. P.), îşi aşează azi temelii noi de viaţă. Fiţi alături de popor.

Iar voi, binecinstitorilor fii ai Bisericii Ortodoxe, fiţi încredinţaţi că prin întărirea aşezării democratice a Ţării, deschideţi drumuri noi către apărarea dreptului vostru de închinare şi de mântuire sufletească.

Uniţi în Dumnezeu, în cuget curat şi în doriri sfinte pentru scumpa noastră Ţară şi pentru poporul său, păstorul vostru sufletesc vă doreşte îndelungată sănătate şi vă trimite arhiereşti binecuvântări.

† **JUSTINIAN**
Patriarh Locotenent al României

D-l Ministru Vasile Luca

despre libertatea religioasă

„*Domnul Vasile Luca*, Ministrul Finanţelor, a declarat la Timişoara, în Noembrie 1947, următoarele :

„Noi n'am atacat religia niciodată şi nici nu o atăcăm. Respectăm orice religie şi orice cult. Noi susţinem libertatea de credinţă şi am realizat-o ca în nici o altă ţară, cu excepţia Uniunii Sovietice şi a celorlalte democraţii populare. Astăzi, în România nimeni nu-i prigonit şi nimeni nu-i aruncat în închisoare din cauza religiei sale. Când am luat pământurile şi le-am împărţit poporului, nu ne-am atins de biserică. Le-am lăsat pământurile ca să poată întreţine şcoli şi spitale. Dar mulţi dintre cei care predică religia s'au rupt de popor, nu simt durerea poporului, au uitat că sunt din popor, au uitat mizeria părinţilor lor. Imperialismul internaţional a pornit o luptă ideologică pentru pregătirea noului război. Atacă muncitorii, pregăteşte fascismul şi încearcă să atragă popoarele în război şi încearcă să se folosească şi de biserică. Aşa numai poate continua. Altarul să rămână altar şi să nu se prefacă în club politic reacţionar. Nu poate fi Stat în Stat. In Statul nostru democrat care stă la baza adevăratei politici populare, e posibilă numai o singură direcţie politică, iar aceasta e democraţia. Nu există drum înapoi.

Conferințele Ierarhilor ortodocși cu protoereii și consilierii clerului despre importanța alegerilor dela 28 Martie 1948, pentru Marea Adunare Națională-Constituantă

Din inițiativa Inalt Prea Sfințitului Justinian Marina, Mitropolitul Moldovei și Locotenent de Patriarh al României, Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, Dr. Vasile Lăzărescu, Mitropolitul Banatului, Firmilian Marin, Arhiepiscopul Craiovei și Emilian Antal, Locotenent al Mitropoliei Sucevei — au fost convocați în conferințe pe Mitropolii, toți protoiereii și consilierii referenți din țară, conferințe la cari — ca invitați — au participat și reprezentanți ai Ministerului Cultelor.

Astfel, Luni 15 Martie a. c., au avut loc două conferințe: *la Timișoara*, prezidată de I. P. S. Dr. Vasile Lăzărescu, Mitropolitul Banatului, în prezența P. S. Veniamin Nistor, Episcopul Caransebeșului și a P. C. Dr. Ion Vască, secretar general al Ministerului Cultelor; și *la Craiova*, prezidată de I. P. S. Firmilian Marin, asistat de P. S. Iosif Gafton și în prezența d-lui Ion Nistor, Secretarul General la Departamentul Cultelor.

Miercuri 17 Martie 1948, au avut loc trei conferințe: *la Sibiu* prezidată de I. P. S. Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, asistat de Prea Sfințiții Dr. Nicolae Popovici, Episcopul Oradiei, Dr. Andrei Magieru, Episcopul Aradului și Dr. Nicolae Colan, Episcopul Clujului, în prezența d-lui profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor.

La Iași, prezidată de I. P. S. Justinian Marina, Mitropolitul Moldovei, asistat de Prea Sfințiții Grigorie Leu, Episcopul Hușilor, Antim Nica, Locotenent al Episcopiei Dunării de Jos și Ilarion, Locotenent al Episcopiei Romanului, în prezența d-lui Ion Nistor, Secretar General al Cultelor.

La Suceava, prezidată de P. S. Emilian Antal, asistat de P. S. Sebastian Rusan, Episcopul Maramureşului, în prezenţa P. C. Dr. Ion Vască, Secretarul General al Ministerului Cultelor.

Vineri 18 Martie, ultima conferinţă *la Bucureşti*, prezidată de I. P. S. Justinian Marina, Locotenent de Patriarh al României, asistat de Prea Sfinţiţii Antim al Buzăului, Chezarie al Constanţei şi Iosif Gafton al Argeşului, în prezenţa d-nului Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor.

La fiecare din aceste conferinţe au luat cuvântul: Mitropolitul respectiv, vorbind despre importanţa istorică a alegerilor dela 28 Martie, pentru Marea Adunare Naţională, chemată să dea Ţării întâia Constituţie cu adevărat democratică, în care se garantează deplină libertate religioasă a Cultelor; reprezentantul Ministerului Cultelor, expunând principiile de bază ale viitoarei Constituţii, şi — în numele adunării protoereilor — un delegat al acestora, care a concretizat desbaterile conferinţei respective, în următoarele:

1. Adunarea îşi însuşeşte concluziile desbaterilor în urma expunerilor făcute.

2. Adunarea constată că Guvernul în rodnica-i activitate de trei ani, a înfăptuit mari şi însemnate realizări:

a) Din punct de vedere politic:

— Realipirea Ardealului de Nord.

— Inlăturarea Partidelor reacţionare din arena politică a Ţării.

— Organizarea Sindicală a Muncitorilor manuali şi intelectuali.

— Reforma Justiţiei, organizând o justiţie populară.

— Abolirea monarhiei şi înfiinţarea Republicii Populare Române.

— Acorduri culturale şi acorduri de colaborare şi asistenţă mutuală cu ţările vecine şi cu Uniunea Sovietică.

b) Din punct de vedere economic:

— Reforma grară.

— Legea circulaţiei bunurilor agricole.

— Etatizarea Băncii Naţionale.

— Controlul utilizării creditelor.

— Stabilizarea monetară.

— Echilibrul bugetar.

— Legi pentru combaterea sabotajului şi a speculei.

c) Din punct de vedere cultural:

— Cursuri de alfabetizare.

— Infiinţarea Gimnaziului Unic.

— Organizarea Invăţământului Practic, agricol şi cooperatist.

— Şcoli secundare, serale pentru adulţi, muncitori şi funcţionari.

— Reorganizarea căminelor culturale la ţară şi a ateneelor populare la oraş.

3. Preoţimea ortodoxă română şi conducătorii ei constată cu satisfacţie că Guvernul democrat de azi a avut şi are toată solicitudinea faţă de Biserică şi cler.

Contrar tuturor svonurilor, Guvernul a acordat şi acordă Bisericii Ortodoxe sprijinul său material ca şi tot sprijinul său moral. Dovadă stă, între altele prezenţa întregului Guvern, ca niciodată până acum, la alegerea din Noemvrie 1947 a trei Ierarhi, precum şi prezenţa Guvernului la ceremonia oficială a înmormântării I. P. S. Patriarh Nicodim şi altele.

Preoţimea este convinsă că, punându-se în slujba poporului şi a Guvernului său, întăreşte această solicitudine din partea acestuia, spre binele ei şi al poporului.

4. In lumina acestor adevăruri, cei prezenţi îşi iau următoarele angajamente:

a) Să lămurească şi să îndrume clerul în subordine, pe preoţi şi pe cântăreţi, ca să explice credincioşilor importanţa şi rostul Marei Adunări Naţionale, ce se va alege la 28 Martie a. c.

b) Să lămureaăcă şi să îndrume clerul pentru a explica credincioşilor, spiritul primei Constituţii democratice pe care Marea Adunare Naţională o va alcătui şi vota.

c) Va îndruma să citeaacă şi să explice în Biserici, pastorala I. P. S. Patriarh Locotenent şi a Chiriarhului local (dacă este).

d) Alături de factorii răspunzători va face ca preoţimea să participe la organizarea sărbătorească a alegerilor, îngrijindu-se ca să participe la votare toţi cetăţenii, în ziua de 28 Martie curent.

e) Va îngriji ca preoţimea să ţină legătură cu fruntaşii politici ai comunelor pentru acţiunea democratică comună.

f) Va combate svonurile şi misticismul tendenţios.

g) Va veghea ca sub motivele religioase să nu se stre-

coare propaganda antidemocratică, păgubitoare Statului şi Bisericii.

h) Va combate cu totul hotărît orice atitudine ostilă democraţiei populare, provenită din cercurile reacţionare.

i) Va supraveghea ca să nu împiedice sub nici o formă, executarea promtă a dispoziţiunilor date de forurile de conducere în legătură cu pregătirea şi desfăşurarea alegerilor. Din contra, va sprijini aceste dispoziţiuni cu toată autoritatea şi toată vigoarea.

j) Protoereii vor proceda cu toată severitatea împotriva acelora dintre clerici cari nu s'ar indentifica cu interesele poporului muncitor şi ar contraveni dispoziţiunilor date de către forurile conducătoare ale Republicii Populare Române.

Lucrări de inventar
(instrucţiuni)

Alăturat, vi se trimite, mai jos, în copie, Instrucţiunile Ministerului de Culte Nr. 53479/1947, cu privire la recalcularea valorilor din inventar, pentru a vă conforma în totul acestor dispoziţiuni.

Mitropolitul Moldovei,
(ss) **Iustinian**

Consilier Referent,
Av. Grigore Nicolau

Instrucţiuni. Ca urmare la circulara Nr. 32114 din 17 Iunie 1947, avem onoare a vă aduce la cunoştinţă nouile norme cu privire la lucrările de alcătuirea şi încheerea inventarului public conf. art. 12 din Instrucţiunile Ministerului de Finanţe Nr. 30402 din 11 Octombrie 1947.

Operaţiunile de actualizare a valorilor din inventar, pe data de 31 Martie 1947 şi cele de centralizare şi depunerea inventarului la finele exerciţiului 1946/1947, se vor efectua potrivit normelor comunicate prin Instrucţiunile Ministerului de Finanţe—Direcţiunea Inventarului—Nr. 22050 din 12 Mai 1947, transmise Dvs. prin adresa Nr. 32124 din 17 Iunie 1947, pe baza dispoziţiunilor art. 44 din Legea Nr. 139/1947, care sunt în vigoare.

Deasemenea, rămân aplicabile şi normele referitoare la administrarea şi conservarea lucrărilor, precum şi acelea la controlul şi verificarea lucrărilor de inventar, comunicate prin aceiaşi adresă.

Ca o consecinţă a legii de stabilizare şi pentru o bună ordine administrativă şi contabilă, urmează ca valorile cu care elementele patrimoniului public, figurează înscrise în inventar

la data de 14 August 1947, să fie recalculate şi puse de acord cu această lege.

In acest scop, diferitele partizi ale inventarului în care elementele patrimoniului public sunt înregistrate în lei vechi, urmează să fie închise pe data de 14 August 1947.

Inchiderea partizilor se va face după ce în prealabil s'au înregistrat toate operaţiunile de intrări şi ieşiri, ce au avut loc în lei vechi, pe intervalul 1 Aprilie — 14 August 1947.

Astfel, situaţia unei partizi încheiate pe data de 14 August 1947, va reprezenta soldul dela 31 Martie 1947, reportat în exerciţiul 1947/1948, la care s'au adăogat intrările şi scăzut ieşirile survenite pe intervalul 1 Aprilie—14 August 1947.

Soldurile diferitelor partizi de inventar, în lei vechi, rezultate la 14 August 1947, vor fi reportate în gestiunea nouă a perioadei 15 August 1947—31 Martie 1948, în lei stabilizaţi prin recalcularea fiecărui sold scriptic cu următorii coeficienţi, astfel:

a) Valoarea bunurilor ce constituiesc partizele 1—12, aşa cum a fost actualizată în lei vechi pe data de 31 Martie 1947, se va recalcula în lei stabilizaţi, prin înmulţirea acelei valori cu 8,5 şi împărţirea cu 10.000, care corespunde unui coeficient de recalculare unic de 1200.

Valoarea bunurilor intrate şi ieşite în perioada 1 Aprilie-14 August 1947, se va recalcula prin înmulţirea diferenţei (soldului) între intrările şi ieşirile pe acel interval de timp, cu 2 şi împărţirea cu 10.000 care corespunde unui coeficient unic de recalculare de 5000.

Prin urmare, valoarea la 15 August 1947, în lei stabilizaţi a partizilor 1—12, se va obţine prin adunarea celor două rezultate de mai sus şi anume acela al recalculării inventarului dela 31 Martie 1947 prin înmulţirea cu 2 şi împărţirea cu 10.000.

Pentru recalcularea valorilor bunurilor prevăzute de partizele 1—12 din inventarul public, s'a stabilit coeficient de 8,5 : 10.000 în loc de 7,10 : 10.000, prevăzut de legea Nr. 303 din 27 August 1947, pentru recalcularea patrimoniului Societăţilor pe Acţiuni, deoarece s'a ţinut seamă pe deoparte, de faptul că baza de evaluare pentru inventarul public este aceia din 1940, data ultimei inventarieri, iar pe de altă parte deprecierea monetară ce a avut loc în intervalul de timp dela 31 Martie 1947-14 August 1947.

b) Soldurile partizilor 13—17 (13 „hârtii de valori“ : 14 „rămăşiţe de încasat“ : 15 „debitori“ : 16 „Solduri de numerar în casă“ şi creditori dela 14 August 1947, se va recalcula prin împărţirea cu coeficientul 20.000.

Acest coeficient reprezintă, valoarea în lei vechi înmulţită cu 0,50 : 10.000. Calculul corespunde dispoziţiunilor prevăzute în legea Nr. 287/1947, pentru Reforma Monetară şi Legea Nr. 303/1947, pentru recalcularea Patrimoniului Societăţilor pe acţiuni, în ceiace priveşte elementele patrimoniale ce constituie aceste partizi.

Operaţiunile de intrări şi ieşiri ce vor avea loc după 15 August 1947, se vor înregistra în lei stabilizaţi.

In consecinţă, se vor observa 3 operaţiuni distincte.

1. Intocmirea indicată a inventarelor pe data de 31 Martie 1947, prin actualizare.

2. Incheerea partizilor pe data de 14 August 1947, ţinând seamă de eventualele mişcări patrimoniale.

3. Recalcularea soldurilor partizilor, cu nouii coeficienţi, şi reportarea lor pe data de 15 August 1947—31 Martie 1948.

Vă atragem în mod serios atenţiunea că Ministerul de Finanţe va lua severe măsuri contra celor ce nu se vor conforma, întrucât în împrejurările actuale, Statul este nevoit să-şi cunoască cu exactitate averea sa, în vederea nouilor venituri bugetare.

Pentru conformitate,
Şeful Secţiei Inventar
I. TITIRCĂ

Ordin circular

tuturor Mânăstirilor, Schiturilor, Protoieriilor şi parohiilor din Eparhie

Vi se comunică, în copie, adresa Ministerului de Culte, Direcţia Contabilităţii Nr. 9563/1948 şi înregistrată la Sf. Mitropolie sub Nr. 3187/1948, relativ la redactarea actelor, întocmirea dosarelor şi executarea lucrărilor ce se angajează prin licitaţie publică.

Incepând dela 1 Aprilie 1948, vă veţi conforma întocmai acestor dispoziţiuni.

p. Mitropolitul Moldovei,
† VALERIE

Consilier Referent,
Pr. D. HADÂRCĂ

C O P I E

Ministerul Finanţelor, Oficiul General al Planurilor de Investiţii şi Furnituri Publice, cu adresa Nr. 356035 din 5 Martie 1948, ne face cunoscut următoarele:

Din actele licitaţiilor trimise acestui Oficiu General spre avizare şi a lucrărilor de executarea angajamentelor luate de particulari faţă de Stat, se constată că instituţiile publice nu respectă întocmai dispoziţiunile art. 92 şi 105 din Legea Contabilităţii Publice şi art. 31—61 din Regulamentul de funcţionare al O. C. L.-ului, precum şi Normele Generale pentru ţinerea licitaţiilor, publicate în M. Of. Nr. 127/1931. Astfel, se ţin licitaţii la care sunt primiţi ofertanţi fără să fi depus odată cu oferta şi garanţia provizorie, iar la contractare, nu se mai depune garanţia definitivă pentru asigurarea bunei executări a angaja-

mentului, din care cauză nu se pot aplica sancțiuni firmelor adjudecatare și celor care nu-și respectă angajamentele luate față de Stat.

Tot așa, se observă că se țin concurențe—licitații și tratări prin bună învoială—și se încheie angajamente, fără să se fi întocmit, în prealabil publicații, caete de sarcini cu condițiuni generale juridice, comerciale și technice, fapte care nu pot asigura o bună executare a contractelor, iar comisiile de recepție, sunt puse în situația să nu aibă elemente de apreciere și comparație a mărfurilor.

Față de toate acestea și pentru a se evita neajunsurile semnalate, avem onoarea a vă reaminti condițiunile legale și anume:

1. La orice licitație ce se va ține, concurenții, pentru a fi admiși, vor trebui ca în prealabil să depună garanția provizorie de 5% din valoarea lucrării sau furniturii—în numerar sau efecte de Stat sau garantate de Stat,—socotite la valoarea lor nominală și care garanție se va depune prin consemnarea la Casa de Depuneri sau în ziua ținerii licitației, odată cu prezentarea ofertei, comisiunii de licitații.

2. La semnarea contractelor și în termenul prevăzut de lege, pentru orice angajament de furnituri, lucrări, concesiuni sau exploatațiuni, adjudecatarul va depune garanția definitivă pentru asigurarea bunei executări a contractului, care garanție va fi până la 10% din valoarea rezultată la licitație.

Tot cu această ocazie, vă reamintim adresa noastră circulară Nr. 346520 din 15 Decembrie 1947, în care se arată că atât pentru garanția provizorie dela licitație, cât și pentru garanția definitivă dela contractare, prin Decizia Comisiei Ministeriale pentru Redresarea Economică și Stabilizarea Monetară Nr. 125/1947, publicată în M. Of. Nr. 282 din 5 Decembrie 1947, s'au menținut în vigoare dispozițiunile art. 40 al. 2 din Legea Bugetară Nr. 139/1947, publicată în M. Of. Nr. 98 din 1 Mai 1947, în sensul că garanțiile provizorii dela licitații și cele definitive, se pot depune sub formă de scrisori de garanții bancare eliberate de bănci, care au ot ținut prealabilul agrement al Ministerului de Finanțe, prin Direcția Generală a Bugetului și Contabilității Generale a Statului.

3. Pentru orice furnituri, lucrări, concesiuni sau exploata-

ţiuni pentru care se ţin licitaţii sau tratări prin bună învoială se va întocmi un caet de sarcini cu condiţiuni generale juridice, comerciale şi technice.

4. Caetul de sarcini cu condiţiuni generale, juridice, comerciale, va fi cel tip O. C. L. prevăzut în normele generale pentru ţinerea licitaţiilor, publicate în M. Of. Nr. 127/1931, cu modificarea ce i s'a adus prin J. C. M. Nr. 350 publicat în M. Of. Nr. 81 din 5 Aprilie 1932 şi cu complectările ce se crede de cuviinţă să le aducă în plus fiecare instituţie.

Caietele de sarcini, cu condiţiuni technice pentru lucrări, vor fi însoţite de devize, întocmite amănunţit cu natura lucrărilor şi arătarea cantităţilor cu preţurile unitare.

La devizele astfel întocmite, se vor ataşa şi analizele de preţuri cu preţurile de bază pentru fiecare articol din deviz, analize care vor fi calculate cu preţurile oficiale—atât la materiale cât şi la manoperă,—ţinându-se seama de situaţia locală a fiecării lucrări.

In cazul când prin natura lucrărilor (fabricate) organele instituţiei nu pot întocmi asemenea analize, se va cere prin condiţiunile de licitaţie, ca acestea să fie depuse de concurenţi care apoi se vor trimite Direcţiunii Licitaţiilor, împreună cu întreg dosarul.

Dispoziţiuni în sensul celor arătate mai sus v'au mai fost comunicate şi cu adresele noastre Nr. 10363 din 20 Decembrie 1944 şi Nr. 346056 din 10 Decembrie 1947.

In consecinţă, avem onoarea a vă ruga să binevoiţi a aduce la cunoştinţa organelor dvs. în subordine, cele de mai sus, întrucât în conformitate cu art. 224 din Legea Contabilităţii Publice şi art. 23 din legea pentru apărarea patrimoniului public, funcţionarii administraţiilor publice care ţin licitaţii şi tratări prin bună învoială sau încheie angajamente pentru Stat, sunt răspunzători pentru legalitatea lor şi vor putea fi sancţionaţi în cazul când, din vina lor, rezultă o pagubă pentru Stat, prin neexecutarea contractelor.

Vă rugăm să binevoiţi a' lua cunoştinţă pentru stricta conformare.

p. Ministru, (ss) Indiscifrabil

p. Director, (ss) Indiscifrabil

Anul XXIV. Aprilie — Septembrie 1948. Nr. 4—9

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

Autorizaţia Ministerului Informaţiilor Nr. 1152 din 12 Martie 1948

Noul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

Biserica Ortodoxă Română are în fruntea ei un nou Patriarh în persoana I. P. S. Justinian, fost Mitropolit al Moldovei. In ordinea succesiunii la scaunul patriarhal I. P. S. Justinian este al treilea după arhipăstoria celorlaiţi doi patriarhi Miron Cristea şi Nicodim Munteanu. Totuşi I. P. S. Sa reprezintă pe omul cel nou în scaunul patriarhal, deoarece şi structura organizării Republicei Populare Române este nouă şi temeinică. Deci oameni noui la vremuri nouă!

Ridicat din pătura rurală a poporului, din acea pătură care a cunoscut toate obijduirele şi impilările claselor dominante şi explotatoare, I. P. S. Sa s'a afirmat ca un vajnic luptător pentru caza poporului ale căruia necazuri le cunoştea. Ca învăţător sătesc a căutat să lumineze şi să îndemne spre învăţătură pe copii de ţărani. Ca preot de sat a restaurat bisericile parohiale, a înfiinţat cooperative, a activat în Cămine Culturale, pretutideni sporind nădejdile într'un trai mai bun şi spre o dreptate socială, aceiaşi pentru toţi.

Mutându-se la oraş, în R. Vâlcea, preocupările i-au fost aceliaşi: grija pentru ridicarea păturilor muncitoare. Realizările dela. R. Vâlcea, ca şi atitudinea fermă democratică, l-au promovat ca Vicar al Mitropoliei Moldovei în timpurile cele mai grele rămase moştenire depe urma agresiunii fasciste. Aici

în Moldova, ca Vicar şi mai târziu ca Mitropolit, I. P. S. Sa a îndreptat preoţimea spre un *apostolat social,* mijloc eficace de lecuirea rănilor războiului. Directivele date de I. P. S. Sa vor rămâne împletite cu cele ale orânduirii democratice prin care s'a statornicit viaţa nouă în Republica Populară Română.

Meritele acestea l-au promovat în scaunul patriarhal. Prin legăturile pe care le-a făurit cu biserica ortodoxă din U. R. S. S. — aşa cum era şi firesc între ţările ortodoxe — personalitatea I. P. S. Patriarh Justinian este o chezăşie că ţara noastră nu va fi o „terra misionis" a Vaticanului imperialist şi antidemocratic. Biserica Ortodoxă va readuce la sânul ei pe toţi fiii răpiţi prin uniaţia dela 1700, căpătând o organizaţie *unitară* aşa după cum prevede Constituţia R. P. R.

Aici stă şi senzul de Patriarh nou la vemuri nouă.

RED.

Alegerea și înscăunarea Inalt Prea Sfințitului Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române[1)]

I. ALEGEREA

Solemnitatea dela Palatul Marei Adunări Naţionale

Luni, 24 Mai a. c. s'au întrunit, în Palatul Marei Adunări Naţionale, membrii Colegiului Electoral Bisericesc pentru alegerea noului Patriarh. Au fost de faţă membrii Inaltului Prezidiu, în frunte cu Dl. Prof. Dr. C. Parhon, preşedintele Prezidiului, d-nii prof. P. Constantinescu-Iaşi, Mihail Sadoveanu, Anton Alexandrescu şi Ion Niculi, vice-preşedinţi, şi membrii guvernului, în funte cu d-l Dr. Petru Groza, preşedintele Consiliului de ministri, d-l Gh. Gheorghiu-Dej, prim vice preşedinte al Consiliului, d-nii Prof. Traian Săvulescu şi Ştefan Voitec, vice-preşedinţi.

Şedinţa s'a deschis la orele 10,30 sub preşedinţia I. P. S. Justinian, Lt. Patriarh. I. P. S. Sa elogiază memoria defunctului Patriarh Nicodim, arătând motivul convocării Colegiului Electoral Bisericesc. După apelul nominal se trece la votare. La despuierea scrutinului prezidează I. P. S. Mitropolit Nicolae. Anunţând rezultatul votului (383 voturi pentru I. P. S. Justinian Marina, 40 voturi pentru I. P. S. Nicolae Bălan, P. S. Nicolae Popovici 3 voturi; P. S. Chesarie Păunescu, 1; I. P. S. Emilian Antal, 1), I. P. S. Nicolae al Ardealului spune:

„*In conformitate cu acest rezultat, proclam ales ca Ar=*

---

1. Reprodus, în întregime, din *Buletinul Eparhiei Argeşului* Nr. 7/948.

hiepiscop al Arhiepiscopiei Bucureşti, ca Mitrpolit al Ungro-Vlahiei şi ca Patriarh al Bisericii noastre pe I. P. S. Mitropolit Justinian (aplauze puternice).

Inalt Prea Sfinţia Voastră,

Am deosebita bucurie de a Vă aduce la cunoştinţă că Măritul Colegiu Bisericesc Electoral, prin votul şi prin încrederea sa, v'a chemat la Scaunul de Arhiepiscop al Bucureştilor, de Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi de Patriarh al Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române. Vă exprim cu această ocazie, în numele Măritului Colegiu National Bisericesc, felicitările sale şi totodată cele mai călduroase urări pentru o păstorire plină de rod şi de realizări duhovniceşti.

Scaunul la care aţi fost chemat astăzi a fost ilustrat vreme de 600 de ani de ierarhi vrednici, ca Teodosie Veştemeanul, care ne-a dat cea dintâi Biblie românească, tipărită complect la 1688; ca Antim Ivireanul, cel cu nume nepieritor, prin talentul său multilateral şi prin Didahiile sale curajoase; şi în deosebi de harnicul şi evlavioşul ierarh dela Căldăruşani, Grigorie IV; iar în zilele noastre, după ridicarea scaunului de aici la rangul de Patriarhie, de cei doi patriarhi de evlavioasă pomenire, I. P. S. Miron şi I. P. S. Nicodem, scaunul acesta, care are merite nepieritoare pentru Biserica şi Neamul românesc, vă îmbie astăzi, Inalt Prea Sfinţite, tot atâtea îndemnuri, pentru a căuta cu înţelepciune şi cu demnitate să purtaţi cârma supremă a Sfintei noastre Biserici.

Având sprijinul clerului şi al poporului, precum şi sprijinul Onoratului Guvern al Ţării, nu mă îndoiesc că speranţele pe care le pune, prin votul său de astăzi, Măritul Congres National Bisericesc în Inalt Prea Sfinţia Voastră, vor fi pe deplin satisfăcute.

Noi rugăm pe bunul Dumnezeu să vă stea în ajutor cu darul Său, ca să puteţi conduce Sfânta noastră Biserică spre binele Ţării şi spre fericirea tuturor.

Să trăiţi întru mulţi ani (vii aplauze).

Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian Marina

— După alegere —

Inalt Prea Sfinţite Preşedinte,
Inalt Prezidium,
Onorat Guvern,
Mărit Colegiu,

Urcând pentru a doua oară treptele acestei tribuni, mă aflu sub stăpânirea unei adânci şi sfinte emoţii, pentru toate cele săvârşite de Duhul Sfânt prin voinţa celui mai măreţ şi istoric colegiu bisericesc, cum n'a fost altul până acum în viaţa bisericii noastre.

Da! Sunt adânc mişcat în faţa acestei chemări ce-mi face Prea milostivul Dumnezeu prin glasul clerului şi poporului Său drept credincios, atât de măreţ reprezentat prin Inaltul Prezidium al Republicii Populare Române, prin Inaltul Cler al Sfintei noastre biserici, prin onoratul guvern şi membrii Adunării Naţionale, prin conducătorii celor mai mari instituţii de cultură ale Ţării noastre, prin aleşii tuturor Eparhiilor din ţară şi ai Arhiepiscopiei Bucureştilor.

Sunt adânc mişcat atât pentru dragostea, cinstea şi încrederea arătată prin votul dv., faţă de umila mea persoană, cât şi pentru deplina conştiinţă a marilor şi grelelor răspunderi ce trebue să-şi ia pe umeri acela care primeşte conducerea bisericii ortodoxe române şi drept credincioşilor ei şi cercetându-mă pe mine însumi, îmi zic ca şi Sf. Ioan Gură de Aur: Eu îmi cunosc sufletul, slăbiciunea şi micimea lui: cunosc şi măreţia acestei slujiri şi cât de nespus de grea este înfăptuirea ei, căci mai multe sunt furtunile ce sgudue sufletul Episcopului decât vânturile care sbuciumă marea. (Despre preoţie. cartea 3-a Capit. 8 vers. 210-211).

Deaceea, omeneşte vorbind, aş prefera să păstoresc mai departe clerul şi credincioşii din Eparhia încredinţată mie a Mitropoliei Moldovei, pe care îi iubesc părinteşte, sincer şi adânc, şi din partea cărora, la rândul meu, sunt iubit firește, având, deseori nenumărate şi mişcătoare dovezi de dragostea şi evlavia lor.

Totuşi, faţă de gândurile şi simţimintele mele, este mai puternic glasul bisericii nostre, care, exprimându-se prin votul obştesc şi canonic al măreţului colegiu bisericesc, este glasul lui Dumnezeu, ce mă îmbărbătează, prin îndemnul Apostolului Pavel, zicându-mi:

„...Nu te teme... căci eu sunt cu tine şi nimeni nu se va încerca să-ţi facă rău, căci am mult popor credincios în cetatea aceasta“ (Fapt. Apost. XVIII.9.10) şi „nu Duhul temerii ni l-a dat nouă Domnul, ci al puterii, al dragostei şi al întregei înţelepciuni“ (II Tim. I-7).

Plecându-mi cu umilinţă grumazii, răspund Tatălui ceresc cu cuvintele aceluiaşl apostol: „Dacă în sulul cărţii scris este pentru mine aceasta, ca să fac voia Ta, Dumnezeule iată, viu... iată viu ca să fac voia Ta (Evrei X, 7, 9,) Iată-mă deci ostaticul dragostei dvs., prea venerabili şi iubiţi fraţi şi fii ai Bisericii, primind să merg pe calea cea plină de spini şi de greutăţi a Patriarhiei, purtând însă în suflet nădejdea cu care ne încurajează în asemenea clipe, apostolul Pavel, sfătuindu-ne: „Staţi (acolo) încingând mijlocul vostru cu adevărul şi îmbrăcându-vă cu zaua dreptăţii şi încălţându-vă picioarele întru gătirea Evangheliei păcii“. (Efeseni XI, 14-16). Căci, după spusele psalmistului: „Dumnezeu este care pune o sarcină şi tot El este care ne ajută“ (Ps. 68 v. 20) a o purta.

Mărit Colegiu,

Plugărimea Republicii Populare Române poate fi mândră că a dat din sânul ei pe cel de al treilea Patriarh al Bisericii strămoşeşti. Cât mă priveşte pe mine personal, mulţumesc prea milostivului Dumnezeu că din simplu fiu de plugar m'a înălţat la cea mai înaltă treaptă bisericească, la care poate ajunge un pământean.

Chemarea Domniilor Voastre, să-mi daţi voie s'o tălmăcesc, nu numai ca o preţuire a muncii mele încordată timp de 25 ani pe terenul vieţii noastre publice în zile grele şi mai ales pe teren bisericesc, căci oricât de frumoase s'ar părea unora calităţile mele sufleteşti, ele nu pot justifica această înălţare, ci că şi dragostea nemărginită a Domniilor Voastre

către acel izvor de energie fizică şi sufletească, cu care este înzestrat plugarul român, a contribuit mult să ridicaţi pe un fiu din sânul său la această înaltă demnitate bisericească.

Vă mulţumesc din suflet pentru dragostea Domniilor Voastre şi vă sunt recunoscător pentru încrederea arătată. Vă fac însă şi eu o rugăminte: să nu mă lipsiţi de această dragoste, fiindcă ea mă ajută nespus de mult în purtarea sarcinilor mele, grijilor mele.

Mărit Colegiu,

Biserica este chemată azi să purifice, să înlocuiască şi înnobileze viaţa românească, propovăduind dreptatea şi omenia, tuturor muncă paşnică, cinste şi ordine: este chemată să împuternicească sufletul poporului drept credincios cu tăria iubirei, a solidarităţii şi a unirii, (Apost. Soc. pag. 152), ce trebue să trăiască în regimul democratic al tinerei noastre Republici Populare.

Pentru înfăptuirea acestor idealuri, „cel dintâi şi cel mai de seamă lucru pe care îl voiu avea de făcut, în hotarul tradiţiilor bisericeşti, este păstrarea credinţei, care în decursul istoriei s'a arătat a fi o piatră de temelie tare. „Inlăturând dureroasa spărtură, provocată de duşmani acum 250 de ani, credinţa unitară ortodoxă va deveni „un chivot de mântuire şi izvor nesecat de fapte rari şi de propăşire duhovnicească şi morală pentru poporul nostru". (Bis. Ort. Rom. LXIV pag. 492).

Deoarece credinţa noastră ortodoxă, curăţită de orice nedesăvârşire omenească şi înfăţişată în forma ei adevărată nu isbuteşte să fie în sânul poporului nostru vie, energică şi rodnică prin fapte de dragoste, de pace şi de sfinţenie, decât prin ajutorul unui cler pregătit, plin de demnitate şi ascultător, devotat cu suflet şi cu mintea chemării sale sfinte pentru lămurirea şi întronarea poporului drept credincios, pregătirea cât mai bună a clerului va fi una din grijile de căpetenie ale sarcinei mele patriarhiceşti (idem. pag. 462).

Dar, în deosebi, mă voiu strădui ca sfânta noastră Biserică Ortodoxă Română să facă faţă aşteptărilor şi nădejdiilor ce şi le pune poporul drept credincios în contribuţia ei la noua sa aşezare socială.

Niciodată în viata ei, în curs de aproape două milenii, Biserica lui Hristos nu a avut un prilej mai potrivit pentru a-şi pune în practică învăţăturile Evangheliei, ca cel de azi datorită regimului popular instaurat în ţara noastră.

„Obiectivul misiunii Bisericii este omul, temelia Patriei şi societăţii. Inălţarea omului condiţionează îmbunătăţirea tuturor celorlalte realităţi ale vieţii omeneşti. Formarea unui om nou, a unui om conştient, de rosturile lui pe pământ, pătruns de nepieritoarele adevăruri ale dreptăţii şi păcii, iată o vastă lucrare la săvârşirea căreia este chemată să contribue şi Biserica.

„Strigătul omenirii după o viaţă nouă, mai dreaptă şi mai bună, liberă şi stăpână pe munca ei, este strigătul celui căzut între tâlhari, după samarineanul izbăvitor. Lăsată pradă tuturor rătăcirilor şi tuturor suferinţelor, omenirea strigă şi cere pace, înfrăţire şi dragoste. Biserica trebue să răspundă acestei strigări şi să fie prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptăţii şi libertăţii, ştiut fiind că nu poate fi pace, înfrăţire şi fericire într'o lume cu oameni robiţi, exploataţi şi ţinuţi în întuneric (Ap. Soc.).

Slujitorilor Bisericii le revine toată datoria de a îndepărta din sufletele oamenilor toată sgura lăsată de păcatele trecutului, şi de a-şi da şi viaţa pentru apărarea păcii şi libertăţii omenirii, după pilda dată nouă de Iisus.

Numai în felul acesta slujind omenirea, ajutând noroadele în lupta lor pentru pace şi libertate, Biserica va putea să contribue la zidirea unei lumi mai bune care să fie demnă de Creatorul ei.

Pe drumul acesta vom îndrepta şi vom îndruma paşii Bisericii Ortodoxe Române şi ai slujitorilor săi, — pe drumul deschis înaintea noastră de Iisus Mântuitorul.

Mărit Colegiu,

Imi încredinţaţi astăzi scaunul pe care l-au împodobit şi l-au făcut să strălucească, umplându-l de lumină, fericiţi întru pomenire înaintaşi: Iachint dela Vicina Dobrogei: Antim dela Severin; Ştefan dela Sadova; Luca dela Chipru; Antim cel din Ivirul Georgiei; Grigorie Dascălul dela Căldăruşani; Miron din

Topliţa Mureşului, Nicodim dela Neamţ şi toată ceata veşnică a celor ce au fost mitropoliţi ai Ungro-Vlahiei.

In deosebi voiu lua pildă din râvna fericitului Antim Ivireanu, care s'a dăruit Bisericii lui Hristos, ilustrând acest scaun cu truda şi jertfa vieţii sale. Voiu lua îndemn din truda cărturărească a cuviosului Grigorie Dascălul dela Căldurăşani, sprijinitorul tălmăcirii şi tipăririi vieţilor sfinţilor şi celor douăsprezece minee..

Iar moştenirea lăsată nouă de fericitul întru pomenire, Patriarhul Nicodim, va fi păstrată în duhul tainicei înţelegeri şi al celei mai drepte preţuiri, căci, la anii săi cărunţi, i-a fost hărăzit de Dumnezeu să strângă iarăşi veriga ruptă din lanţul legăturilor de veacuri, atât de vechi şi de folositoare, dintre Biserica românească şi rusă. Acest act de colaborare duhovnicească care se întemeiază pe cea mai deplină sinceritate de întărire a Ortodoxiei, ne făgăduim să-l adâncim în viitor printr'o cooperare şi mai largă pentru promovarea Ortodoxiei.

Crescut în învăţăturile şi predaniile sfintei noastre Biserici Ortodoxe, care dela început a respins şovinismul şi prozelitismul ca pe nişte lucruri care nu sunt potrivite cu duhul creştin, vom avea inima larg deschisă pentru celelalte confesiuni din ţara noastră. Deasemenea voiu întinde mâna iubirii şi a prieteniei de frăţie întru Hristos tuturor Bisericilor Ortodoxe surori întru Ecumenicitate, luptând pentru înflorirea Ortodoxiei care zideşte şi întăreşte popoarele.

Acestea sunt simţămintele care stăpânesc, în această clipă istorică, inima mea. Acestea sunt pe scurt făgăduielile şi asigurările date în vederea lucrării pe care o iau asupra mea.

Mărit Colegiu,

Biserica Ortodoxă Română trăeşte azi cea mai fericită zi din viaţa ei, din istoria ei, — când pentru prima oară clerul şi poporul ei dreptcredincios a fost aşa de măreţ reprezentat la alegerea primului Patriarh în Republica Populară Română, prin tot ce are poporul nostru mai bun dela Vlădică până la opincă, dela meşteşugar până la cărturar. Prezenţa în acest preamăreţ Colegiu Bisericesc a întregului Guvern, în

frunte cu toţi membrii Inaltului Prezidiu al Republicii Populare Române, a membrilor Marii Adunări Naţionale, a tututor conducătorilor instituţiilor de cultură din ţară, alături de Inaltul Cler, delegaţii Eparhiilor din ţară şi membrii Adunări Eparhiale a Bucureştilor, ne arată cât interes poartă regimul democraţiei populare române Bisericii Ortodoxe şi slujitorilor ei.

Infrăţiţi şi însufleţiţi de această dragoste reciprocă, clerul şi poporul binecredincios, să ne dăm mâna şi uniţi într'un efort comun de muncă să consolidăm viaţa şi orânduirile democratice ale tinerei noastre Republici, purtând în minţi şi în inimi deviza Sf. Apostol Pavel: „Hristos ne-a izbăvit să fim liberi: rămâneţi dar tari şi nu vă plecaţi iarăşi sub jugul robiei". (Galat. V-1).

Cu credinţa nezdruncinată în această unitate, în cuget şi faptă a clerului şi poporului, rog pe Cel de Sus ca să păzească şi să dăruiască zile îndelungate Guvernului, Inaltului Prezidiu şi distinşilor lor colaboratori. Dumnezeu să le dea putere de muncă să poată lucra fără preget, pentru bunăstarea noastră a tuturor şi pentru gloria Patriei.

Trăiască Biserica Ortodoxă Română.

Trăiască, crească şi înflorească Republica Populară Română. Amin !

Cuvântarea d-lui Prim Ministru Dr. Petru Groza

Inalt Prea Sfinţite Patriarh,

In numele Guvernului Republicii Populare Române, vă urez sănătate şi putere de muncă, pentru a vă putea împlini misiunea care, după cum spuneţi, este plină de atâtea griji şi răspunderi, dar care vă rezervă şi mari satisfacţii.

Cuvântarea clară a ministrului Cultelor şi cuvântarea Inalt Prea Sfinţiei Voastre trasează linia de colaborare a noastră a tuturor, în slujba poporului, şi recomandă o muncă coordonată şi intensă pentru consolidarea Republicei noastre Populare, pentru consolidarea unui regim de dreptate socială, a unui regim din care să fie înlăturată pentru totdeauna exploatarea omului de către om, sub orice formă s'ar prezenta ea.

Această muncă este şi pe linia învăţăturilor creştine. Aţi spus adineaori că nu poate fi pace şi muncă constructivă, acolo unde mai perzistă încă exploatarea muncii omului şi acolo unde omul mai este ţinut încă în întuneric. De aceea, pentru a ridica demnitatea omului care munceşte şi pentru a-l feri de exploatare din partea semenilor lui, noi vom merge înainte.

Eu prevăd zile frumoase pentru ţara şi patria noastră iubită. Şi mai prevăd cum Inaltul Cler, împreună cu Clerul Ortodox, se va solidariza în jurul Tronului Patriarhal, având tot sprijinul, în această muncă a Bisericii şi din partea Guvernului Republicii Populare Române (aplauze puternice).

Prezentându-ne astfel, noi vom binemerita dela acest popor şi dela naţionalităţile conlocuitoare din această ţară, fiindcă suntem pe linia propovăduirii înfrăţirii între oameni, între toţi cetăţenii acestei ţări, fără deosebire de religie şi de naţionalitate.

Pacea va sălăşlui atunci în sufletele oamenilor şi toţi vor munci încordat pentru prosperitatea acestei ţări, punându-se astfel temelia pentru un minunat viitor al poporului nostru.

Să trăiţi şi să păstoriţi în pace! (vii aplauze).

Cuvântarea d-lui Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor

— ţinută înainte de alegere —

Inalt Prea Sfinţite,

Onorat Colegiu,

Alegerea aceasta din 24 Mai 1948 este menită să încrusteze, pe răbojul vremii, un eveniment crucial pentru ortodoxia românească. Ea va să înalţe şi să aşeze în Scaun de Inalt păstor, pe cel dintâi dintre întâii stătători ai Bisericii,— pe Patriarhul ei. Ea este chemată să ne arate cine va fi cel dintâiu Patriarh pe care Biserica Ortodoxă înţelege să şi-l dea în noua ordine de Stat popular românesc — Republica Populară Română.

Evenimentul este important şi pentru biserică ; dar el este important deopotrivă şi pentru ţara întreagă, pentrucă este

vorba de cultul cu cel mai mare număr de credincioşi, cu cele mai vechi şi mai vii tradiţii populare din ţară.

Biserica Ortodoxă Română a mai avut de ales, în trecut, un şir de mitropoliţi primaţi. A mai ales apoi şi doi patriarhi. Cu toate acestea, alegerea de azi se deosebeşte profund de alegerile care au desemnat pe vechii conducători ai bisericii.

Patriarhul de azi nu mai trebue să semene cu cei din trecut, pentrucă nici aşezările de azi nu mai seamănă cu cele din trecut. Guvern şi popor sunt astăzi una. Guvernul este al poporului şi nu mai cere astăzi Patriarhului nimic pentru sine sau pentru vreo minoritate oarecare. El cere totuşi ceva,— şi i-o cere pentrucă poporul i-o cere, pentrucă i-o cer şi credincioşii săi, pentrucă însăşi învăţătura bisericei i-o cere ; să fie alături de popor, să fie identificat cu aspiraţiile lui legitime, să creadă nestrămutat în aşezările populare pe care am înţeles să şi le statornicească.

Căci poporul şi-a dat azi, după veacuri de suferinţă, o aşezare proprie.

El şi-a luat, cu drept cuvânt, soarta în propriile sale mâini. Ţara noastră este, acum, o Republică Populară, patrie bună a tuturor celor ce muncesc, dela sate şi oraşe.

Vechea Constituţie, pe care primul vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri, d. Gheorghe Gheorghiu-Dej, a numit-o, cum nu se poate mai potrivit, „un model de făţărnicie“, înscrisese între articolele ei pentru ochii lumii şi pentru posibile diversiuni, că biserica ortodoxă română este biserică dominantă în Stat. Prin aceasta, bancherii şi moşierii români sperau să cumpere pe nimic bunăvoinţa Clerului şi credincioşilor ortodoxi. Ce preţ trebuia să se pună pe această promisiune — şi falşă şi nejustă de altfel — cetăţeanul român putea să găsească în aceeaş Constituţie, precum şi în legile ce au fost alcătuite pe baza ei. Cu toată Constituţia sau prin interpretarea şi desvoltarea ei în legi ulterioare s'au acordat mai târziu privilegii printr'un faimos concordat, altui cult, mai puţin legat de poporul nostru. Prin aceste privilegii, biata biserică ortodoxă română — „naţională“ şi „dominantă“ chipurile — era pusă într'o stare de inferioritate vădită. Cu drept cuvânt au putut să spună, încă depe atunci unii din fruntaşii

bisericei ortodoxe române, că este o ironie să se mai vorbească de biserică dominantă, în asemenea condiţiuni, că nu privilegii cer ei — mai ales când acestea se dovedesc a fi platonice —, ci egalitate de tratament cu acele biserici pe care le oblăduia, ocult, mâna ocrotitoare a unor monarhi străini de credinţa şi de sufletul poporului român.

Constituţia de azi restaurează în drepturile ei firești și biserica ortodoxă română. Egalitatea în faţa legilor, pe care articolul 27 din Constituţie o asigură tuturor cultelor din Republica Populară Română, face din biserica ortodoxă română, în adevăr, cea dintâiu dintre bisericile ţării, pentrucă îi dă putinţa să se desvolte liber, potrivit cu numărul credincioşilor săi şi cu serviciile pe care ea le poate aduce Republicii, în mai mare măsură decât altele.

Biserica a rămas legată de Stat, aşa precum au dorit slujitorii ei, şi a rămas, mai departe, să fie ajutată de Stat, din bugetul său.

Când afirmăm că poporul este astăzi mulţumit şi liniştit, din punct de vedere religios, noi nu ignorăm, se înţelege, că în ţară se agită totuşi unele curente potrivnice acestui spirit de înfrăţire şi colaborare, în cadrul libertăţilor populare. Trebue însă să se recunoască de toată lumea că aceste manifestări duşmănoase nu sunt decât burueni otrăvitoare, care nu fac parte din flora firească a solului nostru. Ele sunt neghină de vrajbă, aruncată cu gând rău, de peste graniţă, de vrăjmaşii poporului nostru. Ele sunt pornite toate din intenţiile acaparatoare ale acelora care în acest ceas de răscruce a lumii, n'au altceva mai bun de făcut decât să croiască blocuri reacţionare, să făurească planuri de ajutor imaginar şi înşelător, să agite gogoriţe atomice şi să se complacă în sofisme cu care vor să încătuşeze minţile nu numai ale altora, dar chiar şi ale propriilor lor popoare.

Toţi aceştia sunt cuibăriţi la conducerea unor state apusene şi transoceanice şi pentru ei biserica a rămas o unealtă şi o speranţă.

De două instituţii religioase încearcă, în deosebi, să se folosească azi reacţiunea mondială: de biserica româno-catolică şi de aşa zisa mişcare ecumenică. Biserica romano-cato-

lică o vedem, în adevăr, atât în Italia, cât şi în restul lumii, conjugându-şi tot mai mult tendinţele de dominaţie cu acelea ale imperialismului iancheu; iar mişcarea ecumenică, iniţiată şi susţinută de biserica anglicană, este vădit sub influenţa imperialismulai britanic, puţin la strâmtoare.

Trebue să ne înţelegem şi să fim înţeleşi. Nu este vorba aci de credincioşii romano-catolici sau de cei de confesiune anglicană. Nu este vorba chiar nici de bisericile lor, ca biserici. Pentru toţi şi pentru toate nu putem avea decât respectul şi consideraţia cuvenită oricărui cult religios. E vorba însă de vinovata imixtiune a acelora care vor să facă din aceste instuţii culturale arme de luptă şi dominaţie împotriva popoarelor dornice de pace şi libertate.

Nouă nu ne este şi nu ne poate fi indiferentă nicio acţiune care s'ar încerca să se iniţieze sub astfel de inspiraţii. Nu ne este indiferentă acţiunea Vaticanului, când pe căi piezişe caută să se amestece şi să judece regimul nostru democratic. Nu ne este mai ales indiferent, şi ne întristează chiar când acest lucru este operat prin elemente care ar trebui să nu se rupă de trunchiul naţiunei prin acţiunea lor.

Nouă nu ne este indiferent apoi dacă aşa zisa mişcare ecumenică vrea să remorcheze ortodoxia la carul imperialismului apusean, anglo-saxon.

Nouă nu ne sunt indiferente toate aceste lucruri, pentrucă ele sunt în strânsă legătură cu însăşi fiinţa poporului nostru, cu unitatea lui de gândire, simţire şi acţiune, cu dorinţa lui fierbinte de colaborare laolaltă cu toate naţiunile iubitoare de pace şi libertate, în fruntea cărora stă astăzi Uniunea Sovietică.

Poporul astăzi s'a deşteptat şi nu vrea să mai fie din nou adormit sau înşelat. El este astăzi liber în ţară liberă şi independentă.

Respectăm toate credinţele. Vrem să păstrăm cele mai corecte şi mai bune raporturi cu toate cultele. Punem tuturor însă o condiţie: să fie cu toate gândurile lor adunate acasă; să nu fie, cu alte cuvinte, nici pe faţă şi nici în ascuns, cu gândurile fugare peste hotare.

Cetăţenii conştienţi ai Republicei, muncitorii, ţărănimea muncitoare şi cărturarii cu adevărat luminaţi — merg pe a-

cest drum. Biserica Ortodoxă Română în marea ei majoritate este şi ea laolaltă cu poporul Acesta este drumul cel just, drumul Patriei celei noui, drumul Republicei Populare Române.

Formulând această condiţie, nu impietăm cu nimic asupra deplinei libertăţi de conştiinţă la care fiecare cetăţean are drèptul, potrivit cu litera Constituţiei. Biserica şi cultele în general atunci au fost pe drumul cel bun şi atunci au fost mai de folos când s'au încadrat mai bine în efortul comun al noroadelor.

Şi a mai fost nevoie de ceva, pentru ca biserica să fie cât mai de folos pentru massele de credincioşi: să fie în pas cu vremea, — mereu şi cât mai atent în pas cu vremea.

Căci Biserica numai pe acest temei principal s'a putut menţine vie în trecut; numai pe el se poate menţine şi azi şi în viitor.

Şi apoi, nu trebue să ne scape a observa că Biserica are azi de îndeplinit un rol dintre cele mai importante, pentru însăşi afirmarea şi justificarea existenţei sale. Alături de cei ce văd limpede, alături de toate popoarele şi de sutele de milioane de „oameni simpli" doritori de pace şi muncă paşnică şi constructivă, ea trebue să lupte hotărît pentru pace.

Zilele acestea chiar, marele conducător al popoarelor sovietice, Generalissimul Stalin, a arătat putinţa şi necesitatea acestui lucru, în acest moment istoric, când agitatorii unui nou război vor să împingă marile puteri şi popoarele lumii într'un nou măcel. Generalissimul Stalin a arătat, după cum ştim, că reglementarea paşnică între marile puteri ale lumii „nu este numai posibilă, dar şi absolut necesară, în interesul păcii generale".

Biserica în genere şi Biserica ortodoxă în special îşi pot găsi un loc de luptă dreaptă şi sfântă.

Dimpreună cu celelalte biserici ortodoxe şi în primul rând cu pravoslavnica biserică rusească, biserica ortodoxă română poate să contribue la crearea, pe plan religios, a unei solidarizări sufleteşti care poate servi pacea în mod efectiv.

In momentul când suntem chemaţi să alegem pe Arhiepiscopul Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, toate aceste lucruri trebue să

ne fie prezente în minte. Alegerea pe care o vom face trebue să răspundă tuturor acestor comandamente. Ea trebue să se oprească asupra aceluia care prezintă cele mai multe nădejdi şi cele mai sigure garanţii din toate aceste puncte de vedere.

Patriarhul cel nou trebue să fie şi al Bisericii, dar trebue să fie şi al poporului, cu aspiraţiile lui de azi. El trebue să-şi păstorească în cinste turma ce i se încredinţează, dar prin Biserică trebue să ajute poporului, să ajute la desvoltarea democraţiei populare şi libertăţilor populare, să fie un sprijin Patriei noastre scumpe, pentru asigurarea independenţei şi suveranităţii Republicei Populare Române ; să fie un iubitor şi luptător pentru pace şi pentru consolidarea democraţiei în lume.

II. INSCĂUNAREA

Solemnitatea dela Palatul Marei Adunări Naţionale

Duminică 6 Iunie, orele 10,20 dim., a avut loc în sala Marii Adunări Naţionale a Republicii Populare Române solemnitatea înscăunării I. P. S. Justinian Marina, Patriah al Bisericii Ortodoxe Române.

Şedinţa solemnă s'a desfăşurat în prezenţa d-lor: Prof. Dr. C. I. Parhon, Preşedintele Prezidiului Marii Adunări Naţionale, Prof. P. Constantinescu-Iaşi, prim vicepreşedinte, Mihail Sadoveanu şi Ion Niculi, vicepreşedinţi, secretar Marin Florea Ionescu şi Anton Alexandrescu, membru al Prezidiului Marii Adunări Naţionale.

In banca ministerială au luat loc d-nii: dr. Petru Groza, preşedintele Consiliului de Miniştri, Gh. Gheorghiu-Dej, prim vice preşedinte, prof. Traian Săvulescu, al doilea vice preşedinte al Consiliului de Miniştri, Theohari Georgescu, ministrul Afacerilor Interne, Lotar Rădăceanu, ministrul Muncii şi Prevederilor, prof. ing. N. Profiri, ministrul Comunicaţiilor, Teodor Iordăchescu, ministrul Lucrărilor Publice, d-na Florica Bagdazar, ministrul Sănătăţii, Stanciu Stoian, ministrul Cultelor, Chivu Stoica, ministrul Industriei, Bucur Schiopu, ministrul Comerţului, d-nii miniştri adjuncţi: Dr. Ludovic Takacs, Ioan Gh. Maurer, general Mihail Lascăr, Miron Dumitru, Vasile Modoran, Marin Jianu, Mihail Roşianu, ing. S. Zeiger.

Corpul diplomatic a fost reprezentat prin d-nii S. I. Kavtaradze, ambasadorul U. R. S. S. în România; Dimitrie Ganev, ambasadorul Republici Populare Bulgare, Radonia Golubovici, ambasadorul Republicii Populare Federative Jugoslave, Cr. Peregrin Fisa, ambasadorul Cehoslovaciei, dr. Pioti Szymanski,

ambasadorul Poloniei, Rudolf Schenfeld, ministrul Statelor Unite ale Americei, Eugen Szell, ministrul Ungariei, Pierre Charpentier, ministrul Franţei, Scammaca del Murgo ministrul Italiei, Juan Carlos Brusco, ministrul Argentinei, prof. I Stoilov, ministrul României la Paris, N. Sudov, prim secretar al ambasadei U. R. S. S. în România.

Erau prezenţi membrii delegaţiei Bisericii Ortodoxe Ruse în frunte cu I. P. S. Nicolae Crutiţchi Mitropolitul Moscovei, P. S. Arsene, episcopul Calininului, P. C. Protoiereu Constantin Rujinscki, administratorul Afacerilor Patriarhiei din Exarhatul întregei Ucraine şi d. Serghie Ivanovici Filipov, secretarul particular al Mitropolitului Nicolae Crutiţchi.

Delegaţia Bisericii ortodoxe bulgare era reprezentată prin: P. S. Mitropolitul Chiril al Plovdivului şi P. S. Arhiereul Partenie de Lovshi vicarul Exarhatului Sofiei.

Biserica Ortodoxă Română era reprezentată prin I. P. S. Patriarhul Justinian Marina, I. P. S. Nicolae Bălan, mitropolitul Ardealului, împreună cu toţi ceilalţi înalţi slujitori ai bisericii, mitropoliţi, episcopi şi preoţi.

Deasemeni erau prezenţi: prof. Andrei Rădulescu preşedintele Academiei Române, Gh. C. Stere, primul procuror al R. P. R., Aurel Vijoli, guvernatorul Băncii Naţionale V. Dombrovski, primarul general al Capitalei, Deputat C. Doncea, aj. primar general al Capitalei, general T. Petruc, prefectul poliţiei Capitalei, reprezentanţi ai autorităţilor civile şi militare, numeroşi profesori universitari, demnitari bisericeşti, membrii Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureştilor, delegaţii Eparhiilor.

* * *

Şedinţa festivă a început la orele 10,20.

D-l **Stanciu Stoian,** ministrul Cultelor, a cetit Decretul de confirmare de către Prezidiu a alegerii I. P. S. **Patriarh Justinian.**

I. P. S. Mitropolitul **Nicolae** al Ardealului a predat d-lui prof. Dr. **C. I. Parhon**, preşedintele Prezidiului, cârja patriarhală care a înmânat-o I. P. S. Patriarh **Justinian,** rostind următoarele:

Inalt Prea Sfinţite Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

In numele Prezidiului Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române, vă înmânez cârja de Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Vă urez să păstoriţi în pace şi pentru binele poporului şi al Bisericii.

Să trăiţi!

Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian, cu ocazia înmânării cârjei patriarhale

Onorat Prezidiu,

Călăuzindu-mă în viaţa mea de învăţămintele Sf. Scripturi, cu adâncă recunoştinţă şi desăvârşită încredere primesc cârja patriarhală, făgăduind că voiu sârgui să o port cu aceiaşi vrednicie cu care au purtat-o iluştrii mei înaintaşi.

Cu recunoştinţă, fiind exponenţi autentici ai poporului român, cum sunteţi Domniile Voastre, îmi întăriţi alegerea şi îmi daţi toiagul păstoriei turmei mele binecredincioase.

Cu recunoştinţă, fiindcă Domniile Voastre aţi luat parte la alegerea mea, ceeace m'a făcut să cred că aţi făcut aceasta nu numai din interesul ce-l acordaţi Bisericii Ortodoxe Române, ci şi din dragostea ce purtaţi umilii mele persoane.

Cu desăvârşită încredere în sprijinul Onoratului Guvern, nu numai pentru cel mărturisit şi făgăduit, ci mai mult pentru cel dovedit prin faptele sale, care au statornicit încrederea totală a Bisericii Ortodoxe în regimul Democraţiei Populare Române.

Primesc cu încredere desăvârşită din mâna Domniei Voastre cârja patriarhală, convins fiindcă mi-o încredinţaţi cu toată dragostea, preţuirea şi dorirea de bine pentru Biserica Ortodoxă Română.

Onorat Prezidiu,

Astăzi mai mult decât oricând, viaţa politică şi viaţa religioasă a poporului nostru dreptcredincios sunt contopite. Biserica Naţională Ortodoxă Română şi Statul democrat român sunt legaţi indisolubil, pentrucă fiii credincioşi ai Bisericii noastre sunt cetăţenii Statului, iar cârmuitorii Republicii Populare Române sunt cei mai mari ocrotitori ai Bisericii noastre.

Acum, când poporul român este chemat la o altă viaţă, Biserica trebue să fie aceea care, în primul rând, să priceapă năzuinţele şi de azi şi de mâine ale lui, să le întărească şi să le sporească cu un complet şi desăvârşit patriotism „pentru ca să nu fie nici o desbinare în trup; ci mădularele să îngrijească deopotrivă unele de altele“ (I Corint. XII, 25) căci Dumnezeu nu este Dumnezeul neorânduelii, ci al păcii“ (I Corint. 14, 33) după îndemnul Apostolului, fiindcă misiunea Bisericii lui Hristos este să nu divizeze viaţa şi pe oameni în ei înşişi, ci să confere un senz divin intereselor pământeşti, armonizând pe om cu el însuşi şi cu semenii săi.

Onorat Prezidiu,

In vederea realizării acestor măreţe idealuri, Biserica Ortodoxă Română are de rezolvat patru mari şi capitale probleme, ca să poată veni în sprijinul poporului român dreptcredincios, în munca lui pentru aşezarea unei noui vieţi sociale.

Cum, în primul rând, misionarii Bisericii noastre, din mijlocul poporului dreptcredincios, sunt pregătiţi în mental tatea şi atmosfera vremurilor de până ieri, în această situaţie ei constitue o piedică în noua activitate socială a Bisericii. După un program bine chibzuit şi cu un corp de îndrumători bine pregătiţi, poporul nostru trebue îndrumat, orientat şi convins pentru acest apostolat social cerut vremurilor noui. In modul acesta, deci, urmează o selecţionare şi o promovare a elementelor dovedite apte şi pregătite pentru noua misiune, cum şi eliminarea celor ce nu mai corespund misiunii lor evanghelice, bine înţeles după normele unor şcolarităţi aplicate de cei mai de seamă profesori de misiune. Apelul meu către cler este a-

celaşi cu al Sf. Apostol Pavel: „Innoind duhul minţii voastre, să vă îmbrăcaţi în omul cel nou“ (Efeseni IV, 23-24).

In al doilea rând, Biserica Ortodoxă Română, pentru a putea răspunde cu folos acelorași idealuri şi năzuinţe ale poporului nostru dreptcredincios, trebue să-şi reorganizeze pe alte baze, păstrând regulile canonice şi monahale, clerul monahal, care trebue să fie în slujba luminii, culturii şi ajutorului societăţii, conduşi de spiritul evanghelic al jertfelniciei pentru aproapele, făcând din schiturile şi mânăstirile lor, isvoare curate ca apa răcoritoare a Evangheliei lui Hristos pentru sufletul atât de însetat de lumină şi de adevăr al poporului român dreptcredincios, neuitând îndemnul Sf. Evanghe ii, care grăeşte „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău şi din tot cugetul tău“; aceasta este întâia şi e cea mai mare poruncă. Dar a doua asemenea acesteia este: „Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi“. Aceste două porunci cuprind toată Legea şi proorocii. (Matei XXII, v. 27—40).

Pentru aceasta însă tot clerul monahal trebue să treacă prin aceeaşi şcoală ca şi clerul de mir, prin acelaşi foc curăţitor care să topească toată sgura unor păcate ale trecutului, care încă mai dăinuesc în Sf. Mânăstiri, redând Bisericii Ortodoxe Române un monahism nou şi luminat, care să îmbine viaţa duhovnicească cu cea socială şi culturală.

In al treilea rând, trebuesc revizuite armele acestor misionari şi înarmarea lor cu armele duhului celui nou, pentru a ajuta în năzuinţele lui pe omul cel nou, pe omul păcii, pe omul unei societăţi paşnice şi plină de iubire. In lumina acestor postulate urmează să fie organizată toată predicarea cuvântului evangheliei, cea scrisă prin reviste, fie prin cărţi de studii sau predici, fie prin cărţi de literatură religioasă. Reorganizarea acestui arsenal de misiune se impune poate mai degrabă decât celelalte măsuri amintite, mai înainte, atât pentru orientarea şi îndrumarea clerului de mir şi monahal, cât şi pentru luminarea poporului dreptcredincios pe calea vieţii celei noui,

Şi însfârşit, în al patrulea rând, Biserica noastră trebue să se preocupe şi de formarea clerului ei de mir şi monahal

în viitor. In acest scop trebue să-şi reorganizeze instituţiile pentru formarea clerului care să poată răspunde tuturor năzuinţelor şi nevoilor poporului dreptcredincios, un cler cu dragoste pentru ridicarea poporului şi cu zel pentru câştigarea sufletului poporului, sufletul enoriei, un cler cu drag de muncă pentru propăşirea Bisericii şi Patriei.

Onorat Prezidiu,

In lumina acestui postulat, când cei cu Domnul în suflet „nu mai suntem ai îndoelii spre pieire, ci, după spusele apostolului, suntem ai credinţei celei noui, spre câştigarea de suflet şi refacerea lumii“ (Evr, X, v. 39), înţeleg să-mi îndeplinesc cu sfinţenie şi devotament faţă de Biserica şi poporul meu dreptcredincios misiunea mea de Patriarh.

Toate acestea nu se vor putea uşor realiza decât numai cu sprijinul Domniilor Voastre, cu concursul binevoitor al Onoratului Guvern şi al Sf. Sinod, în care-mi pun toată încrederea.

Cu aceste mărturisiri viu să mulţumesc prea respectuos Domniilor Voastre, pentru încrederea ce mi-aţi arătat, întărind alegerea mea la vrednicia de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române din Republica Populară Română şi încredinţându-mi acest toiag păstoresc.

Să trăiţi mulţi ani fericiţi cu sănătate şi spor în munca ce depuneţi pentru prosperarea şi fericirea poporului nostru.

Să trăiască patria noastră Republica Populară Română, şi pururea să înflorească într'însa Biserica noastră Ortodoxă.

Cuvântarea de răspuns a D-lui Dr. C. Parhon

Preşedintele Prezidiului Marei Adunări Naţionale

Inalt Prea Sfinţite Părinte Justinian,
Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

Am ascultat cu o deosebită mulţumire cuvântarea înţeleaptă a Prea Sfinţiei Voastre şi ni s'a umplut sufletul de bucurie văzând drumul luminat şi sănătos pe care voiţi să îndrumaţi Biserica Ortodoxă din ţara noastră.

Prezidiul Marii Adunări Naţionale al R. P. R. vă mulţu-

meşte pentru încrederea ce-i arătaţi şi vă asigură de sincera afecţiune ce vă păstrează şi de toate speranţele ce îşi pune în modul cum înţelegeţi să păstoriţi pe credincioşii Bisericii ce conduceţi.

Alegerea Prea Sfinţiei Voastre ca Patriarh a fost o mare sărbătoare nu numai pentru biserică, ci şi pentru Prezidiu, Guvern şi întreaga Republică Populară Română.

Ca şi Inalt Prea Sfinţia Voastră, constatăm cu multă mulţămire că viaţa religioasă din ţara noastră este legată în mod indisolubil de stat democrat român şi credem ca şi Sfinţia Voastră că Statul şi Biserica trebue să se ajute reciproc, deoarece „Toată ţara care se desbină înăuntrul său se pustieşte şi toată cetatea sau casa care se desbină înăuntrul său nu dăinueşte". Să căutăm dar, ca cei ce înlesnesc Pacea şi-o slujesc, de a ne ajuta unul pe altul.

Reţinem mai cu seamă din înălţătoarea Prea Sfinţiei Voastre cuvântare cele patru probleme capitale pe care vă propuneţi să le rezolvaţi şi anume: în primul rând îndrumarea slujitorilor Bisericii pentru apostolatul social cerut de vremurile noi şi deci o selecţionare şi o promovare a elementelor dovedite apte şi pregătite, care înoind duhul minţilor să se îmbrace în omul cel nou; aşa cum grăeşte Apostolul Pavel.

Dar mintea limpede văzătoare a Prea Sfinţiei Voastre îşi dă bine seama că o parte din misionarii Bisericii trăesc în mentalitatea şi atmosfera veacurilor apuse, ei nu văd lumina şi nu ascultă glasul vremurilor noi, constituind o piedică în noua activitate socială a Bisericii.

Firește, aceste rămăşiţe vor trebui îndepărtate, aşa cum se îndepărtează părţile mortificate dintr'o plagă cangrenată sau neghina din grâu.

Ca şi Prea Sfinţia Voastră, credem că şi clerul monahal trebue să fie în slujba luminii, culturii şi ajutorului societăţii, condus de spiritul evanghelic al jertfirei de sine pentru binele aproapelui.

Suntem în total alături de Prea Sfinţia Voastră, când afirmaţi că pentru a-şi îndeplini chemarea sa, clerul monahal ca şi cel de mir trebue să facă aceeaşi şcoală şi să treacă prin focul curăţitor care să topească toată sgura unor păcate

ale trecutului, redând Bisericii ortodoxe române un monahism nou şi luminat care să îmbine viaţa duhovnicească cu cea socială şi culturală,

Aprobăm cu totul ideile Inalt Prea Sfinţiei Voastre în ceeace priveşte înarmarea misionarilor Bisericii cu armele duhului celui nou care să ajute pe omul cel nou, pe omul păcii, pe omul unei societăţi paşnice şi pline de iubire precum grăiţi aşa de frumos şi de înţelept. Cărţile de literatură religioasă, revistele, predicile trebue să respire această nouă şi sănătoasă atmosferă.

Creşterea unui cler de mir şi monahal, care să se hrănească cu hrana cea nouă şi să respire duhul vremurilor noi, constitue o însemnată preocupare a Inalt Prea Sfinţiei Voastre pe care suntem siguri că o veţi aduce la îndeplinire.

Desigur că veţi găsi în membrii Prezidiului, ai Guvernului, ai Sfântului Sinod şi ai Marei Adunări Naţionale tot sprijinul pe care îl bine meriţaţi.

Să trăiţi întru mulţi ani, Inalt Prea Sfinţite Patriarh.

III. SOLEMNITATEA

dela Biserica „Sf. Spiridon"

In biserica Sf. Spiridon Nou s'a săvârşit o slujbă religioasă de către înalţii chiriarhi în frunte cu I. P. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, I. P. S. Vasile, Mitropolitul Banatului, şi I. P. S. Firmilian, Arhiepiscopul Craiovei. Apoi P. C. Gh. Vintilescu, directorul Sf. Sinod, a citit gramata sinodală de aşezare în scaun a I. P. S. Patriarh Justinian. A urmat ceremonia întronizării, după care luând cuvântul I. P. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului a urat I. P. S. Patriarh Justinian o păstorie îndelungată, în numele Sf. Sinod.

I. P. S. Nicolae Crutiţchi, Mitropolitul Moscovei, a cetit următoarea scrisoare de felicitare trimisă de I. P. S. Alexei. Patriarhul Moscovei, I. P. S. Patriarhului Justinian, cu prilejul întronizării:

Scrisoarea I. P. S. Patriarh ALEXEI al Moscovei şi al întregii Rusii

citită de I. P. S. Nicolae Crutiţchi, Mitropolitul Moscovei

Inalt Preafericit Părinte Patriarh al României, Justinian

In această memorabilă şi solemnă zi a înscăunării Voastre pe tronul patriarhicesc al Bisericii Ortodoxe Române, în numele întregii Biserici ortodoxe din Rusia şi al meu personal, îmi îndrept gândurile cu felicitări frăţeşti către I. P. S. Voastră, exprimându-vă sincerele mele urări, ca Inalta slujire a Casei lui Dumnezeu, la care sunteţi chemat, să fie cât mai rodnică şi mântuitoare atât pentru I. P. S. Voastră cât şi pentru Biserica Română, încredinţată cârmei I. P. S. Voastre.

In virtutea legăturilor de strânsă prietenie spirituală, legături care de multă vreme au existat între Biserica noastră şi cari s'a întărit şi mai mult în timpul din urmă, în virtutea acestor legături pentru noi şi Biserica noastră, nu pot rămâne indiferente nici durerile şi nici bucuriile Bisericii Ortodoxe Române.

Aşadar, cu multă durere am retrăit evenimentul trist,— încetarea din viaţă a I. P. S. S. fostul Patriarh Nicodim, cu care am fost uniţi prin lanţul puternic al dragostei curate, datorită legăturilor stabilite atât prin vizita fostului Patriarh la Moscova, cât şi prin vizita mea în România. In el am apreciat adânc: — izvorul dragostei către şcoala noastră duhovnicească: Academia Teologică din Kiev la care s'a adaptat;— dragostea lui nefăţarnică către Biserica noastră şi slujitorii ei şi dragostea lui sinceră către poporul nostru rus.

Lucrările lui de vastă cultură teologică, cărora s'a devotat până'n ultimele clipe ale vieţii sale, l-au situat în rândul celor mai recunoscuţi şi de seamă (autorizaţi) teologi, pe care i-a cultivat şi dăruit Bisericii ortodoxe şcoala noastră teologică rusă. Plecarea lui, a unui cârmaciu înţelept şi iscusit, a unui cârmaciu cu multă experienţă, este o mare şi dureroasă pierdere nu numai pentru Biserica Română, ci pentru întreaga Biserică ortodoxă de pretutindeni. Şi noi, cu pioasă smerenie şi frumoasă amintire în rugăciunile noastre, îi vom pomeni numele lui.

De altă parte, vestea alegerii I. P. S. Voastre, în scaunul văduvit de Patriarh al Bisericii române, ne-a prilejuit momente de adevărată bucurie duhovnicească. Şi noi, împreună cu Biserica română, smeriţi ne închinăm, rugând pe bunul Dumnezeu, ce a binecuvântat alegerea Prea Fericirii Voastre, să-şi reverse mila şi binecuvântarea sa divină şi asupra lucrării viitoare şi a slujirii Inalt Prea Sfinţiei Voastre.

Cred şi sunt convins că I. P. S. Voastră veţi binevoi a onora cu prezenţa, în fruntea delegaţiei Bisericii române, solemnitatea noastră bisericească cu ocazia aniversării a 500 ani de autocefalie a Bisericii ortodoxe ruse, cum şi a lua parte la lucrările congresului în chestiuni bisericeşti, ce va avea loc în luna Iulie a. c.

Uniţi în rugăciuni comune şi cu gânduri de sinceră şi curată prietenie, să se întărească şi să se cimenteze cu cele mai strânse şi solide legături unirea noastră frăţească şi spirituală, care să fie atât pentru binele şi prosperitatea Bisericilor noastre.

După predarea scrisorii de felicitări I. P. S. Nicolae Crutiţchi Mitropolitul Moscovei, a prezentat în numele său personal şi în numele delegaţiei Bisericii Ortodoxe Ruse, felicitări cu prilejul întronizării I. P. S. Justinian ca Patriah al Bisericii Ortodoxe Române.

I. P. S. Nicolae Crutiţchi, Mitropolitul Moscovei, a menţionat vechile legături dintre Bisericile ortodoxe române şi ruse stăruind în special asupra semnificaţiei ultimelor vizite, a fostului Patriarh Nicodim în U. R. S. S. în Iule 1946 şi a I. P. S. Alexei, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Ruse în România în anul trecut.

„In acest chip — a spus I. P. S. Mitropolit Nicolae Crutiţchi, se formează o unitate de vederi, care consolidează forţele de neînvins ale Bisericei Ortodoxe".

Cuvântul I. P. S. Mitropolit Chiril

Delegatul I. P. S. Ştefan, Exarhul Bulgariei

Inalt Prea Sfinţitul şi Fericitul Exarh al Bulgariei şi Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare ne-au însărcinat să prezentăm Inalt Prea Sfinţiei Voastre sentimente adânci de dragoste frăţească, felicitări cu ocazia ridicării Inalt Prea Sfinţiei Voastre în scaunul de Patriarh şi urări pentru cel mai bun succes în slujba Sfintei Biserici a Domnului nostru Iisus Hristos.

Biserica Ortodoxă Bulgară totdeauna cu cordialitate sinceră a împărtăşit bucuria şi durerile Bisericii Ortodoxe Române, scumpei surori întru Hristos. Aceasta se datoreşte precum spiritului de unitate ecumenică ce pătrunde Bisericile Ortodoxe locale, tot aşa şi vecinătăţii noastre, ceeace reprezintă un fapt de Dumnezeu pus. Ambele Biserici prin vecinătatea lor sunt convocate să colaboreze la învierea şi întărirea duhului ecumenic în sânul ambelor popoare, adică la ridicarea şi limpezirea conştiinţei despre unitate în credinţă.

Iată, de această înţelegere condus, soborul arhieresc bul-

gar totdeauna este foarte sensibil pentru fiecare bucurie şi tristeţe a Bisericii române.

De aceea cu durere am participat la pierderea Patriarhului Nicodim, iar acum cu o inimă deschisă intrăm în bucuria Bisericii voastre cu prilejul înălţării I. P. S. Voastre la rangul de Patriarh şi cu rugăciuni vă urăm sănătate, putere, viaţă lungă, ca să conduceţi mereu cu mare succes Sfânta Biserică română pe calea mântuirii, care este însuşi Domnul Iisus Hristos, precum El a zis: „Eu sunt calea".

Intregului Sinod arhieresc transmitem felicitări călduroase pentru fericita alegere în persoana Inalt Prea Sfinţiei Voastre. Bunul Dumnezeu cu darul său să ocrotească Sf. Biserică română care este înzestrată cu evlavie şi virtute creştină, să-şi continue misiunea apostolică spre binele poporului român şi societăţii creştine.

Noi suntem convinşi că Inalt Prea Sfinţiea Voastră veţi avea iniţiativa generoasă, ca pe calea bisericească să fie întărită prietenia între cele două popoare ale noastre, ceeace corespunde şi dorinţei ferbinte a I. P. S. Exarh al Bisericii Bulgare, Ştefan.

In felul acesta buna înţelegere şi prietenie, între cele două Republici Populare, română şi bulgară, să progreseze în buna stare spirituală şi materială.

Intru mulţi ani, Stăpâne !

Cuvântarea D-lui Ministru Stanciu Stoian, despre buna tradiţie a Bisericii Ortodoxe Române

Un străvechi obiceiu a statornicit ca, la instalarea în scaun a unui înalt demnitar, să i se facă urare de a fi bun şi drept, ca înaintaşii săi buni şi drepţi, de a păstra, înmulţit şi desăvârşit bunul material sau spiritual ce i se încredinţează. E un îndemn şi o speranţă ca, aceia ce este atunci o promisiune, să fie mai apoi plinire şi faptă.

La înscăunarea de acum, a I. P. S. Justinian Marina, în scaunul de prim vlădică şi patriarh al Bisericii ortodoxe române, în numele guvernului Republicei Populare Române, îi facem şi noi, cu căldură şi încredere deplină, aceeaşi tradiţională urare.

Căci bunele tradiţii trebuesc păstrate şi cultivate şi noi suntem bucuroşi să credem că I. P. S. Sa aşa va face. Tradiţiile cele bune — datinele sau predanile cum li se spun în biserică — sunt memoria vie a obştei, comoara de experienţă şi înţelepciune, pe care ne-au lăsat-o înaintaşii şi care împiedică omenirea de a reîncepe învăţătura individual şi cu fiecare generaţie.

Ceiace este adevărat despre tradiţie în genere este adevărat şi despre trad ţia creştină. Tradiţia se prezintă în întrupările ei ca tot atâtea momente succesive şi progresive, rezultat al efortului pe care fondatorul şi părinţii Bisericii l-au făcut pentru desvoltarea acesteea.

Putem spune, pe drept cuvânt, că tradiţiunea cea bună este înţelepciune, eşită din nevoi şi pătrunsă în obiceiurile obştei, identificându-se cu obştea. Ea devine astfel unelţă de preţ în mâna progresului, contribuind efectiv la micşorarea suferinţii în lume şi la aşezarea păcii şi bunei înţelegeri între noroade.

Aceasta este tradiţia cea bună a Bisericii ortodoxe în general. Peste faptele mai puţin vrednice de laudă ale unora dintre slujitorii ei a trecut vremea.

La instalarea în scaun a noului Patriah al Bisericii ortodoxe române, tradiţia aceasta bună ne stărue în minte şi pe ea o invocăm. Nimeni nu ar putea să întoarcă înapoi carul istoriei. De vremuri apuse pe veci şi nedorite, pline de împilări şi suferinţe, poporul nu se înduioşează. Biserica şi ce nu poate să lucreze decât după cuvintele Apostolului Petru care spune: „După făgăduinţă (noi) aşteptăm cer nou şi pământ nou, în care locuieşte dreptatea“ In trecut căutăm pilde dar fapta ne duce spre viitor. Poporul aşa cugetă şi Biserica trebue să stea lângă popor.

Acestea sunt gândurile şi acestea sunt sentimentele ce ne stăpânesc acum, la instalarea ca patriah a I. P. S. S. Justinian Marina. I le aducem ca prinos, în convingerea profundă că ele sunt şi ale Inalt Prea Sfinţiei Sale.

Inalt Prea Sfinţite!

Poporul şi guvernul său se bucură azi, la înscăunarea pe care ţi-o face. Ne bucurăm şi nădăjduim.

Iţi urăm Inalt Prea Sfinţite Justinian, să fii sănătos pentru a merge pe urmele înaintaşilor buni şi drepţi.

Iţi urăm ca, având veşnic în minte pildele lor de vrednicie şi înţelegere, să ai şi puterea şi norocul să le înfăptueşti.

Să fii Inalt Prea Sfinte, neclintit în dragostea de patrie şi popor, aşa precum ai fost şi până acum şi precum Antim din Ivira a fost la vremea lui. Să ţii la unitatea turmei ce-ţi este încredinţată spre păstorire şi la înfrăţirea cu Bisericile ortodoxe, în cadrul luptei pentru pace şi bună înţelegere între popoare,

Un soare nou a răsărit pentru poporul nostru azi şi pentru popoarele vecine nouă. Ele şi-au luat nobila sarcină de a-şi făuri singure fericirea, fără regi şi boieri, fără exploatatori de orice fel. Ele şi-au creiat republici populare libere şi independente, înfrăţite între ele şi în deosebi înfrăţite cu marea ocrotitoare a democraţiei adevărate de pretutindeni, Uniunea Sovietică.

Iţi urăm Inalt Prea Sfinte, ca păstorirea pe care o inaugurezi, să fie spre păstorirea acestor aşezări, spre întărirea Republicii Populare Române, spre întărirea păcii şi spre slava ideilor de libertate şi dreptate pentru popoare.

Cuvântarea I. P. S. Patriah Justinian

Inalt Prezidiu,
Onorat Guvern,
Inalt Prea Sfinţiţi şi Prea Sfinţiţi Părinţi,
Onorată asistenţă,

Infricoşat de greutatea sarcinei luate şi grele răspunderi ce mă aşteaptă, după cuvântul psalmistului, nu-mi rămâne de cât să implor ajutorul lui Dumnezeu, rugându-L fierbinte: „Arată-mi Doamne, calea în care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu“ (Ps. 142).

Pe deplin încredinţat însă, în ajutorul „Domnului nostru Iisus Hristos, Păstorul cel mare a oilor“ (Evrei, XIII, 21) şi încurajat de trecutul Bisericii noastre, care grăeşte cugetului meu: Toţi aceşti înaintaşi ai tăi nu sunt de cât o pildă şi un îndemn pe acest scaun, aşa încât să vezi cele ce au făcut ei, în împrejurările grele prin care au trecut cu turma oilor lor, şi să le urmezi fapta şi să desăvârşeşti jertfa: întorcîndu-mi ochii către membrii Sf. Sinod care m'au asigurat, prin cuvântul I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, de toată colaborarea şi de tot sprijinul, în sufletul meu încolţeşte nădejdea că noi vom putea merge pe urmele înaintaşilor noştri, cu puteri unite, umăr la umăr, şi cot la cot, servindu-ne Biserica şi Ţara.

In urechile tuturor stărueşte încă ecoul ultimelor cuvinte ale Sf. Evanghelii de astăzi: „Şi mai am şi alte oi, care nu sunt în staulul acesta şi pe acelea mi se cade să le aduc“. (Ev. Ioan, X, v. 6).

Iarăşi, vrând nevrând, gândul nostru sboară la fraţii noştri români greco-catolici, care până acum 250 pe ani erau în staulul Bisericii noastre, erau cu noi. Răpiţi din staul de „furul care nu vine, decât numai să fure şi să junghie şi să piarză“ (Ev. Ioan X, 10), folosind la început, amăgiri deşarte cu „beneficii şi privilegii“ pentru a le cumpăra sufletele, ca apoi „să junghie şi să-i piarză“, dacă ar fi îndrăsnit să vină acasă, în staulul lor. Au rămas oile „care nu sunt în staulul acesta“, fiindcă, de furul şi urmaşii lui, abia la 30 Decembrie 1947 au scăpat bieţii români.

Dureroasele sbuciumări sufleteşti, care au transformat viaţa românească transilvană într'o mare tragedie, cum se exprimă istoricul Gheorghe Bariţiu, începe odată cu instaurarea stăpânirii feudale, a dinastiei Habsburgilor, hipercatolici, asupra Transilvaniei. Consolidarea Tronului dinastiei Habsburgilor cât şi puterea lor de exploatare erau socotite în funcţie de tăria catolicismului. Politica prozelitismului catolic în Transilvania şi mai cu seamă între români era pe prim plan. De aici, obligaţiunea pentru regii Habsburgi de a depune jurământ pe Sf. Evangelie să extirpeze pe toţi cei ce se vor împotrivi.

In lupta cu biserica catolică şi cu puterea formidabilă a

unui stat, habsburgic, care organizase cel mai feroce prozelitism religios, însoţit de cea mai sălbatecă teroare „preoţii smeriţi dela sate, lipsiţi de ierarhia prigonită şi întemniţată, aşterneau pe hârtie în chinuite slove chirilice hotărîrea lor nestrămutată: „noi şi biserica noastră, întru care ne-am născut prin Sf. Botez, întru care credem şi nădăjduim iertarea păcatelor şi viaţa de veci să o dobândim, pe această credinţă a părinţilor noştri vrem să stăm neclintiţi în veci, de care sfânta credinţă nici sabia, nici focul, nici goana, nici chinurile, nici foametea, nici moartea să nu ne poată despărţi".

Au plătit însă scump cei care cu dârzenia lor au apărat credinţa ortodoxă. Nu e momentul să amintim mai pe larg; n'a uitat însă nimeni sbuciumatul veac al XVIII-lea, pe a cărui frescă sunt imortalizaţi mii de martiri, fie stinşi în pribegie şi captivate, ca Inochentie Klain, fie că le-au putrezit oasele în temniţa dela Kufstein, ţărani dârzi şi preoţi dela ţară, fie că au fost frânţi pe roată ca martiri dela Bălgrad.

Nu sunt uitate nici sutele de schituri şi mânăstiri mistuite de focul poruncit de Maria Tereza şi nici bubuitul tunurilor generalului Bukow, din ordinul acelei crăese pentru nimicirea mânăstirilor din Transilvania.

In asemenea condiţiuni de luptă care depăşesc orice prozelitism confesional, o parte din turma bisericii ortodoxe din Transilvania, a mers şi a stat alături de staulul lupilor tiraniei, timp de 220 ani şi n'a avut încă curajul să se reîntoarcă în staulul bisericii mame, după isgonirea habsburgilor, fiindcă în locul lor veniseră stăpâni în Transilvania Hohenzolernii, credincioşi şi devotaţi aceluiaşi prozelitism catolic, trecând alţi 30 de ani.

Ce s'a urmărit prin acest politic „al unirii" cu Roma, smuls de habsburgi şi biserica catolică, cum şi prin concordatul hohenzollernilor? In primul rând s'a urmărit o spărtură sufletească în sânul neamului nostru pentru ca să-l stăpânească şi să-l exploateze mai uşor şi în al doilea rând s'a urmărit desnaţionalizarea românilor. De o trecere la catolicism a românilor, iezuiţii s'au îndoit de acest succes, încă din primii ani ai unirii şi au acceptat un compromis tot de natură politică, nu religioasă, mulţumindu-se numai cu recunoaşterea

de stăpân a Papei. Ori cât de slab ar fi fost sporul pe care românii uniţi puteau să l aducă bisericei catolice, sortită de habsburgi să devină „dominantă“ în Transilvania, politica vieneză îl socotea drept arvună a viitoarelor sale cuceriri sufleteşti. Nu era nicidecum înclinată să renunţe la gândul de a isbuti mai târziu să smulgă pe toţi românii din Transilvania din străvechile lor legături cu fraţii lor de peste munţi, izolându-i de aceştia şi împiedecându-i să se întoarcă deplin nu numai cu faţa, ci şi cu inima spre Viena împărătească.

Prin asemenea mijloace, cezaro-papismul şi imperialismul habsburgic v'au putut ţine pe voi, fraţi români greco-catolici, despărţiţi de fraţii voştri ortodocşi timp de 220 ani. Odată cu revenirea Transilvaniei la patria mamă, în 1918, toată suflarea românească v'a aşteptat să veniţi şi voi în sânul bisericei mame. Aţi fost din nou împiedicaţi de imperialismul bisericii catolice, care-şi găsise sprijin în dinastia hohenzolernilor, care spre o mai deplină siguranţă au impus ţării noastre concordatul. Sunt destule mărturiile chiriarhilor noştri despre străduinţele lui Ferdinand în acest sens, el afirmând agresiv adesea că sprijină pe catolici, fiindcă el este catolic. Nimeni n'a mai îndrăznit să vorbească de unirea fraţilor români transilvăneni.

Dar toate relele au şi ele un sfârşit, nedesmiţindu-se înţelepciunea proverbului: după furtună vine vreme bună, după suferinţă vine biruinţă.

Ultimul slâlp al cezaro-papismului şi imperialismului în aceste locuri, ultimul hohenzollern a abdicat.

Suntem în curent cu ultimele svârcoliri ale cezaropapismului, instrument al nouilor imperialişti, de a menţine desbinarea între fraţi, de a folosi clerul bisericii greco-catolice ca instrument de slujire a scopului lor de dominaţie în ţara noastră, singura lor nădejde, întrucât poporul greco-catolic este alături de întregul nostru neam în lupta lui de păstrarea libertăţilor câştigate, de apărarea suveranităţii şi independenţii Statului Român.

Către clerul greco-catolic, singura nădejde a cezaropapismului nouilor imperialişti în ţara noastră, şi către ro-

mânii greco-catolici, îmi îndrept părinteasca grijă însoţită de o caldă rugăminte:

„Nu vă mai lăsaţi amăgiţi. Fiţi vrednici români ca şi înaintaşii voştri, cari au păstrat cu viaţa lor tezaurul comun neamului românesc, „toată legea şi credinţa ortodoxă din liturghiile şi slujbele bisericii ortodoxe“ şi cari au murit cu nădejdea eliberării din jugul umilitor al tiraniei, când acest tezaur va înlesni revenirea voastră într'o singură biserică, într'o singură credinţă, temelie nesdruncinată neamului şi patriei“.

Ce ne mai desparte? Nimic altceva, decât credincioşia pe care încă o mai acordaţi cu supunere Romei! Intoarceţi-vă această credincioşie către Biserica neamului nostru, a strămoşilor noştri şi ai voştri.

Energiile pe care le-am cheltuit cu toţii până acum în lupta defensivă pentru salvarea fiinţei religioase şi naţionale a neamului nostru, să le întrebuinţăm de azi înainte, sub scutul părintesc al Statului Român, al Republicii Populare Române, numai pentru consolidarea suveranităţii, libertăţii şi independenţii naţionale a Statului nostru democrat.

Cele mai largi perspective ni se deschid pentru activitatea noastră în viitor, când nu vom mai munci izolaţi, părăsiţi şi prigoniţi ca şi în trecut, ci vom fi închegaţi într'o biserică puternică naţională, care să cuprindă în sânul său tot clerul şi tot poporul român din scumpa noastră patrie.

Odată cu inima plină de dragoste de părinte vă întind şi mâna mea frăţească, chemându-vă cu cuvintele nemuritoare ale poetului:

„Hai să dăm mână cu mână
cei cu inima română“.

Inalt Prezidiu
Onorat Guvern,
Inalţi Prea Sfinţiţi şi Prea Sfinţiţi Părinţi,
Onorată asistenţă,

Să mă iertaţi că inspirat de cuvintele Sf. Evanghelii: „Şi mai am şi alte oi, care nu sunt în staulul acesta, şi pe

acelea mi se cade să le aduc", am stăruit atât de mult la chemarea mea către aceste oi, cu nădejdea că vor auzi glasul meu de părinte şi frate.

Mulţumesc mai întâiu Inaltului Prezidiu care a binevoit să-mi acorde încrederea înmânându-mi astăzi cârja patriarhală.

Mulţumesc Inalţi Prea Sfinţiţilor reprezentanţi ai Bisericilor Ruse şi Bulgare pentru atenţia acordată şi pentru dragostea faţă de mine, mărturisită aşa de frumos prin caldele lor urări.

Mulţumesc onoratului Guvern pentru bunăvoinţa ce mi-a arătat şi în deosebi d-lui ministru al Cultelor, pentru cuvântarea d-sale, plină de pilde demne de urmat pentru mine.

Mulţumesc Inalţilor Ierarhi ai Bisericii Române care m'au însoţit şi mi-au făgăduit tot sprijinul lor şi în special I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan pentru caldele urări ce mi-a făcut.

Mulţumesc întregei asistenţe pentru bunăvoinţa cu care a participat la acest mare act din viaţa mea.

„Darul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sf. Duh să fie cu noi cu toţi. Amin!"

Apoi cortegiul a plecat spre Patriarhie în aceeaşi ordine ca la venire. In Palatul Patriarhal s'a făcut Polihroniul obişnuit de încheere.

Concertul dela Ateneu

Seara, la orele 18, a avut loc la Ateneul Român un concert cu caracter religios dat de Soc. Corală „*Carmen*" pentru sărbătorirea I. P. S. *Justinian*, cu prilejul înălţării în Scaunul de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

La concert au participat membrii Prezidiului Marii Adunări Naţionale în frunte cu d, prof. dr. *C. I. Parhon*, membrii guvernului în frunte cu d. dr. *Petru Groza*, I. P. S. Patriarh *Justinian*, membrii ai corpului diplomatic, membrii delegaţiilor Bisericilor străine mitropoliţii şi episcopii Bisericii ortodoxe române, membrii Sf. Sinod, şefi de autorităţi, civile, militare, culturale şi bisericeşti, numeroşi preoţi, etc.

Programul a cuprins numeroase bucăţi religioase de compozitori români şi străini.

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

SF. MITROPOLIE A MOLDOVEI

Nr. 6512

12 Iunie 1948

Onorate părinte

In temeiul dispoziţiunilor art. 132 şi 134 din Statutul legii pentru Organizarea Bisericii Ortodoxe Române.

Convocăm Adunarea Eparhială a Mitropoliei Moldovei, în seziune de lucrări anuale pentru ziua de Marţi 29 Iunie 1948, ora 10 dimineaţă în Sala Gotică dela Mânăstirea Cetăţuia-Iaşi.

Vă rugăm să binevoiţi a lua parte, la ora 9½ dimineaţa, la serviciul religios ce se va oficia în biserică şi apoi la desbaterile Adunării, în sala de şedinţă, potrivit cu următoarea ordine de zi:

1. Apelul nominal
2. Deschiderea şedinţei
3. Citirea sumarului şedinţei dela 19 Aug. 1947
4. Referatele Secţiunilor Consiliului Eparhial:
   a) Administrativă
   b) Culturală
   c) Economică
5. Cumpărări, vânzări, schimburi şi donaţiuni de bunuri imobiliare bisericeşti
6. Gestiunea anului 1948/49
7. Proectul de buget al Eparhiei pe anul 1948/49
8. Diverse al e chestiuni şi propuneri.

Cu arhiereşti binecuvântări.

IUSTINIAN,
PATRIARH

Consilier Referent,
Pr. C. Vuiescu

Adunarea Eparhială dela 29 Iunie 1948

Secţia administrativă I-a

REFERAT Nr. 4786

Inalt Prea Sfinţite Preşedinte,
Onoraţi Membri,

Am obligaţiunea legală, de a prezenta onoratei Adunări, din partea Secţiunii administrative, a Consiliului eparhial, darea de seamă, despre activitatea acestei secţiuni, pe timpul ce s'a scurs, dela şedinţa de anul trecut şi până în prezent.

Această dare de seamă, va fi numai pentru o parte din lucrări, iar cealaltă parte, urmând să fie expusă, de către colegul meu, consilier referent la aceiaşi secţiune.

Adunarea Eparhială

Adunarea eparhială de azi, are formaţia stabilită pe baza legii Nr. 167 din anul trecut.

Atunci, pe lângă cei 19 membri vechi, s'a făcut complectarea cu încă 41 de noui membri,

Din totalul de 60 membri, câţi trebuie să aibă Adunarea, numărul s'a împuţinat cu unul şi anume cu Gh. Boldescu, ce reprezentă Circumscripţia I-a Botoşani şi care a decedat în cursul anului.

Data legală a Adunării, trebuia să fie, potrivit articolului 132 din statutul legii de organizare a Bisericii, în Duminica V-a după Paşti a Samarinencii şi care anul acesta, era la 30 Mai.

Imprejurări bisericeşti, cu totul excepţionale, în care a

fost cuprinsă şi Eparhia noastră, au determinat ca şedinţa adunării, să nu se poată ţine la data legală şi să fie amânată cu aproape o lună, dela data de azi.

Se ştie că locul de Patriarh al Bisericii ortodoxe române, a rămas vacant, prin moartea fostului Patriarh Nicodim şi potrivit normelor legale, Mitropolitul Moldovei, I. P. S. Justinian, a trecut locţiitor de Patriarh. Avea deci I. P. S. Sa de condus Mitropolia Ungrovalahiei, Consiliul Central Bisericesc şi Sf. Sinod şi aceste îndatorii îl reţineau mai mult la Bucureşti.

In ziua de 24 Mai, are loc alegerea noului Patriarh şi Mitropolitul Moldovei, I. P. S. Justinian, este ales Patriarh cu aproape totalitatea voturilor, marelui şi impozantului colegiu electoral.

In ziua de 6 Iunie are loc investitura I. P. S. Sale ca Patriarh şi iată, deci, evenimentele care au determinat ca şedinţa adunării naţionale eparhiale, să nu se poată ţine la data legală.

I. P. S. Justinian, acum Patriarh, a continuat să gireze şi mai departe conducerea Mitropoliei Moldovei, lipsită de titular.

In ziua de 12 Iunie, I. P. S. Sa ne-a dat dispoziţii să convocăm în ziua de 22 Iunie Consiliul plenar, pentru pregătirea lucrărilor în vederea adunării, fixând tot odată şi şedinţa pentru azi, 29 Iunie.

Tot I. P. S. Sa ne-a dat indicaţii, ca şedinţa să aibă loc la Mânăstirea Cetăţuia, în sala gotică a Mânăstirii.

Potrivit art. 134 din statutul legii de organizare, convocarea trebuind făcută cu 14 zile înainte, de termenul Adunării secţia administrativă a Consiliului, a dat curs lucrărilor, trimiţând convocarea Nr. 6572, din 12 Iunie a. c., fiecărui dintre onoraţii membri ai adunării.

Evenimente bisericeşti

In decursul celui aproape un an, ce s'a scurs dela şedinţa Adunării eparhiale de anul trecut, dela 19 August şi până în prezent, s'au desfăşurat evenimente bisericeşti, de importanţă istorică, nu numai pentru Eparhia noastră, dar şi pentru întreaga biserică ortodoxă română.

La data şedinţei de anul trecut, scaunul de Mitropolit al Moldovei era vacant, în urma retragerii la pensie a fostului Mitropolit Irineu.

In toamna anului trecut, la 19 Noembrie, Colegiul electoral bisericesc a fost convocat la Bucureşti, pentru alegerea noului Mitropolit al Moldovei.

Precum se ştie — onoraţii membri au luat cu toţii parte — a fost ales în mod serbătoresc, cu aproape totalitatea voturilor marelui colegiu, Mitropolit al Moldovei, I. P. S. Justinian, până atunci Vicar al acestei Eparhii şi Locţiitor de Mitropolit.

In ziua de 22 Decembrie 1947, a avut loc la Bucureşti, învestitura I. P. S. Sale, iar în ziua de 28 Decembrie s'a desfăşurat la Iaşi, solemnitatea instalării I. P. S. Sale, în scaunul de Mitropolit al Moldovei.

A doua zi, după instalare, I. P. S. Sa a oficiat sfinţirea bisericii Golia, unul din cele mai valoroase monumente istorice ale Iaşului.

Era în acest act, o semnificaţie prevestitoare a marilor realizări, pe care Eparhia era îndreptată să le nădăjduiască, dela puterea de muncă şi spiritul creator, al noului său Chiriarh.

Se ştie că Biserica Golia era închisă de aproape 40 de ani, şi că din timp în timp se porneau începuturi de reparaţii, ce n'au fost duse niciodată până la capăt.

I. P. S. Sa a luat, ca Vicar, iniţiativa acestor reparaţii, ca a doua zi după instalarea, ca Mitropolit, bătrâna biserică să-şi deschidă porţile, spre marea bucurie a oraşului Iaşi şi a Moldovei.

Toţi văzurăm în această împrejurare, prevestirea marilor înfăptuiri pe care Eparhia le aştepta cu legitimă încredere, dela noul său titular.

Dar aceste frumoase nădejdi, au fost de scurtă durată.

Numai peste două luni, la 27 Februarie din acest an, bătrânul Patriarh Nicodim, sub povara celor 83 ani, şi a unei grele suferinţe, părăseşte prin moarte, conducerea bisericii române.

Pe baza normelor legale, înşirate în articolul 2 din statutul legii de organizare a Bisericii, I. P. S. Justinian trece Locţiitor de Patriarh.

Am amintit şi mai înainte în expunerea mea, că în ziua de 24 Mai, I. P. S. Mitropolit Justinian, este ales Patriarh şi în ziua de 6 Iunie, I. P. S. Sa este învestit şi instalat în scaunul de Patriah al întregii biserici ortodoxe.

Şi iată, astfel, cum bucuria Mitropoliei Moldovei, în care îşi pusese mari nădejdi, a trebuit să cedeze locul, îndreptăţitei mândrii, că a doua oară Chiriarhul său, trece la conducerea întregii biserici.

Dar cu aceasta, Moldova înscria, încă unul din sacrificiile generoase, cu care este presărat trecutul său.

Acum scaunul de Mitropolit al Moldovei e vacant.

I. P. S. Patriarh, girează încă, în chestiunile mai importante şi Mitropolia dela Iaşi, iar lucrările curente, se rezolvează cu P. S. Vicar Valerie Botoşeneanu.

Spre a ne orienta în starea aceasta de vacanţă Chiriarhală, citez în întregime articolul 121 din statutul legii de organizare:

„Pe timpul vacanţei scaunului episcopesc, afacerile duhovniceşti, le îndeplineşte Episcopul locţiitor, desemnat de Mitropolit, iar cele administrative curente, Consiliul eparhial, ferindu-se de orice înoire, sau schimbare şi luând măsuri, în înţelegere cu Episcopul locţiitor şi cu Mitropolitul, ca alegerea noului Episcop, să se facă neapărat în interval de 3 luni".

In cazul Mitropoliei noastre, desemnarea Mitropolitului locţiitor, o face Patriarhul şi în prezent, I. P. S. Justinian girează însuşi conducerea Mitropoliei Moldovei.

O situaţie asemănătoare, am avut şi în 1939, când fostul Mitropolit al Moldovei — Nicodim — a fost ales Patriarh şi a continuat să conducă şi Mitropolia de Iaşi, pânăce a fost ales noul Mitropolit Irineu.

*

Intre evenimentele bisericeşti ale Eparhiei noastre, mă opresc în această expunere şi asupra trecerii din viaţă, a fostului Mitropolit Irineu.

Retras la pensie pentru motive de boală, se stabilise la Mânăstirea Agapia, unde a decedat în ziua de 5 Aprilie, din

această primăvară şi a fost înmormântat în cimitirul Mânăstirii.

A luat parte la înmormântare I. P. S. Justinian, la acea dată Mitropolit al Moldovei.

Personalul Cancelariei

Am înfăţişat până acum, evenimentele de seamă, în legătură cu conducerea superioară a Eparhiei. Voi expune acum şi câteva schimbări produse în rândurile personalului Cancelariei.

La data şedinţei de anul trecut, era vacant un post de consilier referent, la secţia administrativă, în urma demisiunii, fostului Consilier Referent, Pr. Ioan Manoilescu, dela Piatra-Neamţ.

In locul vacant, I. P. S. Mitropolit, a chemat ulterior, prin Deciziunea Nr. 107 din 24 August 1947, pe Preotul Const. Sinescu, dela Parohia Tătăraşi-Aviaţie din Iaşi şi care îndeplineşte în prezent, atribuţiunì de Consilier al II-lea, la Secţiunea ad-tivă.

La data de 1 Mai din acest an, a rămas vacant un post de consilier la secţia economică, deţinut până aci de d. Avocat Grigore Nicolau şi care a fost transferat în aceiaşi situaţie la Arhiepiscopia Bucureştilor. D-sa îndeplinia la cancelaria noastră atribuţiuni de Consilier juridic fiind avocat.

In locul D-sale, la secţia economică, a fost transferat Preotul Ioan Dănilă, consilier referent la aceiaşi secţiune dela Episcopia Romanului.

Tot la secţia economică, a fost numit Preotul Ioan Loghin Ţurcanu, dela Parohia Sf. Dumitru-Balş, din Iaşi.

Prin Decizia Nr. 123 din 23 Ianuarie, din anul în curs, i s'au dat noului Consilier Referent, ca atribuţii: administrarea şi cultivarea terenurilor de cultură ale Sf. Mitropolii, dela Popricani şi Lungani, terenurile din cuprinsul judeţului Iaşi ale schiturilor: Hlincea, Vlădiceni, Tarcău şi Vanişor şi ale Mânăstirei Horaiţa cum şi toate terenurile din Iaşi, proprii pentru cultură, ale Sf. Mitropolii şi ale bisericilor filiale.

Postul acesta, al VI-lea de Consilier Referent, nu e bu-

getar, în buget fiind prevăzute numai cinci posturi, şi de aceea e plătit cu salariul dela paronie, primind o diferenţă din bugetul Mitropoliei.

*

Fiind nevoie şi de un arhitect, pentru construcţiile şi reparaţiile de biserici şi de imobile dela centru şi din Eparhie, şi nefiind post bugetar, a fost numit onorific, prin Decizia Nr. 110 dln 20 Septembrie 1947, d. Arhitect Mihai Stoian, care funcţionase şi mai înainte, în aceleaşi condiţiuni.

S'a prevăzut în Decizia de numire, că va putea să beneficieze, dela caz la caz, de onorariul legal prevăzut de tariful corpului de arhitecţi.

Consiliul eparhial

In ceeace priveşte şedinţele şi activitatea Consiliului eparhial, menţionăm că la fel cu anul trecut, consiliul plenar a ţinut anul acesta numai o şedinţă, la 22 Iunie, în scopul pregătirii lucrărilor, pentru şedinţa de azi, a adunării eparhiale.

Secţia ad-tivă a ţinut 4 şedinţe:

La 27 Octombrie 1947
„ 5 Februarie 1948
„ 17 Martie „ şi
„ 22 Iunie „

La aceste şedinţe, secţia ad-tivă a avut de rezolvit mişcările în rândurile preoţimei şi cântăreţilor bisericeşti, din Eparhie.

*

Aceste mişcări de personal bisericesc, în cele cinci judeţe ale Eparhiei, le va expune, precum am amintit la început, colegul meu, consilier referent dela secţia ad-tivă, eu încheind darea mea de seamă, cu cele ce am înfăţişat până acum, cu privire la situaţia personalului central al Eparhiei.

Consilier Referent
Pr. *C. Vuiescu*

Secţia Administrativă II

REFERAT Nr. 7240

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Onoraţi Deputaţi Eparhiali,

In cadrul obligaţiunilor impuse de Statutul pentru Organizarea Bisericii Ortodoxe Române, prin art. 132 al B. şi 144, Secţia Administrativă a Consiliului Eparhial, îşi prezintă darea de seamă anuală, prin cei doi consilieri referenţi.

Părintele Consilier Referent,— preot C. Vuiescu,— a expus o parte din activitatea Secţiei Ad-tive; în continuare, îmi revine sarcina şi onoarea a vă prezenta referatul asupra celorlalte probleme cu caracter administrativ.

I. Organe de control

a) *Renizorul Eparhial.* In conformitate cu articolul 122 al. e. din Statutul pentru Organizarea Bisericii Ortodoxe Române, Chiriarhul numeşte pentru întreaga Eparhie, un revizor bisericesc spre a controla şi ancheta — în special activitatea oficiilor protopopeşti, cât şi a celorlalte oficii eclesiastice.

In acest post funcţionează în eparhia Moldovei P. C. Sa părintele Ştefan Gheorghiu, parohul parohiei 40 de Sfinţi din Iaşi.

b) *Protoiereii de circumscripţie.* La data de 19 August 1947, când a avut loc şedinţa Adunării Eparhiale, pe baza dispoziţiunilor ordinului Nr. 75576 din 31/12/946, cu aplicare dela 1 Aprilie 1947, activitatea pastorală, culturală şi socială a clerului din Eparhia Moldovei era controlată de către pro-

toiereii de circumscripţie, câte doi în judeţele Iaşi, Baia, Botoşani şi Dorohoi, iar la Neamţ — pe întreg judeţul,— un protoiereu gestionar — administrativ şi unul cultural.

Protoiereii în funcţiune, la acea dată, erau preoţii :

Judeţul Iaşi

Circ. I-a preot Dimitrie Ciolan.
Circ. II-a preot Constantin Sinescu.

Judeţul Baia

Circ. I-a preot Iacob Chiticaru.
Circ. II-a preot Leonida Gavrilescu.

Judeţul Botoşani

Circ I-a preot Gh. Gheorghiu.
Circ. II-a preot Mihai Gheorghiu.

Judeţul Dorohoi

Circ. I-a preot Vasile Anghelea.
Circ, II-a preot Valerian Brânzei.

Judeţul Neamţ

Protoiereu gestionar-administrativ preot M. Gavrilescu.
Protoiereu cultural, preot Constantin Matasă.

Pe data de 1 Septemvrie 1947, prin trecerea în postul de consilier referent a preotului Constantin Sinescu, s'a vacantat postul de proteiereu la circ. II-a Iaşi. Cu ordinul Nr. 7822/947, a fost numit protoiereu la acea circumscripţie, preotul Ion Sandu, dela biserica Sf. Ştefan din Iaşi.

La data de 15 Februarie 1948, prin ieşirea la pensie a preotului Constantin Matasă, dela parohia Precista P. Neamţ, s'a vacantat postul de protoiereu cultural al judeţului Neamţ.

I. P. S. Mitropolitul Justinian, prin Deciziunea Nr. 124/984, împarte şi judeţul Neamţ în două circumscripţii protopopeşti, numind la circ. I-a pe protopopul Mihai Gavrilescu, fost până atunci protopop gestionar-administrativ pe întreg judeţul, iar la circ. II-a, cu sediul strămutat la Tg. Neamţ, a fost numit preotul Constantin Andone, parohul parohiei Sf. Ilie din Tg.

Neamţ, fost până la acea dată protoiereu al plăşii Cetatea Neamţului.

Lucrarea s'a executat cu ordinul Nr 1483/948.

Tot la data de 15 Februarie 1948, s'a primit demisia preotului Leonida Gavrilescu, din postul de protoiereu al circ. II-a Baia. Prin Decizia Nr. 125/948, reşedinţa protoieriei circ. II-a Baia, a fost strămutată în Tg. Paşcani, numindu-se în postul de protoiereu al circ. II-a Baia, preotul Petre Pantelimon, parohul parohiei Sf. Voevozi Paşcani. Lucrarea s'a executat cu ordinul Nr. 1535/948.

Prin Decizia Nr. 126, din 14 Februarie 1948, în urma demisiei Preotului Dimitrie Ciolan din postul de protoiereu al circ. I-a Iaşi, a fost numit ca protoiereu al circ. I-a Iaşi, preotul Nicolae Todicescu, parohul parohiei Toma Cosma I, din oraşul Iaşi.

Prin aceiaşi deciziune, reşedinţa protoieriei circ. II-a Dorohoi a fost strămutată din Dorohoi, în târgul Darabani, iar preotul Valerian Brânzei protoiereul circ. II-a Dorohoi, a fost trecut ca protoiereu la circ. I-a în locul preotului V. Anghelea, demisionat. La circ. II-a Dorohoi, a fost numit preotul Nicolae Tartacan, parohul parohiei Darabani.

Lucrarea s'a executat cu ordinele Nr. 1941 şi 1942/948.

Cu aceste modificări, aparatul de control, în circumscripţiile Eparhiei, se găseşte prezent la datorie, în următoarea formaţiune:

Judeţul Iaşi

Circ. I-a Iaşi preot Nicolae Todicescu
Circ. II-a preot Ioan Sandu

Judeţul Baia

Circ. I-a preot Iacob Chiticaru
Circ. II-a preot Petre Pantelimon

Judeţul Botoşani

Circ. I-a preot Gheorghe Gheorghiu
Circ. II-a preot Mihai Gheorghiu

Județul Dorohoi

Circ. I-a preot Valerian Brânzei
Circ. II-a preot Nicolae Tartacan

Județul Neamț

Circ. I-a preot Mihai Gavrilescu
Circ. II-a preot Constantin Andone

In lucrările de cancelarie, protoiereii de circumscripție sunt ajutați de către secretarii protopopești. Aceștia, pentru munca migăloasă ce o depun, sunt retribuiți cu o diurnă foarte mică. In anii trecuți, numărul lor se cifra la 13, în întreaga Eparhie, toți diurniști.

In bugetul anului financiar în curs, sunt trecute de către Ministrul de Culte, 5 posturi de secretari, prevăzute cu salar, iar posturile se încadrează în statutul funcționarilor publici, având coeficientul de funcțiune 1.90, fiind egale în retribuție cu salarul unui diacon.

Ar fi deosebit de îmbucurător faptul să se poată obține aprobarea de a se numi tineri licențiați în Teologie, în aceste posturi.

Pentru buna organizare a serviciilor de cancelarie la protoieriile de circumscripție, prin adresa Sf. Mitropolii Nr. 5394 din 31 Mai a. c., s'a cerut Ministerului de Culte, ca cele cinci posturi bugetare de secretari protopopești, să fie repartizate, câte unul, la circ. I-a a fiecărui județ, iar 8 posturi de diurniști să fie repartizate astfel :

1. Două posturi la protoieriile circ. I și II Iași.
2. Un post la protoieria circ. II-a Botoșani.
3. Două posturi la protoieriile circ. I și II Dorohoi.
4. Două posturi la protoieriile circ. I și II Neamț.
5. Un post la protoieria circ. II-a Baia.

Se așteaptă răspunsul Ministerului de Culte.

c) *Protoiereii de plasă.* Circumscripțiile protopopești cuprind între 50-90 parohii, resfirate pe jumătatea unui județ, și din lipsa mijloacelor de transport, controlul se efectuează cu foarte multă greutate. De aceia, în tot timpul, protoiereii de circumscripție au fost ajutați în munca lor de către organele

auxiliare, special create de către Eparhie : subprotoiereii, sau protoiereii de plasă

La data când a avut loc şedinţa Adunării Eparhiale în 1947, funcţionau în Eparhie subprotoiereii de plasă, câte unul de fiecare plasă administrativă, iar la data de 26 Septembrie 1947, prin Deciziunea Nr. 113, I. P. S. Justinian, atunci Lt. de Mitropolit al Moldovei, a reînfiinţat — în cuprinsul Eparhiei — protoieriile de plasă, având fiecare protoierie teritoriul unei plăşi administrative.

In fruntea fiecărei plăşi, a fost numit câte un protoiereu de plasă, onorific, dintre preoţii merituoşi din cuprinsul plăşii, statornicindu-se poziţia acestor organe de control, în subordinele protiereului de circumscripţie.

Prin Decisiunea Nr. 115, din 27 Septembrie 1947, au fost numiţi ca protoierei de plasă următorii preoţi :

Judeţul Iaşi

1. Plasa Tg. Frumos pr. Grig. Scripcaru paroh la Buznea.
2. Plasa Pd. Iloaie pr. V. Dumitraş paroh la Doroşcani.
3. Plasa Şipote pr. Ioan Florescu paroh la Andrieşeni.
4. Plasa Copou pr. P. Ursache paroh la Red. Tatar.
5. Plasa Bucium pr. Ioan Herea paroh la Ziua Crucii.

Judeţul Baia

1. Plasa Paşcani pr. Ioan Podariu paroh la Cristeşti.
2. Plasa Lespezi pr. Ioan Hreamătă paroh la Heci.
3. Plasa Boroaia pr. Const Cercel paroh la Fântâna Mare.
4. Plasa Mălini pr. Corneliu Zăhărescu paroh la Pâraie—Mălini.

Judeţul Botoşani

1. Plasa Bucecea pr. Octav Popovici paroh la Leorda.
2. Plasa Suliţa pr. Vasile Tărăbuţă paroh la Stroieşti Frum.
3. Plasa Ştefăneşti pr. Vasile Pavel paroh la Ionăşeni.
4. Plasa Botoşani pr. Ioan Obuf paroh la Cristeşti II.

Judeţul Dorohoi

1. Plasa Darabani pr. A Amălinei paroh la Bujura.
2, Plasa Mihăileni pr. P. Grigoriu paroh la Dobronăuţi.

3. Plasa Săveni pr. Ioan Teodorescu paroh la Săveni I.
4. Plasa Dorohoi pr. V. Ciobotariu paroh la Fandolica.

Județul Neamț

1. Plasa Ceahlău pr. D. Hrițcu paroh la Sabasa.
2. Plasa Ștefan cel Mare pr I. Moroșanu paroh la Răsboeni.
3. Plasa Cetatea Neamț pr. C. Andone paroh la Sf. Ilie.
4. Plasa Buhuși pr. I. Nica paroh la Sf. Neculai-Buhuși.
5. Plasa Piatra pr. C. Corijescu paroh la Bicaz.

Nouilor numiți, prin Deciziunea Nr. 117, din 15 Octomvrie 1947, li s'au fixat atribuțiunile și prin ordinul Nr. 8978/947, li s'au dat dispozițiuni pentru începerea activității, intrând toți în funcțiune la data de 15 Octomvrie 1947.

Dela acea dată și până în prezent, au survenit următoarele schimbări în posturile de protopopi de plasă.

Județul Baia

Preotul Ioan Podariu, protoiereul plășii Pașcani, demisionează pe data de 1 Fevruarie 1948 și i se acceptă demisia cu ordinul Nr. 1267/948. — Datorită faptului că circumscripția II de județ își are sediul în Pașcani, plasa Pașcani a fost lăsată spre îngrijire protoiereului de circumscripție, preot Petre Pantelimon, fără a se mai numi protoiereu de plasă.

La protoieria plășii Lespezi, în locul preotului Ioan Hreamătă, demisionat pe 1 Iunie 1948, a fost numit — pe aceiași dată — cu ordinul Nr. 4981, preotul Iosif Popa, parohul parohiei Dolhasca.

La protoieria plășii Boroaia, în locul preotului Constantin Cercel, demisionat pe data de 28 Ianuarie 1948, a fost numit — pe data de 1 Fevruarie 1948 — cu ordinul Nr. 551/948, preotul Alex. Zăhărescu, parohul parohiei Giulești.

La protoieria plășii Fălticeni — nou înființată, — a fost numit — pe data de 15 Decemvrie 1947, — cu ordinul Nr. 10.516/947, preotul Vasile Titu, parohul parohiei Petru Rareș.

La protoieria plășii Mălini, protoiereul titular, Preotul Corneliu Zăhărescu a fost suspendat din funcția de protoiereu de plasă, fiindcă era sub cercetarea justiției și în prezent

este trimis în judecata Consistoriului Spiritual Eparhial. Lucrările curente ale plăşii respective sunt girate de către preotul Vasile Titu, protoiereul plăşii vecine Fălticeni.

Judeţul Botoşani

La protoieria plăşii Ştefăneşti, prin decesul preotului Vasile Pavel, dela 7 Mai a. c. a rămas vacant postul de protoiereu.

Judeţul Dorohoi

La protoieria plăşii Darabani, dela data de 12 Fevruarie 1948, prin ordinul Nr. 105/948, a fost numit — ca protoiereu suplinitor — preotul Gh. Mironescu dela parohia Conţeşti, întrucât preotul Amălinei, titularul postului, se află în cercetarea organelor ordinei publice.

La protoieria plăşii Săveni, în locul preotului Ioan Teodorescu, demisionat şi retras la pensie, a fost numit în postul de protoiereu, — pe data de 15 Fevruarie a. c., — cu ordinul Nr. 1410/948, preotul Vasile Ciorăscu, parohul parohiei Avrămeni.

Judeţul Neamţ

La protoieria plăşii Cetatea Neamţului, prin avansarea preotului Constantin Andone ca protoiereu al circ. II-a Neamţ, a rămas vacant postul de proto ereu.

Datorită faptului că circ. II-a de judeţ îşi are sediul în Tg. Neamţ, plasa Cetatea Neamţului a fost lăsată — mai departe — în îngrijirea şi controlul părintelui Andone.

In urma modificărilor survenite, Corpul de Control al protoiereilor de plasă, se găseşte în prezent în următoarea formaţiune:

Judeţul Iaşi

1. Plasa Tg. Frumos Pr. Grig. Scripcaru parohia Buznea.
2. „ Pd. Iloaie Pr. V. Dumitraş parohia Doroşcani.
3. „ Şipote Pr. Ioan Florescu parohia Andrieşeni.
4. „ Copou Pr. Petre Ursache parohia Rediu Tatar.
5. „ Bucium Pr. Ioan Herea parohia Ziua Crucii.

Județul Baia

1. Plasa Paşcani în grija protoiereului de circumscripţie.
2. „ Lespezi Pr. Iosif Popa parohia Dolhasca.
3. „ Beroaia Pr. Al. Zăhărescu parohia Giuleşti.
4. „ Mălini suplinită de preotul V. Titu.
5. „ Fălticeni Pr. Vasile Titu parohia Petru Rareş.

Județul Botoşani

1. Plasa Bucecea Pr. Octav Popovici parohia Leorda.
2. „ Sulița Pr. V. Tărăboanță parohia Storeşti.
3. „ Ştefăneşti Pr. Gh. Vasiliu parohia Pădureni.
4. „ Botoşani Pr. Ioan Obuf parohia Cristeşti II.

Județul Dorohoi

1. Plasa Darabani suplineşte Pr. Gh. Mironescu Conţeşti.
2. „ Mihăileni Pr. P. Grigoriu parohia Dobronăuţi.
3. „ Săveni Pr. V. Ciorăscu parohia Avrămeni.
4. „ Dorohoi Pr. V. Ciobotaru parohia Fondolica.

Județul Neamț

1. Plasa Ceahlău Pr. D. Hriţcu parohia Sabasa.
2. „ Ştefan cel Mare Pr. I. Moroşanu parohia Răsboeni.
3. „ Cet. Neamţului în grija protoiereului de circumscripţie.
4. „ Buhuşi Pr. V. Nica parohia Sf. Neculai.
5. „ Piatra Pr. C. Corijescu parohia Bicaz.

II. Instanţe disciplinare şi judecătoreşti

a) *Componenţă şi competenţă.* Pentru abaterile disciplinare ale clerului de mir şi ale celuilalt personal bisericesc, pe baza art. 16 din Legea pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, a art. 79, 150 şi 158 din Statutul Legii şi a art. 59—70 şi 235—237, din Regulamentul de procedură al instanţelor disciplinare şi judecătoreşti, sunt constituite şi funcţionează — în cuprinsul Eparhiei — cu competenţa teritorială şi juridică circumscrisă în lege, următoarele instanţe de judecată.

1. *Judecătoriile protopopeşti.* In cele 5 judeţe ale Eparhiei, funcţionează câte o judecătorie protopopească. Completul de judecată al acestor instanţe, numit de Chiriarh, cu avizul

protoiereului de circ. pe timp de 6 ani, este format din trei membri preoţi, unul dintre ei fiind preşedinte. Componenţa actualelor complete de judecată, se poate vedea din anexa Nr 1.

Competenţa acestor instanţe este circumscrisă în dispoziţiunile art 79 din Statut şi 64 din Regulament, privind micile abateri, în special, cele comise de către personalul bisericesc inferior.

2. *Consistoriul spiritual eparhial.* Ca primă instanţă pentru abaterile mai grave săvârşite de întreg personalul bisericesc din cuprinsul Eparhiei, şi ca instanţă de apel pentru cântăreţii sau paraclisierii condamnaţi la destituire de către judecătoria protopopească, funcţionează — la sediul Sf. Mitropolii — Consistoriul Spiritual Eparhial, având completul de judecată compus din trei membri preoţi, aleşi de către Adunarea Eparhială în şedinţa dela 19 August 1947.

Acuzarea în această instanţă, este susţinută de către revizorul eparhial.

Componenţa consistoriului se poate vedea din anexa Nr. 1.

3. *Consistoriul Spiritual Mitropolitan.* Ca instanţă de apel pentru cei nemulţumiţi cu judecata consistoriului eparhial, pe lângă Sf. Mitropolie a Moldovei — cu competenţă teritorială pentru Mitropolia Moldovei şi Mitropolia Sucevei, cu Episcopiile sufragane, funcţionează Consistoriul Spiritual Mitropolitan, cu completul de judecată format din câte un delegat al fiecărei Eparhii, ales de Adunarea Eparhială respectivă, lucrând sub preşedinţia unuia dintre membri, numit de I. P. S. Mitropolit.

Completul de judecată se poate vedea din anexa Nr. 1.

b) *Activitatea instanţelor.* Instanţele de judecată — în cadrul competenţei ce o au — îşi înscriu pe rol cazurile ce li se trimit spre judecare, de către Chiriarh, după ce — în prealabil — a fost cercetate, la faţa locului, de către organele de control ale Eparhiei.

Astfel, dela data de 19 August 1947, după cum se poate constata din anexele Nr. 2, 3 şi 4, în curs de aproape un an, s'au efectuat 69 de anchete în 69 de parohii.

Cei anchetaţi sunt: 49 preoţi şi 20 cântăreţi.

Pe baza rezultatului anchetelor, s'au clasat dosarele, statornicindu-se că nu sunt vinovaţi . . . . 32 „ 5 „

Dar s'au găsit vinovaţi de abateri 17 preoţi şi 15 cântăreţi.

Dintre aceştia — prin aplicarea disp. art. 59 din Reg. de Procedură al instanţelor disciplinare,— au fost pedepsiţi direct de către I. P. S. Mitropolit . . . . . 5 „ 2 „

Iar 11 preoţi şi 13 cântăreţi

— pentru abateri pedepsite de Sfintele Canoane şi de către Regulamentul de procedură — au fost deferiţi instanţelor de judecată.

Judecătoriile protopopeşti din judeţele: Iaşi, Neamţ, Baia şi Dorohoi au înscris pe rol pentru judecată,— în total— 13 cazuri de abateri disciplinare, săvârşite de către 13 cântăreţi.

Din anexa Nr. 3 se constată activitatea fiecărei judecătorii în parte, iar în total privită situaţia se prezintă astfel:

3 cântăreţi achitaţi,

7 cântăreţi pedepsiţi — cu diferite pedepse, variind după gradul de culpabilitate — dela mustrare până la transferare,— iar 3 au rămas în curs de judecată.

Preoţii specificaţi în anexa Nr. 4, în sarcina cărora s'au stabilit învinuiri mai grave, au fost trimişi în judecata Consistoriului Spiritual Eparhial.

Consistoriul şi-a înscris pe rol cele 11 procese, iar în şedinţele ţinute, a rezolvat două cazuri: un preot a fost achitat, iar altul, pedepsit cu „sfatul şi dojana duhovnicească". In curs de judecată, au rămas nouă procese.

Din anexa Nr. 4 se poate vedea că şi Consistoriul Spiritual Mitropolitan a ţinut o şedinţă, cu care prilej a rezolvat 4 cazuri, din cele 9 câte are pe rol.

c) *Constatări îmbucurătoare.* Cei 13 cântăreţi, trimişi în judecata protopopească, faţă de 834 cântăreţi, existenţi în Eparhie, ca şi cei 11 preoţi trimişi, în judecata Consistoriului, faţă de 734 preoţi în funcţiune, reprezintă — procentual deabea 1,5%.

Faptul acesta este deosebit de îmbucurător, evidenţiind— cu prisosinţă — că personalul bisericesc din Eparhia Moldovei, în proporţie de 98,5%, se află la datorie.

III. Parohiile

a) *Înfiinţări, desfiinţări şi delimitări.* Cea mai mică parte constitutivă a Bisericii — ca unitate administrativă — este parohia, adică „comunitatea bisericească a credincioşilor, care susţin cu mijloacele lor materiale şi morale, una sau mai multe biserici, cu aşezămintele şi personalul lor“ (art. 26 din Statut).

Sub jurisdicţia Chiriarhului Moldovei şi — implicit — în conducerea administrativă a Sf. Mitropolii intră parohiile de pe teritoriul celor 5 judeţe componente ale Eparhiei.

Dela ultima şedinţă a Adunării Eparhiale din 19 August 1947 şi până în prezent, în componenţa parohiilor, s'au produs unele schimbări determinate de mişcări de personal— cu tot cu post—, ca o consecinţă firească a restricţiunilor bugetare impuse de legea financiară Nr. 139 din 1947, ca şi a măsurilor de comprimare a cheltuelilor prin licenţieri de funcţionari, s'au desfiinţat unele parohii şi s'au înfiinţat altele, prin arondarea vechilor parohii.

Astfel în:

Judeţul Iaşi

Prin trecerea cu post cu tot, printr'un şir de transferări legate una de alta, înfiinţarea postului al II-lea de preot la parohia Sf. Gheorghe Lozonschi din Iaşi, a avut ca urmare desfiinţarea parohiei bugetare Borosoaia jud. Iaşi. La acea parohie a fost apoi hirotonit ca preot onorific, tânărul licenţiat în Teologie, Constantin Dem.

Infiinţării postului al II-lea de preot la parohia Sf. Andrei din Iaşi, printr'un lanţ de transferări —, cu post cu tot,— îi corespunde desfiinţarea parohiei bugetare Valea Lungă din judeţul Iaşi.

Satele care compuneau parohia Valea Lungă au revenit la vechile parohii, de unde au fost deslipite. Dealtfel, parohia nu întrunea condiţiuni de bună funcţionare.

Inființarea postului al II-lea de preot dela parohia Sf. Nicolae-Socola din Iași, a dus la desființarea parohiei Bârnova județul Iași.

Biserica Bârnova — fostă mânăstire pe vremuri, — a fost declarată din nou mânăstire, prin Deciziunea Mitropolitană Nr. 121 din 25 Octomvrie 1947.

Dealtfel, satele care compuneau parohia Bârnova nu constitueau o massă compactă de credincioși, așezările gospodăriilor fiind resfirate ici și colo printre vii și livezi, încât îngrijirea duhovnicească a foștilor enoriași a trecut în seama monahilor dela noul schit Vanișor, înființat în acea localitate, nu departe de actuala mânăstire de maici Bârnova.

Prin ieșirea la pensie — pe 1 Martie 1948, — a preotului Mihai Ionescu, ajutător la parohia Sf. Ștefan dln Iași, s'a desființat postul de preot ajutător, pentru economii bugetare, prin efectul legii financiare Nr. 139/947.

In județul Iași s'au efectuat două delimitări de parohii, prin arondare.

2. *Județul Neamț*

S'au delimitat pe teren, 6 parohii.

3. *Județul Baia*

S'a delimitat o singură parohie.

4. *Județul Botoșani*

S'a delimitat deasemeni o singură parohie.

5. *Județul Dorohoi*

S'a înființat postul al II-lea de preot la parohia Hănești, prin încadrarea preotului refugiat Constantin Stoleru, cu Decizia Ministerului de Culte Nr. 4811/946 și ordinul Sf. Mitropolii Nr. 6883/947 și s'au efectuat la teren două delimitări.

Toate delimitările s'au efectuat pe teren, de către protoiereul respectlv, asistat de doi proestoși vecini.

In anexa Nr. 5 sunt trecute — detailat, — parohiile de care s'a amintit mai sus.

In urma schimbărilor survenite, situația parohiilor din întreaga Eparhie, se prezintă astfel:

Localitatea	După localitate			După buget		
	Urbane	Rurale	Total	Bugetare	Nebuget.	Total
Jud. Iaşi	40	140	180	176	4	180
„ Neamţ	22	146	168	164	4	168
„ Baia	12	105	117	115	2	117
„ Botoşani	21	143	164	164	—	164
„ Dorohoi	14	111	125	125	—	125
Total	109	645	754	744	10	754

Parohiile bugetare, înfiinţate în decursul vremii prin hirotonii de preoţi onorifici, — cuprinse numericeşte în situaţia de mai sus — sunt următoarele:

Judeţul Iaşi

Bălteni, Cosiţeni, Hărpăşeşti, Tansa . . 4

Judeţul Neamţ

Brăşăuţi, Magazia, Poloboc, Varatec . . 4

Judeţul Baia

Dumbrăviţa, Poiana Mărului 2

Total 10

b) *Schimbări în componenţa consiliilor şi a epitropiilor parohiale.* In conformitate cu dispoziţiunile art. 36 din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, afacerile parohiale le îndeplineşte parohul împreună cu consiliul şi epitropii parohiali. Consilierii şi epitropii parohiali se aleg în fiecare parohie de către Adunarea parohială, cu durata mandatului pe 6 ani. Ultimile alegeri de consilii parohiale şi epitropi, — în întreaga Biserică Ortodoxă Română — au avut loc în anul 1932, iar mandatele celor aleşi au expirat legal în 1944.

Datorită evenimentelor prin care am trecut, nu s'au mai efectuat noui alegeri, iar cei aleşi în 1938 au şi prezentat calitatea să lucreze efectiv, întrucât — prin lege aparte — li s'au prelungit mandatele, până va fi posibil să se ţină noui alegeri.

In mod normal — într'un period de 6 ani — consiliile alese se descomplectează inevitabil, prin decese, demisii, strămutări

de domiciliu, etc., iar complectările se fac — legal — prin trecerea în locul celor ieşiţi, a supleanţilor aleşi odată cu titularii mandatelor, în conformitate au art. 175 din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, dar în timp de 10 ani de când funcţionează actualele formaţiuni parohiale, administrative şi executive, între altele, datorită şi războiului ce s'a abătut asupra noastră, cu un întreg cortegiu de suferinţe, secerând multe vieţi omeneşti, consiliile şi epitropiile parohiale, ale celor mai multe parohii, s'au descomplectat, unele ajungând până la desfiinţare.

Deaceia, unele parohii — cu consiliile şi epitropiile aproape desfiinţate — în special, acele care au suferit schimbări teritoriale. au cerut şi au fost autorizate să facă noui alegeri, urmând ca mandatul celor aleşi să expire odată cu vechile consilii. Altele, propunând, aplicarea dispoziţiunilor art. 12 al. 2 din Regulamentul pentru administrarea afacerilor epitropeşti, au cerut şi li s'au aprobat — în mod provizoriu — comisiuni interimare, în locul vechilor consilii descomplectate.

Insfârşit, unele parohii, judecând lucrurile prin analogie cu complectarea Adunărilor Eparhiale, pe temeiul legii Nr. 167/947, au cerut şi li s'a aprobat să-şi întregească consiliile şi epitropiile prin cooptări.

In felul acesta, dela data de 19 August 1947, şi până în prezent, după cum se poate constata din anexa Nr. 6, în întreaga Eparhie s'au produs următoarele schimbări:

5 parohii au efectuat alegeri pentru consilii parohiale,

16 parohii au cerut instituire de comisiuni interimare,

18 parohii au complectat consiliile şi epitropiile parohiale prin cooptări.

In total, în 39 parohii s'au înregistrat schimbări în componenţa consiliilor şi a epitropiilor parohiale.

c) *Construcţii, reparaţii şi sfinţiri de biserici.* In campania de lucru din toamna anului trecut, cu toate că se resimţeau încă urmele secetei cumplite prin care a trecut Moldova, s'a înregistrat totuşi, un spor de activitate gospodărească, desfăşurat de parohiile din cuprinsul Eparhiei.

Cu mijloace proprii, cu ajutoarele acordate de Ministerul Cultelor şi cu sprijinul autorităţilor administrative-judeţene şi

locale — s'au reparat şi au fost redate cultului mai multe sfinte locaşuri.

Astfel, din anexa Nr. 7 se poate observa că în Eparhie a început construirea a . . . . . 6 biserici, în curs de reparaţiuni-interioare şi exterioare se află 22 „ şi — în urma renovărilor — au fost sfinţite şi redeschise alte . . . . . 22 „

Deasemeni, s'a pus în reparaţie şi o casă parohială.

Sub acest aspect, activitatea,— desfăşurată în parohii,— este meritorie.

IV. Personalul bisericesc

a) *Mişcări de personal.* După cum e firesc, în cursul unui an, dela ultima şedinţă a Adunării Eparhiale şi până în prezent, s'au înregistrat multe mişcări în rândul şi situaţia personalului parohial din Eparhie.

Anexa Nr. 8 cuprinde situaţia nominală, întocmită pe judeţe şi categorii de funcţiuni, cu toate datele şi temeiurile legale, privid schimbările ce s'au operat.

Situaţia pe Eparhie se prezintă astfel:

	Preoţi	diaconi	cânt.
1. Transferări şi încadrări recunoscute de Ministerul Cultelor . . .	27	—	12
2. Numiri recunoscute de Ministerul Cult.	2	—	7
3. Numiri şi transferări încă nerecunoscute de Ministerul Cultelor . .	7	—	20
4. Numiri onorifice	5	—	18
5. Primiri în Eparhie	2	—	1
6. Eşiri din Eparhie	—	—	2
7. Hirotonii în diaconi . . .	—	2	—
8. Hirotonii în preot	3	—	—
9. Avansări în postul de paroh . .	4	—	—
10. Treceri în postul de preot ajutător .	2	—	—
11. Pensionări	3	—	—
12. Decese	6	—	3
13. Concedii	16	—	11
14. Licenţieri din serviciu atât pentru e-			

conomii bugetare, cât şi pentru curăţirea aparatului de stat de elemente disolvante	14	—	8
15. Personal bisericesc reţinut şi cercetat de către organele ordinei publice, pentru motive ce nu ne sunt cunoscute (Anexa Nr. 10) . , . .	10	2	1

In decursul unui an, au căzut la datorie 6 preoţi şi 3 cântăreţi. Unul dintre ei, preotul Vasile Pavel, paroh la Ionăşeni şi protoiereu de plasă la Ştefăneşti-Botoşani, a căzut răpit de necruţătorul flagel al tifusului exantematic. Se cuvine a exprima un cuvânt de preţuire în memoria celor dispăruţi.

b) *Situaţia numerică a personalului bisericesc din Eparhie, din punct de vedere bugetar.* Datele utilizate la întocmirea prezentei situaţii sunt extrase din scriptele Cancelariei Sf. Mitropolii, fiind confruntate cu lucrarea statistică întocmită în luna Martie a. c., de către P. C. Protoierei din Eparhie; lucrare cerută atunci de Ministerul Cultelor cu adresa Nr. 74233/948, înregistrată la Sf. Mitropolie sub Nr. 1808 din 21 Fevruarie a. c.

Această situaţie cuprinde şi personalul clerical — trecut la Stat dela 1 Fevruarie a. c., — dela bisericile pendinte de Epitropia Sf. Spiridon din Iaşi, prin deciziunea Ministerului de Culte Nr. 12907/948.

1. Personal trecut în buget

Personalul	Categ. Urb. I	Categ. Urb. II	Categ. rural	Totalizare preoţi	diacon	cântăr.	paraclis.
Judeţul Iaşi							
Preoţi	57	2	133	192	—	—	—
Diaconi	5	—	—	—	5	—	—
Cântăreţi	51	3	159	—	—	213	—
Judeţul Neamţ							
Preoţi	—	25	138	163	—	—	—
Diaconi	—	3	1	—	4	—	—
Cântăreţi	—	28	154	—	—	182	—

			Județul Baia				
Preoți	—	11	94	105	—	—	—
Diaconi	—	1	—	—	1	—	—
Cântăreți	—	14	106	—	—	120	—
			Județul Botoșani				
Preoți	—	23	138	161	—	—	—
Diaconi	—	1	—	—	1	—	—
Cântăreți	—	28	153	—	—	181	—
			Județul Dorohoi				
Preoți	—	14	99	113	—	—	—
Diaconi	—	1	—	—	1	—	—
Cântăreți	—	21	117	—	—	138	—
			Total pe Eparhie				
Preoți	57	75	602	734	—	—	—
Diaconi	5	6	1	—	12	—	—
Cântăreți	51	94	689	—	—	834	—

2. Personal nebugetar

(a se vedea anexa Nr. 9)

Personalul	Localități			Totalizare			
	Categ. Urb. I	Categ Urb. II	Categ. rural	pr. nou numiți	preoți comp.	cânt. noui numiți	cânt. comp.
			Județul Iași				
Preoți noi num.	—	—	7	7	—	—	—
Preoți comp.	2	—	2	—	4	—	—
Cânt. noi num.	—	—	5	—	—	5	—
„ comp.	2	—	2	—	—	—	4
			Județul Neamț				
Preoți noi num.	—	—	5	5	—	—	—
„ comp.	—	—	2	—	2	—	—
Cânt. noi num.	—	—	18	—	—	18	—
„ comp.	—	1	7	—	—	—	8

Județul Baia

Preoți noi num.	—	—	2	2	—	—	—
„ comp.	—	—	5	—	5	—	—
Cânt. noi num.	—	—	7	—	—	7	—
„ comp.	—	6	—	—	—	—	6

Județul Botoșani

Preoți noi num.	—	—	1	1	—	—	—
„ comp.	—	—	—	—	—	—	—
Cânt. noi num	—	—	2	—	—	2	—
„ com.	—	—	—	—	—	—	—

Județul Dorohoi

Preoți noi num.	—	—	1	1	—	—	—
„ comp.	—	—	1	—	1	—	—
Cânt. noi num.	—	—	1	—	—	1	—
„ comp.	—	—	—	—	—	—	—

Total pe Eparhie

Preoți noi num.	—	—	16	16	—	—	—
„ comp.	2	—	10	—	12	—	—
Cânt. noi num.	—	—	33	—	—	33	—
„ comp.	2	1	15	—	—	—	18

c) *Situția salarizării personalului bisericesc, după bugetul Ministerului de culte, pe anul financiar 1948/949.*

Personalul	Categ. Urb. I	Categ. Urb. II	Categ. rural	TOTAL
Preoți	61	75	615	751
Diaconi	6	6	1	13
Cântăreți	77	102	727	906

NOTĂ. Prezenta situație nu cuprinde personalul Catedralei Mitropolitane

d) *Posibilitatea de salarizare a personalului onorific.*

Din datele prezentate, se constată că funcţionează în cuprinsul Eparhiei, din personalul nebugetar, 16 preoţi şi 33 cântăreţi noui numiţi.

In aceste vremuri, când se impun restricţiuni severe în angajarea cheltuelilor, bugetizarea posturilor onorifice consitue o problemă dificilă.

Totuşi, comparând cifrele din situaţia numerică a personalului bugetar din Eparhie, cu acelea din situaţia salarizării personalului bisericesc, după bugetul actual al Ministerului de Culte, constatăm, în favoarea Eparhiei, un sold de posturi bugetare pentru personalul clerical.

Astfel:

PERSONALUL	Categ. I-a	Categ. II-a	Categ. rural	Total
Preoţi				
Posturi înscrise în buget M. Culte	61	75	615	751
Posturi plătite efectiv	57	75	602	734
Posturi libere	4	—	13	17
Diaconi				
Posturi înscrise în buget M. Culte	6	6	1	13
Posturi plătite efectiv	5	6	1	12
Posturi libere	1	—	—	1
Cântăreţi				
Posturi înscrise în buget M. Culte	77	102	727	906
Posturi plătite efectiv	51	94	689	834
Posturi libere	26	8	38	72

Ocuparea posturilor vacante se poate face numai în cadrul dispoziţiunilor şi după normele stabilite de art. 35 din Legea bugetară Nr. 80/948, publicată în M. Of. Nr. 77 din 1 Aprilie 1948.

Art. 35 are redactarea:

„Posturile de personal, aflate vacante în ziua de 1 Aprilie 1948 şi cele ce vor deveni vacante după această dată la ministere şi instituţii autonome cu bugete proprii anexe,

nu vor mai putea fi ocupate până la 31 Martie 1949, decât în limita creditelor bugetare existente, cu aprobarea Ministerului Finanţelor, dată pe baza avizului Comisunii permanente de economii bugetare, dela caz la caz, ţinând seama de programele de activitate ale departamentelor şi instituţiunilor autonome, situaţia cadrelor şi posibilităţilor bugetare".

Urmează să se intervină stăruitor pentru salarizarea personalului onorific, mai ales că sunt posturi prevăzute în buget.

* * *

Cu acestea, Secţia Administrativă a Consiliului Eparhial şi a încheiat raportul anual asupra lucrărilor cu caracter administrativ ce s'au executat.

Expunându-l îl prezintă, Onoratei Adunări spre examinare, potrivit cerinţelor art. 131 al. b. din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, solicitând aprobare pentru ceiace s'a lucrat legal şl în interesul Sfintei Biserici.

Totodată, prezintă rugămintea, spre împlinirea dispoziţiunilor aceluiaşi articol din lege, amintit mai sus, ca Onorata Adunare să ia hotărîri în privinţa celor de urmat pe viitor.

Consilier Referent,
Preot C. Sinescu

Secţia Culturală

REFERAT Nr. 7218

Inalt Prea Sfinţite Preşedinte,
Onorată Adunare Eparhială,

Activitatea Secţiei Culturale, prin însăşi natura resortului ei, se desfăşoară pe un teren foarte variat. Orice manifestare iniţiată de procesul de gândire creştin, dar care urmăreşte a lua forma concretă în determinarea unui scop practic pentru îndrumarea colectivităţii sociale se elaborează în arsenalul cultural al unei instituţii. Selecţionarea ideilor corespunzătoare, coordonarea şi programarea lor pe tărâm practic alcătuesc arsenalul de elaborare. Pe drumul realizărilor multe din idei îşi pierd din valoare şi se ofilesc în faţa altora care-şi reclamă noutatea şi vigoarea.

Legea progresului social cerne şi alege numai ceiace este valabil pentru cât mai mulţi, pentru colectivitate.

Societatea fiind în veşnică transformare face ca multe iniţiative să sufere corectări sau chiar înlăturări, în decurs de puţin timp. Aspiraţiile sociale sunt multe şi felurite. Ele se aseamănă cu năvalnicile torente de apă, care, pentru a nu distruge tot ce găsesc în cale, trebuesc canalizate cu atenţie şi grijă.

Resortul cultural al oricărei instituţii constitue sistemul ei nervos. In zadar va fi un organism sănătos în alte mădulare, el nu va fi de folos cu nimic dacă centrele nervoase nu funcţionează în deplină putere şi supleţă. S'au văzut oameni, ca munţii din punct de vedere fizic, dar care nu valorează nimic pentru societate din pricină că partea spirituală le este

deficitară sau complect absentă. Aşa se întâmplă şi cu instituţiile, care, în fond, nu sunt decât tot organisme vii. Acolo unde ideea este frământată, apare şi iniţiativa şi cu ea şi realizarea faptică.

Pentru o corectă şi sănătoasă îndrumare culturală, se cere pus în lucru aparatul critic. Cine se fereşte de critică şi nu-şi revizuieşte activitatea printr'o autocritică — prin care să-şi recunoască greşelile — acela lucrează arbitrar şi deci fără folos.

Orgoliul individualismului personal nu se potriveşte cu nevoile colectivităţii. Rolul criticii şi al îndrumării îl exercită Adunarea Eparhială.

Am enumerat aceste considerente cu scopul de a trasa cadrele în care se mişcă activitatea Secţiei Culturale. Prin esenţa şi misiunea ei, Biserica este expresia colectivităţii şi este pusă în slujba ei. Deaceea ea stă atentă la strigătul pentru dreptate al societăţii şi, în consecinţă, Biserica caută să reliefeze adevărul şi să întroneze dreptatea — una, egală şi indivizibilă pentru toţi.

Dar biserica nu e singura instituţie care urmăreşte dreptatea socială şi propoveduirea adevărului. Mijloacele ei sunt numai de ordin moral şi duhovnicesc.

Sfatul, îndemnul şi pilda personală sunt uneltele cu care Biserica îndrumează societatea.

Aceste mijloace nu au eficacitate decât printre membrii aderenţi ai credinţei pravoslavnice, Cei care aparţin altor sisteme de gândire de cât cel creştin, şi se călăuzezc în viaţa socială de principiile altor concepţii despre lume se găsesc în afara razei de acţiune a Bisericii.

In ordine terestră, peste Biserică şi alte instituţii de cultură stă *Statul*, exprimat prin voinţa colectivităţii, aşa cum s'a fundamentat la noi *Republica Populară Română*. Conducerea Republicei are grijă de a coordona, iniţia şi stimula scopurile speciale ale diferitelor instituţii către un singur scop: *fericirea poporului.*

Linia de conduită, de atitudine de muncă, o trasează Statul prin legiuirile lui, iar celelate instituţii prin aplicarea acestor legiuiri îşi depun efortul printr'o contribuţie proprie.

Biserica noastră care nu ascultă de glasuri de peste graniţe, ci ascultă glasul poporului cu care ea este înfrăţită, are tot interesul să sprijine necondiţionat munca conducerii de Stat pentru binele colectivităţii.

Căci reformele sociale pe care statul le face sunt expresia voinţii populare. Ori Biserica respectă libera voinţa ca pe un dar dumnezeesc de prim ordin cu care este înzestrat omul încă dela crearea lui.

Ceeace poporul îşi tocmeşte ca orînduire socială Biserica o consfinţeşte. Căci învăţătura evangheliei nu s'a ocupat cu orânduirile pământeşti de natură materială, ci ea s'a ocupat de suflet. De câte ori Biserica a fost silită să se abată dela această misiune ea s'a găsit pe drum greşit.

In lumina acestor considerente Secţia Culturală a sporit activitatea ei.

In mod firesc activitatea Secţiei a fost imprimată de gândurile chiriarhale. La noi, ca nici o altă eparhie, caracterul imprimat de I. P. S. Justinian, Mitropolitul Moldovei, a fost acela definit de I. P. S. Sa, ca *apostolat social.*

Prin apostolatul social preoţimea se găseşte antrenată în rezolvarea problemelor legate de realităţile sociale şi nu izolate numai în laboratorul doctrinar. Cum sublinia I. P. S. Sa, Sfântul Simion Stâlpnicul îşi găsea refugiul dela vrăjmăşiile şi necazurile lumii terestre izolând-se pe vârful unui stâlp, fără să se sinchisească de sbuciumul social.

Mântuirea proprie este o acţiune egoistă, deci peceptluită de păcat. Mântuirea tuturor o urmăreşte Biserica şi deaceea preoţimea trebue să stea alături de popor în toate necazurile şi durerile lui. Atunci se înţelege durerea când îi încerci din fiorii ei, când suferi împreună cu cel lovit de lipsuri. Iar bucuria cea mai mare este atunci când poţi să ajuţi pe cel căzut în suferinţă, ca oarecând călătorul nelericit de pe drumul Ierihonului.

Punctul central al activităţii Secţiei Culturale l-a format *Asistenţa Socială.*

Asistenţa Socială

Asistenţa Socială nu este o lucrare nouă în Biserică. Mântuitorul, concomitent cu învăţătura nouă — Evanghelia — a făcut asistenţă. Ce înseamnă altă lucrare decât asistenţă socială vindecare de bolnavi, săturarea miilor de flămânzi, mângâerea mamelor îndoliate, îndemnul la muncă ş. a. m. d.

Adevărata credinţă a fost condiţionată de fapte caritabile corespunzătoare. Pe acest drum au mers sfinţii apostoli şi marii ierarhi ai Ortodoxiei.

Date fiind împrejurările speciale din Moldova, după crâncenul război ce ne-a năpăstuit, preoţimea moldoveană a fost îndrumată de către I. P. S. Mitropolit Justinian pe calea apostolatului social. Dările de seamă din anii 1945 | 46, 946 | 47, prezentate în faţa Adunării Eparhiale, au înfăţişat contribuţia preoţimei la efortul general pentru salvarea miilor de vieţi omeneşti aflate în ghiarele morţii. Rezultatul obţinut a adus cinste preoţimei iar pentru Chiriarh constitue unul din capitolele cele mai însemnate din activitatea arhierească, deoarece programul şi realizarea lui au fost urmărite de veghea lui neobosită.

Odată impasul greu trecut—cel al urmărilor războiului — asistenţa socială rămâne tot obiectivul principal al preoţimei, căci suferinţa fizică tot bântuie printre oameni.

Conducerea eparhială dă pildă permanent în această lucrare de asistenţă. Ceeace se lucrează în mic, în parohii, la centrul eparhial se orânduiesc treburile asistenţii în stil mare. Laturea construcţiei de imobile a fost suspendată. Fondurile eparhiale au fost îndreptate spre lopere de asistenţă. Toate straturile sociale s'au înfruptat din generozitatea Bisericii moldovene.

Universitatea

In lumea universitară ca şi în cea muncitoare reflexul caritătii creştine s'a simţit din plin.

Profesorii universitari şi studenţimea au găsit loc de odihnă şi întreţinere la mânăstirile eparhiei.

Pentru studenţii orfani sau săraci mânăstirile le-au stat la dispoziţie pe timpul vacanţelor şcolare, cu găzduire şi hrană. Pentru studenţii dela Politehnică s'a îngrijit I. P. S. Justinian să fie plasaţi la fabrici şi alte instituţii industriale, unde în schimbul unui salar minimal, al găzduirei şi hranei viitorii ingineri răspundeau cu munca şi priceperea lor.

Astfel au fost plasaţi în Celuloză din P. Neamţ 3 studenţi, la Sovromlemn 5 studenţi, la Mucava 2 studenţi, la Textila Buhuşi 4 studenţi iar la Ocolul Silvic Vaduri 5 studente.

Studentelor li s'a dat posibilitatea să stea la mânăstirile de maice, unde gospodăria şi, mai ales, industria casnică le arătau îndeletnicirile principale din sânul familiei.

Pentru profesorii universitari li s'a oferit găzduire gratuită. In schimb li s'a cerut să ţină conferinţe, din domeniul specialităţii lor, în cadrul celor două Universităţi Populare una la Mânăstirea Agapia şi alta la Varatec.

In felul acesta s'a dat posibilitate Universităţii din Iaşi să-şi desfăşoare munca de culturalizare extrauniversitară în massele largi populare.

Menţionăm persoanele care s'au bucurat de odihnă la mânăstirile noastre.

Dela Facultatea de Ştiinţe, prof. Orest Marcu, Const. V. Gheorghiu, conf. Boris Arvinte, asist. Const. Negoescu, asist. Vasile Matei, şef de lucrări Eliza Văscăuţeanu şi Virginia Procopiu.

Dela Politehnică, Gh. Vasiliu, Mircea Volanschi, Ana Precupan, Silvian Steliana, Maria Ciochina, Mihai Vasiliu.

Dela Litere, Th. Simenschi, Al. Boldur, Jean Livescu, Gh. Ivănescu, I. Zacordoneţ, S. Găină, I. Cuciureanu, etc.

Dela Medicină, Dr. Gh. Plăcinţeanu, I. Hurduc. Ecat. Ionescu, H. Tudoran, etc.

Dela Drept, I. Iavorschi, M. Ungureanu.

Temele tratate la Universităţile Libere au fost încadrate în cadrul activităţii Căminelor Culturale.

Pentru anul acesta s'a orânduit în altfel programul de asistenţă. Universitatea îşi are un organism special al Asistenţii studenţeşti condus de către cei interesaţi, adică de

studenţi. I. P. S. Justinian a pus la dispoziţia Asistenţei Studenţeşti imobilul fostului Seminar monahal dela Mânăstirea Neamţ. Imobilul are o capacitate suficientă de a adăposti peste 150 de studenţi, având la îndemână bucătărie, sufragerie dormitoare, teren pentru sport, etc. etc.

Conducerea asistenţii a şi luat măsuri din vreme pentru organizarea unei colonii de studenţi dela Universităţile din Bucureşti şi Iaşi.

Sindicatului Corpului didactic superior dela Universitatea ieşană, i s'au rezervat 30 locuri, în felul următor: câte 10 locuri la mânăstirile Agapia şi Varatec şi câte 5 locuri la mânăstirile Bistriţa şi Slatina. Profesorii cu familii vor fi găzduiţi la mânăstirile de maici, unde sunt gospodării proprii, iar celor necăsătoriţi li s'au rezervat locuri la arhondaricile mânăstirilor de călugări cu viaţă de obştie.

Asociaţia Amicii Tinerelor Fete

Dar asistenţa socială din partea Mitropoliei Moldovei nu se desfăşoară numai în rândul intelectualilor, ci ea cuprinde orice sector social.

Pentru reeducarea elementelor desrădăcinate din sânul familiilor lor, adică a tinerelor fete care-şi părăsesc căminele dela ţară, în iluzia că vor găsi un trai mai lesnicios la oraşe, există la Iaşi Asociaţia Amicii Tinerelor Fete. Această Asociaţie funcţionează fără fonduri de stat, ci din contribuţia cetăţenească. Scopul urmărit e ca să scape din ghiarele mizeriei materiale şi ale pierdiţiei morale pe fetele ce bat trotuarele târgurilor. La invitaţia conducerii acestei Asociaţii I. P. S. S. Justinian a ordonat o anchetă socială, prin care să se constate condiţiile în care funcţionează căminul A. T. F.

Ancheta socială a fost făcută de subsemnatul. S'a constatat munca desinteresată a conducătoarelor acestei instituţii, dar şi condiţiile grele materiale pe care le au de înfruntat. Aici locuiesc vreo 50 de persoane, din care jumătate sunt culese depe drumuri. Astfel erau două fete pe care le-a găsit trăind între nişte dărămături în cartierul Galata. Acele 20 tinere fete capătă hrană, îmbrăcăminte, găzduire şi educaţie

gratuită, până când li se găseşte o plasare sigură. Pentru a fi puse în stare de muncă productivă, tinerile fete sunt repartizate, ca ucenice, la diferite ateliere.

Conducerea Căminului A. T. F. a înfiinţat un atelier de croitorie şi unul de coafură. Fetele plecând dela cămin vor cunoaşte şi o meserie din care să se poată întreţine.

Alături de aceste fete, strânse depe drumuri, A. T F. se îngrijeşte şi de elevele şi studentele sărace care nu pot suporta cheltuelile de întreţinere la gazde. In schimbul unei sume derizorii aceste eleve şi studente capătă toată întreţinerea, putând astfel să-şi continue studiile.

I. P. S. Justinian apreciind valoarea socială a acestei instituţii a dispus să fie ajutată băneşte. In plus i se vor da lemne pentru încălzit cum şi alimente recoltate pe bunurile Sfintei Mitropolii.

Căminul Ilie Pintilie

De aceiaşi solicitudine se bucură şi căminul de orfani „Ilie Pintilie" din Iaşi. Aici orfanii sunt asistaţi de diferite instituţii. Sfânta Mitropolie a ajutat băneşte acest cămin urmărind prin aceasta buna creştere a orfanilor.

Asistenţa individuală

Alături de sprijinirea instituţiilor, Secţia Culturală a suportat o mulţime de ajutoare şi în special tineretului şcolar. Prioritatea au avut-o orfanii de războiu.

Asistenţa în Spitale

Toamna trecută a surprins câteva spitale din Iaşi, neaprovizionate cu lemne şi alimente.

Unele din ele fiind fundaţiuni particulare nu au avut posibilitatea de a-şi acoperi nevoile prin donaţii. In urma anchetei sociale la faţa locului, s'a constatat că eforturile făcute de conducerea spitalelor nu erau suficiente pentru înlăturarea greutăţilor. I. P. S. Justinian a dispus ca aceste spitale să fie ajutate cu lemne şi alimente. Lemnele au fost donate din pădurile Sf. Mitropolii iar alimentele colectate de preoţii din

județul Iași. Plășile Bucium, Tg. Frumos, Șipote au luat în grija lor câte un spital, colectând alimente pentru bolnavi. In acest fel s'a dat mult ajutor spitalelor Dr. Ghelerter, Profilaxia Tuberculozei și Spitalului Israilit.

In măsura posibilităților aceste instituții spitalicești vor fi ajutate și în viitor.

Asistența Culturală

Studențimea ieșană, achiziționând un local propriu pentru Centrul Studențesc Iași, avea nevoie de bani pentru amenajarea unei biblioteci în vederea congresului studențesc din întreaga țară. Pe lângă alte ajutoare bănești date studențimei, I. P. S. Justinian a aprobat 50.000 lei pentru cumpărarea de cărți pentru bibliotecă. Cărțile au fost cumpărate dela „Cartea Rusă", Mitropolia Moldovei înscriindu-se ca primă ctitoră a acestei biblioteci.

Școli secundare

Nici școlile de grad secundar nu au fost lăsate fără sprijin. Astfel pentru premiile concursului de Religie, instituit de Liceul Ortodox de Fete din Iași, la care concurs au participat toate școlile de fete din curs secundar din Iași, I. P. S. Justinian a donat cărți în valoare de 26.000 lei.

Deasemenea Seminarului „Veniamin" în afară de 25 de Biblii pe care personal le-a donat I. P. S. Justinian, s'au mai dăruit un număr de 35 volume, pentru premii, dela librăria Mitropolitană. Seminarului i s'a mai dat un sprijin bănesc de 200.000 lei, 40 m^3 de scândură și o cantitate de lemne de foc.

Deasemenea școala de cântăreți s'a bucurat de grija chiriarhală prin acordări de scutiri de taxe și cărți pentru premii. Intr'un cuvânt efectul apostolatului social s'a resimțit în toate compartimentele unde se cresc viitorii cetățeni ai țării.

Din bugetul Sf. Mitropolii s'a cheltuit suma de lei 674.166 în scopul asistenții și carității creștine.

Munca de coordonare pe tărâm sanitar

Condițiile de desvoltare a epidemiilor se ivesc tot în Moldova unde urmele războiului vor mai dăinui. Tifusul exan-

tematic se pare că şi-a ales, cu precădere, reşedinţa de operaţie pe plaiurile moldovene.

Preoţimea cunoştea ravagiile acestei epidemii din sacrificiile pe care ea însăşi le făcuse. In anii 1944-1945 mulţi preoţi şi-au pierdut viaţa depe urma acestui neîndurat flagel.

La campania de combaterea exantemateculuí, instituită de Ministerul Sănătăţii, judeţul Iaşi s'a plasat în frunte, pe ţară. La munca de depistarea bolnavilor au fost înrolaţi preoţii, ca factorii cei mai cunoscători şi apropiaţi de gospodăriile săteşti.

După o pregătire de câteva săptămâni, prin predici în biserică, prin care li s'a arătat enoriaşilor marea primejdie a exantemateculuí cum şi mijloacele prin care se poate combate, preoţimea a păşit pe teren alăturea de ceilalţi reprezentanţi ai autorităţiilor administrative.

Rezultatul campaniei a fost strălucit. Contribuţia preoţimei, după îndemnurile date de Sf. Mitropolie, a fost spornică, fapt pentru care autorităţile Sanitare i-a adus laude.

Pe tărâm agricol

O altă lature a muncii de coordonare s'a manifestat în epoca însămânţărilor. Preoţii dela sate, în afară de oficiul lor de duhovnici şi îndrumători spirituali ai poporului, se ocupă cu toate îndeletnicirile legate de cultivarea pământului.

O producţie mare iefteneşte viaţa. Deaceea eforturile depuse de Ministerele Economiei Naţionale şi cel al Agriculturii, s'au îndreptat spre realizarea a cât mai multe însămânţări.

Preoţimea a fost chemată să-şi dea contribuţia şi în această lature, prin predici şi îndemnuri, prin supravegherea personală a sectoarelor din parohii, şi astfel planul însămânţărilor a fost realizat. Apelul I. P. S. Justinian adresat preoţimei a sporit zelul preoţimei, căutând să răspundă printr'un surplus de muncă.

Livezile au fost îngrijite, stupăriile refăcute, iazurile curăţate, izlazurile înzestrate cu adăpători şi culturi de trifoi şi lucernă aşa încât gospodăria satelor să fie bine chivernisită.

S'a dat mare importanţă culturii de zarzavaturi şi de plante textile, ca hrana şi îmbrăcămintea să fie îmbielşugate.

Pe tărâm cultural

Stârpirea analfabetismului constituie unul din punctele principale ale regimului democratic. Unde domneşte ignoranţa acolo înfloreşte şi mizeria. Pentru înlăturarea acestui mare rău social, Guvernul ţării a iniţiat campania de alfabetizare a neştiutorilor de carte. Preoţii au fost invitaţi să-şi dea contribuţia alături de corpul didactic.

In toate parohiile au funcţionat şcoli de alfabetizare munca fiind împărţită între preoţi şi învăţători.

Din statisticile trimise de protopopii, rezultă că procentul participării preoţilor la campania de alfabetizare e de 95%. Referinţe speciale asupra activităţii preoţilor din Iaşi avem despre următorii, Teodor Păucă, Gh. Tudorache, Gavril Niculiţă, Mihai Vâşcu semnalaţi de către dl. Constantin Doroftei preşedintele Sindicatului învăţătorilor. Roadele acestei campanii sunt evidente, mulţi dintre foştii analfabeţi putând să se bucure că pot citi îndrumările date prin ziare pentru buna propăşire a gospodăriilor. Lectura ziarelor şi a altor tipărituri se face în fiecare casă, de către cei ce au urmat cursurile de alfabetizare.

Pe tărâm politic

Regimul democratic schimbând structura statală întemeiată pe interesele burgheze, a fost nevoie de o lămurire a masselor.

Diferitele mari reforme ca expropierea, stabilizarea monetară, abolirea monarhiei şi stabilirea principiilor de temelie ale Republicii Populare Române prin noua Constituţie etc-s'au impus a fi lămurite pe înţelesul poporului. Preoţimea, împreună cu ceilalţi factori de conducere ai satelor, au tălmăcit importanţa şi folosul acestor mari reforme de pe urma cărora massele populare au fost descătuşate.

Inalt Prea Sfinţitul Justinian a convocat pe toţi chiriarhii sufragani cum şi pe întreg aparatul administrativ bisericesc din Moldova— protopopi, revizori şi consilieri referenţi— când reprezentantul autorizat al Ministerului de Culte, d. profesor I. Nistor a lămurit principiile nouiei Constituţii şi datoria ca

preoţimea să fie în fruntea poporului la alegerile pentru Marea Adunare Naţională.

Cu acest prilej s'a arătat, că dacă înalta chiriarhie îşi ia răspunderea efectivă de a conduce preoţimea, clerul stă strâns unit în jurul scaunelor ierarhilor. S'au luat anumite angajamente pe care preoţimea le-a îndeplinit cu prilejul alegerilor.

Se cuvine să remarcăm că I. P. S. Justinian, atât ca Mitropolit al Moldovei cât şi ca Patriarh Locotenent, pe atunci, a dat pastorale lămuritoare, care s'au citit în biserici, şi astfel s'au putut avea la îndemână, de către toţi preoţii un îndreptar pentru înţelegerea nouilor orînduiri de stat.

Secţia preoţi A.R.L.U.S.

De mare folos pentru adâncirea problemelor culturale şi sociale a fost secţia preoţi A.R.L.U.S. Această secţie funcţionează din Decemvrie 1945 şi s'a constatat că prin activitatea ei se aşează în fruntea celorlalte instituţii din Iaşi atât prin regularitatea şedinţelor cât şi prin conferinţele ce se ţin.

La conferinţele A.R.L.U.S. pe lângă adâncirea raporturilor de prietenie între R.P.R. şi U.R.S.R. prin cunoaşterea realităţilor culturale de ambele părţi, s'au desvoltat teme cu caracter general date spre prelucrare de către Comitetul Central A.R.L.U.S.. Una din cele mai reuşite conferinţe la care a luat parte pătura culturală a Iaşilor a fost cea ţinută de I. P. S. Justinian în Aula Facultăţii de Drept, tratând tema: *„Aspecte din viaţa religioasă din U.R.S.S.*

Conferinţa a fost urmată de un program muzical, din autori ruşi, executat de Corul Catedralei Mitropolitane.

Celelalte conferinţe s'au ţinut la Mitropolie în sala de şedinţe A.R.L.U.S.

Menţionăm că dela începutul lunii Martie a. c., s'au ţinut un număr de 13 conferinţe.

1. Preotul Gheorghe Mihoci la 24 Februarie 1948 cu subiectul „Tratatul de prietenie între U.R.S.S. şi Republica Populară Română".

2. Preotul Ioan Loghin Ţurcanu la 2 Martie 1948, refe-

rat asupra cuprinsului „Jurnalul Moscovei Patriarhii“ Nr. 8 10, 11, 12/945.

3. Preotul Gheorghe Neaga la 9 Martie 1948 referat asupra cuprinsului Jurnalul Patriarhia Moscovei Nr. 4/946.

4. Preotul Mihai Brumă la 16 Martie 1948 referat asupra cuprinsului Jurnalul Patriarhia Moscovei 7/948.

5. Preotul Constantin Nonea la 17 Martie 1948 „Semnificaţia alegerilor din 28 Martie 1948“.

6. Preotul I. Remezescu la 23 Martie 1948 referat asupra cuprinsului Jurnal Patriarhia Moscovei Nr. 12/946.

7. Preotul Constantin Nonea la 30 Martie 1948 „Libertatea religioasă şi regulamentul de funcţionare a Bisericii ortodoxe în U.R.S.S.“

8. Preotul Scarlat Porcescu la 13 Aprilie 1948 „Armonia interconfesională în U.R.S.S. şi la noi“.

9. Preotul Neculai Frăţiman la 20 Aprilie 1948 „Revenirea uniaţilor la ortodoxie în U.R.S.S.“

10. Preotul Leonida Sava la 18 Mai 1848 „Viaţa Bisericii Ortodoxe din U. R. S. S.“ Jurnalul Patriarhia Moscovei Nr. 3/947.

11. Preotul Dimitrie Ciolan la 25 Mai 1948 „Aspecte actuale din viaţa U. R. S. S.-ului“.

12. D-l Ioan Budeanu la 8 Iunie 1948 referat asupra cuprinsului Jurnalul Patriarhiei Moscovei Nr. 1/948.

13. Preotul Mihai Mănucă la 22 Iunie 1948 „Stahanovismul“.

Cercurile A. R. L. U. S. funcţionează şi la sate, alcătuite din toţi reprezentanţii de autorităţi, ele urmărind antrenarea maselor pe tărâmul realizărilor culturale şi sociale.

Invăţământul religios primar

Predarea Religiei în şcolile primare se face după normele date de Ministerul Invăţământului Public după manualele şi programul fixat de Minister. Toată preoţimea de parohie, fără excepţie, preda învăţământul religios primar.

Controlul se face de proestoşii de cercuri, protopopi de plasă şi cei de judeţe.

Nu se semnalează conflicte între preoţi şi învăţători în problema învăţământului religios.

Școlile secundare și profesionale

In școlile secundare Religia este predată după normele stabilite de Minister.

Controlul îl face personalul de specialitate dela Ministerul respectiv, pentru cursul secundar și profesional dela Ministerul Invățământului Public iar pentru Seminar și Școala de cântăreți de către cei trimiși de Ministerul de Culte.

Școlile bisericești

In ce privește școlile noastre bisericești, Seminarul și Școala de cântăreți, se poate constata că cu toate greutățile inerente, ele își continuă menirea. Se constată că taxele dela Seminar sunt prea mari pentru a fi suportate de către feciorii proveniți din pătura rurală. La Școala de Cântăreți se simte acelaș neajuns de totdeauna. *Lipsa unui internat în care să fie adăpostiți toți elevii.*

Prin enunțarea principiilor de reforma învățământului pentru formarea clerului — din cuvântarea I. P. S. Patriarh cu prilejul instalării — se așteaptă ca școlile clericale să-și găsească așezarea cuvenită în structura generală a învățământului.

Cercurile culturale

Activitatea cercurilor culturale a fost restrânsă din faptul că preoțimea are multe sarcini de împlinit. S'a hotărît ca fiecare cerc cultural să țină două ședințe profesionale pe timpul verei. E un plan minimal de lucru. Subiectele ce se tratează la aceste cercuri au fost la latitudinea fiecărui protopop de județ, indicându-se ca subiectele să fie în legătură cu problemele locale, campanii sanitare, de treer, de culegerea recoltei, etc. etc.

La ședințele intime profesionale li s'a dat spre referire și discuție cele două volume *Apostolatul Social* al I. P. S Patriarh Justinian.

Pe când înainte cercurile culturale urmăreau informarea asupra doctrinei creștine, acum se cere aplicarea pe teren social a carității și faptei creștine.

Sectele

Agitaţia sectantă, deşi nu atât de remarcabilă, se observă la sectele raţionaliste şi mistice ca baptismul, adventismul, evangheliştii şi martorii lui Iahve. Majoritatea sectelor fiind legalizate controlul propagandei lor este urmărit de autoritatea de Stat.

Stilismul s'a încrustat în forma lui de refractarism faţă de Biserică, şi nu face progrese, deşi are autorizaţie de funcţionare. De când i s'a dat libertatea de acţiune a început să-i apună şi puterea de expansiune.

In Iaşi se observă unele treceri dela ortodoxie la romanocatolicism, dar nu cu caracter alarmativ. Treceri dela un cult la altul, de cele mai multe ori se fac din motive conjugale.

Tipărituri

Broşuri religioase pentru popor, Secţia culturală n'a mai tipărit, Fondurile au fost dirijate, cu precădere, pe linia Asistenţii Sociale.

Numai revista „Mitropolia Moldovei“ foaia oficială îşi urmează apariţia trimestrial, înserindu-se numai dispoziţii oficiale şi normative pastorale.

Achiziţionarea unei tipografii proprii nu s'ar putea face, şi chiar dacă s'ar fi cumpărat o tipografie, cu ceiace s'ar fi lucrat la ea, nu s'ar fi putut întreţine.

Calendarul de perete se tipăreşte pentru nevoile eparhiale la Tipografia Cărţilor Bisericeşti din Bucureşti.

Costul unui exemplar a fost fixat după nevoiele ce le avem de satisfăcut pentru crearea de fonduri de asistenţă.

Colportajul-Biblioteci

Secţia Culturală deşi n'are tipărituri proprii s'a străduit să recomande unele cărţi bune apărute în alte eparhii, fără să pună sarcini grele pe bugetul parohiilor. Aşa au fost difuzate în eparhie: Vizita la Moscova a I. P. S. Patriarh Nicodim, vizita I. P. S. Patriarh Alexei în România. Marea Catehează, opere din sfinţii părinţi, Omagiu P. S. Justinian, Apostolul Social în 2 volume, precum şi îndemnul de a se abona la

ziarele cu caracter informativ: Frontul Plugarilor. Cărţile recomandate măresc inventarul bibliotecilor parohiale.

Vizite Canonice

Un mijloc puternic de îndem la viaţă religioasă îl constitue vizitele canonice chiriarhale.

I. P. S. Mitropolit Justinian a vizitat judeţele Neamţ şi Baia, cu prilejul plasării studenţilor, îndemnând şi pe preoţi să sporească munca pe linia asistenţii

P. S. Valerie a vizitat judeţul Neamţ şi judeţul Botoşani.

Reprezentări

Un punct important în activitatea Secţiei culturale îl reprezintă reprezentarea Sf. Mitropolii la diferite manifestări culturale ale altor instituţii sau la chemările reprezentanţilor autorităţii de Stat pentru lucrările de coordonare.

In această latura, deşi este o muncă de alergătură şi de încordată atenţie, Secţia Culturală se poate mândri că şi-a îndeplinit datoria.

Acestea sunt în rezumat punctele dominante ale activităţii Secţiei, pe care vă rog să le apreciaţi şi să ne daţi cuvenita deslegare pentru lucrul trecut iar pentru viitor să recomandaţi orientări noui pentru ca munca să fie rodnică.

Consilier Referent
Pr. Constantin Nonea

SECŢIA ECONONICĂ

REFERAT Nr. 7211

Inalt Prea Sfinte Stăpâne şi Onoraţi Membri

In conformitate cu dispoziţiunile art. 144 din Statutul de Organizare a Bisericii Ortodoxe Române, Consiliul Eparhial — Secţia Economică — prezintă Onor Adunărei Eparhiale, raportul general al mersului activităţii economice financiare a Arhiepiscopiei.

Lucrările Secţiei Economice, se împart după cum urmează:

1. Cercetarea şi controlul averii parohiilor, ce se execută de consiliile şi epitropiile parohiale şi anume:

a) Verificarea tuturor bugetelor unităţii bisericeşti din cuprinsul Eparhiei.

b) Idem conturile de gestiune.

c) Inchirieri de imobile.

d) Vânzări, cumpărări, schimburi, donaţii, transacţii, etc.

2. Administrarea averii Arhiepiscopiei şi anume:

a) Intocmirea bugetului de venituri şi cheltueli.

b) Darea de seamă şi gestiuni pe anul expirat.

c) Administrarea şi conducerea Atelierului de Lumânări.

d) Administrarea şi conducerea Librăriei Eparhiale.

e) Administrarea şi exploatarea pădurei Sf. Mitropolii.

f) Administrarea şi exploatarea bunurilor Sf. Mitropolii.

* * *

Ca în toţi anii, bugetele unităţilor bisericeşti din Eparhia noastră se întocmesc în termen de 2 luni dela închiderea exerciţiului financiar şi se înaintează la protoieriile respective

pentru viză că sunt reale atât la venituri, cât şi la cheltueli, şi apoi la Sf. Mitropolie — Serv. Verificări — pentru aprobare.

Pentru o mai sistematică şi uniformă lucrare, aceste imprimate s'au tipărit cu articolele bugetare respective, atât la venituri, cât şi la cheltueli, urmând ca fiecare unitate să le complecteze după instrucţiunile date în acest scop.

Secţia Economică prin Serv. Verificări a căutat a pune la curent toate parohiile care mai au restanţe în lucrările de buget şi gestionare, urmând ca în scurt timp să nu se mai găsească nici o unitate care să nu posede la zi aceste importante lucrări.

Verificarea conturilor de gestiune ale unităţilor din Eparhie se face tot prin Secţia Economică, care urmăreşte prin situaţiile respective ca toate să fie la curent.

Terenurile bisericeşti în plus din cuprinsul Eparhiei noastre, s-au cultivat de către consiliile şi epitropiile respective — în regie proprie — urmând ca veniturile realizate, să se înscrie în proectele de bugete ale anului financiar curent şi justificate în gestiunile respective.

Aceasta, întrucât în conformitate cu dispoziţiunile Ministerului Agriculturii şi Domeniilor, se opreşte orice fel de arendare, chiar şi în cazul sesiilor în plus ale bisericilor.

Donaţii

In cursul anului 1947/1948 s'a adăugat la averea bisericilor din cuprinsul Eparhiei noastre, prin donaţii următoarele:

1. Enoriaşii Dumitru şi Ana Toma donează parohiei Sf. Ştefan din Iaşi, un imobil ce va fi folosit de parohie după moartea lor. (Referat înreg. la Nr. 6893/948 aprobat de Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948).

2. D-l Grigore Sturdza donează schitului Boureni Judeţul Baia, o livadă în întindere de 5 Ha., situată în vatra satului Ciohoreni Com. Miroslăveşti. (Referat înreg. la Nr. 6892/948.

3. D-nele Leonia Stoicescu-Crivăţ, Cecilia Ch. Dragan, Constanţa Moţet-Stoicescu, Maria D. Rădulescu şi Verginia Ghibu, donează schitului Şoldana Jud. Iaşi, 25 Ha. teren arabil situat în Com. Andrieşeni. (Referat înreg. la Nr. 6891/948 a-

probat de Consiliul Eparhial Plenar în şenința din 22 Iunie 1948).

4. Defuncta Speranţa Alex. Gătej donează Mânăstirei Agafton Jud. Botoşani, un imobil şi 12 prăjini loc grădină. (Referat înreg. la Nr. 6890/948 aprobat de Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948).

Schimburi

In cursul anului 1947/1948, s'au produs modificări în averea parohiilor, prin următoarele schimburi de teren:

1. Parohia Căciuleşti II Jud. Neamţ, propune schimbul de teren în suprafaţă de 12 prăjini, survenit între locuitorii satului Vereşti şi acea parohie. (Referat înreg. la Nr. 6889/948, aprobat de Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948).

2. Parohia Filioara Jud. Neamţ, propune schimbul de teren ce constă în 40 prăjini proprietatea bisericii pentru 46 prăjini grădină cu pomi, proprietatea enoriaşului Const. I. Preotu Ilie. (Referat înreg. la Nr. 6888/948, aprobat de Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948).

3. Parohia Petricani Jud. Dorohoi, propune schimbul de teren ce constă din 2516 m. p. proprietatea bisericii cu aceiaşi întindere proprietatea Ministerului Educaţiei Naţionale. (Referat înregistrat la Nr. 6887/948 aprobat de Consiliul Eparhial Plenar).

4. Parohia Crasnaleuca Jud. Dorohoi propune schimbul de teren în suprafaţă de 4605 m. p. proprietatea acelei parohii cu 5000 m. p. proprietatea Comunei. (Referat înreg. la Nr. 6886/948 aprobat de Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa dela 22 Iunie 1948).

5. Mânăstirea Agafton Jud. Botoşani, propune schimbul de teren în suprafaţă de 10 Ha., proprietatea acelei mânăstiri, cu aceiaşi întindere de teren proprietatea Ministerului Agriculturii şi Domeniilor. (Referat înregistrat la Nr. 6885/984 aprobat de Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948).

6. Parohia Goruni Jud. Iaşi, propune schimbul survenit între acea parohie şi enoriaşul I. C. Beşleagă, care cedează 2

case cu atenanse şi 12 prăjini teren, pentru materialul de construcţie a casei parohiale. (Referat înreg. la Nr. 6884/948 aprobat de Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948).

Gestiunea Arhiepiscopiei pe anul financiar 1947/1948

In conformitate cu art. 7 din Legea Contabilităţii Publice Secţia Economică depe lângă Arhiepiscopia noastră, are îndatorirea de a întocmi şi prezenta Darea de Seamă asupra gestiunei anului financiar expirat.

Gestiunea anului financiar 1947/1948 se împarte în două perioade bine distincte şi anume:

1. Dela 1 Aprilie 1947, în lei vechi şi

2. Dela 15 August 1947 — 31 Martie 1948 în lei stabilizaţi.

Din cercetarea scriptelor de contabilitate ale Arhiepiscopiei noastre, din anul financiar 1947/1948 se constată:

I. *In prima perioadă 1 IV - 15 VIII 1948*

a) Incasări în suma de lei . .	2.363.233.975
b) Plăţi în suma de lei . . .	2.118.048.975
Sold 15 VIII 1947 lei . .	245.185.000

care s'a preschimbat în lei slabilizaţi şi anume: numerar în Cassa Sf. Mitropolii lei 10.662 şi la C. E. C. disponibil lei 1596, cari s'au raportat în bugetul stabilizat ca sold de Cassă.

II. In a doua perioadă 15 VII - 31 III 1948:

a) Incasări în suma de lei	7.460.854
b) Plăţi în suma de lei	7.142.368
Sold la III 1948	318.486

Expunem mai jos prima parte a gestiunei:

Art.	Specificarea veniturilor	Prevederi Lei	Realizări Lei
1-5	Sold (Exedentul la 31 III, 1947)	643.399.671	643.399.671
6	Subv. Min. Culte pt. Cor Mitrop.	12.000.000	215.000
7	Subv. Min. Chelt. Cancelarie	75.000.000	11.665.000
8	Subvenţie Minister Culte	50.000.000	50.000.000

Art.	Specificarea veniturilor	Prevederi lei	Realizări lei
9	Exploat. păduri şi mat. lemnos	636.457.600	208.350.832
10	Beneficiul brut Libr. Eparhială	845.235.300	386.868.950
11	Beneficiul brut Atel. Lumânări	2.356.000.000	844.206.000
12	Exploatare tractoare şi batoze	50.000.000	126.251.000
13	Transporturi cu autocamioneta	20.000.000	5.000.000
14	Cota 10% Fond Eparhial	100.000.000	12.893.100
15	Chirii	20.000.000	4.434.000
16	Venituri cupoane titluri	500.000	530.300
17	Din tip. rev. „Mitropolia Mold.“	160.000.000	12.380.000
18	Din tip. calendarului 1949	1.500.000.000	—
19	Din taxe, chete, certificate, etc.	10.000.000	2.665.000
20	Din donaţii, chete, etc.	50.000.000	2.650.000
21	Venit pangar Catedrală	25.000.000	34.875.000
22	Venit proces. Cuv. Paraschiva	400.000.000	339.091.760
23	Venituri întâmplătoare	5.000.000	17.060.774

S'au mai încasat în afara prevederilor bugetare, următoarele sume:

— Contribuţie rep. Bis. Sf. Gheorghe lei 11.379.000
— Fond Construcţii rep. biserici . . „ 20.811.000
— Fond Patriarhal . . . . . „ 306.325
— Bis. Ortodoxă Română . . . . „ 49.000

Urmează situaţia cheltuelilor faţă de prevederele bugetare:

Art.	Specificarea cheltuielilor	Prevederi Lei	Celtuieli Lei
1	Plata Corului Catedralei Metrop.	152.000.000	40.000.000
2	Plata salariilor pers. angajat	56.400.000	10.180.000
3	Plata orelor suplimentare, etc.	78.400.000	7.207.000
4	Indemniz. transport întreţinere, diurne Cons. Ad. Eparh.	500.000.000	92.613.920
5	Chelt. reprezentare la reşedinţă	150.000.000	—
6	Chelt. reprezentare în afară de reşedinţă	100.000.000	—
7	Chelt. cu musafirii	200.000.000	15.230.000
8	Cheltueli reprezentare Consilieri Referenţi	30.000.000	—

Art.	Specificarea cheltuelilor	Prevederi lei	Cheltueli lei
9	Idemnizaţii transport Cons. Ref. Economic	30.000.000	—
10	Ajutorare procurare cărţi, taxe şcolare, elevi studenţi, tipărituri broşuri, cărţi, rev. gazete	200.000.000	9.708.000
11	Ajutoare cantine şi întreţinere studenţi, elevi săraci şi institute caritate	300.000.000	38.600.000
12	Ajutoare Unversităţii Populare, libere, ex.	100.000.000	8.551.000
13	Ajutoare elevi seminar şi şcoal. cântăreţi	20.000.000	1,598.000
14	Ajutoare caz boală funcţionari Sf. Mitropolii	100.000.000	10.000.000
15	Ajutoare caz boală particulari	25.000.000	6.810.000
16	Tipărirea calendarului 1948	750.000.000	670.000.000
17	Tip. rev. „Mitropolia Moldovei“	130.000.000	32.500.000
18	Intreţ. Catedr. şi filiale pt. cult	10.000.000	440.000
19	Ajutoare construcţii reparaţii de biserici distruse	100.000.000	26.708.000
20	Reparaţii şi întreţineri imobile	500.000.000	16.060.000
21	Intreţinerea serei şi parcuri	50.000.000	16.060.000
22	Cumpărări Imobil şi veselă	150.000.000	4.320.000
23	Transp. tăiat lemne foc Cancelarie, Catedr, Palat, etc.	400.000.000	78.006.000
24	Imprimate, furnituri Cancelarie, rep. şi cump. maşini scris	500.000.000	40.144.500
25	Reparaţii şi întreţinerea maşini	300.000.000	10.391.000
26	Cumpărarea unui autoturism	750.000.000	—
27	Abon. telefon, P. T. T., M. O.	250.000.000	27.541.460
28	Chelt. judecată şi onorar avocat	10.000.000	—
29	Consum lumină, apă, canal, etc.	250.000.000	42.282.460
30	Intreţinerea Palatului	50.000.000	6.150.000

Art.	Specificarea cheltuelilor	Prevederi Lei	Cheltuell Lei
31	Intreţinerea Metoc Bucureşti, chirii, etc.	50.000.000	19.229.500
32	Chelt. neprevăzute şi rămăşiţe de plată	200.000.000	2.418.000
33	Fond destinaţie spec. din venit Fabrică	103.867.500	—
34	Fond destinaţie spec. din alte venituri	15.511.212	—
35	Diverşi Creditori	12.805.585	2.227.450
36	Fond deschidere de credit	334.999.274	—

* * *

Urmează partea II-a a gestiunei pe intervalul 15 August 1937—31 Martie 1948.

Art.	Specificarea veniturilor	Prevederi Lei	Realizări Lei
1	Soldul Cassei numerar	12.258	12.258
2	Diverşi Debitori	160.438	169.438
3	Subv. Minist. Culte pentru Cor Metropolitan	105.000	90.675
4	Subv. Minist. Culte pentru cheltueli Cancelarie	65.800	91.918
5	Subv. Minist. Culte pentru chelt. mat. Palat	105.000	105.000
6	Beneficiu brut exploat. pădurei	2.500.000	1.023.536
7	Beneficiu brut exploat. Librăriei	2.300.000	750.569
8	Beneficiu brut exploat. Atelier Lumânări	5.000.000	4.751.550
9	Cota 10% Fond Eparhial	120.000	305.797
10	Din chirii	95.000	108.536
11	Din tipărirea revistei „Mitropolia Moldovei“	132.550	214.000
12	Din tipărirea calendarului 1948	3.000.000	2.936.745
13	Din taxe, decrete, certific. etc.	50.000	3.765
14	Venitul pangarului Catedralei	200.000	99.343
15	Din donaţii, chete, etc.	50.000	1.647
16	Din imprimarea inventarelor	350.000	200.300

Art.	Specificarea veniturilor	Prevederi lei	Realizări lei
17	Din vânzarea maşinelor	100.000	—
18	Imprumut bunuri (credit Agricol	1.500.000	1.500.000
19	Venit net exploatare bunuri	50.000	—
20	Venituri întâmplătoare	144.954	87.749

Urmează situaţia cheltuelilor faţă de prevederile bugetare:

Art.	Specificarea cheltuelilor	Prevederi Lei	Cheltuell Lei
1	Plata Corului Metropolitan	375.000	306.675
2	Plata personalului angajat	100.000	91.450
3	Chelt. transp., diurne, Cons., Adunare Eparh. etc.	150.400	118.756
4	Cheltueli reprezentare I. P. S. Mitropolit	600.000	600.000
5	Chelt. musafiri, masa Adunare, Cons. Eparh., instalare, economat Palat	300.000	353.399
6	Chelt. cu tipărirea calend. 1948	120.000	100.000
7	Chelt. cu tipărirea revistei „Mitropolia Moldovei“	100.000	58.500
8	Chelt. întreţ. Catedrală şi filiale pentru cult	50.000	1.000
9	Repararea şi întreţ. imobile, Catedr., Cancel.	300.000	130.000
10	Intreţinerea serei şi parcului	50.000	900
11	Cumpărare mobilier, veselă	250.000	10.486
12	Lemne foc—transp. tăiat—Cancelarie, Catedr., Palat	200.000	109.997
13	Imprim. furnit. Cancel. rep. cumpărare maş. scris	100.000	86.263
14	Repararea şi întreţ. maşinelor	180.000	48.146
15	Cumpărarea unui autoturism şi un jeep	900.000	—
16	Abonamente telefon, of. ziare, P. T. T. etc.	100.000	62.926
17	Chelt. judecată, onorar avocat	10.000	10.000
18	Consum lumină, apă, canal	150.000	96.650

Art.	Specificarea cheltuelilor	Prevederi lei	Cheltueli lei
19	Intreţinerea Palatului	70.000	38.991
20	Intreţinerea Metocului - chirii Bucureşti	70.000	44.533
21	*Fonduri cu destinaţie specială:*		
	a) Fond Asistenţă şi Carit. Creştină	1.000.000	674.166
	b) Fond restaurare biserici dărâmate	1.000.000	—
	c) Fond Cultural-Misionar pt. tipografie	500.000	—
22	Fond pentru cumpărarea unei tipografii	2.500.000	—
23	Diverşi Creditori	27.000	—
24	Impozite diferite	100.000	87.399
25	Chelt. imprimare inventare	310.000	210.000
26	Chelt. exploatare pădure	400.000	298.851
27	Chelt. exploat. Libr. Eparhială	1.800.000	736.401
28	Chelt. exploat. atelier lumânări	2.430.000	1.954.564
29	Cheltueli exploatare bunuri	1.500.000	865.683
30	Cheltueli investiţii bunuri	50.000	—
31	Fond deschidere de credit	258.000	—

Din situaţia expusă mai sus se constată că la toate articolele bugetare de cheltueli se rezultă că s'a cheltuit mai puţin faţă de prevederi, afară de art. 5 „Chelt. musafiri, masă Cons., Adunare Eparhială, instalare şi economat Palat“ unde s'a depăşit cu lei 35.399, care sumă a fost aprobată de Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948 să fie acoperită din disponibilul dela art. 31 „Fond deschidere de credit“.

Bugetul pe intervalul 15 August 1947 - 31 Martie 1948 a fost supus discuţiunilor şi aprobării Consiliului economic în şedinţa dela 4 Februarie 1948 şi ratificat de Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa dela 22 Iunie 1948.

Spre completarea Dvs. edificatoare dăm mai jos Bilanţul Arhiepiscopiei noastre încheiat pe data de 31 Martie 1948:

ACTIV		PASIV	
Cassa	102.834	Fonduri de Rezervă . .	76.159.294
Disponibil C. E. C. . .	215.652	Fd. Asist. Carit. Creşt. sold.	266.734
Imobile	70.950.009	Fd. Restaurare bis. distr. „	940.900
Mobilier	2.514.810	Fd. Cult. Mis. pt. tip. „	470.450
Maşini Inv. Agricol . .	2.317.434	Deponenţi Ef. Publice .	44
Animale	376.787	Obolul Sf. Cruci . .	1.269
Efecte Publice . . .	260	Sf. Mir.	130
Ef. Publice Soc. Ocrotire .	34	Ajut. Minist. Bis. Sf. Ghe.	15.000
Ef. Publ. dep. Casa Depuneri	10	Fond Patriarhal . . .	735
Materii Prime Atel. Lumân.	350.754	Incasări nejustificate . .	47.377
Mat. Lemnos existent păd.	901.754	Diverşi Creditori . .	39.235
Div. Deb. Fd. Eparhial .	175 795	Imprumut Bunuri . .	1.500.000
Div. Deb. Lumânări . .	3.518.413	Div. Consign. Mărf. Librărie	197.799
Div. Gestionari Librărie .	859.536	Comis. cuv. an viitor Libr.	100.143
Div. Deb. Imprimate . .	45.722	PROFIT & PIERDERE	
Avans Salarii . . .	916		
Div. Deb. Revistă . .	145.990	Beneficiu Atelier 444.936	459.104
Imprim. Reg. Atelier . .	34.050	Beneficiu Librărie 14.168	
Total Activ . .	82.490.070	Excedent	2.391.838
		Total Pasiv .	82.490.070

Exerciţiul bugetar al anului financiar 1947/1948, până la 15 August 1947, a fost unul din cele mai grele de executat, întrucât preţurile la materiale şi manoperă creşteau din zi în zi, nemaifiind nicio stabilitate şi numai datorită priceperii şi energiei Onoratului Guvern care prin Comisiunea de Redresare economică condusă de vajnicul luptător al poporului d. Ministru Gheorghe Gheorghiu-Dej, s'a pus capăt speculei şi comerţului negru, făcându-se stabilizarea monetară, prima în ţara noastră, fără concursul împrumuturilor capitaliştilor străini, cărora li se puneau la dispoziţie de către partidele istorice, ce conduceau poporul în trecut, cele mai principale avuţii ale ţării noastre, afară de comisioanele ce le încasau contractanţii împrumuturilor respective.

* * *

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei noastre a avut loc anul trecut la 19 August, adică după 4 zile dela stabilizarea monetară şi Sf. Mitropolie se găsea în imposibilitate de a face faţă cheltuielilor respective şi numai datorită Inalt Prea Sfin-

ţitului Mitropolit Justinian şi concursul dat de autorităţile locale, s'a putut ţine în cele mai bune condiţiuni.

Datorită spiritului de bun economist gospodar cu care este înzestrat Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Justinian, actualul Patriarh al Republicei Populare Române,— Secţia Economică a putut să realizeze mari venituri, având de încasat din Eparhie peste 4.000.000 lei — din lumânări şi diferite fonduri — urmând ca pe măsura lichidării lor să se execute toate prevederele bugetare — reportate în bugetul 1948/949 — în ceiace priveşte îmbunătăţirea imobilelor, cumpărarea unui autoturism şi unui jeep, precum şi achiziţionarea unei tipografii pentru care este deja creiat un prim fond de 1.000.000 lei.

* * *

Intreaga gestiune a Arhiepiscopiei noastre s'a executat în coordonanţă cu prevederile bugetare, actele justificative fiind întocmite legal şi cu respectarea dispoziţiunilor Legii Contabilităţii Publice.

Consiliul eparhial plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948 a dat cuvenita descărcare şi aprobare a acestei gestiuni. (Referat înregistrat la Nr. 6882/958).

Proiectul de Buget pe anul financiar 1948—1949

Secţia Economică a Sf. Mitropolii întocmeşte în fiecare an financiar proectul de buget, în conformitate cu art. 4 din Legea Contabilităţii Publice şi art. 144 din Legea de Organizare Bisericească.

Aşa fiind, şi pentru anul financiar 1948/1849 s'a întocmit acest proect de buget, pe care îl expunem mai jos:

VENITURI

Art.	Specificarea veniturilor	Suma prevăzută Lei
	Sold în numerar 102.834	
1	Cassa: Disponibil CEC *215.652* . . .	318.486
2	Div. Debit. Fond Eparhial	175.795
3	Div. Debit. Revistă	145.990
4	Div. Debit. Imprimate	45.722
5	Div. Debit Lumânări , ...	3,518.413

6	Material lemnos pădure	901.070
7	Subv. Minister Culte pentru plata Corului Metropolitan , ...	150.000
8	Subv. Minister Culte pentru cheltueli materiale art. 60	100.000
9	Subv. Minister Culte art. 30 , . .	100.000
10	Beneficiu brut din exploatarea pădurei .	1.000.000
11	„ „ Librăria Eparhială . .	2,000.000
12	„ „ Atelier Lumânări . . .	6.000.000
13	„ „ Bunuri	4.000.000
14	Din cota 10% Fond Eparhial , . .	500.000
15	Din imprimate . . . , . .	175.000
16	Din chirii	190.000
17	Din tipărirea revistei „Mitropolia Moldovei .	210.000
18	Din tipărirea calendarului 1949 . . .	3.000.000
19	Din taxe, decrete, certificate, etc. . .	150.000
20	Din venitul pangarului Catedralei . .	350.000
21	Din donaţii, chete, etc. . . . ,	150.000
22	*Fonduri destinaţie specială :*	
	a) Fond Asist. Caritate Creştină 861.100	
	b) Fond rest. bis. distruse războiu şi Catedrală 861.100	
	c) Fond Cultural-Misionar şi pentru tipografie 588,830	2.411.080
23	Venituri întâmplătoare	408.444
	Total Venituri Lei	26.000.000

CHELTUELI

Art.	Specificarea cheltuelilor	Suma prevăzută Lei
	Subv. Minister 150.000	
1	Plata Corului Cated.: Fd. Mitropoliei 570.000 .	720.000
2	Plata personalului, manco de Cassă . .	260.000
3	Muncă suplimentară art. 35 Statut . .	200.000
4	Chelt. transp. diurne Cons. Ad. Eparh. misii, etc.	600.000
5	Chelt. reprezentare I. P. S. Mitropolit . .	600.000
6	Chelt. musafiri-masa Ad. şi Cons. Eparh, Economat Palat, etc.	600.000

7	Chelt. cu tipărirea calendarului 1949 . .		500.000
8	„ „ revistei „Mitropolia Moldovei“		150.000
9	Chelt. cu întreţinerea Catedralei şi filialelor pentru cult		150.000
10	Chelt. repararea şi întreţ. imobile, Catedrală, Cancelarie		500.000
11	Chelt. cu restaurarea vitrourilor Catedralei .		650.000
12	Chelt, cu întreţinerea serei şi parcului .		100.000
13	Chelt. cu cumpărare mobilier şi veselă, etc. .		400.000
14	Chelt. lemne foc-transport tăiat-Cancel, Catedr., Palat, parc		800,000
15	Chelt. imprim. furnit. Cancel. rep. şi cumpărare maş. scris calcul		30.000
16	Chelt. repararea şi întreţinerea maşinilor .		300.000
17	Chelt. cumpărare autoturism şi jeep . .		900.000
18	Chelt. abonamente telefon, M. Of, ziare P.T.T. etc.		200.000
19	Chelt. judecată, onorar avocat . . .		20.000
20	Chelt. consum lumină, apă, canal . .		400.000
21	Chelt. întreţinerea Palatului , . .		100.000
22	Chelt. întreţinerea Metoc, chirii Bucureşti .		100.000
23	*Fonduri destinaţie specială :*		
	a) Fond Asist. şi caritate creştină	1.127.834	
	b) Fond restaurare bis. distruse şi Catedrală	1.802.000	
	c) Fond Cultural-Misionar şi tipografie	1.259.330	1.089.164
24	Diverşi Creditori		39.253
25	Impozite diferite		150.000
26	Imprumut Bunuri		1.500.000
27	Chelt. exploatare pădure		500.000
28	„ „ Librăria Eparhială . .		1,800.000
29	„ „ Atelier Lumânări , .		5.600.000
30	„ „ Bunuri		3.300.000
31	Chelt. neprevăzute (Sf. Sinod, Asig. imobile etc.)		150.000
32	Fond deschidere de credit		191.000
	Total Cheltueli		26.000.000

Bugetul astfel întocmit însumează atât la venituri cât şi

la cheltueli suma de lei 26.000,000. La întocmirea lui s'a ţinut seama de toate nevoile din punct de vedere gospodăresc-economic, cultural şi misionar, prevăzându-se cu multă chibzuială sumele respective, spre a putea fi în totul realizat.

Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948, aprobă proectul de buget al Arhiepiscopiei noastre pe 1948/1949 (referat înreg. la Nr. 6883/948).

* * *

O altă chestiune importantă este continuarea măsurătorei terenurilor bisericeşti din Eparhia noastră.

Prin referatul înregistrat sub Nr. 6994/946, s'a prezentat în faţa Onor Consiliu Eparhial Plenar în şedinţa din 11 Iunie 1946, situaţia măsurătorilor terenurilor bisericeşti din Eparhia noastră, lucrări începute în toamna anului 1937 şi neterminate din cauza războiului,

Intrucât aceste lucrări sunt de o mare importanţă pentru stabilirea hotarelor la sesiile parohiale şi pentru a avea şi Sf. Mitropolie o evidenţă reală a lor;

Şi întrucât au mai rămas aproximativ 100 parohii cărora trebuie să se mai facă măsurătoarea terenurilor:

Propunem să binevoiţi a aproba continuarea acestor lucrări de către d. Inginer M. Vasilescu, care va depune în acest scop ofertă în concordanţă cu nouile preţuri stabilite de Cadastru şi cu obligaţia de a le definitiva pe toate în faţa Justiţiei, împreună cu un avocat căruia i se va da procură specială în acest scop de Sf. Mitropolie.

Consiliul Eparhial Plenar în şedinţa din 22 Iunie 1948, aprobă continuarea acestor lucrări cu respectarea dispoziţiunilor legale. (Referat înreg. sub Nr. 6894/948).

* * *

Faţă de expunerea făcută prin prezenta Dare de Seamă, în legătură cu activitatea Secţiei Economice a Sf. Mitropolii pe anul financiar 1946/1948, rog pe Inalt Prea Sfinţia Voastră şi Onor. Adunare Eparhială, să le aprecieze şi să-mi dea descărcarea cuvenită.

Consilier Referent
Pr. D. Hadârcă

Numirea Marelui Exarh al Mânăstirilor

JUSTINIAN

Din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop al Iaşilor, Mitropolit al Moldovei şi Patriarh al României

Deciziune Nr. 130

Având în vedere nevoia urgentă ca, asistenţa socială să fie bine organizată şi îndrumată aşa cum a fost iniţiată de Noi în anii trecuţi, dând urmare apostolatului social şi pe tărâmul monahicesc;

Luând în considerare că la Mânăstirea Agapia şi Varatec vor funcţiona şi în anul acesta două Universităţi Libere despre activitatea cărora Noi trebuie să fim informaţi de organele competiente monahale;

Având în vedere şi nevoia ce se simte de o supraveghere atentă şi un control serios asupra vieţii monahale din cuprinsul Mitropoliei Moldovei;

Ţinând seamă că cinul monahal începând cu cel dela Catedrală până la cel mai îndepărtat schit trebuie să aibă o conduită unitară şi viaţă exemplară după pravilele monahiceşti.

D E C I D E M:

Numim în postul de Exarh al Mitropoliei Moldovei pe P. C. Arhimandrit Teoctist Arapaş, cu începere dela 1 Iulie a. c.

P. C. Sa va rămâne în postul de preot la catedrala Mitropoliei din Iaşi, unde se găseşte în funcţiune, exercitând în acelaşi timp atribuţiunea de exarh al mânăstirilor după indicaţiunile date de Noi.

Prea Cuvioşia Sa ne va informa asupra tuturor chestiunilor privitoare la viaţa, ordinea şi buna administrare a aşezămintelor monahale.

Dată în reşedinţa Noastră din Iaşi, astăzi 30 Iunie anul mântuirii unamie nouăsute patruzeci şi opt.

† IUSTINIAN

Mitropolitul Moldovei şi Patriarhul României

D 2

Ordin Circular

către

toate mânăstirile şi schiturile din Eparhia Moldovei

Mânăstirile sunt locaşurile şi comunităţile de pietate şi de înaltă moralitate creştină. Monahii şi monahiile sunt datori să fie modele vii de credinţă şi de viaţă creştină, practicând fără şovăire, voturile monahale, pe care şi le-au însuşit de bună voie, la intrare în monahism.

Monahii şi monahiile trebuie să vieţuiască numai în mânăstire, respectând întru totul rânduelile şi disciplina mânăstirească, conform sfintelor canoane, legilor, regulamentelor şi dispoziţiunilor în vigoare.

Costumul şi întreaga ţinută monahală sunt obligatorii pentru toţi monahii şi monahiile, ca şi pentru toţi rasoforii, fraţi şi surori de mânăstire.

Monahiilor şi monahilor, ca şi tuturor rasoforilor nu le este îngăduit să părăsească mânăstirea, decât numai pentru misiuni, ascultări şi învoiri date de superiori, cu bilet de voie în regulă, prevăzut cu ştampila mânăstirii şi semnătura starețului, sau cu aprobare specială scrisă, dată de autoritatea bisericească superioară.

Ţinuta, purtarea şi viaţa monahilor şi monahiiior, în afară de mânăstire, trebuie să fie tot atât de corectă şi curată ca şi în mânăstire.

Cei ce se abat dela rânduelile canonice şi legale etc., se exclud din cinul monahal şi vor fi socotiţi şi trataţi ca atare, fără excepţie şi fără cruţare.

Deasemenea oaspeţii care vizitează sfintele mânăstiri sunt obligaţi a se purta cu toată bunăcuviinţa datorită unor asemenea locaşuri, ca şi vieţuitoarelor lor, şi să respecte întru totul rânduelile şi disciplina mânăstirească.

* * *

In timpul din urmă, însă, spre mâhnirea noastră, spre paguba Bisericii în general şi a cinului monahal în special, se observă multe abateri şi anume :

a) Mulţi călugări şi călugăriţe pleacă din mânăstirile lor şi umblă prin lume, fără rânduială, dovenind o purtare necoformă cu cinul din care fac parte.

b) Unii călugări şi călugăriţe, certaţi cu disciplina monahală, vagabondează prin lume, fără să fie chemaţi la ordine şi sancţionaţi de către conducerea mânăstirei respective.

c) Unii foşti călugări şi călugăriţe, excluşi din mânăstirile lor, ca şi unii pretinşi călugări, ce-şi zic fraţi, ipodiaconi, misionari, etc. poartă ilegal costumul monahal şi vagabondează prin lume, producând confuziuni şi speculând buna credinţă a credincioşilor, ducând o viaţă dubioasă, adeseaori scandaloasă, compromiţând astfel cinul monahal ca şi pe toţi clericii în general, urmărind numai scopuri materiale personale.

b) în acelaş timp, unii vizitatori ai sfintelor monastiri, lipsiţi de înţelegerea necesară pentru aceste aşezăminte de retragere, reculegere, pietate şi refacere sufletească, prin purtarea lor, încearcă să le transforme în localuri de petrecere lumească.

* * *

Deaceia, pentru reîntronarea ordinei şi disciplinei de de care trebuie să dea dovadă un corp atât de select ca cinul monahal şi pentruca credincioşii care le vizitează să fie folosiţi duhovniceşte, se dau următoarele dispoziţiuni, spre luare de cunoştinţă şi întocmai conformare :

Disciplina monahală se va păzi întru totul, conform hotărârilor sf. Sinoade ale sfinţilor părinţi, aşa cum se arată în *Regulamentul pentru disciplina monahală*, azi în vigoare.

In special, se atrage atenţiunea asupra prevederilor cu-

prinse în art. 30 şi urm. din susmenţionatul regulament, în care se precizează :

1. Nu este îngăduit nici unui monah sau monahii să iasă din monastire fără bilet de voie, eliberat de stareţ sau stareţă, prevăzut cu ştampila mănăstirii, în care să se arate : motivul învoirii sau misiunii date, locul unde merge şi timpul pe cât este învoit ; în caz contrar, cine va calca această dispoziţiune va fi socotit vagabond şi trimis la urmă prin autorităţile poliţieneşti (art. 30).

2. Este interzis cu desăvârşire vagabondajul sau umblatul din monastire în monastire, cum şi umblarea prin lume fără rost şi învoire canonică dela superiorii respectivi, cunoscând că autorităţile bisericeşti, civile şi poliţieneşti au dispoziţiuni ca îndată ce vor găsi astfel de infractori să-i identifice, dresându-le actele şi să-i trimită la urma lor, unde urmează să suporte aspre consecinţe disciplinare (art. 31).

3. Monahii sau monahiile, ieşind din mănăstire pentru vreo trebuinţă mănăstirească, sau vreun interes particular, cu încuviinţarea superiorului — după cum s'a arătat mai sus — sunt datori să se poarte cu toată bunăcuviinţa cerută de disciplina monahală. Mergând în oraşele de reşedinţă, sunt datori să se prezinte cu biletele de voie spre vizare, mai întâiu la autoritatea bisericească, iar în comunele rurale la preotul paroh, arătând actele ce au asupra lor, motivând şi scopul venirii lor în localitate, cum şi locul unde găzduesc. In caz contrar, autoritatea bisericească, preotul sau autorităţile civile, vor dresa acte oficiale pentru nesupunerea constatată, cu care vor înainta pe acele persoane autorităţilor bisericeşti superioare, prin organele poliţieneşti (art. 32).

4. Stareţii şi stareţele monastirilor vor observa cu toată atenţia să nu se elibereze învoiri monahilor sau monahiilor a căror purtare este supusă bănuelii. In caz de nerespectarea acestei dispoziţiuni, va fi direct răspunzător cel ce a semnat învoirea (art. 33).

5. Stareţii şi stareţele vor putea acorda învoiri, pentru motive întemeiate, numai de 6 zile, iar învoirile mai lungi de 6 zile se vor acorda numai de Sf. Arhiepiscopie, la propunerea stareţilor.

6. Orice abatere dela cuviinţa prescrisă pentru monahi prin canoane precum, în conversaţie, în mâncare şi băutură, în întrebuinţarea timpului, în îmbrăcăminte, etc., este oprită monahilor atât în mânăstire cât şi în afară (art. 35).

7. Cerşetoria monahiei este oprită în oriceformă.

8. Potrivit normelor în vigoare şi tradiţiile bisericeşti, nimeni nu are voie să poarte costumul clerical decât numai PP. SS. Arhierei, preoţii, diaconii, monahii şi rasoforii.

9. Călugării excluşi din monahism, care refuză a desbrăca haina monahală şi pretinşii călugări, aşazişii fraţi, ipodiaconi şi misionari, etc., care poartă ilegal uniforma clerică, vor fi identificaţi de către organele bisericeşti, civile şi poliţieneşti care îi vor desbrăca şi deferi justiţiei, potrivit codului penal, pentru port ilegal de uniformă.

10. Regulamentul privitor la vizitarea sfintelor mânăstiri de către credincioşi este întru totul obligatoriu, atât pentru monahi cât şi pentru vizitatori. Cu deosebire se atrage atenţiunea asupra următoarelor prevederi :

a) Oaspeţii care vizitează sfintele mânăstiri sunt obligaţi a se purta cu toată bunăcuviinţa, datorită unor asemenea locaşuri (art. 1).

b) Orice vizitator sau oaspete ar veni la mănăstire, va fi primit în orice timp al anului cu toată bunacuviinţă numai la arhondaric, cel mult trei zile, cu aprobarea stareţului, fără însă a se pretinde întreţinere dela mănăstire (art. 2).

c) Nu este permis călugărilor sau călugăriţelor de a închiria chilii la oaspeţi, oricine ar fi aceştia, decât numai cu aprobarea sfintei Arhiepiscopii, la propunerea stareţului. In cazul unor astfel de aprobări actele de identitate vor fi păstrate la cancelaria mănăstirii (art. 3).

d) Nu este iertat nimănui a turbura ordinea şi pacea mănăstirii, prin fapte care sunt protivnice rânduelilor mănăstireşti iar în atare caz, superiorul sau superioara pot chema la ordine pe oaspeţi şi, la nevoie, a cere chiar intervenirea autorităţilor civile şi poliţieneşti, pentru păstrarea ordinei mănăstireşti (art. 4).

e) Nu este îngăduit oaspeţilor a face vizite prin chilii, dacă nu vor fi însoţiţi de superior sau superioară, ori de altă

persoană respectabilă din comitetul mănăstirii, orânduită în scopul acesta de superior sau superioară (art. 5).

f) Sub niciun cuvânt, nu este iertat călugărilor sau călugăriţelor de a însoţi pe vizitatori în excursiunile ce vizitatorii ar voi să facă prin împrejurimile mănăstirii (art. 6).

g) Este oprit cu desăvârşire vizitatorilor de a se distra în mănăstiri cu instrumente muzicale, ori de ce fel ar fi, sau de a se deda la jocuri în mănăstire, cum şi de a ţine conversaţiuni deşarte ori sgomotoase, care ar turbura liniştea mănăstirii, ci din contra, vizitatorii sunt obligaţi ca în timpul şederii lor în mănăstiri, să se poarte cuviincios şi să asiste cu toată evlavia la serviciile divine şi mai ales la sfânta Liturghie (art. 7).

h. Cei care se vor abate dela dispoziţiunile regulamentului, dacă vor fi clerici, vor fi raportaţi de superior sau superioară autorităţilor chiriarhale, pentru a lor pedepsire, iar de vor fi mireni li se va interzice cu desăvârşire, — pe viitor vizitarea vreunei mânăstiri (art. 11).

11. In toate mânăstirile şi schiturile trebue să funcţioneze instanţele de disciplină şi judecată monahală, în conformitate cu canoanele, legile, regulamentele şi dispoziţiunile în vigoare.

Acolo unde aceste instanţe nu funcţionează, vor fi instituite şi puse în funcţie fără întârziere, după toată rânduiala.

12. Toţi vieţuitorii sfintei mânăstiri vor lua cunoştinţă de cuprinsul prezentei circulări, prin cetirea ei în auzul tuturor de către stareţi şi stareţe şi prin semnarea întrun proces verbal, care se va înainta sfintei Arhiepiscopii.

Deasemenea, se atrage atenţiunea PP. CC. Stareţi şi stareţe că în conformitate cu art. 112 din Regulamentul pentru disciplina monahală sunt îndatoraţi să citească această circulară cum şi întregul regulament de disciplină, în mod regulat la trapeză la începutul fiecărei luni, ca să fie cunoscute de fiecare, în toate amănuntele.

† IUSTINIAN
Patriah

Exarh al Mânăstirilor
Arhim. Iheoctist Arapaş

Nr. 7791
26 Iulie 1948

Ştiri bisericeşti

— La 22 Iunie a. c., a avut loc Consiliul Eparhial plenar pentru cercetarea şi aprobarea referatelor secţiilor, privind activitatea anului 1947/948.

— In zilele de 22 şi 23 Iunie a. c., s'a ţinut şedinţa Consiliului Secţiei Administrative pentru ocuparea posturilor vacante de preoţi.

Sau produs următoarele transferări şi numiri :

1. Preot C. Stavilă, dela parohia Flămânzi Botoşani şi Pr. V. Sinescu dela parohia Bulbucani jud. Iaşi, se transferă — după cerere — unul în locul altuia.

2. Pr. Gh. Huţupaş, dela parohia Tudora II jud. Iaşi, se transferă — după cerere — în postul de paroh al parohiei Icuşeni jud. Botoşani, în urma renunţării la post a preotului Constantin Hutupaş.

3. Preot P. Căruntul, dela Micfalău-Trei Scaune, se transferă — după cerere — la parohia Preplica jud. Botoşani.

4. Pr. Gh. Ciomârtan, ajutor la parohia Corlăteni jud. Dorohoi, se trece în postul de paroh al acelei parohii.

5. Pr. Ilie Guţu, dela parohia Ichimeni jud. Dorohoi, se transferă — după cerere — la parohia Aurel Vlaicu jud. Dorohoi.

6. Pr. Simion Honciuc, dela parohia Sf. Voevozi-Avrămeni, se transferă — după cerere — la parohia Săveni II jud. Dorohoi.

7. Pr. I. Iordăchescu, dela parohia Poiana Mărului jud. Baia, se trece în postul bugetar de preot la parohia Corni jud. Baia.

8. Pr. Petre Palaghiu dela parohia Şoldana jud. Iaşi se transferă — după cerere — la parohia Ionăşeni jud. Botoşani.

9. Pr. C. Ciobotariu, parohul parohiei Nastase-Păun jud. Botoşani, se transferă — după cerere — la parohia Cucoreni jud. Botoşani.

10. Preotul Constantin Dem, se numeşte în postul de paroh al parohiei Boirniş jud. Neamţ.

11. Preotul N. Grimalschi, dela parohia Negreşti jud. Neamţ se transferă — după cerere — la parohia Podoleni II jud. Neamţ.

12. Se ratifică transferarea Pr. Anton Diaconiţa, dela parohia Trohan Vaslui, la parohia Bălţăteşti jud. Neamţ.

Parohii vacante

1. Parohia Borosoaia jud. Iaşi, prin trecerea preotului Constantin Dem la parohia Borniş jud, Neamţ.

2. Parohia Blândeşti jud. Botoşani, vacantă prin transferarea Pr. Mihai Roznoveanu la Parohia Prăjeni.

3. Parohia Păun Nastase jud. Botoşani, vacantă prin transferarea Pr. Const. Ciobotaru, la parohia Cucorăni jud. Botoşani.

4. Parohia Ştefăneşti-Sat jud. Botoşani, vacantă prin decesul Pr. Gh. Gh. Constantinescu.

5. Parohia Tudora II jud. Botoşani, vacantă prin transferarea Pr. Gh. Huţupaş la parohia Icuşeni jud. Botoşani.

6. Parohia Ichimeni jud. Dorohoi, vacantă prin transferarea Pr. Ilie Guţu la parohia Aurel Vlaicu.

7. Parohia Cuza Vodă jud. Dorohoi, vacantă prin decesul titularului Pr. Chiril Sicinschi.

8. Parohia Sf. Voevozi Avrămeni jud. Dorohoi, vacantă prin transferarea Pr. Simion Honciuc la parohia Borolea judeţul Dorohoi.

9. Parohia Suharău jud. Dorohoi, vacantă prin decesul Pr. Sava Obadă.

10. Parohia Doamna P. Neamţ, vacantă prin pensionarea Pr. Filip Duiculescu.

11. Parohia Broscăuţi a jud. Dorohoi, al cărei titular, — Pr. Alexandru Grigoriu — este pedepsit cu transferarea disciplinară, se publică vacantă pentru a se primi cereri din partea candidaţilor preoţi, cari doresc a se transfera la această parohie.

Anul XXIV. Octomvrie—Decemvrie 1948. Nr. 10—12

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

Autorizaţia Ministerului Informaţiilor Nr. 1152 din 12 Martie 1948

IUSTINIAN

din mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungrovlahiei, Patriarh al bisericii ortodoxe române şi preşedinte al Sf. Sinod

Iubitului nostru Cler şi tuturor binecredincioşilor creştini ai bisericii noastre, har şi pace dela Dumnezeu din ceruri, iar dela noi arhierească binecuvântare

Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire“ (Luca II, 14)

Iubiţii mei fii duhovniceşti

Pregătindu-ne să cinstim după datină marea sărbătoare a întrupării Mântuitorului nostru Iisus Hristos, se cuvine să ne apropiem de sfânta şi neperitoarea învăţătură a Bisericii lui şi să desprindem din adevărata ei tâlcuire îndreptar de creştinească vieţuire, spre mântuirea sufletelor noastre.

Pentru aceea, deci, Noi, Arhipăstorul vostru, ne îndreptăm cuvântul şi gândul către voi toţi, cei ce cinstiţi după dreapta credinţă pe Domnul cerurilor şi pământului. Către voi, care sunteţi bucuria şi bogăţia noastră sufletească, venim şi Noi astăzi cu toată dragostea noastră de Părinte, fiindcă scris este: „*Unde-i comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră*“. (Matei, VI, 21).

Venim către voi, iubiţii mei, pentru a vă arăta calea cea strâmtă, ce duce spre fericire şi mântuire, nu după a noastră chibzuinţă, ci după vecinica po-

runcă a sfintei noastre Biserici. In locaşul de închinare, la vetrele voastre, pretutindeni unde vă aflaţi voi, să răsune cuvântul nostru, vestindu-vă: „*Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim întrânsa*“.

Iată aproape două mii de ani de când îngerul—sol al Cerului—vestea celor slabi şi umiliţi, neţărmurita dragoste a lui Dumnezeu, care pentru izbăvirea noastră, pe însuşi Fiul său cel iubit L-au lăsat să ia chip omenesc, grăind cuvintele ce vor răsuna deapururi în inimile creştinilor din tot locul şi din toate timpurile: „*Nu vă temeţi, căci iată vă vestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul*“ (Luca II, 10).

Dar vestea îngerească nu a răsunat în palatele de marmoră, nici n'a fost auzită de cei ce-şi petreceau viaţa în desfătări; ci ea a înviorat inimile curate ale oamenilor săraci, ale celor ce vieţuiau în muncă fără odihnă. Glasul binevestitor al trimisului ceresc a fost auzit de nişte păstori, cari pe ger şi pe ploaie, pe arşiţă ori pe ninsoare, nu se lenevesc, ci neîncetat „*stăteau noaptea afară în câmp şi străjuiau cu rândul împrejurul turmei lor*“. (Luca II, 8). Hristos-Dumnezeu nu s'a născut, aşa dar, în pat bogat şi aurit, ci a fost găsit de păstori „*înfăşat în scutece şi culcat într'o iesle*“, (Luca II, 12), lăsând prin aceasta poruncă nepieritoare creştinilor de a cinsti pe tot omul după faptele şi cugetul lui, nu după deşartele podoabe fără de folos.

Mântuitorul nostru a venit pe pământ pentru înălţarea şi mântuirea celor sărmani şi umiliţi şi pentru prăbuşirea celor trufaşi şi plini de nedreptate, după cum însuşi dreptul Simeon mărturiseşte: „*Pruncul acesta este rânduit spre prăbuşirea şi ridicarea multora*“ (Luca II, 34), Cei trufaşi şi asupritori, n'au înţeles, tâlcul Sfântei Scripturi, căci bogăţiile „*au orbit ochii lor şi au împietrit inima lor, ca să nu vadă cu ochii şi să nu priceapă cu inima şi să nu se întoarcă la Dumnezeu*“ (Ioan XII, 40). Aceştia s'au străduit de veacuri şi se străduiesc şi astăzi să îngrămădească avuţii peste avuţii, adunate din truda celor săraci dar

harnici, robind pe semenii lor, pe fiii aceluiași Părinte ceresc și uitând cuvintele Apostolului: „*Cei ce doresc să se îmbogățească, cad în ispită și în cursă și în multe pofte vătămă'oare și nesocotite... căci rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint, pe care unii poftind-o, s'au rătăcit dela dreapta credință*“ (I. Timotei VI, 9-10).

Abia în zilele noastre, cârmuitorii de azi ai Republicii Populare Române au făcut ca o parte din avuțiile strânse de cei puțini din sudoarea celor mulți, să treacă spre folosința tuturora. Nu s'au plinit oare prin aceasta Scripturile? Căci scris este: „*Nimic n'am adus cu noi în lume și e vădit că nici să luăm ceva nu vom putea*“ (I. Timot. VI, 7).

Iubiții mei fii duhovnicești

Să ne amintim iarăși, cu prilejul acestui Crăciun, că Fiul Omului „*cel fără de prihană și smerit*“ a venit „*să vestească tuturor oamenilor pacea*“,—precum arată Proorocul Zaharia. Să nu uităm că pentru apărarea și întărirea păcii ni s'a dat nouă poruncă—prin dumnezeescul grai al Evangheliilor—să nu încetăm a ne trudi; Apostolul Neamurilor ne spune: „*Să domnească în inimile noastre pacea lui Dumnezeu*“ (Colos. III, 15), iar Sf. Apostol Petru ne învață: „*Cel ce voiește să iubească viața și să vadă zile bune, acela să-și înfrâneze limba dela rău și buzele sale dela vorbe viclene... să caute pacea și s'o urmeze*“ (I Petru III, 10-11).

Dar pacea pe care ne-a dăruit-o Domnul Iisus Hristos nu poate dăinui decât într'o lume în care dreptele orânduiri sociale fac ca oamenii să nu mai fie robiți unii de alții, fiindcă „*Hristos ne-a isbăvit să fim slobozi; rămâneți, dar, fari și nu vă supuneți iarăși sub jugul robiei*“ (Galat. IV, 32). Deaceea vă cer, iubiții mei, să fiți — alături de întreaga noastră Biserică Ortodoxă Română — în rândurile celor ce apără pacea popoarelor împotriva ațâțătorilor la un nou măcel. Acești ațâțători, în cugetele cărora sălășluiesc numai interesele lor egoiste, se străduiesc să svârle ome-

nirea îutr'o nouă şi cumplită vărsare de sânge, nădăjduind astfel ca peste distrugerile şi peste suferinţele ce le-ar aduce un nou răsboiu să poată arunca iarăşi *„jugul robiei“* şi asupra acelor popoare, care— prin lupte şi jertfe — au isbutit să-l sculture în ultima vreme. Strădaniile lor vor rămâne însă zădarnice, pentrucă popoarele merg pe drumul păcii, după cum şi învăţătura creştină ne îndeamnă pe noi *„să căutăm cele ce înlesnesc pacea“* (Romanii XIZ, 19); pentrucă ei nesocotesc cuvintele Apostolului spuse învrăjbitorilor : *„Luaţi seama să nu fiţi nimiciţi“* (Galat. S, 15), şi pentrucă nu vor să ia aminte că, după însăşi porunca Mântuitorului, *„Toţi cei ce scot sabia, de sabie vor pieri“* (Matei, XXVI, 52).

Dar învrăjbitorii de popoare nu se sfiesc în stădaniile lor disperate de a împiedica întronarea păcii în întreaga lume, să vorbească chiar în numele Bisericii lui Hristos ; iar unii dintre slujitorii lui Iisus, rătăcind calea dreptei credinţe, nu se dau în lături să se pună în slujba acestor învrăjbitori ai omenirii, uitând că *„la pace ne-a chemat Domnul“* (I Corint, VII, 15). In fruntea acestor creştini numai cu numele, în fruntea acestor rătăciţi slujitori ai lui Hristos, se află însuşi Episcopul dela Roma, ce-şi zice Papă şi mulţi dintre ascultătorii săi, cari, batjocorind chipul şi crucea Mântuitorului, servesc interesele duşmanilor păcii.

Pentru aceia, în vara anului acestuia, Patriarhii şi Intâistătătorii Bisericilor Ortodoxe din lume, adunaţi în marele sfat bisericesc dela Moscova—unde şi Noi am înfăţişat Biserica noastră dreptslăvitoare—au îndreptat cuvânt către creştinii din întreaga lume, arătându-le lor drumurile adevărate ale învăţăturii Domnului şi îndemnându-i să se ferească de căile piezişe şi pline de pierzanie spre care îi împing păstorii lor rătăciţi. Cuvântul acesta părintesc de povăţuire şi îndrumare al conducătorilor sufleteşti ai creştinilor ortodocşi a i butit să întoarcă pe mulţi de pe marginea prăpastiei, către mântuire, după cum stă scris: *„De se va rătăci vreunul dintre voi dela adevăr şi-l va întoarce cineva, să ştie acela că cel ce a întors*

pe păcătos dela calea lui greşită, a mântuit un suflet dela moarte“ (Iacob V, 19—20).

Mai vârtos deci, se cuvine a da ascultare chemării Sf. Biserici a Dreptei Credințe și, cu puterile sporite de nădejdea mântuirii, să luptăm şi să dăm jertfă însăși viața noastră, de va fi cu trebuință, pentruca, aducând „*slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire*“, să dobândim viață vecinică.

Iubiții mei fii duhovnicești,

„*Curățindu-vă deci sufletele cu ascultarea adevărului*“... (I Petru I, 22), de ziua marelui praznic al întregii lumi creștine, să ne bucurăm în sărbătoarea Nașterii lui Hristos de toate cele de folos, pe care Dumnezeul părinților noştri ni le-a trimis, ca să puteți spune, după cuvintele Apostolului că „*aţi cunoscut că Domnul este bun*“ (I Petru, II, 3). De aceea va fac amintire de spărtura săvârșită acum două veacuri și jumătate în unitatea de credință a poporului românesc de setea cotropitoare a împăraților habsburgici şi a episcopilor dela Roma, care se numesc pe ei papi. Cu gândul la sutele de schituri şi mânăstiri ardelene, mistuite de focul poruncit de o împărătească din Viena, care se socotea creştină, sau nimicite de tunurile unui general ce era însoțit de expediția lui pustiitoare de reprezentanții înaltului cler catolic, — în cuvântarea rostită cu prilejul înscăunării noastre ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române — am amintit despre acel Concordat, impus poporului nostru de Papa dela Roma, cu sprijinul cârmuitorilor din trecut, prin care scaunul papistășesc căpătase în România mai multe drepturi decât avea Biserica noastră strămună, cuprinzătoarea a 12 milioane de credincioși.

Tot atunci—binecuvântând, ca Părinte spiritual al acestui popor atât de impilat până aproape de zilele noastre, pe toți aceia care s'au jertfit pentru a ne păstra neştirbită credința strămoșească — am în-

dreptat glasul meu către fraţii rupţi dela sânul Bisericii mume, chemându-i să se întoarcă acasă. Am avut marea bucurie de a vedea că dregătorii de azi ai ţării cunoşteau bine apăsătoarea nedreptate săvârşită faţă de Biserica Ortodoxă Română şi faţă de poporul român, prin încheierea de acum 20 de ani a Concordatului cu Vaticanul. Mergând pe drumul arătat în legea de căpătâi a Statului, Inaltul Prezidiu al Marei Adunări Naţionale şi Guvernul Republicii Populare Române au denunţat acel Concordat, restabilind deplina egaiitate între toate Cultele şi eliberând pe unii dintre fraţii noştrii din cătuşele în care-i ţinea Roma papală.

In puţină vreme după ruperea acestor lanţuri ale robiei, fiii noştri sufleteşti — smulşi prin silnicie de lângă sfânta noastră Biserică—au putut, în deplină libertate, să dea ascultare părinteştei noastre chemări de reîntoarcere acasă, la dreapta credinţă străbună. Ei au înţeles că desbinarea între noi pornea numai dela duşmanii poporului român, dela cei care doreau şi doresc pierzania noastră: fiindcă spus este de însuşi Mântuitorul: „*Toată ţara care se desbină înlăuntrul său, se pustieşte şi toată cetatea care se desbină înlăuntrul său, nu dăinuieşte*“ (Matei XII, 25). Şi astfel după două veacuri şi jumătate, în ziua de 21 Octomvrie a acestui an, la Alba Iulia, s'a săvârşit de către noi şi de către membrii Sf. Sinod o rugă fierbinte de laudă şi de mulţumire lui Dumnezeu, pentru nepreţuitul dar făcut poporului nostru dreptcredincios, prin pecetluirea reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal.

Fără de folos au fost încercările slujitorilor Papei de a împiedeca voinţa lui Dumnezeu. Ele nu s'au ivit decât pentru o şi mai deplină vădire a rătăcirii lor dela învăţătura creştină şi ca să se plinească Scriptura: „*Crezându-se a fi înţelepţi au înebunit şi au schimbat slava lui Dumnezeu celui nestricăcios cu chipuri de om stricăcios; de aceea şi Dumnezeu i-au dat pradă faptelor celor necurate ale inimii lor, încât ei singuri s'au întinat*“ (Romani I, 22—24).

Pentru aceea binecuvântăm și acum cu dragoste pe acei care au scuturat jugul apăsător al robiei în care erau ținuți unii dintre frații noștri și au înlăturat privilegiile acordate unui cult, pe ai cărui credincioși îi cinstim—după cum cinstim credința curată a oricui—dar ai cărui conducători au fost totdeauna departe de poporul nostru, în tabăra stăpânitorilor nedrepți și a opresorilor nemiloși. Iar vouă amintindu-vă dreptatea pe care au făcut-o cârmuitorii de azi ai Republicii noastre populare, vă spun după cuvântul Sf. Apostol și Evanghelist Ioan : „...*Nimenea să nu vă amăgească; cel ce face dreptate, acela este dela Dumnezeu*“ (I, Ioan III, 7).

Strângeți-vă deci, cu încredere, lângă conducătorii de azi ai țării. Și în ziua în care sărbătorim nașterea Celui ce a venit să orânduiască o omenire nouă, legați-vă și voi să munciți cu râvnă pentru făurirea unei noui forme de viață în Statul nostru, mai bună și mai dreaptă, în care omul să nu mai fie rob semenului său, ci să puteți îndeplini Dumnezeeasca poruncă : „*Să vă iubiți unul pre altul, cum v'am iubit eu*“ (Ioan XIII, 34).

In munca voastră nu încetați, iubiții mei, să cercetați Biserica și să vă pătrundeți de măreția învățăturii lui Hristos, Carele pentru pace și pentru mântuirea noastră s'a pogorît din ceruri.

Rugător către Dumnezeu pentru binele poporului și țării noastre, Păstorul vostru sufletesc vă trimite arhierești binecuvântări.

† **IUSTINIAN**
Patriarh

Dată în reședința noastră patriarhicească din București la 25 Decemvrie, anul mântuirii 1948.

Intregirea Ortodoxiei

Nu i-a fost deajuns poporului român din Ardeal să poarte la mâni şi la picioare lanţurile iobagiei feudale în decursul veacurilor trecute, fiind anatematizat din rândul celorlalte popoare conlocuitoare. La starea lui de obidă îi mai trebuia şi o iobăgie spirituală. Şi Habsburgii, în unire cu Vaticanul, i-au dat-o şi pe asta: la 1698 Mitropolitul Atanasie Anghel a consimţit să accepte cu o parte din cler, stigmatul acestei iobăgii spirituale prin desprinderea dela sânul ortodoxiei şi alipirea la Roma papistaşă. Târgul s'a făcut pe bază de tocmeli şi momeli şi nicidecum dintr'o impulsie firească. Conştiinţa, în materie religioasă, nu cunoaşte tocmeli. Rana de pe trupul poporului ardelean a rămas vie vreme de 250 ani, afectând prin reflex şi celelalte provincii ale poporului român. Protipendada uniată, instruită în şcolile dela Roma, devenise mai catolică decât papa. Poporul însă rămăsese cu slujba ortodoxă şi nu se sinchisea de cele „patru puncte", preţ al târgului din 1698.

Lupta între cele două confesiuni a fost amarnică şi răspundea de minune principiului habsburgic: *divide et impera*. Atenţia poporului era sustrasă dela rezolvarea nedreptăţilor sociale prin această diversiune religioasă.

Iată că a venit vremea ca această diversiune să fie înlăturată.

In Republica Populară Română, poporul care este stăpân pe destinele lui nu admite nici un fel de amestec din afară.

Poporul este singur suveran pe destinele lui.

Cătuşele iobăgiei de orice fel au fost sfărâmate.

Denunţarea concordatului cu Vaticanul de către Guvernul Republicii Populare Române a înlăturat amestecul deghizat al

imperialismului în treburile publice şi spirituale ale poporului român. Astfel condiţiile obiective ale întregirii ortodoxiei româneşti au ieşit la suprafaţă.

Inalt Prea Sfinţitul Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, când adresa chemarea de revenirea fraţilor greco-catolici la sânul Bisericii mame, ea a căzut în câmp prielnic. Dela 6 Iunie a. c., când glasul Patriarhului răsuna din biserica sft. Spiridon cel Nou adresând apelul de întregire, n'a trecut decât patru luni şi clerul şi poporul răpit de papistaşi şi-au îndreptat inimile către păstorul ortodoxiei româneşti.

— „Nu vă mai lăsaţi amăgiţi de răuvoitori. Fiţi vrednici români ca şi înaintaşii voştri, care au păzit cu viaţa lor tezaurul comun neamului românesc, toată legea şi credinţa ortodoxă din liturghiile şi slujbele Bisericii Ortodoxe". Iar mai departe îndemnul Patriarhului deschidea perspectiva viitorului, prin cuvintele :

— „Energiile pe care le-am cheltuit cu toţii până acum în lupta defensivă pentru salvarea fiinţei religioase şi naţionale a neamului nostru, să le întrebuinţăm de azi înainte, sub scutul părintesc al Statului Român, al Republicii Populare Române numai pentru consolidarea suveranităţii şi independenţii naţionale a Statului nostru democrat.

„Cele mai largi perspective ni se deschid pentru activitatea noastră în viitor, când nu vom mai munci, izolaţi, părăsiţi şi prigoniţi ca în trecut, ci vom fi închegaţi într'o biserică puternică naţională, care să cuprindă în sânul său tot clerul şi tot poporul român din scumpa noastră patrie".

Răsunetul apelului I. P. S. Patriarh se reflectă în proclamaţia alcătuită la Cluj la 1 Octomvrie a. c., de către delegaţii clerului greco-catolic, prin care se hotărăşte întoarcerea la sânul Bisericii Ortodoxe.

„Motivele care au determinat actul unicii dela 1700, astăzi nu mai există „Constituţia şi legile Republicii Populare Române asigură drepturi politice, economice, culturale şi religioase egale tuturor cetăţenilor ţării".

„Astăzi, Biserica Ortodoxă Română nu numai că nu se găseşte faţă de Stat în situaţia dela 1700, ci din contra—ca una care cuprinde majoritatea credincioşilor din ţara noastră — se

află într'o situaţie deosebită, care îndreptăţeşte toate speranţele într'un viitor din ce în ce mai bun.

„In aceste fericite condiţii, ruperea legăturilor cu Biserica Romei, străină de interesele poporului nostru, refacerea unităţii spirituale a neamului şi îndreptarea tuturor forţelor spre lupta pentru pace, democraţie şi progres este o datorie sfântă a întregului nostru popor.

„In lumina acestor fapte, proclamând revenirea în sânul Bisericii Ortodoxe Române, în numele nostru şi al celor ce ne-au delegat în această adunare, noi hotărîm să rupem legăturile cu Vaticanul.

„De azi înainte, nu vom mai da ascultare decât conducătorilor orînduiţi de forurile Sfintei Biserici Ortodoxe Române".

In ziua de 3 Octomvrie a. c., s'a făcut primirea oficială a clerului şi a poporului greco-catolic în sânul Bisericii Ortodoxe.

Sfântul Sinod, întrunindu-se în şedinţă specială, a luat act de proclamaţia dela Cluj, acceptând hotărîrea exprimată de clerul şi poporul greco-catolic.

Actul sinodal menţionează:

„Dând urmare acestui act măreţ, menit să înlăture spărtura între fraţii de acelaş neam şi sânge şi să refacă unitatea în credinţă a tuturor românilor din această de Dumnezeu păzită ţară luăm act cu negrăită bucurie de hotărîrea lui şi hotărîm să fie primit întocmai împreună cu toţi cei care vor declara că doresc să revină la sânul Bisericii Ortodoxe şi să rupă legăturile cu Biserica Romei.

„Iar pentru adeverire şi întărire decidem ca acest act, împreună cu proclamaţia ce ni s'a înfăţişat, să fie scrise în condica sfântă sinodală şi adeverite cu iscăliturile noastre şi ale delegaţiei celor 36 de protopopi şi preoţi greco-catolici".

Ospăţul duhovnicesc al acestui măreţ eveniment s'a desfăşurat la Alba Iulia, în ziua de 21 Octomvrie, acolo unde s'a întâmplat actul rupturii în 1698. Slujba a fost săvârşită de însuşi Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian iar soborul preoţesc era alcătuit dintre preoţi ortodoxi şi cei reîntorşi la ortodoxie. Cei care au participat la această impresionantă solemnitate, şi-au manifestat bucuria pentru că li s'a dat posibilitatea să dea expresie credinţei lor.

Reîntoarcerea uniţilor în sânul ortodoxiei constitue unul din cele mai măreţe acte istorice izvorît, ca atâtea altele, din noua Constituţie a Republicii Populare Române.

Libertatea religioasă este garantată şi nimeni din afară nu are dreptul să se amestece în problemele religioase ale poporului.

Prin întoarcerea la matca ortdoxiei a clerului şi credincioşilor greco-catolici, unitatea spirituală a Bisericii Ortodoxe s'a întărit, contribuind astfel la vindecarea definitivă a rănilor lăsate pe trupul patriei de către agenturile imperialiste.

Istoria Bisericii Ortodoxe va însemna pe răbojul ei imparţial meritul cuvenit regimului democratic, condus de clasa muncitoare, în Republica Populară Română, pentru condiţiile obiective create ca unitatea credinţii religioase să fie restaurată în structura ei.

Nu trebuie uitat, că străduinţa şi oboseala depuse de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh Justinian vor fi răsplătite cu cinstea cuvenită celor mai mari ierarhi, care au luptat pentru întărirea ortodoxiei.

Red.

Legea pentru regimul general al Cultelor Religioase[1)]

DECRET Nr. 177

pentru regimul general al cultelor religioase

CAPITOLUL I

Dispoziţiuni generale

SECŢIUNEA I

Despre libertatea religioasă

Atr. 1. — Statul garantează libertatea conştiinţei şi libertatea religioasă pe tot cuprinsul Republicii Ropulare Române.

Oricine poate să aparţină oricărei religii sau să îmbrăţişeze orice credinţă religioasă, dacă exerciţiul ei nu contravine Constituţiei, securităţii şi ordinei publice sau bunelor moravuri.

Art. 2 — Ura confesională manifestată prin acte, care stânjenesc liberul exerciţiu al unui cult religios recunoscut, constituie un delict ce se pedepseşte conform legii.

Art. 3. — Nimeni nu poate fi urmărit pentru credinţa sa religioasă sau pentru necredinţa sa.

Credinţa religioasă nu poate împiedica pe nimeni de a dobândi şi executa drepturi civile şi politice şi nici nu poate scuti pe nimeni dela obligaţiunile impuse de legi.

Art. 4. — Nimeni nu poate fi constrâns să participe la serviciile religioase ale unui cult.

Art. 5. — Nimeni nu poate fi constrâns, prin măsuri ad-

---

1. Monitorul Oficial (Partea I A., Nr. 178 4 August 1948).

ministrative de Stat, să contribuie la cheltuelile unui cult sau să se supună unor hotărîri ale organelor religioase de judecată-

SECȚIUNEA II

Despre libertatea organizării cultelor

Art. 6. — Cultele religioase sunt libere să se organizeze și pot funcționa liber dacă practicile și ritualul lor nu sunt contrare Constituției, securității și ordinei publice și bunelor moravuri.

Art. 7. — Cultele religioase se vor organiza după norme proprii, conform învățăturilor, canoanelor și tradițiilor lor, putând organiza, potrivit acelorași norme, așezăminte, asociațiuni, ordine și congregațiuni.

Art. 8. — Cultele religioase recunoscute pot avea organe de judecată religioasă pentru disciplinarea personalului din serviciul lor.

Organele disciplinare de judecată se organizează prin regulamente speciale, în conformitate cu canoanele și statutele cultelor respective. Regulamentele se alcătuiesc de organele legale ale cultului respectiv și se aprobă prin decret al Prezidiului Marei Adunări Naționale, la propunerea ministerului cultelor.

Art. 9. — Părțile componente locale ale cultelor religioase recunoscute pot avea și întreține, singure sau în asociație cu altele, cimitire pentru credincioșii lor.

Comunele sunt obligate a creia cimitire comune, sau locuri rezervate din terenurile cimitirelor existente, pentru înmormântarea celor ce nu aparțin cultelor ce au cimitire.

CAPITOLUL II

Raporturile dintre Stat și cultele religioase

Art. 10. — Credincioșii tuturor cultelor religioase sunt obligați a se supune legilor țării, a depune jurământul în forma și în cazurile prevăzute de lege și a face înscrierea actelor de stare civilă în oficiile de stare civilă în termen legal.

Art. 11. — Delictele și crimele de drept comun săvârșite de șefii sau ierarhii cultelor religioase se judecă de Curți, cu recurs la Curtea Supremă.

Art. 12. —Cultele religioase recunoscute vor trebui să aibă

organizaţie centrală, care să reprezinte cultul, indiferent de numărul credincioşilor săi.

Art. 13. — Cultele religioase, pentru a putea să se organizeze şi să funcţioneze, vor trebui să fie recunoscute prin decret al Prezidiului Marii Adunări Naţionale, dat la propunerea Guvernului, în urma recomandării ministrului cultelor.

In cazuri bine motivate se va putea retrage recunoaşterea în acelaş mod.

Art. 14. — In vederea recunoaşterii, fiecare cult religios va înainta, prin Ministerul Cultelor, spre examinare şi aprobare statuiul său de organizare şi funcţionare, cuprinzând sistemul de organizare, conducere şi administrare, însoţit de mărturisirea de credinţă respectivă.

Art. 15. — Biserica Ortodoxă Română este autocefală şi unitară în organizarea sa.

Art. 16. — Organizarea de partide politice pe bază confesională este înterzisă,

Art. 17. — Părţile componente locale ale cultelor religioase recunoscute, precum comunităţi, parohii, unităţi, grupe, vor trebui să fie înscrise într'un registru special al primăriei respective, cu arătarea nominală a organelor de conducere şi control şi cu indicarea numerică a membrilor care fac parte din ele.

Art. 18.—Asociaţiunile civile şi fundaţiunile care urmăresc în total sau în parte, scopuri religioase, trebue, pentru a fi recunoscute ca persoane juridice, să aibă încuviinţarea Guvernului prin Ministerul Cultelor, fiind supuse întru totul obligaţiunilor ce decurg din legi cu privire la caracterul lor religios.

Art. 19.—Inscripţiunile şi semnele simbolice, precum şi sigiliile sau stampilele arătând denumirea cultului, vor trebui să aibă în prealabil aprobarea Ministerului Cultelor.

Art. 20.—Şefii cultelor, ierarhii în general, întregul personal din serviciul cultelor, trebue să fie cetăţeni români, bucurîndu-se de deplinitatea exerciţiului drepturilor civile şi politice.

Art. 21.—Şefii cultelor, precum şi mitropoliţii, arhiepiscopii, episcopii, superintendenţii, administratorii-apostolici, vicarii-administrativi şi alţii, având funcţiuni asemănătoare, aleşi sau numiţi în conform. cu statutele de organizare ale cultelor respective, nu vor fi recunoscuţi în funcţiune decât în baza aprobării Pre-

zidiului Marei Adunări Naţionale, dată prin decret, la propunerea Guvernului, în urma recomandării ministrului cultelor.

Inainte de intrarea în funcţiune, toţi aceştia vor depune jurământul de credinţă în faţa ministrului cultelor.

Formula de jurământ este următoarea:

„Ca slujitor al lui Dumnezeu, ca om şi ca cetăţean,

Jur de a fi credincios Poporului şi de a apăra Republica Populară Română, împotriva duşmanilor din afară şi dinăuntru,

Jur că voiu respecta şi voiu face să se respecte de către subalternii mei, legile Republicii Populare Române.

Jur că nu voiu îngădui subalternilor mei să întreprindă şi să ia parte şi nici eu nu voiu întreprinde şi nu voiu lua parte la nicio acţiune de natură a aduce atingere ordinei publice şi integrităţii Republicei Populare Române.

Aşa să-mi ajute Dumnezeu".

Această formulă de jurământ este obligatorie şi pentru conducătorii asociaţiilor civile cu caracter religios prevăzute la art. 18.

Ceilalţi membri ai clerului aparţinând diferitelor culte, cât şi preşedinţii sau conducătorii comunităţilor locale, vor depune înainte de intrarea lor în funcţiune, în faţa şefilor lor ierarhici, jurământul de credinţă după formula următoare:

„Ca slujitor al lui Dumnezeu, ca om şi ca cetăţean,

Jur de a fi credincios Poporului şi de a apăra Republica Populară Română, împotriva duşmanilor din afară şi dinăuntru.

Jur a respecta legile Republicei Populare Române şi de a păstra secretul în serviciul orânduit de Stat.

Aşa să-mi ajute Dumnezeu".

Ceilalţi funcţionari din serviciul cultelor religioase vor depune în faţa autorităţilor competente de Stat, jurământul de credinţă prevăzut de art. 8 din legea Nr. 363 din 30 Decemvrie 1947, pentru constituirea Statului Român în Republica Populară Română.

Art. 22.—Cultele religioase, cu organizaţii eparhiale pot avea un număr de eparhii în raport cu numărul total al credincioşilor.

Pentru crearea şi funcţionarea de eparhii, (dioceze, superintendenţe), se vor socoti în medie 750.000 de credincioşi, de fiecare eparhie.

Delimitarea eparhiilor şi repartizarea credincioşilor pe eparhii, se vor face de către organele statutare ale cultului respectiv şi se va confirma printr'un Decret al Prezidiului Marei Adunări Naţionale, la propunerea ministrului cultelor.

CAPITOLUL III

Despre activitatea cultelor

Art. 23.—Activitatea cultelor religioase recunoscute se va desfăşura potrivit cu învăţătura lor religioasă, cu statutul de organizare aprobat şi în conformitate cu legile ţării şi bunele moravuri.

Art. 24.—Cultele religioase pot ţine congrese sau adunări generale cu aprobarea Ministerului Cultelor, iar conferinţele şi consfătuirile locale (adunări eparhiale, protopopeşti,) cu aprobarea autorităţilor locale respective.

Art. 22.—Ministerul Cultelor va putea suspenda orice hotăriri, instrucţiuni sau ordonanţe, precum şi orice ordin cu caracter administrativ-bisericesc, cultural, educativ, filantropic sau fundaţional, care ar contraveni statutelor de organizare ale cultului respectiv, actelor de fundaţiune, actelor de constituire, securităţii şi ordinei publice sau bunelor moravuri.

Pastoralele şi circulările de interes general vor fi comunicate în timp util Ministerului Cultelor.

Art. 26.—Cultele pot întrebuinţa, în manifestările şi activitatea lor internă, limba maternă a credincioşilor. Corespondenţa cu Ministerul Cultelor se va face în limba română.

Art. 27.— La pomeniri, în legătură cu autoritatea supremă a Statului, care în mod obişnuit se fac cu ocazia diferitelor slujbe religioase, precum şi la solemnităţile oficiale prevăzute de legi şi deciziuni, se vor întrebuinţa numai formule aprobate în prealabil, de Ministerul Cultelor. Cultele sunt ţinute, de asemenea, să nu întrebuinţeze formule şi expresii, în cărţile de ritual, contrare legilor şi bunelor moravuri.

CAPITOLUL IV

Despre patrimoniul cultelor religioase

Art. 28.—Cultele religioase recunoscute sunt persoane juridice. Sunt persoane juridice şi părţile lor componente locale, care au numărul legal de membri prevăzut de legea persoanelor juridice, precum şi aşezămintele asociaţiunilor, ordinele şi congregaţiunile prevăzute în statutele lor de organizare, dacă acestea din urmă s'au conformat dispoziţiunilor legii persoanelor juridice.

Art. 29.—Bunurile mobile şi imobile ale cultelor religioase, ale diferitelor părţi constitutive, aşezămintele, asociaţiunilor, ordinelor şi congregaţiunilor, vor fi inventariate de organele lor statutare.

Organele centrale ale cultelor religioase vor comunica toate datele cu privire la aceste inventare Ministerului Cultelor, pentru exercitarea dreptului de verificare şi control.

Art. 30.—Cultele religioase, diferitele lor părţi componente, aşezămintele, asociaţiunile, ordinele şi congregaţiunile vor avea bugete proprii, cu arătarea veniturilor şi cheltuelilor.

Aceste bugete sunt supuse controlului Ministerului Cultelor.

Bugetele şi gestiunile organelor şi instituţiunilor centrale, ale centrelor eparhiale şi ale aşezămintelor lor, se aprobă, se verifică şi se descarcă de Ministerul Cultelor.

Art. 31.—Cheltuelile pentru întreţinerea cultelor religioase şi a nevoilor lor, pot fi acoperite şi din contribuţiuni consimţite de credincioşi.

Art. 32.—Subvenţiile acordate de Stat, vor fi contabilizate şi controlate, conform legii contabilităţii publice.

Art. 33.—Contravenirea la legile care privesc ordinea democratică a Republicei Populare Române, pot atrage, în total sau în parte, retragerea subvenţiilor acordate de Stat. Deservenţii cultelor, care au atitudini antidemocratice, vor putea fi înlăturaţi temporar sau definitiv, dela salarizarea acordată de Stat.

Art. 34.—Salarizarea personalului cultelor religioase se va face conform normelor generale în vigoare.

Art. 35.—Instituţia patronatului, privind bunuri patronale

provenite dela persoane sau instituţii private de orice categorie rămâne desfiinţată.

Art. 36.—Averea cultelor dispărute sau a căror recunoaştere a fost retrasă, aparţine de drept Statului.

Art. 37.—Dacă cel puţin 10% din numărul credincioşilor comunităţii locale a unui cult trec la alt cult, comunitatea locală religioasă a cultului părăsit, pierde de drept o parte din patrimoniul său, proporţională cu numărul credincioşilor care au părăsit-o şi această parte proporţională se strămută tot de drept în patrimoniul comunităţii locale a cultului adoptat de nouii credincioşi.

Dacă cei care părăsesc comunitatea locală alcătuesc majoritatea, biserica (locaşul de închinăciune, casa de rugăciuni), cum şi edificiile anexe, aparţin de drept comunităţii locale a cultului nou adoptat, cealaltă avere cuvenindu-se celor două comunităţi locale în proporţia arătată la alineatul precedent.

Dacă cei trecuţi dela un cult la altul reprezintă cel puţin 75% din numărul credincioşilor comunităţii locale a cultului părăsit, întreaga avere se strămută de drept în patrimoniul comunităţii locale a cultului adoptat, cu drept de despăgubire pentru comunitatea locală părăsttă, proporţional cu numărul celor rămaşi fără a se socoti biserica (locaşul de închinăciune, casa de rugăciuni) şi edificiile anexe; această despăgubire va fi plătită în termen de cel mult 3 ani dela stabilirea ei.

Cazurile prevăzute în acest articol vor fi constatate şi soluţionate de judecătoria populară a locului.

CAPITOLUL V

Raporturile dintre culte

Art. 38.—Trecerile dela un cult la altul sau părăsirea unui cult, sunt libere.

Declaraţia de părăsire a unui cult se comunică părţii componente locale a cultului părăsit, prin autoritatea comunală locală. La cerere autoritatea comunală respectivă este obligată să elibereze dovada facerii acestei comunicări.

Art. 39.—Nici un cult nu va putea înscrie noui adepţi, decât dacă cel ce solicită acest lucru face dovadă că a anunţat de părăsirea cultului, cultul căruia i-a aparţinut.

Art. 40.—Relaţiunile cultelor religioase cu străinătatea, vor fi numai de natură religioasă.

Niciun cult religios şi niciun reprezentant al vreunui cult nu va putea întreţine legături cu cultele religioase, instituţiuni sau persoane oficiale în afara teritoriului ţării, decât cu aprobarea Ministerului Cultelor şi prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe.

Art. 41.—Jurisdicţia cultelor religioase din ţară nu se poate întinde înafară de teritoriul Republicei Populare Române şi nici cultele religioase din străinătate nu vor putea exercita jurisdicţiunea asupra credincioşilor din cuprinsul Statului Român.

Art. 42.—Ajutoarele sau ofrandele primite din străinătate de cultele religioase din ţară sau trimise de acestea în străinătate, vor fi controlate de Stat.

Art. 43.—Bunurile bisericeşti aflătoare în străinătate şi interesele religioase ale cetăţenilor români din străinătate pot constitui obiectul unor înţelegeri internaţionale pe bază de reprocitate.

CAPITOLUL VI

Despre învăţământul religios

Art. 44.—Cultele religioase sunt libere a-şi organiza învăţământul pentru pregătirea personalului cultului sub controlul Statului.

Crearea şcolilor şi alcătuirea programelor şcolare se vor face de către organele competente ale cultelor religioase respective şi vor fi supuse spre aprobarea Ministerului Cultelor.

Art. 45 — Membrii Corpului didactic se numesc de organele statutare ale cultului religios respectiv în conformitate cu statutul şi normele aprobate de minister, având pentru cei salarizaţi de Stat recunoaşterea prealabilă a ministerului iar pentru cei plătiţi de cult confirmarea în termen de 15 zile dela numire.

Ministerul Cultelor poate anula numirile făcute, când motive de ordine publică sau siguranţa Statului, cer acest lucru.

Art. 46 — Diplomele şi certificatele eliberate de către şcoli de învăţământ pentru personalului cultural, au valabilitatea numai în cuprinsul cultului respectiv.

Echivalarea diplomelor şi certificatelor din străinătate, în

ceiace privește pregătirea religioasă, va fi stabilită de comisiuni speciale recunoscute de Ministerul Cultelor.

Art. 47 — Cultele religioase sunt obligate a comunica Ministerului Cultelor toate datele cu privire la organizarea și funcționarea învățământului pentru pregătirea personalului eclesiastic.

Art. 48 — Cultele religioase se pot organiza, cu aprobarea Ministerului, pentru pregătirea deserventilor cultului, școli de cântăreți și școli pentru pregătrea clerului.

Școlile de cântăreți vor avea la bază cel puțin gimnaziul unic sau șapte clase primare (învățământul elementar de 7 clase).

Școlile pentru pregătirea clerului mirean și monahal pot fi seminarii teologice, având la bază gimnaziul unic sau șapte clase primare, institute teologice, având la bază absolvența liceului sau a școlii normale (pedagogice) și institute teologice de grad universitar, având la bază bacalauriatul sau diploma de școală normală (pedagogică).

Fiecare cult își va alege pentru formarea clerului, una din aceste forme de așezământ școlar.

Pentru pregătirea monahilor, cultele pot organiza, cu aprobarea ministerului, seminarii speciale cu bază de gimnaziu unic sau școală primară de șapte ani.

Art. 49 — Cultul ortodox va putea avea, pentru pregătirea clerului două institute teologice de grad universiar.

Cultul catolic va putea avea un singur institut teologic de grad universitar, cu secțiile speciale necesare.

Cultele protestante deasemenea vor putea avea un singur institut teologic de grad universitar, cu secțiile speciale necesare.

Art. 50 — Cultele pot avea internate pentru elevii sau studenții care urmează școlile, respectiv institute de pregătire a clerului, însă exclusiv pentru aceștia și numai pe lângă școala sau institutul respectiv.

Art. 51 — Jurisdicțiunea canonică și învățătura dogmatică în școlile de cântăreți, seminarii și institute sunt pe seama cultului respectiv, iar controlul didactic și administrativ aparțin Ministerului Cultelor, indiferent de felul și gradul lor.

Art. 52 — Incadrarea profesorilor actuali se va face prin decret la propunerea Ministerului Cultelor.

CAPITOLUL VII

Dispoziţiuni finite şi transitorii

Art. 53 -- Actualele seminarii teologice, în care se predă şi cultura generală, se desfiinţează. Corpul didactic de specialităţi laice dela aceste seminarii, împreună cu prevederile bugetare respective, trec dela Ministerul Cultelor la Ministerul Invăţământului Public. Profesorii care intră în această categorie vor fi încadraţi după posibilităţi, la catedre de aceiaşi specialitate sau specialităţi înrudite.

Absolvenţii cu diplomă ai seminariilor teologice şi care au obţinut această diplomă, până la data apariţiei legii de faţă, se bucură de aceleaşi drepturi de pe urma învăţământului teologic superior ca şi bacalauriaţii liceelor teoretice sau diplomaţii şcoalelor normale (pedagogice).

Art. 54 -- Facultatea de teologie din Bucureşti se transformă în Institut Teologic de grad universitar, iar personalul didactic şi administrativ, împreună cu prevederile bugetare respective, trec dela Ministerul Invăţământului Public la Ministerul Cultelor.

Art. 55 — Toate chestiunile cu privire la împărţirea bunurilor între diferite comunităţi religioase locale ale cultelor, nerezolvate încă, se vor rezolva potrivit dispoziţiunilor art. 37 din legea de faţă.

Art. 56 — Toate cultele religioase sunt datoare a-şi înainta statutul lor de organizare pus în concordanţă cu prevederile legii de faţă, în termen de 3 luni dela data publicării prezentei legi, Ministerului Cultelor, în vederea aprobării lor.

Aprobarea Statutului se face prin decret al Prezidiului Marei Adunări Naţionale, la propunerea Guvernului prin Ministerul Cultelor.

Art. 57.—Modificările ulterioare în Statutele de organizare ale diferitelor culte religioase, se vor face în acelaş mod.

Art. 58.—Dispoziţiunile legii 68 din 19 Martie 1937 pentru organizarea clerului militar, se abrogă.

Membrii clerului tuturor cultelor sunt obligaţi a acorda asistenţă şi servicii religioase ostaşilor ori de câte ori li se cere. Refuzul de a satisface această obligaţie constitue o abatere ce se va sancţiona disciplinar.

Art. 59.—Bisericile şi capelele militare, cu întregul lor inventar, trec în proprietatea parohiilor de acelaş cult, în circumscripţia cărora se află.

Catedrala Episcopală a clerului militar din oraşul Alba-Iulia, dimpreună cu patrimoniul său trece în proprietatea Episcopiei ortodoxe române a Clujului, Vadului şi Feleacului.

Art. 60.—Membrii clerului militar care la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial au cel puţin 20 de ani de serviciu public, vor putea cere pensionarea prin derogare dela dispoziţiunile legii generale de pensiuni, beneficiind de un spor de 5 ani, utili la pensie, adăugaţi la timpul efectiv servit.

Membrii clerului militar, care nu vor beneficia de dispoziţiile alineatului precedent, vor fi încadraţi in posturi de preoţi, pe bază de cereri individuale în Eparhiile unde au mai funcţionat sau în alte Eparhii, care au posturi vacante.

Actualul Episcop al Armatei, păstrându-şi titlurile şi drepturile personale actuale, rămâne la dispoziţia Sfântului Sinod, care-i va fixa atribuţiuni potrivite rangului său.

Art. 61.—Plata acestui personal clerical trecut la Ministerul Cultelor, se va face dintr'un credit extraordinar bugetar, ce se va deschide de către Ministerul Finanţelor pe seama Ministerului Cultelor şi care se va acoperi prin anularea unei sume de valoare egală din bugetul Ministeru'ui Apărării Naţionale.

Art. 62.—Legea Nr. 54 din 22 Aprilie 1928, pentru regimul general al cultelor, cum şi orice dispoziţiuni contrare prezentei legi, se abrogă.

Dat în Bucureşti, la 3 August 1948.

C. I. Parhon
Popa Emil

Ministrul Cultelor,
Stanciu Stoian

Ministrul Finanţelor,
Vasile Luca

Ministrul Invăţăm. Public,
Gh. Vasilichi

Ministrul Apărării Naţionale,
E. Bodnăraş

Ministrul Justiţiei,
A. Bunaciu

Nr. 1.387.

Legea pentru organizarea Ministerului Cultelor

DECRET Nr. 178
pentru organizarea Ministerului Cultelor [1]

CAPITOLUL I

Dispoziţiuni generale

Art. 1.—Ministerul Cultelor este serviciul public prin care Statul îşi exercită dreptul de supraveghere şi control pentru a garanta folosinţa şi exerciţiul libertăţii conştiinţei şi libertăţii religioase.

Art. 2.—Recunoaşterea cultelor religioase se face de către guvern, prin Ministerul Cultelor, în cadrul legii speciale, care fixează normele de recunoaştere şi modul lor de organizare şi funcţionare.

CAPITOLUL II

Atribuţiuni

Art. 3.—Ministerul Cultelor are următoarele atribuţiuni:

a) Supraveghează şi controlează toate cultele religioase şi aşezămintele lor, precum şi comunităţile, asociaţiunile, ordinele, congregaţiunile şi fundaţiile cu scop religios de orice fel.

b) Supraveghează şi controlează învăţământul religios special pentru pregătirea personalului tuturor cultelor religioase.

c) Aprobă înfiinţarea de noui comunităţi, parohii sau unităţi administrative religioase, înfiinţarea de noui posturi de per-

---

1. Publicat în Monitorul Of. Nr. 178 (partea I A) din 4 August 1948

sonal clerical, didactic sau administrativ şi recunoaşte numirile, transferările şi pensionările întregului personal din serviciul cultelor religioase.

d) Supraveghează şi controlează patrimoniul artistic religios, precum şi conservarea bunurilor religioase, reprezentând o valoare artistică.

e) Supraveghează şi controlează toate bunurile şi fondurile de orice natură şi de orice proveniență ale cultelor religioase, aprobă bugetele şi face verificarea şi descărcarea gastiunilor financiare ale organelor şi instituţiunilor centrale ale centrelor eparhiale şi ale diferitelor aşezăminte ale tuturor cultelor religioase.

Art. 4. Pentru exercitarea drepturilor de supraveghere şi control, Ministerul Cultelor va putea avea delegaţi speciali pe lângă organele centrale sau pe lângă instituţiunile şi aşezămintele cultelor religioase arătate la art. precedent, pct. a.

Art. 5.—Ministerul Cultelor va putea suspenda sau anula orice hotărîri sau măsuri de ordin administrativ-bisericesc, cultural, educativ, filantropic sau fundaţional care ar contraveni statutelor de organizare ale cultului religios respectiv sau actelor de fondaţiune, ordinei publice, legilor de administraţie şi siguranţă generală a Statului.

Ministerul Cultelor va putea deasemeni să ceară şi să propună celor în drept disolvarea organelor statutare, instituirea de comisii interimare şi anularea unor hotărîri sau măsuri socotite contrare statutelor, actelor de fundaţie, ordinei publice, legilor de administraţie şi siguranţă generală a Statului, cu privire la asociaţiunile sau fundaţiunile de drept privat, dar având scopuri religioase.

Art. 6.—Cultele religioase sau reprezentanţii lor nu vor putea întreţine legături cu culte religioase, instituţiuni sau persoane oficiale, în afară de teritoriul ţării, decât cu aprobarea Ministerului Cultelor, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe.

CAPITOLUL III

Conducerea

Art. 7.—Ministerul Cultelor este condus de un ministru care este şeful departamentului şi care reprezintă guvernul Republicei Populare Române, în toate chestiunile ce intră în sfera atribuţiunilor departamentului.

Art. 8.—Ministerul este ajutat în conducerea departamentului de doi secretari generali numiţi prin decret al Prezidiului Marii Adunări Naţionale a Republicii Populare Române, sau delegaţi dintre directorii sau funcţionarii cu grad echivalent ai ministerului.

Art. 9.—Secretarii generali exercită atribuţiunile ce le sunt conferite de ministru prin deciziunea ministerială.

Ministrul poate delega deasemenea şi directorilor parte din atribuţiunile sale, prin decizia ministerială.

CAPITOLUL IV

Organizare

Art. 10.—Administraţia ministerului cuprinde următoarele organe administrative.

1. Direcţiunea I a (pentru cultul ortodox)
2. Direcţiunea II-a (pentru toate celelalte culte).
3. Direcţiunea învăţământului religios.
4. Direcţiunea de studii, documentare şi artă religioasă.
5. Direcţiunea administrativă şi a personalului.
6. Direcţiunea contabilităţii.
7. Contenciosul.
8. Cabinetele ministrului şi secretarilor generali.

Art. 11.—Direcţiunea I-a (pentru cultul ortodox) are următoarele atribuţiuni:

a) Pregăteşte şi execută conform legilor şi dispoziţiunilor primite, lucrările în legătură cu confirmarea numirilor, transferărilor, înaintărilor, delegărilor, recompenselor, concediilor şi punerea în retragere a personalului clerical, administrativ şi de serviciu ;

b) Pregăteşte şi execută, conform legilor şi dispoziţiunilor

primite, lucrările în legătură cu alegerea şi confirmarea patriarhului, mitropoliţilor, arhiepiscopilor, episcopilor, arhiereilor şi a consilierilor referenţi ;

c) Intocmeşte lucrările pentru convocarea Sf. Sinod, a Congresului Naţional Bisericesc şi a Colegiilor Electorale Bisericeşti.

d) Ţine registrele de mişcare şi statele personalului de orice fel, bugetar şi nebugetar;

e) Face lucrările în legătură cu amânarea sau scutirea de serviciu militar a elevilor, a studenţilor şi a personalului clerical, conform normelor stabilite de legile militare ;

f) Efectuează lucrările în legătură cu decorarea personalului de orice fel;

g) Exercită dreptul de supraveghere şi control, prin inspectorii de control ataşaţi direcţiunii, asupra cultului ortodox, asupra aşezămintelor lui, precum şi asupra fundaţiunilor sale religioase.

h) Verifică dreptul pentru personalul de orice fel, în vederea eliberării carnetelor de reducere pe CFR;

i) Efectuează orice alte lucrări în legătură cu cultul ortodox.

Art. 12.—Direcţiunea I-a (pentru cultul ortodox) are următoarele servicii :

1. Serviciul mişcării personalului clerical, administrativ şi de serviciu.

2. Serviciul mănăstirilor, fundaţiunilor şi a asociaţiunilor religioase.

3. Serviciul de inspecţie şi control.

Art. 13.—Direcţiunea II-a (pentru toate celelalte culte) are următoarele atribuţiuni :

a) Pregăteşte şi execută, conform legilor şi dispoziţiunilor primite, lucrările în legătură cu confirmarea numirilor transferărilor, înaintărilor, delegărilor, recompenselor, concediilor, pedepselor şi punerilor în retragere a personalului clerical, administrativ şi de serviciu al tuturor celorlalte culte ;

b) Pregăteşte şi execută conform legilor şi dispoziţiunilor primite, lucrările în legătură cu alegerea şi confirmarea celor aleşi, în toate funcţiunile, în care conform statutelor şi regulelor administrative ale cultelor respective se practică alegerea ;

c) Ţine registrele de mişcare şi statele personalului de orice fel, bugetar şi nebugetar ;

d) Face lucrările în legătură cu amânarea sau scutirea de serviciul militar al elevilor, studenţilor şi a personalului clerical, conform normelor stabilite de legile militare ;

e) Efectuează lucrările în legătură cu decorarea personalului de orice fel :

f) Exercită dreptul de supraveghere şi control prin inspectorii de control ataşaţi direcţiuni, asupra tuturor celorlalte culte şi asupra aşezămintelor lor, cum şi asupra ordinelor, congregaţiunilor, fundaţiunilor şi asociaţiunilor lor religioase ;

g) Verifică drepturile pentru personalul de orice fel, în vederea eliberării carnetelor de reducere pe C. F. R ;

h) Efectuează orice alte lucrări în legătură cu celelalte culte.

Art. 14.—Direcţiunea II-a (pentru toate celelalte culte) are următoarele servicii :

1. Serviciul mişcării personalului clerical, administrativ şi de serviciu.

2. Serviciul mănăstirilor, ordinelor, congregaţiunilor, fundaţiunilor şi asociaţiunilor religioase.

3. Serviciul de inspecţie şi control.

Art. 15.—Direcţiunea învăţământului religios: are următoarele atribuţiuni :

a) Efectuează lucrările pentru confirmarea numirilor, transferărilor, detaşărilor, înaintărilor, delegărilor, concediilor, pedepselor şi punerilor în retragere a personalului administrativ şi de serviciu, dela şcolile de orice grad în învăţământul special pentru pregătirea personalului cultelor ;

b) Ţine registrele de mişcare şi statele personale ale personalului de orice fel, bugetar şi nebugetar din învăţământul pentru pregătirea personalului cultelor ;

c) Efectuează lucrările pentru recompensare şi decorarea personalului de orice fel din învăţământul religios de orice grad, al tuturor cultelor ;

d) Exercită dreptul de supraveghere şi control asupra tuturor şcolilor de orice grad, pentru pregătirea clerului tuturor cultelor, prin inspectorii de control ai învătământului religios, ataşaţi acestei direcţiuni ;

e) Verifică drepturile în vederea eliberării carnetelor de reducere pe C. F. R. pentru întregul personal din învățământul religios;

f) Efectuează orice alte lucrări în legătură cu învățământul pentru pregătirea personalului cultelor.

Art. 16.—Direcțiunea învățământului religios, are următoarele servicii:

1. Serviciul învățământului pentru pregătirea personalului eclesiastic,

2. Serviciul învățământului pentru pregătirea personalului ajutător.

3. Serviciul de inspecție și control al învățământului.

Art. 17.—Direcțiunea de studii, documentare și artă religioasă are următoarele atribuțiuni:

a) Pregătește studii și dă avize asupra problemelor cultelor ori de câte ori i se cere de către conducătorul departamentului; îngrijește, prin comisiunea legislației, de problemele ce rebuesc reglementate prin legi, regulamente, deciziuni și statute, referă asupra proectelor de legi prezentate de celelalte departamente sau din inițiativă parlamentară.

b) Adună date statistice asupra personalului și asupra averilor tuturor cultelor;

c) Face lucrări în legătură cu mijlocirea de relațiuni și informațiuni, între cultele din țară și străinătate;

d) Supraveghează publicațiunile cultelor sau cele în legătură cu problemele cultelor;

e) Ingrijește de biblioteca ministerului și de redactarea unui buletin al Cultelor;

f) Supraveghează și controlează conservarea artelor religioase și păstrarea patrimoniului artistic religios, prin comisiunea Artelor Religioase și asigură serviciul administrativ al acestei comisiuni;

g) Exercită controlul și verifică lucrările în legătură cu întreținerea și reparațiunea edificiilor aparținând ministerului și organizează, supraveghează și controlează mijloacele de comunicație auto;

h) Activează printr'un delegat tehnic cu vot deliberativ asupra tuturor concursurilor restrânse și publice, care au ca obiect proiecte de biserici și clădiri publice ale cultelor; efec-

ţuează toate lucrările premergătoare pentru licitaţie publică, pentru îndeplinirea tuturor formalităţilor de verificare de aprobare şi de executare a contractelor de antrepriză încheiate cu diferite culte.

Art. 18. — Direcţiunea de studii, documentare şi artă religioasă, are următoarele servicii :

1. — Serviciul studiilor şi legislaţiei.
2. — Serviciul statistic şi documentare.
3. — Serviciul publicaţiilor.
4. — Serviciul administrativ al Comisiunii Artelor Religioase.
5. -- Serviciul arhitecturii.

Art. 19. — Comisiunea legislaţiei de pe lângă Direcţiunea de studii, documentare şi artă religioasă are caracter permanent iar membrii ei se numesc prin deciziune ministerială.

Art. 20. — Organizarea şi funcţionarea Comisiunii de Artă Religioasă, ce funcţionează în cadrul Direcţiunii de studii, documentare şi artă religioasă, vor fi prevăzute printr'o deciziune a Consiliului de Miniştri, la propunerea ministrului cultelor.

Art. 21. — Direcţiunea administrativă şi a personalului are următoarele atribuţiuni :

a) Aplică Statutui funcţionarilor publici, precum şi toate legile generale şi speciale, cu privire la drepturile şi obligaţiunile salariaţilor publici ai ministerului ;

b) Ingrijeşte de igiena localului ministerului şi asistenţa medicală a personalului ;

c) Supraveghează, îndrumează şi controlează activitatea personalului de întreţinere, serviciul de pază ;

d) Inregistrează şi repartizează la direcţiuni de servicii, corespondenţa, îngrijind de expedierea şi clasarea ei la arhivă ;

e) Organizează, supraveghează şi controlează serviciul telefonic ;

f) Organizează biuroul de informaţii şi controlează accesul publicului la minister ;

g) Execută lucrările de evidenţa încadrării la lucru, în conformitate cu dispoziţiunile în vigoare.

Art. 22. — Direcţiunea administrativă şi a personalului are următoarele servicii :

1. — Serviciul registraturii şi arhivei.
2. — Serviciul personalului.
3. — Serviciul administrativ şi al intendenţei.
4. — Cabinetul medical.
5. — Serviciul evidenţei.

Art. 23. — Direcţiunea contabilităţii este organizată şi funcţionează în conformitate cu dispoziţiunile decretului lege Nr. 1.151 din 11 Martie 1938, modificat şi complectat prin legea Nr. 50 din 22 Ianuarie 1944, pentru organizarea direcţiunilor şi serviciilor de contabilitate.

Atribuţiunile de verificare şi control, prevăzute de art. 3 pct. e. se vor executa prin organele de control ale Direcţiunii contabilităţii.

Pentru aprobarea bugetelor şi descărcarea gestiunilor financiare, arătate la art. 3, pct. e. va funcţiona pe lângă Direcţiunea contabilităţii ministerului, o comisiune permanentă sub preşedinţia unuia dintre secretarii generali, compusă dintr'un delegat al Ministerului Finanţelor, directorul contabilităţii, directorul cultului respectiv şi conducătorul contenciosului.

Referenţii şi secretarii comisiunii, vor fi desemnaţi dintre funcţionarii direcţiunii contabilităţii.

Art. 24. — Contenciosul este organizat şi funcţionează conform legii pentru organizarea Corpului de avocaţi publici, îndeplinind atribuţiunile şi funcţiunile prevăzute de această lege.

Art. 25. — Cabinetele ministrului şi secretarilor generalit vor fi conduse de un director de cabinet, ajutat de funcţionarii necesari.

CAPITOLUL V

Dispoziţiuni finale şi transitorii

Art. 26. — Ministerul Cultelor va putea institui prin Deciziuni, câte un consiliu special cu caracter consultativ pe lângă cele două direcţiuni şi anume: unul pentru chestiuni privitoare la Biserica Ortodoxă Română şi altul pentru chestiuni, privitoare la toate celelalte culte.

Art. 27. — Calificarea pictorilor şi zugravilor bisericeşti se va face după normele stabilite printr'o deciziune a Consiliului de Miniştri, la propunerea Ministerului Cultelor.

Art. 28. — Diviziunile şi subdiviziunile administrative ale organelor ministerului, prevăzute în legea de faţă, formează schema de organizare a ministerului şi împreună cu tabloul de personal anexat la lege, fac parte din ea.

Diviziunile şi subdiviziunile administrative, prevăzute în schema de organizare, pot fi modificate printr'o deciziune a Consiliului de miniştri, la propunerea Ministerului Cultelor.

Art. 29. — Ministerul Finanţelor este autorizat să deschidă creditele pentru plata personalului necesar încadrării Ministerului Cultelor, conform dispoziţiunilor prezentei legi.

Art. 30. — Legea Nr. 384 din 12 Mai 1945, şi orice dispoziţiuni contrare legii de faţă, se abrogă.

Dată în Bucureşti la 2 August 1948.

C. I. Parhon
Popa Emil

Ministrul Cultelor
Stanciu Stoian

Ministrul Finanţelor
Vasile Luca

Ministrul Invăţământului Public
Gh. Vasilichi

Ministrul Justiţiei
A. Bunaciu

Nr. 1.888

Decizia Ministerului Cultelor pentru pregătirea personalului deservent al cultelor religioase *)

MINISTERUL CULTELOR

Noi, ministrul cultelor,

Având în vedere dispoziţiunile art. 44—52 din Decretul Nr. 177 din 1948 pentru regimul general al cultelor religioase;

In baza art. 7 din Decretul Nr. 178 din 1948 pentru organizarea Ministerului Cultelor.

D E C I D E M

Art. 1.—Pentru pregătirea personalului deservent, cultele religioase vor putea crea următoarele tipuri de şcoli:

a) Şcoli de cântăreţi bisericeşti;

b) Seminarii pentru pregătirea clerului mirean şi monahal;

c) Institute teologice;

d) Institute teologice de grad universitar.

Fiecare cult va avea numai una din formele de aşezământ şcolar pentru pregătirea clerului.

Art. 2.—Şcolile de cântăreţi şi seminariile teologice vor avea la bază cel puţin gimnaziul unic sau 7 clase elementare (învăţământul elementar de 7 clase).

La institutele teologice pot fi înscrişi: absolvenţii liceelor, ai şcolilor normale (pedagogice) şi ai fostelor seminarii teologice.

La institutele teologice de grad universitar, pot fi înscrişi: absolvenţii cu bacalaureat ai liceelor, absolvenţii cu diplomă ai şcolilor normale (pedagogice) şi absolvenţii cu diplomă ai se-

---

*) Monitorul Oficial (partea I A) Nr. 266 din 15 Noemvrie 1948.

minariilor teologice, care au obţinut această diplomă până la sfârşitul anului şcolar 1947/948.

Art. 3.—Şcolile de cântăreţi şi seminariile teologice sunt conduse de directori, institutele teologice, centrele de îndrumare a clerului, secţiile teologice ale institutelor de grad universitar şi facultăţile de teologie ale acestor institute, sunt conduse de decani, iar institutele teologice de grad universitar sunt conduse de rectori.

Institutele teologice au ca organe deliberative : consiliul profesoral şi senatul. Consiliul profesoral este compus din toţi profesorii şi conferenţiarii facultăţii sau centrului de îndrumare preoţească respectiv şi este prezidat de decan.

La institutul teologic protestant, consiliul profesoral este format din profesorii şi conferenţiarii fiecărei secţiuni (reformată, evanghelică, unitariană).

Senatul unui institut teologic universitar este format din rector, care îl prezidează, decanul facultăţii şi centrului, precum şi din doi profesori aleşi de consiliul profesoral al facultăţii.

La institutul teologic protestant, senatul este format din rector, care-l prezidează, din decanii secţiilor şi din 4 profesori titulari, aleşi de consiliul profesoral al secţiei reformate, precum şi din câte un profesor titular, ales de consiliile profesorale ale secţiilor evanghelică şi unitariană.

Art. 4.—Crearea şcolilor şi alcătuirea programelor şcolare se vor face de către organele competente ale cultelor religioase respective şi vor fi supuse spre aprobare, Ministerului Cultelor.

Art. 5.—Şcolile de învăţământ pentru pregătirea personalului cultelor vor funcţiona pe bază de regulamente, alcătuite de organele competente ale cultelor religioase respective şi aprobate de Ministerul Cultelor.

Art. 6.—Membrii Corpului didactic şi personalul administrativ se numesc de organele statutare ale cultului religios, având aprobarea Ministerului, în conformitate cu art. 45 din decretul Nr. 177 din 1948.

Art. 7.—Diplomele şi certificatele eliberate de către şcolile de învăţământ pentru pregătirea personalului cultului au valabilitate numai în cuprinsul cultului respectiv.

Art. 8.—Pe lângă fiecare şcoală sau institut, cultele pot în-

treţine internate pentru elevii şi studenţii respectivi, însă exclusiv numai pentru aceştia şi numai pe lângă şcoala sau institutul respectiv.

Regulamentele acestor internate se alcătuiesc de organele statutare ale cultului religios, având aprobarea Ministerului Cultelor.

Art. 9.—Jurisdicţiunea canonică şi învăţătura dogmatică în şcolile pentru pregătirea personalului cultului, aparţin cultului respectiv, iar controlul didactic şi administrativ aparţine Ministerului Cultelor, indiferent de gradul lor.

Art. 10 — Cultul ortodox are următoarele tipuri de şcoli

a) Pentru pregătirea cântăreţilor 10 şcoli de cântăreţi bisericeşti, cu durata de studii de doi ani ;

b) Pentru pregătirea clerului monahal 5 seminarii monahale şi anume : 3 pentru monahi şi 2 pentru monahii, cu durata de studii de 4 ani ;

c) pentru pregătirea clerului, 3 institute teologice de grad universitar.

Aceste institute vor funcţiona fiecare cu câte o facultate de teologie şi cu câte unul sau două centre pentru îndrumarea clerului. Sediile acestora vor fi : unul la Bucureşti, cu o facultate de teologie la Bucureşti şi cu două centre de îndrumare a clerului la Bucureşti şi la Iaşi, al doilea la Sibiu cu o facultate de teologie în Sibiu şi cu două centre de pregătire a clerului la Sibiu şi Arad ; al treilea la Cluj cu o facultate de teologie la Cluj şi un centru de îndrumare a clerului la Oradea.

Profesorii facultăţilor şi centrelor de îndrumare pot căpăta, după necesităţi, prin senatul respectiv, în cadrul specialităţii lor şi al institutului şi alte însărcinări didactice, decât cele prevăzute în această decizie.

Hotărîrile senatelor în această privinţă trebue să aibă încuviinţarea bisericii şi aprobarea ministerului.

Durata de studii pentru licenţă va fi de 4 ani, iar durata de studii pentru doctorat va fi încă de 3 ani.

Art. 11.—La şcolile de cântăreţi ale cultului ortodox se vor preda următoarele materii grupate în 6 catedre :

a) Muzica bisericească psaltică ;

b) Muzica vocală liniară şi instrumentală ;

c) tipic bisericesc şi practica bisericească ;

d) O catedră cu materiile: studiul comparat al religiilor, studiul biblic al Vechiului şi Noului Testament, Exegeza, Catehetica, cu noţiuni de pedagogie modernă, Catehism şi Dogmatică, Morala creştină;

e) O catedră cu materiile: istoria bisericească, Constituţia şi legile R. P. R., noţiuni de contabilitate şi administraţie bisericească;

f) O catedră cu materiile: îndrumări practice şi gospodăreşti (pomicultură, viticultură, zootehnie, etc.) igienă şi educaţie fizică.

Art. 12.—La seminariile monahale ale cultului ortodox, se vor preda următoarele materii grupate în 9 catedre, astfel:

a) Muzică bisericească psaltică şi vocală;

b) Istoria bisericii, dogmatică, catehism, morala creştină, dreptul bisericesc monahal şi practica vieţii monahale;

c) Studiul biblic al Vechiului şi Noului Testament, exegeza şi studiul comparat al religiilor, cu specială privire asupra celorlalte culte creştine;

d) O catedră cu materiile: limba română, limba rusă şi limba franceză;

e) Tipic bisericesc şi cântare practică bisericească;

f) Constituţia şi legile R.P.R. cu noţiuni de contabilitate şi administraţie mănăstirească;

g) Catehetică, omiletică, noţiuni de pedagogie modernă,

h) O catedră de îndeletniciri practice (sculptură, pictură, tâmplărie, cismărie, împletituri, etc.), pentru elevi şi ţesătorie, covoare, pânză, stofă, pictură, broderie, etc., pentru eleve);

i) O catedră pentru tipografie şi iconografie din metal etc. pentru elevi; cultura viermilor de matase, industria borangicului, plantele medicinale şi vopsitoria, pentru eleve.

Art. 13.—In institutele de grad universitar ale cultului ortodox, materiile de învăţământ pentru licenţă la facultăţile de teologie, se predau în 4 secţii, exegetică, istorică, sistematică, practică.

Aceste secţii cuprind următoarele catedre conferinţe, lectorate şi asistenţă:

Catedre;

a) Studiul Vechiului Testament (introducerea în cărţile Ve-

chiului Testament şi exegeza cărţilor respective), arheologia biblică;

b) Studiul Noului Testament (introducerea în cărţile Noului Testament şi exegeza cărţilor respective);

c) Istoria bisericească universală cu noţiuni de artă creştină şi patrologie;

d) Istoria bisericii române cu noţiuni despre artă şi literatura bisericei române;

e) Istoria religiilor şi teologia fundamentală;

f) Teologia dogmatică, simbolică şi îndrumări misionare;

g) Teologia morală;

h) Pastorală, liturgică şi omiletică;

i) Catehetică şi noţiuni de pedagogie modernă;

j) Drept canonic şi administraţie bisericească.

Conferinţe:

a) Limba slavo-rusă şi istoria literaturii teologice ruse;

b) Muzica bisericească şi ritual.

Lectorate:

a) Limba ebraică;

b) Limba elină;

c) Limba latină.

In cadrul celor două institute vor funcţiona şi câte 4 asistenţi, unul pentru fiecare secţie.

Facultatea de teologie din Bucureşti, conferă titlul de doctor în teologie. Pentru cursul de doctorat, se adaugă în plus trei catedre:

a) Patrologie şi patristică;

b) Teologia simbolică;

c) Studiul comparat al religiilor cu specială privire asupra celorlalte culte creştine.

Art. 14.—Centrele de îndrumare a clerului vor avea fiecare câte trei catedre şi anume:

a) Teologia exegetică, sistematică şi istorică.

b) Teologia practică;

c) Probleme misionare şi de actualitate.

Fiecare centru va avea şi câte un asistent.

Programa fiecărei catedre se va complecta cu probleme indicate după necesităţi.

Programa fiecărei perioade de cursuri va fi aprobată de Ministerul Cultelor.

Art. 15.—Pentru disciplina morală şi religioasă, şcolile de cântăreţi vor avea câte un pedagog, seminariile monahale câte un spiritual, echivalent în grad cu profesorii seminarului, având aceiaşi pregătire şi aceiaşi retribuţie; institutele teologice vor avea câte un spiritual, echivalent în grad cu conferenţiarii, având aceiaşi pregătire şi aceiaşi retribuţie.

Art. 16.—Cultele protestante au următoarele tipuri de şcoli pentru pregătirea personalului deservent al cultelor respective.

a) Pentru pregătirea cântăreţilor bisericii evanghelice C.A. o şcoală de cântăreţi cu durata de studii de un an şi cu un curs de perfecţionare de două luni, cu candidaţii care după absolvirea anului de studii, au făcut practică timp de un an;

Pentru pregătirea clerului, un institut teologic de grad universitar, cu sediul la Cluj. Durata de studii pentru licenţă va fi de 4 ani, iar pentru doctorat va fi de încă trei ani.

Cursurile se predau în trei cicluri dintre care întâiul cuprinde: primii doi ani de studii pentru funcţiunea de levit, al doilea ciclu cuprinde doi ani de studii pentru funcţiunea de capelan, al treilea ciclu cuprinde un an de studii pentru admiterea candidatului la preoţie.

Institutul va avea următoarele trei secţii:

a) Secţia teologică reformată;

b) Secţia teologică evanghelică;

c) Secţia teologică unitariană.

Art. 17.—Materiile de învăţământ ce se predau în şcoala de cântăreţi bisericeşti a cultului evanghelic C. A. din Sibiu, în anul de studii şi în cele două luni de perfecţionare, grupate în două catedre, sunt următoarele:

a) Introducerea în muzica bisericească, cântări bisericeşti, muzică instrumentală, conducerea corului;

b) Liturgică cu exerciţii practice, învăţătura creştină.

Art. 18.—Institutul teologic de grad universitar al cultelor protestante va avea următoarele catedre, conferinţe şi asistenţe:

a) Catedre şi conferinţe comune:

1.—Studiul biblic şi exegeza Vechiului Testament.

2.—Studiul biblic şi exegeza Noului Testament.

3.—Istoria bisericească universală.

4.—Istoria religiilor şi studiul comparat al religiilor.

5.—Ştiinţe misionare.

6.—Limba română în legătură cu istoria şi literatura bisericii ortodoxe române.

7.—Limba rusă în legătură cu istoria şi literatura bisericii ortodoxe.

Cursurile acestor catedre se predau la secţia teologică reformată, cu excepţia cursurilor catedrei de istoria religiunilor şi studiul comparat al religiilor, care se predau la secţia teologică unitariană.

Pe lângă catedrele arătate la punctele 1—5 de mai sus, va funcţiona câte o conferinţă cu limba de predare germană, pentru studenţii secţiei teologice evanghelice.

b) Catedre, conferinţe şi asistenţe speciale pe lângă fiecare secţie:

A. Secţia Teologică Reformată.

Catedră:

1.—Teologia reformată sistematică.

Conferinţe:

1.—Istoria bisericii reformate maghiare.

2.—Teologia reformată practică.

3.— Liturgica şi muzica bisericească reformată.

B. Secţia Teologică Evanghelică.

Catedră:

1.—Teologia evanghelică sistematică şi practică.

Conferinţe:

1.—Istoria bisericii evanghelice.

2.—Teologia evanghelică sistematică şi practică.

3.—Liturgica şi muzica bisericească evanghelică.

Catedra şi conferinţele speciale ale secţiei teologice evanghelice, vor avea câte o conferinţă (la catedră) şi câte un asistent (la conferinţă), pentru predarea în limba maghiară.

Conferinţele şi asistenţele dela secţia evanghelică vor putea fi transformate, conferinţele în catedre şi asistenţele în conferinţe, cu împlinirea formelor legale, pe măsura evoluării secţiei.

C.—Secţia teologică unitariană.

Catedre:

1.—Ştiinţele biblice ale Vechiului şi Noului Testament.

2.—Teologia sistematică unitariană.

3.—Teologia practică unitariană.

Conferințe:

1.—Istoria Bisericii unitariene și dreptul bisericesc.

2.—Liturgica și muzica bisericească unitariană.

Art. 19.—Cultul mozaic va avea pentru pregătirea deservenților cultului, următoarele instituții de învățământ:

a) Pentru pregătirea hahamilor și cantorilor sinagogali, o școală cu durata de studii de trei ani.

b) Pentru pregătirea daianimilor, două școli de tip Ieșivah, cu durata de studii de patru ani.

c) Pentru pregătirea rabinilor, două seminarii teologice, cu durata de studii de cinci ani.

In aceste școli se admit absolvenții cursului elementar de 7 clase sau ai gimnaziului unic.

Școlile cultului mozaic, vor funcționa sub conducerea organizației centrale a cultului mozaic și sub controlul Ministerului Cultelor.

Art. 20.—In școala de hahami și cantori sinagogali, se vor preda următoarele materii:

a) Talmud (Berahot, Zevahim, Hulin, Sabat, Kiduşim):
b) Comentatori (Raşi, Tosafot, Marşa).
c) Sulhan Aruh (Schita, Basar, Behalav, Taaruvot, Meliha).
d) Pentateh (cu comentarul Ibn Erza și Mahlin).
e) Cântece liturgice și muzică sinagogală.
f) Istoria literaturii iudaice.
g) Istoria mozaismului.
h) Limba și literatura română.
i) Limba și literatura rusă,
j) Legislația R. P. R.

Art. 21.—In școlile Ieșivat, se vor preda următoarele materii:

a) Talmud (Berahot, Baba, Metia, Pesahim, Sandhedrim);
b) Comentatori (Raşi, Tosafot, Marşa).
c) Sulham Aruh (Sabat, Tefilin, Orah, Hain. Iore Dea).
d) Tora (capitole biblice săptămânale) cu comentatori.
e) Scrisorile sfinte (Kokelet);

f) Neviin (Iosua, Softim, Samuel, Melahim, Iesaia, Ieremia, Ichezchiel, Amos, Hoşeia, Daniil).

g) Maimonides (Iad Hahzaca, More Nevochim)

h. Limba şi literatura română

i) Limba rusă

j) Legislaţia R. P. R.

Art. 22 — In seminariile teologice ale cultului mozaic, se vor preda următoarele materii.

a) Liturghie sinagogală.

b) Tora (cu comentariile Orah, Haim, şi Malbim, Ibn Erza şi Ramban);

c) Talmud (Berahot, Baba, Meţia, Sahedrim, Baba Bntra, Pesahim cu cimentatorii Raşi, Tosafot, şi Marşa).

d. Sulhan Aruh (Orah Haim, Iore Dae, Even Ezer, Hoşen Mişpat)

e) Gramatica limbei sfinte (Dikduk)

f) Istoria mozaismului

g) Exegeza biblică (Pentatehul, primii profeţi, Isaia, Ieremia, Ichezechiel, scrierile Sfinte.)

h) Etica iudaică (Tractatul Avot)

i) Istoria literaturii iudaice;

j) Filosofia iudaismului;

l) Omiletica

m) Limba şi literatura română

n) Limba şi literatura rusă

o) Legislaţia R. P. R.

Art. 23 — Programele analitice ale şcolilor cultului mozaic se vor întocmi de consiliul superior rabinic, se vor aproba de Federaţia comunităţilor evreeşti şi se vor recunoaşte de Ministerul Cultelor.

Art. 24 — Hahamii, cantorii, daianimii şi rabinii, pot fi angajaţi de orice comunitate mozaică din R. P. R.

Angajarea rabinilor, se face cu aprobarea consiliului superior rabinic şi al Federaţiei comunităţilor evreeşti.

Angajările tuturor deserventilor cultului, vor fi comunicate spre recunoaşterea Ministerului Cultelor.

Art. 25 — Cultul baptist, va putea avea, pentru pregătirea personalului cultului, un seminar cu durata de studii de 4 ani.

Art. 26 — La seminarul cultului baptist, se vor preda următoarele materii grupate în şapte catedre ;

a) Studiul Vechiului şi Noului Testament cu introducerea biblică :

b) Teologia biblică şi sistematică, ermineutică şi exegeza ;

c) Teologia pastorală, evangelizare şi misiune creştină, cu noţiuni de alocuţie şi omiletică.

d) Istoria bisericească, istoria baptiştilor, studiul comparat al religiilor, drept bisericesc ;

e) Eclesiologia, muzica bisericiască, practica bisericiască.

f) Limba română

g) Limba rusă.

Art. 27 — Cultul adventist de ziua 7-a, va putea avea pentru pregătirea personalului cultului, un seminar cu durata de studii de patru ani.

Art. 28 — Materialele care se vor preda la acest seminar, grupate în 7 catedre, sunt următoarele :

a) Vechiul şi Noul Testament, cu noţiuni de arheologie biblică şi isagogie.

b) Istoria bisericiască, istoria adventă, drept bisericesc, organizaţie şi administraţie bisericească.

c) Spiritul profeţiei (Daniel, profeţii mari şi mici, Faptele Apostolilor, epistolele Ap. Pavel, Apocalipsa).

d. Comentarii biblice advente şi dogmatica.

e. Lucrarea biblică omiletică, hidroterapie şi dietă, muzica vocală.

f) Limba română.

g) Limba rusă

Art. 29 — Cultul musulman va putea avea pentru pregătirea personalului cultului, un seminar cu durata de studii de patru ani.

Art. 30 — Materiile care se vor preda la acest seminar, grupate la şapte catedre, sunt următoarele :

a) Descifrarea Coranuiui

b) Cetirea şi interpretarea Coranului.

c. Legislaţie bisericească

d) Istoria religiei

e) Practica islamică şi muzica bisericiască

f) Limba română

g) Limba rusă

Art. 31 — Cultul catolic, după terminarea unor propuneri legale precise, în conformitate şi cu structura sa canonică, va putea deschide următoarele instituţii de pregătire a deserveţilor săi :

a) O şcoală pentru pregătirea cantorilor (cântăreţilor bisericeşti)

b) Un seminar monahal, menit să dea pregătire de acelaş grad cu pregătirea clerului mirean, monahilor diferitelor ordine şi congregaţii religioase. Pregătirea specifică fiecărui ordin şi congregaţii rămâne să se facă în mod practic, în cadrul ordinului sau congregaţiei respective.

c) Un institut teologic (Seminarium maius) pentru pregătirea clerului de mir.

Nici una din aceste instituţii şcolare, nu va putea şă-şi înceapă cursurile, decât după ce va trimite în prealabil, programa de studii şi va avea aprobarea acesteia de către Ministerul Cultelor.

Art. 32 — Membrii corpului didactic, superior şi ajutător, dela institutele teologice (profesori, conferenţiari, lectori,) vor poseda titlul de doctori şi lucrări de specialitate teologică şi vor fi de preferinţă clerici,

Membrii corpului didactic dela şcolile de cântăreţi, şi seminarii, vor fi cel puţin bacalaureaţi sau diplomaţi ai şcolii normale (pedagogice) având cultură de specialitate şi fiind de preferinţă clerici sau având pregătire teologică.

Art. 33 — Celelalte condiţiuni de recrutare a membrilor corpului didacttc superior şi a celui dela şcolile de cântăreţi şi seminarii, cum şi condiţiile de recrutare a personalului administrativ, la toate şcolile, pentru pregătirea personalului deservent vor fi cele arătate de regulamentele speciale elaborate de organele statutare ale cultelor respective.

Art. 34 — Incadrarea profesorilor actuali se vor face prin decret la propunerea Ministerului Cultelor.

Prin Decret se vor rezolva şi cazurile ce nu se încadrează în această Decizie, atât în ce priveşte încadrările cât şi numirile.

In posturi de lectori şi asistenţi, se pot face încadrări şi numai pe bază de licenţă.

Art. 35.—Profesorii dela academiile teologice desfiinţate,

reformată şi unitariană, pot fi încadraţi cu titlurile pe care le posedă.

Primul corp profesoral al secţiei teologice evanghelice se va putea recruta, cu titlu definitiv, în proporţie de 50% dintre candidaţii care nu posedă titlul de doctorat în teologie, iar 50% cu titlul de suplinitor, dintre candidaţii de aceiaşi categorie.

Art. 36.—Disciplinarea întregului personal didactic şi administrativ cum şi disciplinarea studenţilor şi elevilor dela toate şcolile de orice grad, se va face conform prevederitor regulamentelor speciale, elaborate de organele statutare ale cultelor respective, iar salarizarea lor se va face după normele generale în vigoare.

Art. 37.—Dl. director al învăţământului religios este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispoziţiunilor prezentei deciziuni.

Dată la 13 Noemvrie 1948.

Nr. 42898

Ministru,
Stanciu Stoian

DECRET Nr. 358 [1]

Pentru stabilirea situaţiei de drept a fostului cult greco-catolic

Art. 1.—In urma revenirii comunităţilor locale (parohii) ale cultului greco-catolic la cultul ortodox român şi în conformitate cu art. 13 din decretul Nr. 177 din 1948, organizaţiile centrale şi statutare ale acestui cult, ca Mitropolia, Episcopiile, capitularele, ordinele, congregaţiunile, protopopiatele, mănăstirile, fundaţiunile, asociaţiunile cum şi orice alte instituţii şi organizaţiuni, sub orice denumire, încetează de a mai exista.

Art. 2. Averea mobilă şi imobiiă aparţinând organizaţiilor şi instituţiilor arătate la art. 1 din prezentul decret, cu excepţia expresă a averii fostelor parohii, revine Statului Român, care le va lua în primire imediat.

O comisiune interdepartamentală compusă din delegaţi ai Ministerelor: Cultelor, Finanţelor, Afacerilor Interne, Agriculturii şi Domeniilor şi Invăţământului Public, va hotărî destinaţia acestor averi, putând atribui o parte din ele Bisericii Ortodoxe Române, sau diferitelor ei părţi componente.

Dat în Bucureşti la 1 Decemvrie 1948.

C. I. Parhon
Marin Florea Ionescu

Ministrul Cultelor
Stanciu Stoian

Ministrul Justiţiei
Avram Bunaciu

Nr. 1.098

---

1. Monitorul Oficial, (Partea I A) Nr. 281 2 Decemvrie 1948.

Instrucțiuni privitoare la inventariere

(de conexat cu ordinul Nr. 11932/1948)

Operațiunile în jurnal

1. Registrele pentru inventar jurnal distribuite de Sf. Mitropolie sunt bune, și în ele se va transcrie inventarul vechi al parohiilor, monastirilor și schiturilor.

Deci unitățile care nu-l au, îl vor comanda dela Librăria Eparhială. Costă 500 lei.

Cu registrele de partizi nu se va lucra.

2. Inainte de orice operație, registrul va fi numerotat, șnuruit și vizat de protoierie. Excepțional, acesta fiind cusut de mașină, nu se mai poate șnurui, dar se va numerota și viza de protoierie, ori cel puțin de membrii consiliului parohial, la urmă, indicându-se numărul paginilor ce-l conține.

3. Obiectele înscrise în inventarul vechi, cât și cele existente dar neinventariate, se vor înscrie în jurnalul nou, precum urmează: Coloana I: Nr. crt., se va începe cu Nr. 1 și continuă până la înscrierea totală a bunurilor existente. Numerile înscrise în această coloană nu se repetă ci continuă crescând până la ultima operație. Deci când începem a inventaria averea unei biserici filiale și ne-am oprit la biserica parohială la Nr. 253, nu vom începe inventarierea bisericii filiale cu Nr. 1, ci putem scrie pe un rând liber din jurnal: „Averea bisericii filiale"... din... și vom continua inventarierea cu Nr. 254 din jurnal.

Ordinea în care se înscriu obiectele în jurnal, nu interesează. E bine să se înceapă cu imobilele. Dar să ne închipuim că am terminat de inventariat averea bisericii, monastirii sau

schitului cu Nr. 325, număr care ar aparţine filialei şi repre. zintă înscrierea unui covor; se cumpără sau se face o casă nouă la biserica parohială. Acest obiect se va înscrie în jurnal la Nr. 326.

Numărul din inventar jurnal, se va aplica şi pe obiectele respective, dacă se poate.

4. Coloana 2. Data inventarierei. Acum, se va scrie 31 Decemvrie 1948. Dar dacă la 12 Fevruarie 1949 se achiziţionează un potir la biserica filială, acela va figura în coloana II cu data 10.2.949. ş. a. m. d.

In coloana 3, se va scrie baza pe care se introduce obiectul: vechiul inventar, factură, act autentic, etc.

5. Coloana 4-a. *Numirea şi descrierea bunului sau a dreptului*, se va complecta cu toate amănuntele necesare pentru identificarea obiectului. Aşa la terenuri se va înscrie fiecare parcelă în parte cu denumirea, la oraş strada şi Nr. suprafaţa în hectare şi metri patraţi, vecinii şi categoria terenului (arabil, vie, livadă, islaz, viran, cimitir, etc.) modul dobândirii, cumpă- rat donat, veche stăpânire, etc. Se atrage atenţiunea că terenu- rile ocupate de clădiri se trec separat la terenuri (clasa C) iar la clădiri se trece numai clădirea propriu zisă cu suprafaţa clă- ditâ, încât în jurnal terenul va purta un număr şi un cod se- parat, iar clădirea alt număr şi alt cod.

La clădiri descrierea va cuprinde: Denumirea, locul unde este situată, la ce serveşte, din ce material este construită la pereţi şi acoperiş, câte camere are, cu ce instalaţii e înzestrată, suprafaţa clădită.

La clase 2, 3, 4, *maşini şi vehicole*, se va arăta felul ma- şinei, marca, capacitatea de lucru, cu ce-i purtată, la motoare câţi cai putere etc.

La clasa 5 şi 6 (scule, utilaj, mobilier), se va arăta denu- mirea obiectului, suprafaţa (la pânzeturi, covoare) materialul din care e construit, desene caracteristice, etc. De ex. cântar zeci- mal cu platformă de lemn cu...greutăţi...; ferestrău de mână pentru lemnărie, plug de fier cu două brazde, marca Mistreţ, saltea de lână cu pânză dungată cu gris şi negru, perdea de iută verde cu flori roşii; acoperemânt pe Sf. Masă din matasă artificială, câmpul galben, flori albastre, veşminte preoţeşti cu

fir galben cu trandafiri tot galbeni, nuanță mai închisă, cadelniță de tablă argintată cu trandafirași presați, potir de argint cu patru emailuri pe picior, iconostas de stejar sculptat, cărți de ritual, octoih legat cu piele Neamț 1812 cu litere cirilice, etc.

6. In coloana 5 *cantități*, se ve trece la numărul bucăți, toate obiectele de acelaș fel, înscrise sub un număr de inventar, de exemplu: la Nr. 34 în jurnal, avem trecute 21 icoane; deci în coloana 5-a vom înscrie cifra 21; la 35 avem două epitrahire; vom trece cifra 2. Se atrage atențiunea că într'un singur număr de jurnal, putem trece mai multe obiecte dacă sunt de acelaș fel. De exemplu: 12 strane, 2 sfeșnice de alamă mici, 4 șervete, 12 minee, etc. Suprafețele la terenuri și clădiri nu se vor trece în această coloană ci la descrieri.

In coloana 6 se va trece valoarea unitară în subcoloana I și totală în subcoloana II, de exemplu: dacă la un număr de jurnal avem 12 strane, la valoarea unitară vom trece prețul unei strane (1000) lei la valoarea totală vom trece lei 12.000; dacă avem 16 icoane praznicale, la valoarea unitară vom trece de exemplu 500 le iar la valoarea totală vom trece 8.000 lei.

7. Coloana 7 *venitul bunului*, se va modifica: aici se va trece *calificația bunului*. Această calificație trebuie să figureze absolut la toate bunurile din clasele 1, 2, 3, 4, 5, 6. La obiectele din clasa 1, clădiri, se va introduce la coloana 7 din jurnal, modificată cum am arătat mai sus, una din aceste calificații: nouă, bună, mediocră, rea.

Dacă o clădire este nouă, la coloana 6, *valoarea totală*, trebuie să figureze cu întreaga valoare pe construcție; dacă e bună, se înscrie cu 80% din valoarea de construcție; dacă e mediocră, cu 50%; dacă e rea, numai cu 20% din valoarea de construcție (de exemplu o casă dărăpănată, nereparabilă)

Obiectele din clasele 2, 3 și 4 vor purta neapărat unul din aceste 5 calificative: nouă, în funcțiune, în reparații curentă, defectă, reformată. O mașină nouă se trece cu întreaga valoare de cumpărare. Alta tot bună dar mai veche, cu 80% din valoarea de cumpărare. Una care a suferit reparații cu 50% din valoare, una defectă cu 20% din valoare și una reformată (fier vechi) cu 10% din valoare.

Obiectele din clasele 5 și 6, cu care vor lucra mai mult parohiile, poartă unul din aceste 4 calificații: Nouă (întreaga

valoare de cumpărare) ; bună cu 80% din valoare) ; de reparat (cu 50% din valoare) ; de reformat (cu 20% din valoare).

Coloana 8-a din Jurnal, va primi *înscrierea numărului din inventarul special.* Această coloană va fi întrebuinţată în felul următor : Mai întâi e de ştiut că parohiile cu o singură biserică nu au inventar special : dar parohiile cu filiale, monastirile, pot avea inventar special. Acesta va cuprinde enumerarea bunurilor dela filiale, date în seama altei persoane decât parohului ; ori la mânăstire, inventarul unei vii situate în altă localitate, dată în seama unui ieromonah. In cazurile acestea se face un inventar aparte de foi libere, care începe numărătoarea dela 1 la fine şi se predă cu proces verbal în custodia ajutorului la filială sau monahului la vie. Când transcriem acest inventar în jurnal, aici din coloana *8-a Nr.* vom introduce numărul obiectului care-l poartă în inventarul special. Deci în această coloană, Nr. 1 revine de atâtea ori câte inventare speciale avem. Dar la jurnal, în coloana I revine numai o singură dată.

Avantajul inventarului special, este că el ţine evidenţa averii dela o subunitate mai mică. Dar trebuie să avem grija ca în inveniarul special pe lângă numărul curent, să avem încă o coloană în care să trecem numărul din jurnal al obiectului.

Referindu-ne la exemplul dela punctul 3 de mai sus, vom avea la jurnal la numărul 254, în dreptul acestui număr la coloana 8 vom înscrie 1 ; la numărul 255 vom înscrie 2 etc. Deasemenea în inventarul special vom înscrie lângă numărul curent 1 : 254 jurnal ; la numărul 2 : 255 jurnal, ş. a. m. d.

Dacă inventarul special s'a oprit la Nr. 112 şi se mai achiziţionează un obiect, acesta va obţine numărul 113 în inventarul special, dar în jurnal se va înscrie unde-i vine rândul având grija a scrie acel număr lângă 113, ca să ştim unde să-l căutăm. Tot coloana 8 din jurnal, are o subclasă cu vorbirea *pagina şi poziţia* : Se vor tăia aceste vorbe şi se va scrie *codul clasei.* Aici se vor înscrie acei indici de clasificare care s'au amintit în circulara Nr. 11932 pct. 6 pentru toate bunurile din inventar. Se atrage atenţiunea că în indicele dela sfârşitul ordinului No. 11932 iconostasele figurează printr'o greşeală de tipar la codul 56 ; se va indrepta : ele figurează la codul 60 cu

mobilierul : d asemenea drepturile de uzufruct, pădurile dela mânăstirile înzestrate) se trec la codul 90 nu la codul 09.

9. In coloana 9 repartizarea bunurilor, se va trece cuvântul—parohiala — ori filiala — ori camera ori moşia sau via cutare— adică subunitatea de care aparţine statornic.

Coloana 10 se complectează cu Nr. procesului verbal de repartizare sau darea în custodie.

10. După ce s'au înscris toate obiectele în jurnal şi s'au complectat toate coloanele de care a fost vorba mai sus, se procedează la adunarea jurnalului.

Adunarea se efectuiază numai la coloana 5—numărul obiectelor şi a 6-a, valoarea totală, obţinând la sfârşit numărul obiectelor inventariate şi valoarea de inventar a patrimoniului respectivei unităţi la 31 Decemvrie 1948, în cazul de faţă.

Se atrage atenţia că în totdeauna, Jurnalul trebuie să fie adunat până la ultima operaţie.

II. *Scăderile din inventar*

Acestea se operează în coloanele 11—16 din jurnal, *şi numai cu cerneală roşie*, precum urmează :

Presupunem că o parohie are un teren de 5 hectare înscris în jurnal la Nr. 23. Acest teren trece la o parohie nou înfiinţată cu ordin în regulă dela Sf. Mitropolie. Atunci venim la Nr. 23 din inventar şi în coloana 11 scriem cu roşu : trecut la.... ordin Nr... Coloana 12 suprafaţa, cea din jurnal ; coloana 13 valoarea, cea din jurnal; coloana 14 o complectăm dacă am avut inventar special, la subcoloana Nr....; iar la *pagina şi poziţia*, repetăm codul din subcoloana 8 ; coloana 15 şi 16 nu se complecteaza în cazul de faţă.

Dacă din terenul de 5 hectare s'au cedat numai două hectare, la coloana 12 vom trece această suprafaţă, cotaparte din valoare şi celelalte.

Dacă la Nr. 42 din jurnal, avem trecute 10 scaune şi în cursul anului s'au sfărâmat 3, după ce am obţinut dela Sf. Mitropolie ordinul aprobator de scădere, operăm : coloana 11 scriem stricate, coloana 12 cifra 3, coloana 13 numai valoarea celor 3 scaune, coloana 14 ca mai sus, coloanele 15 şi 16 libere.

Dacă o mănăstire vinde cu 20.000 lei un cal care a costat 15000 lei, cal inventariat la Nr. 74 vânzarea aprobată de Sf. Mi-

tropolie, la Nr. 74 în jurnal, în coloana 11 scriem „vândut" ordin Nr... Coloana 12 cifra 1, coloana 13 la valoarea totală 15,000 coloana 14 precum se ştie, coloana 15 se scrie 20.000 adică suma obţinută din vânzare, coloana 17 chitanţa sub care s'a făcut venit la casă suma de 20.000 lei.

Deci coloana 13 se va complecta: *valoarea bunului sau a dreptului după inventar*, suprimându-se cuvintele din paranteză, iar coloana 15 şi 16 se complectează numai când obiectul se vinde.

După ce s'a făcut operaţia cu roşu, în dreptul numerilor din jurnal unde am avut ceva de scăzut, operăm şi scăderea valorii lor, din ultimul total al jurnalului. Astfel dacă totalul urnalului s'a s'a făcut după Nr. 275, pe un rând liber, scriem; scade valoarea obiectelor dela Nr. 23, 42, 74 şi scriem suma lor parţială sub totalul din coloana 62 (valoarea totală) apoi scădem valoarea obiectelor din totalul general, şi obţinem un nou total general. La coloana observaţii dela Nr. 23, 42 şi 74 vom scrie tot cu roşu, operat scăderea la totalul dela Nr. 275.

12. Numerotarea obiectelor. Fiecare obiect mobil trebuie să poarte pe el şi un număr de invenrar. La parohiile şi la mănăstirile fără inventar special. Nr. de obiecte e acelaş cu cel din inventarul jurnal, la cele cu inventare speciale, numărul pe obiect e cel de pe inventarul special. E bine ca obiectele să se scrie fracţionar. Aşa: 3/48, 10/48, 32/48 etc., adică să se ştie din care an provine acest număr.

Dacă un obiect are un număr vechi care nu se şterge, acesta constitue marca obiectului şi se va înscrie la descriere cu vorbele: inventar vechi, Nr... Numărul nou din inventar nu se va scrie peste cel vechi, ci alăturea. Numai dacă numărul vechi a fost scris pe buline, cel nou se poate lipi peste cel vechi.

La obiectele de valoarea artistică, Nr. se va scrie aşa fel ca să nu le sluţească. La un Sf. Potir, se va scrie sub picior. La o perdea sau faţă de masă, discret, la un colţ, pe căptuşeală. Se va urmări ca numerile să se scrie cu materiale care nu se şterg.

13. Terenurile sau imobilele ocupate vremelnic de o altă instituţie, dar care nu sunt scăzute legal din patrimoniul unei unităţi eclesiastice, adică nu sunt luate pe bază de lege, se vor trece mai departe în inventar, de către biserica proprietară de

drept. Se exceptează terenul trecut la altă parohie, cu sat cu tot, care vor figura la parohia cea nouă.

III. *Complectarea formularelor* de primit se va face aşa cum scrie în ele.

Cele dela clasa 0 n'au nevoie de explicaţie.

Pentru cele dela clasa 1, dăm următoarele deslușiri.

La codul 10, se trec crame, șuri, hambare, grajduri, fântâni, case de paznici, l eciuri.

La 11 clădiri administrative, nu-s cazuri, afară de unităţile mai mari, cum ar fi Sf. Mitropolie, M-rea Neamţu, etc.

Dar aici survine un element care are nevoie de explicaţii. Formularul A. Construcţii— prevede ca pe un singur imprimat, în trei exemplare, se trece separat numai o clădire dar aici prin clădire, se înţelege un grup de clădiri, care sunt îngrădite într'o singură curte sau fac parte dintr'un singur Nr. de stradă la oraş. De ex.: Sf. Mitropolie pe strada Ştefan cel Mare 46, are: 2 biserici monumente istorice, (clasa 13) o cancelarie, cl. 11; o trapeză cl. 10, un garaj cl. 10; 3 corpuri de locuinţă cl. 12, o seră cl. 10. Toate aceste clădiri aparţinând la subclase diferite, se înscriu pe un singur formular care la coloana 10, are prevăzut Nr. de cod al subclasei, deci când vom înscrie în formular clădirile amintite mai sus, în dreptul fiecăreia din ele, vom înscrie sub codul clasei căreia aparţin.

Dar Sf. Mitropolie poate avea şi alte imobile cu această componenţă, în alte curţi. Vom complecta şi pentru acelea un formular ca mai sus. De pe aceste formulare nu putem scoate datele necesare pentru adresa recapitulativă. Atunci ne vine în ajutor *borderoul de despoiere*, care are patru rubrici mari: Clădiri pentru subclasa 10, 11, 12, 13. Deci pe acel borderou, vom înscrie din nou, clădirile în ordinea în care le-am înscris în formularul A. Construcţii, dar datele care privesc pe fiecare clădire în parte, le vom înscrie numai în una din cele 4 coloane — adică cele care privesc dependinţele se vor trece în coloanele 3-7, cele care privesc cancelaria în coloanele 8-12, cele care privesc clădirile de locuinţe în coloanele 13-21, cele care privesc monumentele istorice în coloanele 22-26. Ca să obţinem valorile imobilelor care aparţin la una din subclasele de mai sus, vom aduna coloana 7-a de sus în jos şi vom obţine

valoarea clădirilor din subclasa 10. Coloana 12 tot așa și obținem valoarea clădirilor din subclasa 11, coloana 21 și 26 idem. Aceste totaluri vor figura în adresa recapitulativă. Coloana 27 rămâne liberă.

Cazuri se întâlnesc desigur și la parohii. In curtea bisericii se poate afla: biserica, care se trece la clasa 12, sau 13 dacă e zidită înainte de 1850: case de locuit 12, un beci, un closet separat, o șură de lemne 10, etc., încât și parohiile vor lucra cu borderoul de despoiere.

Pentru formularele B. clădiri și construcții, vor fi puține cazuri. Aici se pot trece clădirile în construcție (17).

Clasa 2 are două subîmpărțiri mari, *instalații* și *mașini*. Instalațiuni la unitățile eclesiastice, nu sunt, căci fabricile sunt naționalizate, dar dacă o mănăstire are instalație de lumină electrică, o va trece la 21, și atunci în coloanele 2 și 3 din formular, va face descrierea instalațiilor. Dar aparatele izolate (telefon, radio) se trec la Nr. 26.

Clasa 3 are aceleași subdiviziuni ca și clasa 2, instalații mașini — Dacă unitatea are un gater, îl va trece la Nr. 32 și va face și descrierea instalației dar mașinile izolate, simple, se vor trece în subdiviziunea 2-a, indentificarea mașinilor, așa mașinile de cusut 34, linurile dela vii, zdrobitoare, alambice la 36, mașinile agricole la 38. Deci instalația presupune o întreprindere în care piesele sunt montate și nu se deplasează lesne, se descriu în coloanele dela 4-10, iar coloana 2-3 rămâne liberă

Clasa 4 are imprimatul clar.

Clasele 5 și 6 permit ca obiectele de ace'aș fel și valoarea lucrării, se vor extrage cum s'a scris, pe foi libere, obiectele din fiecare subclasă: 50, 51, 52, 53, etc., 69, 61, 62, etc. cu numărul de jurnal descrierea, uzură, preț, apoi se ia fiecare foaie și se centralizează: de ex: la subclasa 56 avem 72 două icoane praznicale, la 122 alte 4, la 163 alte 7: dacă icoanele sunt de aceiași valoare, se trec în număr global—13—iar coloana 3 din imprimat, vom scrie inventar: 72, 122, 163 și vom trece în coloana 7 valoarea unitară pe bucată, exemplul 500 lei, în coloana 8-a valoarea totală în exemplul nostru 7500.

Această operație cere îndemânare și atenție ca să nu rămână obiectele netrecute pe formular. Dar oricum cel puțin cărțile de ritual din biblioteca parohială, trebuiesc trecute glo-

bal : 80 cărţi ritual— fac 8000 lei : 160 volume din biblioteca parohială fac 16.000 lei, ca să se facă economie de materiale şi de timp.

Cum clasele 5 şi 6 la parohii şi mănăstiri au cele mai multe obiecte, se va lucra la complectarea formularelor respective cu cea mai mare atenţiune.

14. *Preţuirea obiectelor* se va face în mod just, fără exagerări în plus sau în minus ; preţul unei strane în medie 500-1000 lei ; un rând veşminte preoţeşti-proaste 3.000 lei ; de fir bune 10-15.000 lei ; un rând sf. vase 3-5.000 lei ; o cadelniţă 1.000-1500 lei ; o dveră 500-2000 lei ; un covor (4/2) 4-6.000 lei ; o cristelniţă 2-3.000 lei ; un prapur 500-1000 lei ; un iconostas 500-2000 lei ; indicele iconostasului este 60 nu 56.

La clasa 7 *materiale,* pe cât se va putea, nu se va lucra acestea la mănăstiri fiind ţinute în evidenţă prin registrul de materiale, —afară de cazul când sunt depozite de durată lungă. La clasa 8 animale, la subclasele 8[illegible]-91 se va trece fiecare animal separat. La celelalte subclase, global. La clasa 9, drepturile de uzufruct a mănăstirilor înzestrate se trec la clasa 98 nu 99 ; tot aici la clasa 97, se trec depunerile actualizate în lei stabilizaţi

15. Imprimatele sosesc cu întârziere ; deci lucrările de inventarierea tuturor obiectelor în jurnal, cotarea, preţuirea, înscrierea stării de uzură, extragerea obiectelor în foi libere pe subclase, se vor face chiar de acum, pentru ca la sosirea imprimatelor să se facă numai transcrierea lor pe curat.

Nu se prevede că se va acorda termen de prelungire, în cât cei în cauză vor avea de suferit dacă nu vor preda lucrarea în termen.

16: Toate unităţile de inventariere vor înainta lucrările numai la protoieria în raza căreia au reşedinţa, nu la Sf: Mitropolie sau în alt loc.

17. Unităţile de inventariere vor ţinea strâns contactul cu protoieriile pentru orice lămuriri.

Dacă vom primi numărul de foi cerut din fiecare formular, noi vom trimite protoieriilor şi rezerve ; dacă nu vom primi cei în cauză vor linia de mână pe hârtie de acelaş format, dar nu vor scrie pe formular toată vorbirea ci numai titlul formularului, sub clasa, şi Nr. de ordine de pe coloanele formularu-

lui 1, 2, 3, 4, 5... Numai formularul A, clădiri şi construcţii se va complecta şi vorbirea din capul formularului: localitatea, modul dobândirii, etc. La urma fiecărui formular se va face certificarea şi data.

18. Odată formularele complectate pe clase şi subclase în câte 3 exemplare, se vor coase în trei dosare separat: 1) foaia centralizatoare pe care veţi primi-o gata tipărită numai de complectat, apoi toate imprimatele se vor aşeza la cusut în ordinea în care sunt citate pe adresă. La clădiri, clasa 10—13 se va pune întâi borderoul de despoiere şi după el formularele A clădiri şi construcţii, câte au fost necesare de complectat, după numărul curţilor sau al numerilor de stradă. După ele se vor aşeza borderourile obiectelor din clasele 2, 3...

După ce s'au aşezat bine în ordinea de mai sus, toate cu titlul sus, se vor coase cu aţă subţire pe latura stângă din faţă, aşa fel ca să nu se coase şi vre-o coloană din formular. Un dosar din acestea rămâne la parohie şi celelalte două, cusute separat, se trimit la protoierie însoţite de câte o adresă recapitulativă.

Se mai atrage atenţiunea, că totalurile claselor se scriu *sus nu jos*, adică unde scrie clasa 0 se va înscrie totalul fiecărei coloane, dela cifrele care urmează la această clasă şi aşa mai departe.

Secţia Inventarului

ȘTIRI

DELA SF. SINOD

Sf. Sinod cu adresa Nr. 1386 din 17 Decemvrie 1948 ne comunică următoarele:

„Cu frățească dragoste vă rugăm ca de urgență să ne comunicați nominal toate parohiile din cuprinsul acelei de Dumnezeu păzită eparhie, ca unele care trebuesc abonate din oficiu la revistele editate de Sf. Sinod și anume: „Biserica Ortodoxă Română“ ca buletin oficial, revista „Ortodoxia“ și revista „Institutelor Teologice“. Aceste reviste sunt absolut necesare la orientarea și pregătirea clerului, în vederea examenelor prevăzute de noul statut pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române.

Costul abonamentelor pentru aceste reviste va fi suportat de bugetele parohiale sau chiar de preoți personal. Parohiile care nu vor fi în stare să-și plătească abonamentele pentru aceste reviste oficiale, sunt amenințate cu desființarea.

Cum suntem în curs de reorganizarea administrativ bisericească și de organizarea catehizării tineretului se vor tipări lucrări de interes general bisericesc, pe care fiecare preot va trebui să le aibă. Deci este necesar și din acest punct de vedere a ști adresele parohiilor, ca să ne orientăm în câte exemplare să facem anumite tipărituri, spre a ne fi îndeajuns pentru toată preoțimea dela început, iar nu să ni se ceară ulterior și să nu avem de unde le pune la îndemână,

Cu frățească întru Hristos salutare.“

Președinte,
Patriarh (ss) † IUSTINIAN

*

Se atrage atențiunea cucernicilor preoți, în legătură cu dispozițiunile de mai sus, să aibă grijă a prevedea la capitolul bu-

getului parohial „Fond Cultural", sumele necesare acoperirii tuturor publicaţiilor la care va fi abonată parohia. In cazul când parohia nu va fi capabilă să suporte obligaţii culturale, atunci va fi desfiinţată ca unitate ce nu poate trăi. Sf. Mitropolie a trimis tablouri în toate parohiile din Eparhie, aşa că abonamentele vor veni direct iar sumele vor fi trimise la administraţia revistelor respective, nu prin cassieria Sf. Mitropolii. Cucernicii preoţi sunt direct răspunzători de modul cum vor executa aceste dispoziţiuni.

TOT DELA SF. SINOD

Sf. Sinod cu adresa Nr. 1397 din 17 Decemvrie 1948, ne comunică următoarele:

„Cu frăţească dragoste Vă facem cunoscut că Institutul Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, în dorinţa de a pune la îndemână preoţimei materialul de studiul necesar în vederea pregătirii la centrele de îndrumare noi înfiinţate, a înscris în programul său de editură tipărirea mai multor cărţi cuprinzând diferite probleme de actualitate, cu caracter misionar, pastoral, catehetic şi omiletic.—In acest scop a hotărât deocamdată să tipărească următoarele cărţi:

1. Cuvântări, discursuri şi pastorale de Mitropo'itul Nicolae Crutiţchi.

2. Biserica din U. R. S. S. şi războiul de apărarea Patriei, de Patriarhul Serghei al Moscovei.

3. Apostolatul Social, ed. II.

Spre a putea fixa tirajul acestor cărţi, Vă rugăm să ne comunicaţi de urgenţă numărul de exemplare care socotiţi că este necesar pentru preoţii din eparhia Inalt Prea Sfinţiei Voastre.

După apariţie, exemplarele se vor expedia fie deadreptul la parohii, fie la centrele eparhiale ori protopopeşti după cum veţi da indicaţiile I. P. S. Voastră, cunoscând că din vânzarea cărţilor, eparhiile vor avea un rabat de 10%.

Cu frăţească întru Hristos salutare.

(ss) ✝ **IUSTINIAN**
Preşedinte
PATRIARH